

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

NIBIO BOK / S-105-16

Driftsgranskingar i jord- og skogbruk

Rekneskapsresultat 2015

Account results in agriculture and forestry 2015

OMSLAGSFOTO: ANNA REHNBERG/NIBIO

Driftsgranskingar i jord- og skogbruk

Rekneskapsresultat 2015

*Account results in agriculture
and forestry 2015*

105. rekneskapsår

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Tittel	Driftsgranskingar i jord- og skogbruk. Rekneskapsresultat 2015
Utgivar	Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO)
Utgivarstad	Oslo
Utgivingsår	2016
Tal sider	248
ISBN	978-82-17-01675-5
ISSN	2464-1189
Emneord	rekneskapsresultat, rekneskapsstatistikk, landbruksøkonomi, skogbruksøkonomi, driftsrekneskap, landbruksstatistikk

Om NIBIO

Instituttet forskar og leverer kunnskap om mat- og planteproduksjon, miljø, kart, arealbruk, genressursar, skog, foretaks-, nærings- og samfunnsøkonomi.

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) vart oppretta 1. juli 2015 som ein fusjon av Bioforsk, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) og Norsk institutt for skog og landskap.

Bioøkonomi handlar om utnytting og forvaltning av biologiske ressursar frå jord og hav. Motsatsen er ein fossil økonomi som byggjer på kol, olje og gass. NIBIO skal vere nasjonalt leiande for utvikling av kunnskap om bioøkonomi.

Gjennom forskning og kunnskapsproduksjon skal instituttet bidra til mattryggleik, berekraftig ressursforvaltning, innovasjon og verdiskaping innanfor verdikjedene for mat, skog og andre biobaserte næringar. Instituttet skal levere forskning, forvaltningsstøtte og kunnskap til bruk i nasjonal beredskap, forvaltning, næringsliv og samfunnet elles.

NIBIO er eigd av Landbruks- og matdepartementet som eit forvaltningsorgan med særskilde fullmakter og eige styre. Hovudkontoret er på Ås. Instituttet har fleire regionale einingar og eit avdelingskontor i Oslo.

Forord

Foreword

Driftsgranskingane er eit forvaltningsoppdrag som NIBIO utfører for Landbruks- og matdepartementet. Den årlege undersøkinga viser status og utvikling for økonomien i landbruket og får fram verknadene av politikk og rammevilkår. Ho er såleis eit viktig verktøy for forvaltninga. Analysar av granskingsmaterialet gir dessutan grunnlag for rådgiving, forskning og undervisning.

Den årlege statusrapporten vert utarbeidd med utgangspunkt i skatterekneskapane til eit representativt og tilfeldig utval av gardbrukarar frå heile landet. For 2015 deltek 908 enkeltbruk. Av desse er 138 med i driftsgranskingane i skogbruket. Undersøkinga omfattar i tillegg 28 samdrifter med kumjølkkproduksjon.

Utanom skatterekneskapane har undersøkinga fleire datakjelder. Gardbrukarane som deltek, gir opplysningar om areal, avlingar og arbeidsinnsats. Landbruksdirektoratet, TINE og Nortura bidreg med viktig materiale. Rekneskapsførarane har ei viktig rolle ved at dei sender inn rekneskapane til NIBIO. Medverknaden til alle desse samarbeidspartnarane er avgjerande for at NIBIO kan produsere driftsgranskingane.

NIBIO sine kontor i Bergen, Bodø, Trondheim og Oslo gjennomfører driftsgranskingane saman.

The survey of account statistics for agriculture and forestry is carried out by NIBIO on commission of the Norwegian Ministry of Agriculture and Food. This annual survey presents financial status and long-term economic development of Norwegian farms. Effects of the current national politics and frame conditions are made visible. The survey makes an important tool to be used by public authorities and produces a basis for advisory, research and education.

The annual status report is based on tax accounts collected from a representative and random sample of Norwegian farmers located all over the country. As concerns 2015, 908 family holdings are involved in the survey for agriculture. Of this 138 holdings also take part in the separate forestry survey. The survey additionally includes 28 dairy joint operations.

The survey utilizes complementary data sources in addition to the tax accounts. Participating farmers provide additional data on yields, labour input and use of farmlands. Norwegian Agricultural Agency, TINE and Nortura deliver essential information. The farmers' accountants contribute an important part by passing on the tax accounts to NIBIO. The efforts of all these collaborators are cardinal to NIBIO's ability to accomplish the survey.

The survey is produced by NIBIO's offices in Bergen, Bodø, Trondheim and Oslo.

Oslo, desember 2016

Hildegunn Norheim

Innhold *Contents*

	Side
SAMANDRAG.....	1
1 FORMÅL, UTVAL OG METODE.....	7
1.1 Formål	7
1.2 Prinsipp og metode for utval	8
1.3 Presentasjon av resultat	8
1.4 Inndelingskriterium	8
1.4.1 Skogbruket.....	8
1.4.2 Jordbruket	10
1.5 Representativitet.....	14
1.6 Prinsipp for rekneskapsoppgjøret	14
1.7 Resultatmål og resultatregning	15
1.7.1 Jordbruket	16
1.7.2 Den samla inntekta til brukarfamilien	17
1.7.3 Skogbruket.....	17
1.8 Andre tema i undersøkinga.....	18
1.8.1 Variasjon innanfor nokre driftsformer i jordbruket.....	18
1.8.2 Samdrifter	18
1.8.3 Økologisk jordbruk.....	18
1.9 Definisjonar og forklaring av omgrep.....	19
2 JORDBRUK. RESULTAT FRÅ 2015 OG UTVIKLINGSTREKK GJENNOM 10 ÅR.....	27
2.1 Innleiing.....	27
2.2 Innsatsfaktorar og oppnådde resultat.....	27
2.2.1 Arbeidsforbruk	27
2.2.2 Areal	28
2.2.3 Egedelar og investeringar	28
2.2.4 Avlingar	30
2.2.5 Husdyrproduksjon	31
2.2.6 Oppnådde produktprisar	32
2.2.7 Kostnader	34
2.2.8 Inntekter.....	35
2.2.9 Oppnådde driftsresultat	37
2.3 Gjennomsnittresultat og variasjonsanalyser for utvalde driftsformer	42
2.3.1 Produksjon av kumjølkk og storfeslakt.....	42
2.3.2 Kumjølkkproduksjon og svinhald.....	65
2.3.3 Kumjølkkproduksjon og sauehald.....	67
2.3.4 Korndyrking	69
2.3.5 Sauehald	76
2.3.6 Geitehald.....	83
2.3.7 Korndyrking og svinhald	85
2.3.8 Produksjon av storfekjøtt.....	87

2.3.9 Andre driftsformer	88
2.3.10 Ranging av driftsformene etter lønsemd	91
3 SKOGBRUK. RESULTAT FRÅ 2015 OG UTVIKLINGSTREKK GJENNOM	
10 ÅR.....	93
3.1 Grunnlagsmaterialet for granskinga	93
3.2 Framdrift.....	93
3.2.1 Avverking og transport.....	93
3.2.2 Arbeidskraft.....	94
3.3 Økonomisk oversikt	94
3.3.1 Om dei valde presentasjonsmåtane	94
3.3.2 Produksjonsinntekter	94
3.3.3 Kostnader.....	95
3.3.4 Resultat	96
3.3.5 Investering og finansiering	97
3.3.6 Balanse	97
3.4 Hovudtrekk ved driftsgranskingane i skogbruket i 2015	97
3.5 Tiårsoversikter.....	98
4 SAMLA ØKONOMISK RESULTAT FOR BRUKARFAMILIEN.....	105
4.1 Innleiing.....	105
4.2 Tilleggsnæringar.....	105
4.2.1 Definisjonar og avgrensing.....	105
4.2.2 Klassifisering av bruk med tilleggsnæring	106
4.2.3 Omfang, omsetning og driftsoverskot i tilleggsnæring	106
4.2.4 Arbeidsinnsats i tilleggsnæringar	110
4.2.5 Kva betyr tilleggsnæringane for total inntening på bruket?.....	111
4.2.6 Lønsemd i tilleggsnæringar	112
4.3 Balanse	112
4.3.1 Egedelar.....	112
4.3.2 Nettoinvestering utanom jordbruket.....	113
4.3.3 Gjeld og eigenkapital.....	113
4.4 Nettoinntekt per familie.....	114
4.5 Tilgang på og bruk av middel.....	116
4.5.1 Arbeidskapital.....	116
4.5.2 Sparing.....	116
4.6 Skatt.....	119
4.7 Samanlikning med andre yrkesgrupper.....	122
SUMMARY	125
1 PURPOSE, SAMPLE AND METHODS.....	131
1.1 Purpose	131
1.2 Principles and methods of sampling.....	132
1.3 Presentation	132
1.4 Criteria for classification	132
1.4.1 Agriculture.....	132
1.4.2 Forestry.....	133
1.5 Representativeness	133
1.6 Accounting principles.....	134

1.7	Result measures and calculations	135
1.7.1	Agriculture.....	135
1.7.2	Total net income for the farmer's family	137
1.7.3	Forestry.....	137
1.8	Supplementary survey themes.....	138
1.8.1	Variation within certain categories of farming.....	138
1.8.2	Dairy joint operations	138
1.8.3	Organic farming.....	138
1.9	Definitions and explanation of terms	139

HOVUDTABELLAR APPENDIX TABLES

JORDBRUK. BRUKETS TOTALØKONOMI

AGRICULTURE. FARM FINANCES

1	Bruksstorleik, dekar. Alder på brukar <i>Size of holdings, decares. Farmer's age</i>	148
2	Bruk av jordbruksarealet, dekar <i>Use of agricultural area, decares</i>	150
3	Avling, kg per dekar <i>Crop yields, kg per decare</i>	152
4	Avling, FEm per dekar <i>Crop yields, FUm per decare</i>	153
5	Storleik på buskapen, gjennomsnitt per bruk <i>Numbers of livestock per holding</i>	154
6	Husdyrproduksjon <i>Livestock production</i>	156
7	Arbeidsforbruk per bruk, fullverdige timar <i>Labour input, hours per holding</i>	158
8	Oppnådde prisar på garden, kroner per kg/l/stk. <i>Prices at farm gate, NOK per kg/l/animal.....</i>	160
9	Eigedelar i jordbruket 31.12, 1000 kroner per bruk <i>Agricultural assets on 31 December, NOK 1000 per holding</i>	162
10	Nyanlegg, avskrivingar, sal, tilskot og nettoinvestering i jordbruket, 1000 kroner per bruk <i>Investments, depreciation, sales, grants and net investment in agriculture, NOK 1000 per holding.....</i>	164
11	Nyanlegg, avskrivingar, sal, tilskot og nettoinvestering i skogbruk, anna næring og privat, 1000 kroner per bruk <i>Investments, depreciation, sales, grants and net investment in forestry, other occupations and private, NOK 1000 per holding</i>	168
12a	Eigedelar 31.12, 1000 kroner per bruk <i>Assets on 31 December, NOK 1000 per holding</i>	170
b	Gjeld og egenkapital 31.12, 1000 kroner per bruk <i>Debts and own capital on 31 December, NOK 1000 per holding</i>	172
13a	Variable kostnader, 1000 kroner per bruk <i>Variable costs, NOK 1000 per holding</i>	174
b	Faste kostnader og kostnader i alt, 1000 kroner per bruk <i>Fixed costs and total costs, NOK 1000 per holding</i>	176
14a	Inntekter frå planteproduksjon, 1000 kroner per bruk <i>Output from crop products, NOK 1000 per holding</i>	178
b	Inntekter frå husdyrproduksjon, eksklusive pristilskot, 1000 kroner per bruk <i>Output from livestock products, price support not included, NOK 1000 per holding</i>	180

c	Tilskot, andre inntekter og produksjonsinntekt i alt, 1000 kroner per bruk <i>Grants, other income and total output, NOK 1000 per holding</i>	182
15	Netto mekaniseringskostnad, 1000 kroner per bruk <i>Net mechanization costs, NOK 1000 per holding</i>	184
16	Driftsresultat i jordbruket, 1000 kroner per bruk <i>Operating results, agriculture, NOK 1000 per holding</i>	186
17	Drift og driftsresultat ved ulike driftsformer <i>Summary of accounts for different types of farming</i>	
a	Produksjon av kumjølk og storfeslakt <i>Combined dairy and beef farming</i>	188
b	Kumjlkproduksjon og svinehold <i>Combined dairy and pig farming</i>	202
c	Kumjlkproduksjon og sauehold <i>Combined dairy and sheep farming</i>	204
d	Korndyrking <i>Cereal production</i>	208
e	Korndyrking og svinehold <i>Combined cereal production and pig farming</i>	214
f	Sauehold <i>Sheep farming</i>	218
g	Geitehold <i>Production of goat's milk</i>	226
h	Produksjon av storfeslakt <i>Beef farming</i>	228
18	Rekneskapssamandrag, 1000 kroner per familie <i>Summary of accounts, NOK 1000 per family</i>	234

SKOGBRUK FARM FORESTRY

19	Opplysningar om skogane og eigarane <i>Some characteristics of the forests and their owners</i>	236
20	Avverking og transport <i>Volume cut and logging</i>	237
21	Arbeidskraft <i>Labour input</i>	238
22	Produksjonsinntekt, kostnader og driftsoverskot i skogbruket <i>Output, costs and net income, forestry</i>	239
23	Driftsresultat <i>Operating result</i>	240
24	Driftsoverskot i jord- og skogbruk <i>Net income from agriculture and forestry</i>	241
25	Investeringar og finansiering <i>Investments and financing</i>	242

OVERSIKT OVERWIEV

26	Alle bruk, 1954 - 2015 <i>All holdings, 1954-2015</i>	244
----	--	-----

Samandrag

Kort om undersøkinga

Driftsgranskingane skal vise årlege resultat, og meir langsiktige utviklingslinjer, for økonomien i jordbruket. Undersøkinga er avgrensa til gardsbruk der inntekta frå jordbruket utgjer ein viktig del av den samla inntekta til brukarfamilien.

Driftsgranskingane byggjer på skatterekneskapar som er omarbeidde til driftsrekneskapar. Rekneskapane kjem frå gardsbruk som er spreidde rundt i heile landet. For rekneskapsåret 2015 tok 908 bruk del i driftsgranskingane i jordbruket. Av desse var 138 med i dei spesielle driftsgranskingane i skogbruket. Dessutan leverte 28 samdrifter innan kumjølkproduksjon data til undersøkinga.

Driftsgranskingane omfattar gardsbruk med ei standard omsetning som minst svarer til kr 150 000.

Jordbruket

Arbeidsinnsats, areal og talet på husdyr

Omfanget av arbeidsinnsatsen i jordbruket i 2015, rekna som gjennomsnitt for alle deltakarbruk, var 2 870 timar. Samanlikna med 2014 var det ein nedgang på 20 timar per bruk. Brukarfamiliane stod sjølve for 72 prosent av den registrerte arbeidsinnsatsen.

Gjennomsnittleg jordbruksareal i 2015 var 368 dekar per bruk. Sett i høve til året før var jordbruksarealet til deltakarane i snitt 8 dekar større. Omfanget av leigd jord aukar frå år til år og kom opp i 167 dekar per bruk i 2015.

Fjørfe og sauer er dei dyreslaga som prosentvis auka mest i tal på deltakarbruka frå 2014 til 2015. Det vart fleire av alle dei mest vanlege husdyra, med unntak for grisar.

Eigedelar og investeringar

Verdien av eigedelane i jordbruket på deltakarbruka gjekk opp med 9 prosent i 2015, til kr 3 610 300 per bruk. Gjennomsnittleg bruttoinvestering var kr 383 100, og snittet for nettoinvestering var kr 127 800. Nivået for nettoinvestering var det tredje høgste i siste tiår, rekna i 2015-kroner.

Avlingar, husdyrproduksjon og prisar

I 2015 hadde gjennomsnittsavlinga på deltakarbruka ein fôrverdi som svarte til 374 FEm per dekar. Avlingsnivået låg dermed 9 prosent over gjennomsnittet for dei tre

førre åra. Avlingane av havre og kveite gjekk vesentleg opp frå 2014 til 2015. Bygg gav derimot lågare avling i 2015 enn året før. Grovfôr gav litt større avlingar i 2015 enn i 2014. Avlingsnivåa til bygg, havre, kveite og grovfôr låg i 2015 høvesvis 8 prosent, 32 prosent, 31 prosent og 4 prosent over gjennomsnittet for dei tre førre åra.

Avdråtten, rekna i kg produsert mjølk per årsdyr, gjekk opp for både kyr og geiter frå 2014 til 2015. Samanlikna med gjennomsnittstal for perioden 2012–2014 låg mjølkeytinga per årsku 4 prosent høgare i 2015. For geit var nivået 7 prosent høgare enn snittet for dei tre førre åra. Produsert mengd saue- og lammekjøt per vinterföra sau i 2015 låg 4 prosent over treårssnittet.

Blant dei vanlege produkta som deltakarane selde i 2015, hadde smågrisar, svinekjøt og kumjølk sterkast prisvekst frå året før. Prisnedgang er ikkje registrert, men havreprisen haldt seg uendra frå det eine året til det andre.

Kostnader og inntekter

Deltakarane sin gjennomsnittlege totalkostnad i jordbruket var 7 prosent større i 2015 enn i 2014. Summen for 2015 var kr 1 396 700 per bruk.

Deltakarane oppnådde i gjennomsnitt 7 prosent auke i samla produksjonsinntekt i jordbruket. Produksjonsinntekta i 2015 var kr 1 842 200 per bruk. Planteproduksjon bidrog med 13 prosent og husdyrhald med 59 prosent av totalbeløpet. Resten (28 prosent) kom frå tilskot, bortleige av maskinar, sal av mjølkekvote med meir.

Sum utbetalt tilskot per deltakarbruk auka med 3 prosent frå 2014 til 2015.

Oppnådde resultat: Samla sett og for dei vanlegaste driftsformene

Driftsoverskotet per deltakarbruk i 2015 var 11 prosent høgare enn året før og utgjorde i gjennomsnitt kr 445 500.

I 2015 vart det i snitt oppnådd kr 326 800 i vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk på deltakarbruka. Beløpet var 13 prosent høgare enn i 2014. Vederlaget til *familiens* arbeid og eigenkapital per årsverk gjekk opp med 16 prosent frå 2014 og var kr 319 100 i 2015. Brukarfamiliens arbeidsforteneste per årsverk auka med 25 prosent, til kr 311 200. Rentekravet for kapital som er bunden i jordbruket, er sett ned frå 3,0 prosent for 2014 til 2,0 prosent for 2015.

For åtte av dei driftsformene som er best representerte i driftsgranskingane, kan resultatata verte oppsummerte slik:

Produksjon av kumjølkk og storfeslakt

311 av deltakarbruka i 2015 hadde denne driftsforma. I snitt hadde bruka i gruppa 26,5 årskyr og eit jordbruksareal på 379 dekar. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var kr 329 900. Beløpet var 19 prosent høgare enn i 2014.

2015-rekneskappar for 28 samdrifter med kumjølkkproduksjon er analyserte som eit supplement til dei ordinære driftsgranskingane. Data frå desse samdriftene er ikkje med i sjølve driftsgranskingsmaterialet. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk i 2015 var i gjennomsnitt kr 385 800 for dei 27 samdriftene kor produksjon av kumjølkk og storfeslakt var «einerådande» som driftsform. Samanlikna med 2014 er beløpet 2 prosent høgare.

For 2015 er resultatata frå 25 økologiske mjølkebruk analyserte særskilt. På desse bruka vart det oppnådd eit vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk på kr 334 900. Summen er 15 prosent høgare enn tilsvarande resultat frå 2014.

Kumjølkkproduksjon og svinehald

I denne gruppa var det 29 deltakarbruk, som i gjennomsnitt hadde 26,2 årskyr og 28,2 avlsgrisar i 2015. Jordbruksarealet per driftseining var 361 dekar. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk låg 32 prosent høgare i 2015 enn året før og var kr 401 100.

Kumjølkkproduksjon og sauehald

Denne driftsforma galdt for 44 deltakarbruk, som i snitt hadde 405 dekar jordbruksareal i 2015. Middels dyretal var 19,7 årskyr og 97 vinterfôra sauer. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var kr 318 800. Beløpet steig med 6 prosent frå 2014 til 2015.

Korndyrking

94 bruk høyrde til i denne gruppa. Middels storleik på jordbruksarealet var 412 dekar. Frå 2014 til 2015 har det vore ein vesentleg avlingsauke for havre og kveite, men ein avlingsnedgang for bygg. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var kr 365 600 i 2015, etter å ha auka med 17 prosent frå året før.

Sauehald

For dei 118 deltakarbruka med sauehald var gjennomsnittleg jordbruksareal i 2015 266 dekar. Talet på vinterfôra sauer per bruk var 160. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk utgjorde kr 201 600, opp 5 prosent frå året før.

Geitehald

20 deltakarbruk (av desse 13 i Nord-Noreg) hadde geitehald som driftsform. Middels jordbruksareal i gruppa var 168 dekar, og gjennomsnittsbruket hadde 127 årsgeiter i 2015. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk gjekk opp med 28 prosent frå året før, til kr 386 200.

Korndyrking og svinehald

Denne gruppa hadde 33 bruk. Gjennomsnittleg jordbruksareal i 2015 var 401 dekar, og bruka hadde i middel 46 avlsgrisar. Arbeid og eigenkapital gav eit vederlag per årsverk på kr 444 000, opp heile 41 prosent frå året før.

Produksjon av storfekjøtt

Gruppa hadde 81 bruk i 2015. I gjennomsnitt var jordbruksarealet 402 dekar, og bruka omsette i middel 7 800 kg storfekjøtt. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var kr 236 000. Resultatet var 18 prosent høgare enn i 2014.

Skogbruket

For dei 138 bruka som var med i dei særskilde granskingane for gardsskogbruket, var skogstorleiken i gjennomsnitt i underkant av 1 550 daa i 2015. På desse eigedomane vart det avverka 104 prosent av balansekvantumet. Rekna per bruk vart det avverka 380 m³ i gjennomsnitt, ein nedgang på 25 m³ samanlikna med året før. I alt vart 90 prosent av tømmeret drive fram av entreprenørar i 2015. Her inngår også bygningstømmer og anna virke til eigen bruk.

Familien la ned i gjennomsnitt 65 arbeidstimar i skogbruket i 2015, litt mindre enn i 2014, da det var 70 timar. I gardsskogbruket er tendensen at stadig meir arbeid vert sett bort til entreprenørar, og at arbeidsinnsatsen til familien går ned. Den årlege arbeidsinnsatsen i jordbruket for desse familiare ligg no rundt 1 850 timar.

I 2015 gjekk produksjonsinntekta ned med kr 11 000, til kr 135 000. Samtidig endra kostnadene seg lite og var kr 80 000. Det gjennomsnittlege driftsoverskotet per skogeigedom gjekk dermed ned med kr 10 000, til kr 55 000 i 2015. Driftsoverskotet i skogbruket utgjorde 12 prosent av samla driftsoverskot frå jord- og skogbruk i 2015. I 2014 var tilsvarende del 15 prosent.

Dersom vi set inn tariffløna for arbeidsinnsatsen til brukarfamilien, og trekkjer verdien av dette arbeidet frå driftsoverskotet, vert gjennomsnittleg overskot i 2015 kr 42 000. Det er kr 9 000 mindre enn i 2014.

Prisen på selt virke på deltakarbruka var kr 348 per m³ i 2015, mot kr 346 i 2014. Utrekna per m³ var all produksjonsinntekt til deltakarane i 2015 kr 353, medan kostnadene kom opp i kr 210. Dette gav eit driftsoverskot på kr 143 per m³. Tilsvarende tal for 2014 var kr 359, kr 200 og kr 159 per m³. Det er naturleg nok faktorane tømmerpris og tømmerkvantum som særleg påverkar inntektene i skogbruket. Sidan avverka tømmerkvantum og tømmerpris som regel følgjer kvarandre, vil ein ofte få store svingingar i inntektene.

Investeringane i 2015 utgjorde 50 prosent av resultatet før skogkultur, mot 30 prosent året før. Av investeringane i 2015 vart meir enn 60 prosent dekte av skogfond. Det er nesten 10 prosentpoeng over gjennomsnittet for tiåret 2006–2015. I gjennomsnitt stod det i underkant av kr 55 000 inne på skogfondkontoen ved utgangen av 2015.

Samla økonomisk resultat for brukarfamilien

Tilleggsnæringar

Tilleggsnæring er definert som næringsverksemd utanom tradisjonelt jord- og skogbruk, med basis i ressursane på bruket (til dømes areal, bygningar og maskinar). På 81 prosent av bruka som var med i driftsgranskingane for 2015, er det registrert tilleggsnæring. Inntektene frå sal av varer og tenester innan tilleggsnæring (omsetninga) var større enn kr 20 000 på 62 prosent av bruka. I gjennomsnitt for *alle* deltakarbruk med tilleggsnæring i 2015 var driftsoverskotet frå tilleggsnæring kr 67 800.

Balanse

Verdien av alle egedelane til den gjennomsnittlege brukarfamilien i driftsgranskingane auka med 8 prosent i løpet av 2015, til kr 6 644 200 ved slutten av året. Da var verdien fordelt med 75 prosent på anleggsmiddel og 25 prosent på omløpsmiddel¹. Ved utgangen av 2015 var 41 prosent av omløpsmidla bankinnskot og kontantar. Jordbruket sin del av totalkapitalen utgjorde 54 prosent.

Samla nettoinvestering utanom jordbruket i 2015 var kr 78 500 i gjennomsnitt for deltakarane. Av den summen gjekk kr 43 700 til private egedelar.

Total gjeld per deltakarbruk auka med 6 prosent frå slutten av 2014 til utgangen av 2015, da beløpet var kr 3 134 500. Eigenkapitalen auka i snitt med 10 prosent i løpet av året, til kr 3 509 800. Ved slutten av 2015 var gjeldsprosenten 47 og med det 1 prosentpoeng lågare enn ved førre årsskifte.

Nettoinntekt per familie

Nettoinntekta er den samla inntekta til familien, etter frådrag av betalte gjeldsrenter og kår. Deltakarfamiliane hadde kr 938 700 i gjennomsnittleg nettoinntekt i 2015. Auken frå året før var på 8 prosent.

Jordbruk bidrog med 42 prosent av samla arbeidsvederlag og forrenting på deltakarbruca i 2015. Delen til lønsarbeid var 38 prosent medan tilleggsnæring, anna næring og skogbruk hadde delar på høvesvis 6 prosent, 4 prosent og 1 prosent.

Tilgang på og bruk av middel

Arbeidskapital er omløpsmiddel minus kortsiktig gjeld. I løpet av 2015 auka arbeidskapitalen med 11 prosent i snitt for alle deltakarbruk, til ein gjennomsnittsverdi på kr 1 150 700. Familiane i driftsgranskingane sparte i snitt kr 253 800 i 2015. Sparinga svarte til 8 prosent av verdien som eigenkapitalen hadde ved starten av året.

¹ Sjå kapittel 1.9 for forklaring av omgrep.

Skatt

Sidan år 2000 har skatt og frådrag i jordbruksinntekta (jordbruksfrådraget) vore ein del av inntektspolitikken i jordbruksforhandlingane. For skatteåret 2015 var maksimalt jordbruksfrådrag kr 166 400 per bruk. Eit inntektsuavhengig frådrag på kr 63 500 ligg i botnen. Sats ut over dette har vore 38 prosent. For å oppnå maksimal skattereduksjon for 2015 måtte skattytaren ha ei næringsinntekt i jordbruket på minst kr 334 300. Deltakarane i driftsgranskingane i 2015 hadde i gjennomsnitt eit jordbruksfrådrag på kr 133 800 og ein oppnådd skattereduksjon på kr 36 100. Inntektsverknaden av jordbruksfrådraget i 2015 er rekna ut til kr 58 600 per deltakarbruk (opp kr 600 frå 2014) og kr 37 700 per årsverk (ein auke på kr 700). Skattereduksjonen påverkar ingen av dei resultatmåla for jordbruket som tradisjonelt har vore publiserte i driftsgranskingane. Men driftsgranskingane nyttar no eit supplerande driftsresultat: Skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital. Der er inntektsverknaden av jordbruksfrådraget teken omsyn til.

Samanlikning med andre yrkesgrupper

I 2015 utgjorde vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk på deltakarbruka i driftsgranskingane 74 prosent av ei gjennomsnittleg årsløn for industriarbeidarar i NHO-bedrifter. Tilsvarende del for det skattejusterte vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var 82 prosent.

1 Formål, utval og metode

1.1 Formål

Hovudformålet med driftsgranskingane er å vise årlege resultat og meir langsiktige utviklingslinjer for økonomien på gardsbruk der inntekter frå jordbruket har eit vesentleg omfang.

Driftsgranskingane har desse delmåla:

- Presentere økonomiske data for jordbruksbedrifter av ulik storleik, med ulike driftsformer og med forskjellig geografisk plassering
- Gi grunnlag for samanlikning med annan nasjonal og internasjonal statistikk
- Legge grunnlag for vidare forskning og utgreiing
- Gi grunnlag for rådgiving og undervisning
- Gi innspel til offentleg politikk og forvaltning
- Dokumentere den samfunnsøkonomiske verdiskapinga som skjer i landbruk og tilknytte næringar

Sidan 1950 har talet på deltakarbruk i driftsgranskingane stort sett halde seg i underkant av 1 000. Ved val av bruk er det lagt vekt på at driftsgranskingane skal vere representative for den delen av landbruket kor ein viktig del av inntekta til brukarfamilien kjem frå sjølve bruket. For 2015 har driftsgranskingane 908 deltakarbruk. Dessutan har 28 samdrifter innan kumjølkkproduksjon levert data til undersøkinga. Talmaterialet deira vert behandla separat, og resultatata frå samdriftene går ikkje inn i sjølve driftsgranskingsmaterialet.

Frå og med 1964 har nokre av bruka også vore med i særskilde skogbruksgranskingar. Talet på bruk i skogbruksgranskingane for 2015 er 138.

Tilleggsnæringar til tradisjonelt landbruk er eit eige tema i driftsgranskingane. Det same gjeld effekten av jordbruksfrådraget på skatt. Samdrifter og økologisk drift er undertema i kapitlet om driftsforma «produksjon av kumjølkk og storfeslakt».

1.2 Prinsipp og metode for utval

Uttaket av nye bruk er basert på lister over brukarar som vert tilfeldig trekte frå Landbruksdirektoratet sitt register over direkte tilskot. Frå og med rekneskapsåret 2013 vert utvalet gjort etter standard omsetning. Før vart standard dekningsbidrag nytta. Uttrekte brukarar skal ha ei standard omsetning som minst svarer til kr 150 000. Det er omfanget av drifta, og ikkje økonomisk resultat på det enkelte bruket, som er kriterium for utvalet. Sjå meir om standard omsetning i kapittel 1.9.

Deltaking i driftsgranskingane er frivillig. Det er inga avgrensing på kor lenge eit bruk kan vere med, men brukaren skal ikkje vere eldre enn 70 år. Rundt 10 prosent av deltakarbruka vert skifta ut årleg.

Deltakarar i skogbruksgranskingane må ha skog med eit balansekvantum på minst 50 m³.

1.3 Presentasjon av resultat

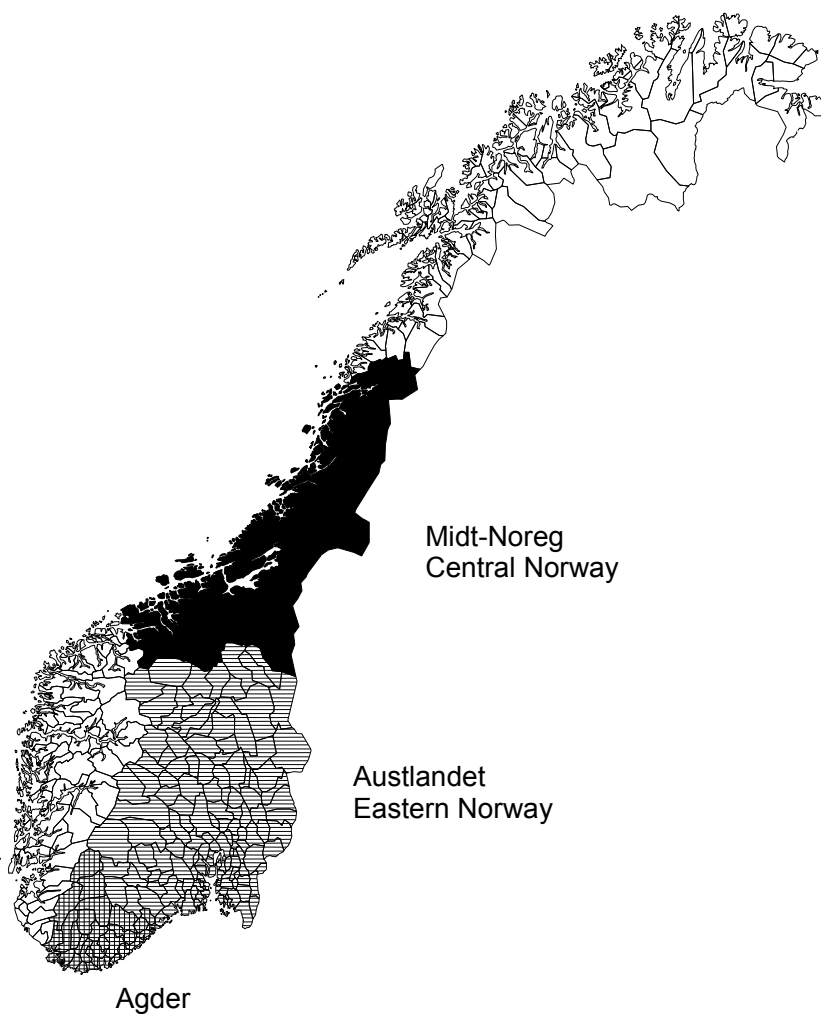
Om det er fem eller færre bruk i ei gruppe, vert ikkje gruppegjennomsnittet gitt opp. Bruka i denne gruppa tel likevel med i dei totale gjennomsnittsresultata.

1.4 Inndelingskriterium

1.4.1 Skogbruket

Regionar

Alle skogeigedomane i utvalet ligg i barskogområda. Det er brukt følgjande inndeling i regionar: Austlandet, Agder og Midt-Noreg. Regionen Midt-Noreg er samansett av Trøndelagsfylka, Helgeland i Nordland fylke og Møre og Romsdal fylke nord for Romsdalsfjorden. Inndelinga er altså noko annleis i skogbruksdelen enn i jordbruksdelen, sjå figur 1.2.

*Figur 1.1 Regioninndeling som vert nytta i skogbruksgranskingane
Regional classification used in account statistics for farm forestry*

Avverkingsskvantum

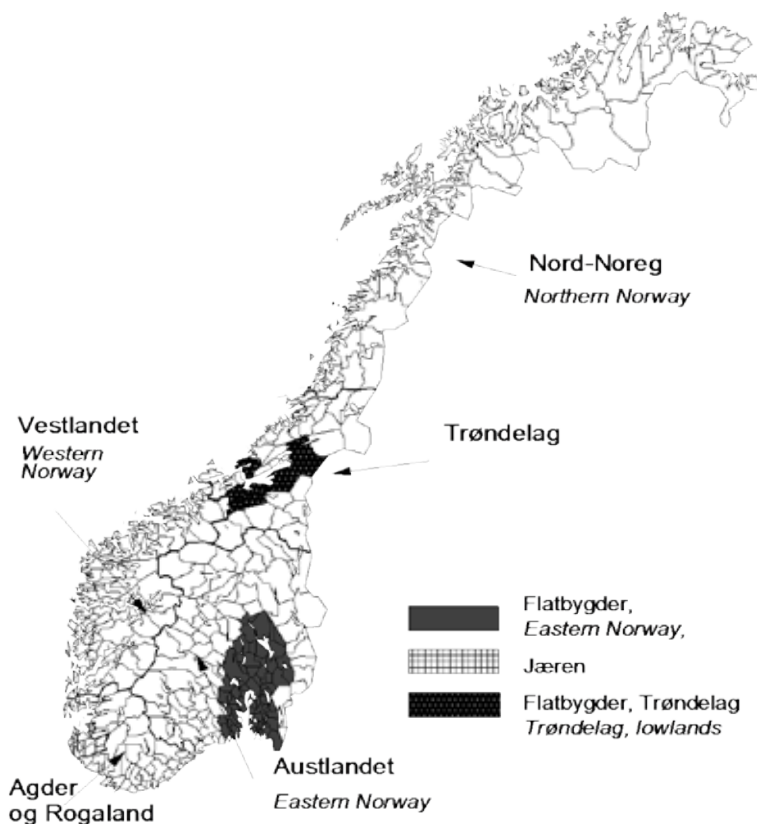
Bruka er grupperte etter avverking for sal. Bruk utan avverking, eller med avverking berre til eigen bruk på garden og til familien, vert samla i ei eiga gruppe. Det totale avverka kvantumet på bruket i året vert nytta som inndelingskriterium for bruk som har hatt avverking for sal. Dette er gjort for å vise korleis det økonomiske resultatet avheng av produsert mengd. Desse storleiksgruppene er nytta for samla avverking:

< 100 m³
100–199 m³
200–399 m³
≥ 400 m³

1.4.2 Jordbruket

Regionar

Inndelinga i regionar går fram av figur 1.1. Austlandet og Trøndelag er delte i underområda «flatbygder» og «andre bygder» medan Jæren er skild ut som eit eige underområde i Agder og Rogaland. Årsaka er at flatbygdene og Jæren har vesentleg betre grunnlag for jordbruksproduksjon enn resten av dei respektive regionane.

Figur 1.2 Regioninndeling som vert nytta i driftsgranskingane i jordbruket
Regional classification of account statistics for agriculture

Storleiksgrupper

Deltakarbruka vert delte inn i grupper etter storleiken på jordbruksarealet, slik som vist i tabell 1.1. Gruppa «under 50 dekar» er utelaten i nokre tabellar, fordi talet på bruk i gruppa er lågt, og fordi bruka er svært lite einsarta.

Tabell 1.1 Deltakarbruka delte på regionar og storleiksgrupper*Survey holdings classified by regions and by farm size*

Region Region	Austlandet Eastern Norway		Agder og Rogaland		Vestlandet Western Norway	Trøndelag		Nord- Noreg Northern Norway	Alle bruk All holdings
Storleiks- gruppe, dekar Farm size, decares	Flat- bygder Lowlands	Andre bygder Other parts	Jæren	Andre bygder Other parts		Flat- bygder Low- lands	Andre bygder Other parts		
0–50	1	1	4	5	11				22
50–100	7	2	2	1	21	1		2	36
100–200	29	32	5	19	40	7	3	19	154
200–300	37	25	17	22	45	19	26	29	220
300–500	47	48	21	32	45	33	34	39	299
>500	66	27	11	15	12	14	10	22	177
Alle <i>All</i>	187	135	60	94	174	74	73	111	908

Driftsformer

Bruka vert delte på driftsformer ut frå arealbruk og husdyrhald. Produksjonsgreiner som utgjør mindre enn 10 prosent av total produksjon på bruket, kjem ikkje til uttrykk i driftsformkoden. Dersom meir enn 40 prosent av jordbruksarealet vert brukt til kornproduksjon på eit bruk som også har husdyrdrift, vert driftsforma kombinert korn/husdyr. Av dei 908 bruka som er med i driftsgranskingane for 2015, er 730 klassifiserte i ei av dei åtte driftsformene som er med i hovudtabell 17. Resten av bruka har anten meir enn to hovudproduksjonar eller ei driftsform som er mindre vanleg. Tabellane 1.2 og 1.3 gir oversikt over korleis deltakarbruka er fordelte.

Tabell 1.2 Deltakarbruka delte på regionar og driftsformer*Survey holdings classified by regions and by types of farming*

Region <i>Region</i>	Austlandet		Agder og Rogaland		Vest-landet	Trøndelag		Nord-Noreg	Alle bruk <i>All holdings</i>
	<i>Eastern Norway</i>		Jæren	Andre bygder <i>Other parts</i>	<i>Western Norway</i>	Flat-bygder <i>Low-lands</i>	Andre bygder <i>Other parts</i>	<i>Northern Norway</i>	
Driftsform <i>Type of farming</i>	Flat-bygder <i>Low-lands</i>	Andre bygder <i>Other parts</i>	Jæren	Andre bygder <i>Other parts</i>		Flat-bygder <i>Low-lands</i>	Andre bygder <i>Other parts</i>		
Kumjølkk og storfeslakt <i>Dairy and beef farming</i>	22	40	20	35	70	19	44	61	311
Kumjølkk og svin <i>Dairy and pig farming</i>	1		10	5	9	1		3	29
Kumjølkk og sau <i>Dairy and sheep farming</i>		5	7	11	19			2	44
Korn <i>Cereal production</i>	65	12				16	1		94
Korn og svin <i>Cereal production and pig farming</i>	19	1			1	10	2		33
Sau <i>Sheep</i>	7	27	4	15	26	5	12	22	118
Geit <i>Goat's milk</i>		3			4			13	20
Storfeslakt <i>Beef farming</i>	13	21		8	9	11	11	8	81
Andre <i>Others</i>	60	26	19	20	36	12	3	2	178
Alle <i>All holdings</i>	187	135	60	94	174	74	73	111	908

Tabell 1.3 Deltakarbruka delte på storleiksgrupper og driftsformer*Survey holdings classified by farm size and by types of farming*

Storleiksgruppe, dekar <i>Farm size, decares</i>	0-50	50-100	100-200	200-300	300-500	> 500	Alle bruk <i>All holdings</i>
Driftsform <i>Type of farming</i>							
Kumjølkk og storfeslakt <i>Dairy and beef farming</i>		3	34	80	138	56	311
Kumjølkk og svin <i>Dairy and pig farming</i>			2	12	10	5	29
Kumjølkk og sau <i>Dairy and sheep farming</i>			5	6	21	12	44
Korn <i>Cereal production</i>		2	21	22	27	22	94
Korn og svin <i>Cereal production and pig farming</i>		1	7	7	10	8	33
Sau <i>Sheep</i>	1	5	35	41	27	9	118
Geit <i>Goat's milk</i>	1	2	11	5	1		20
Storfeslakt <i>Beef farming</i>			14	17	32	18	81
Andre <i>Others</i>	20	23	25	30	33	47	178
Alle <i>All holdings</i>	22	36	154	220	299	177	908

1.5 Representativitet

Drøftinga av representativitet er avgrensa til å gjelde jordbruksdelen av driftsgransk-
 ingane. For skogbruksdelen gjer det låge deltakartalet, i tillegg til at vi manglar
 oppdatert nasjonalt samanlikningsgrunnlag, at ei slik drøfting er mindre aktuell.

I tabell 1.4 er deltakarbruka samanlikna på storleik med «alle» bruk i landet, slik desse
 siste er presenterte i Statistisk sentralbyrå (SSB) sin jordbruksstatistikk. Jordbruks-
 statistikken til SSB omfattar alle bruk, ikkje berre dei med yrkesmessig drift.
 Samdrifter utan areal tel der som eigne einingar og kjem i gruppa med minst areal.
 Dermed er ikkje samanlikningsgrunnlaget «skreddarsydd» for driftsgransk-
 ingane. Likevel gir tabell 1.4 eit signal om at i driftsgransk-
 ingane er dei minste bruka under-
 representerte og bruk med 200-500 dekar overrepresenterte. I driftsgransk-
 ingane har
 det vore avgjerande å byggje opp store nok grupper av deltakarbruk innanfor dei
 viktigaste driftsformene. Derfor har omsynet til representativitet innan bruksstorleik til
 ein viss grad vore nøydd til å vike. Det vert lagt vekt på å behalde omtrent uendra
 deltakartal innanfor kvart enkelt fylke frå år til år. Over tid vil ein likevel justere talet på
 deltakarbruk i kvart fylke, i tråd med endring av faktisk tal bruk i fylka og endra totalt
 utval.

Tabell 1.4 Fordeling på storleiksgrupper. Deltakarbruk kontra alle bruk i landet. Prosent

*Distribution of farm size. Survey sample versus all holdings involved in national agricultural
 statistics. Percentage*

Arealgrupper, dekar per bruk <i>Farm size, decares per holding</i>	Driftsgransk- <i>Survey of account statistics</i>			SSB sin jordbruksstatistikk ² <i>National agricultural statistics (Statistics Norway)</i>		
	2010	2014	2015	2010	2014	2015
0-50	2	3	2	13	14	13
50-100	6	4	4	17	17	18
100-200	24	17	17	29	27	27
200-500	54	57	57	33	32	32
> 500	14	19	20	8	10	10

1.6 Prinsipp for rekneskapsoppgeret

For kvart deltakarbruk omarbeider NIBIO skatterekneskapen til ein driftsrekneskap.
 Nedanfor følgjer ei oversikt over dei viktigaste særtrekka ved driftsrekneskapen, sett i
 høve til ein skatterekneskap.

- I driftsrekneskapen vert *ubetalt arbeid* som er utført av kårfolk eller andre nære
 slektningar utanom familien, registrert med timetal og rekna som leigd arbeid.
 Berre dei faktisk betalte lønsutgiftene vert førte som *kostnad* under leigd arbeid.
- I driftsrekneskapen er det eit klarare skilje mellom *jordbruk, skogbruk, andre*
typar næringsverksemd og *privat* enn det som er i skatterekneskapen. Dette

² Kjelder: Landbruksteljing 2010 og Jordbruksstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

fører til at enkelte inntekts- og kostnadsposter i skatterekneskapen heilt eller delvis kan verte overførte, til dømes frå jordbruk til skogbruk, i driftsrekneskapen.

- Driftsrekneskapen deler produksjonsinntekta i jordbruket i tre hovudgrupper: Inntekter frå planteproduksjon, inntekter frå husdyrproduksjon og ei samlegruppe med tilskot og andre inntekter. I skogbruket vert denne inndelinga nytta: Virkesinntekter, driftstilskot og andre inntekter. I både jordbruks- og skogbruksdelen er kostnadene grupperte i faste og variable kostnader.
- Dei enkelte inntekts- og kostnadspostane i driftsrekneskapen er korrigererte for endringar i balanseverdier.
- Buskapen vert, som hovudprinsipp, verdsett etter slakteverdi i driftsrekneskapen. I skatterekneskapen er buskap verdsett etter variable tilverkingkostnader.
- Det vert nytta lineære avskrivningar i driftsrekneskapen medan skatterekneskapen bruker saldoavskrivningar.
- Vinst og tap ved avhending av anleggsmiddel vert skrivne ned eller avskrivne i driftsrekneskapen. Skatterekneskapen nyttar vinst- og tapskonto.
- Lager av sjølvproduserte varer for sal vert i driftsrekneskapen verdsett til den verdien ein meiner varene har for sal. I skatterekneskapen vert variable kostnader ved tilverking nytta.
- I driftsrekneskapen vert det sett inn vederlag for familiens arbeid på nyanlegg. Dette vederlaget vert ført i balansen ut frå tariffløn og lagt saman med resten av anleggskostnadene. Samtidig vert vederlaget skilt ut frå jordbruks- og skogbruksdrifta som ein eigen inntektspost.
- Driftsrekneskapen har med data for tilgang på og innsats av ulike ressursar. For jordbruket vert jordbruksareal, arealdisponering, arbeidsinnsats og oppnådde avlingar registrerte. For skogbruket vert balansekvantum, samt enkelte tekniske data ved drifta, registrerte.
- I skatterekneskapen vert resultatet for skogbruket fastsett som eit gjennomsnittresultat for dei fem siste åra. I driftsrekneskapen vert det faktiske resultatet frå det enkelte rekneskapsåret brukt.
- Skogfond vert i driftsrekneskapen behandla som fondsavsetningar. Det vil seie at trekte beløp ikkje vert utgiftsførte i trekkåret, og at beløp som vert betalte tilbake, ikkje vert inntektsførte i utbetalingsåret.
- Skogsveganlegg vert utgiftsførte direkte i skatterekneskapen, men vert førte i balansen i driftsrekneskapen.

1.7 Resultatmål og resultatrekning

I driftsgranskingane nyttar ein fleire resultatmål. Samanhengen mellom produksjonsinntekter, kostnader og andre registreringar går fram av den følgjande oppstillinga.

1.7.1 Jordbruket

$$\begin{aligned} & \text{Produksjonsinntekt} \\ - & \text{Variable kostnader} \\ = & \textbf{Dekningsbidrag} \\ - & \text{Faste kostnader eksklusive avskrivningar} \\ = & \text{Resultat før avskrivningar} \\ - & \text{Avskrivningar} \\ = & \textbf{Driftsoverskot} \end{aligned}$$

Driftsoverskotet er den godtgjersla familien får for eige arbeid og for eigen og lånt kapital. Fordelinga av driftsoverskotet på arbeidsvederlag og forrenting av kapital vert gjort på fleire måtar:

- 1) Driftsoverskot
 - Rentekrav på kapital bunden i jordbruket
 - = Familiens arbeidsforteneste
 - + Kostnader til leigd arbeid
 - = **Lønsevne**

- 2) Driftsoverskot
 - Innsett verdi av familiens arbeid
 - = **Forrenting**

- 3) Driftsoverskot
 - + Kostnader til leigd arbeid
 - Jordbruket sin del av gjeldsrenter og kår
 - = **Vederlag til arbeid og egenkapital**

- 4) Vederlag til arbeid og egenkapital
 - + Inntektsverknad av jordbruksfrådrag
 - = **Skattejustert vederlag til arbeid og egenkapital**

- 5) Driftsoverskot
 - Jordbruket sin del av gjeldsrenter og kår
 - = **Vederlag til familiens arbeid og egenkapital**

Familiens arbeidsforteneste, vederlag til arbeid og egenkapital (også det skattejusterte vederlaget) og vederlag til familiens arbeid og egenkapital vert ofte rekna ut per årsverk á 1 845 registrerte timar. Arbeidstimar som er utførte av ubetalt leigd hjelp, vert da slegne saman med familiens arbeidstimar. Lønsevna vert oftast rekna per arbeidstime.

I kapittel 1.9 er det gjort greie for detaljar ved utrekning av det skattejusterte vederlaget til arbeid og egenkapital.

Rentekravet for 2015 er sett til 2 prosent av verdien på egedelar i jordbruket. I åra 2009 - 2014 vart det brukt 3 prosent. Tilsvarande presentsatsar for 2008, 2007 og 2006 var i same rekkjefølgje 6, 5 og 4. Satsen for rentekrav vert fastsett på grunnlag av rentenivået i marknaden.

1.7.2 Den samla inntekta til brukarfamilien

Nettoinntekt vert nytta som eit uttrykk for den samla inntekta til brukarfamilien. Ein reknar ut nettoinntekta på følgjande måte:

- Driftsoverskot jordbruk
- + Driftsoverskot skogbruk
- + Driftsoverskot tilleggsnæring
- + Driftsoverskot andre næringar
- + Løsinntekt og pensjonar
- + Familiens arbeid på nyanlegg (innsett verdi)
- + Renteinntekter
- = **Samla arbeidsvederlag og forrenting**
- Renteutgifter
- Kår
- = **Nettoinntekt**

Det private forbruket til brukarfamilien vert rekna ut frå nettoinntekta:

- Nettoinntekt
- Verdiregulering debet (tap på krav, gåver eller forskot på arv som er gitt)
- + Verdiregulering kredit (barnetrygd, motteken arv, mottekte gåver)
- Sum eigenkapital i utgåande balanse (UB)
- + Sum eigenkapital i inngåande balanse (IB)
- Betalte skattar
- = **Privatforbruk**

1.7.3 Skogbruket

Resultatmåla i skogbruksdelen er bygde opp annleis enn i jordbruksdelen. Det er utrekna lønsemd både *før* og *etter* skogkulturtiltak.

Det vert ikkje teke omsyn til endringar i den ståande trekapitalen ved resultatrekninga i skogbruket.

- Produksjonsinntekter
- Kostnader eksklusive skogkultur
- = **Resultat før skogkultur**
- Skogkultur (netto)
- = **Driftsoverskot**

Eit kalkulert vederlag for arbeidsinnsatsen til familien vert sett inn. Dette blir gjort for å kunne samanlikne avverkingsteknadene med tilsvarende tal frå annan skogstatistikk.

	Bruttoinntekt ved avverking
-	Variable kostnader inklusive verdi av eige arbeid
=	Rånetto
+	Andre inntekter
=	Resultat før avskrivning
-	Avskrivningar
=	Driftsresultat før skogkultur
-	Skogkultur (netto) inklusive verdi av eige arbeid
=	Driftsresultat
+/-	Skogfond
=	Driftsresultat etter skogfond

1.8 Andre tema i undersøkinga

1.8.1 Variasjon innanfor nokre driftsformer i jordbruket

Bak gjennomsnittresultata kan det skjule seg store variasjonar frå bruk til bruk. Spreiinga i talmaterialet innanfor driftsformene «produksjon av kumjolk og storfe-slakt», «korndyrking» og «sauhold» vert drøfta i kapittel 2.3. Drøftinga baserer seg på presentasjon av middelerdiar for den «beste» og «svakaste» tredelen av bruka i gruppa. Kva variabel ein grupperer etter, er avhengig av driftsform.

1.8.2 Samdrifter

Resultat frå eit utval av samdrifter innan kumjolkproduksjon vert presenterte under omtalen av driftsforma «produksjon av kumjolk og storfeslakt» i kapittel 2.3.1.

1.8.3 Økologisk jordbruk

Den norske regjeringa har som mål at 15 prosent av norsk matproduksjon og matforbruk skal vere økologisk innan 2020.

Debio er kontrollinstans for økologisk produksjon i Noreg. I slutten av 2015 hadde 2 113 norske gardsbruk drift som var godkjend som økologisk. Totalt sett var det, ifølgje Landbruksdirektoratet, 41 227 gardbrukarar som søkte om produksjonstilskot ved søknadsomgangen 31. juli 2015.

Dei økologiske areala utgjorde 4,5 prosent av totalt norsk jordbruksareal i 2015. Å ta med areal i karens i tillegg gir totalt 4,9 prosent. Dei økologiske husdyra utgjør førebels ein liten del av alle husdyr i Noreg.

Av dei 908 bruka som er med i driftsgranskingane i jordbruket for 2015, vart 855 drivne konvensjonelt medan 53 hadde økologisk drift. Det var 24 kumjølkkprodusentar, seks deltakarar med sauehald, 11 med produksjon av storfekjøt og fire med korndyrking blant dei økologiske produsentane. Dei resterande åtte brukarane hadde ulike andre driftsformer. På grunn av få observasjonar vert det i denne rapporten ikkje presentert detaljerte data for andre typar økologisk drift enn kumjølkkproduksjon. Økologisk kumjølkkproduksjon er omtalt i kapittel 2.3.1.

1.9 Definisjonar og forklaring av omgrep

Anleggsmiddel er eigedelar som er meinte til varig eige eller bruk, det vil seie alle eigedelar med unnatak av omløpsmiddel. Anleggsmidla har ei funksjonstid i føretaket på over eitt år. Eksempel på anleggsmiddel er jord- og skogbruksareal, driftsbygningar, maskinar og produksjonsdyr.

Anna næring: Næringsverksemd som vert driven av ein gardbrukar, men som ikkje involverer ressursane på gardsbruket. Sjå elles «tilleggsnæring».

Arbeid: Både ubetalt og betalt leigd arbeid, og arbeidet til familien, vert registrert i timar etter medgått arbeidstid. For personar som er yngre enn 18 år, eller eldre enn 65 år, vert arbeidstimane rekna om til fullverdige timar etter følgjande reduksjonstabell:

Alder	Multiplikasjonsfaktor
12–14 år	0,6
15–16 år	0,8
17 år	0,9
66–70 år	0,9
over 70 år	0,7

Når kårfolk og barn over 17 år i familien har arbeidd i jord- eller skogbruket, vert arbeidstimane deira førte under leigd hjelp. Det vert rekna ut eit særskilt vederlag for familien sitt eige arbeid på nyanlegg. Dette vert ført i balansen.

All arbeidsinnsats i dei ulike yrkesgreinene vert registrert, anten ved noteringar for kvar veke, eller i form av ei meir summarisk årleg rapportering.

Arbeidskapital er omløpsmiddel minus kortsiktig gjeld. Arbeidskapitalen er eit uttrykk for den likvide situasjonen til familien.

Avlingar vert registrerte som lagringsdyktig mengd. For korn vil det seie kg med 15 prosent vassinnhald. Andre registreringar omfattar kg innhausta rotvekstar og poteter, kg innkøyrd høy og m³ ferdig surfôrmasse. Beiteopptak og føring med ferskt gras vert rekna i FEm. Alle avlingar vert rekna om til FEm per dekar.

Avskrivningar er planmessig fordeling av verdinedgang for eigedelane over venta levetid. Verdinedgangen skuldast slitasje, elde og teknisk utvikling.

I skatterekneskapen vert dei fleste avskrivbare eigedelane avskrivne etter saldo-prinsippet, altså med ein viss prosent av den bokførte verdien til eigedelen. Dette prinsippet fører til at dei årlege avskrivningane minkar etter kvart som eigedelane vert eldre. Dei avskrivbare eigedelane er delte i ulike avskrivingsgrupper. Bygningar og anlegg vert avskrivne individuelt medan inventar, reiskapar og maskinar vert avskrivne kollektivt.

I driftsrekneskapen vert det nytta lineære avskrivningar, slik at den nominelle verdi-nedgangen vert like stor kvart år i avskrivingsperioden. Dei avskrivbare anleggsmidla vert avskrivne individuelt, og avskrivningstida vert fastsett ut frå sannsynleg brukstid eller kor lenge anleggsmidla vil vare. Brukt utstyr vert dermed avskrive over kortare tid enn nytt utstyr.

Avskrivingsattsane for ulike eigedelar, i både skatterekneskap og driftsrekneskap, finst i tabell 1.5.

Tabell 1.5 Balanseføring og avskrivningar i skatterekneskap og driftsrekneskap

Capitalization and depreciation in tax accounts and management accounts

Eigedelar Assets	Skatterekneskap Tax accounts	Driftsrekneskap Management accounts
Jord- og skogbruksareal	Balanseført utan avskrivning	Balanseført utan avskrivning
Jordbruksveggar	Balanseført utan avskrivning	Balanseført utan avskrivning
Skogsveggar, varige	Ført til utgift direkte	Balanseført utan avskrivning
Driftsveggar i skogen, enkle	Ført til utgift direkte	Avskrivningstid maks. 10 år
Nydyrking	Ført til utgift direkte	Balanseført utan avskrivning
Planering	Kostnadsfordelt over 10 år	Balanseført utan avskrivning
Frukttre	Balanseført utan avskrivning	Avskrivningstid 20 år
Grøfter, lukka	Ført til utgift direkte	Avskrivningstid 20 år
Grøfter, opne	Balanseført utan avskrivning	Balanseført utan avskrivning
Vatningsanlegg, flyttbare	Kollektiv avskrivning, maks. 20 %	Avskrivningstid 15 år
Vatningsanlegg, fast inkl. pumpe	Individuell avskrivning, maks. 8 %	Avskrivningstid 20 år
Vassleidning fram til bygning	Individuell avskrivning, maks. 4 %	Avskrivningstid 20 år
Driftsbygningar:		
Forventa brukstid > 20 år	Individuell avskrivning, maks. 4 %	Avskrivningstid 30 år
Forventa brukstid < 20 år (pelsdyrgardar, enkle veksthus)	Individuell avskrivning, maks. 8 %	Avskrivningstid 15 år
Innreiingar i driftsbygningar	Kollektiv avskrivning, maks. 20 %	Avskrivningstid 15 år
Maskinar	Kollektiv avskrivning, maks. 20 %	Avskrivningstid 15 år
Vare- og lastebilar	Kollektiv avskrivning, maks. 20 %	Avskrivningstid 15 år
Buskap	Variable oppdrettskostnader, omløpsmiddel	Balanseført etter slakteverdi
Varelager, salsavling	Variabel tilvergingsverdi	Salsverdi
Varelager, innkjøpt	Innkjøpspris	Innkjøpspris
Varelager, grovfôr	Variabel tilvergingsverdi	Fôrverdi
Våningshus og kårhus	Balanseført utan avskrivning	Avskrivningstid 50 år
Privat bil	Varierende sats avhengig av alder på bilen	Avskrivningstid 15 år

Avverkjingsprosenten for skogen er totalt avverkjingskvantum i året i prosent av balansekvantumet.

Balansen er ei oppstilling av eigedelane til brukarfamilien, gjelda og eigenkapitalen per 31.12.

Balanseføring, grenser: Varige eigedelar vert førte i balansen om kostprisen er minst kr 15 000. Beløpsgrensa er den same som i skatterekneskapen.

Ved større reparasjons- og vedlikehaldsarbeid vert berre ei mogeleg standardheving ført i balansen i skatterekneskapen. I driftsrekneskapen kan ein stor del av slikt arbeid verte balanseført, og verte anten skriven av ordinært eller kostnadsfordelt over ein kortare periode.

Balansekvantumet for skogen er det høgast mogelege kvantum, målt i m³ utan bork, som kan takast ut kvart år, utan at avverkjingskvantumet i framtida vert mindre. Det er føresett ein definert investeringsinnsats i primærproduksjonen.

Bruk er ei driftseining i landbruket. Driftseininga kan vere samansett av eigd og/eller leigd areal.

Brukaren er den som administrerer driftseininga. Han eller ho vil som oftast vere eigar av heile eller delar av den faste eigedomen, og er vanlegvis den som har flest arbeidstimar på bruket.

Brukarfamilien: Sjå *familien*.

Buskap: I skatterekneskapen er heile buskapen klassifisert som omløpsmiddel og verdsett etter standardiserte einingsprisar for variable oppdrettskostnader (tilverkjingsverdiar). I driftsrekneskapen vert buskapen verdsett, som hovudregel, til slakteverdi. Her er det unnatak for verpehøns, smågrisar og hestar. Oksar, smågrisar, slaktegrisar og fjørfe til slakt vert klassifiserte som omløpsmiddel medan resten av buskapen vert rekna som anleggsmiddel (produksjonsdyr). Både i skatterekneskapen og i driftsrekneskapen vert vaksne dyr ståande i balansen med den verdien dei ein gong har fått som vaksne.

Dekningsbidrag er produksjonsinntekter minus variable kostnader.

Driftsoverskot er produksjonsinntekter minus kostnader. Driftsoverskotet er den godtgjeringa familien får for innsatsen av eige arbeid og for eigen og lånt kapital.

Eigenkapital er sum eigedelar minus gjeld.

Eigedelar: Sjå stikkorda *anleggsmiddel* og *omløpsmiddel*.

Familien er brukar og eventuell ektefelle, sambuar eller partnar, og deira barn under 17 år.

Familiens arbeidsforteneste (vert rekna berre for jordbruket) er driftsoverskot fråtrekt kalkulert rente på eigedelane i jordbruket. Dette resultatmålet viser kva familien har igjen som godtgjerjing for eigen arbeidsinnsats. Ved utrekning av familiens arbeidsforteneste *per årsverk* vert arbeidstimar som er utførte av ubetalt leigd hjelp, slegne

saman med familien sine egne arbeidstimar. Gjennomsnittet av inngåande og utgåande balanse vert brukt som uttrykk for verdien av eigedelane i jordbruket.

Familiens arbeidsvederlag er eit kalkulert vederlag for arbeidsinnsatsen til familien. Dei registrerte arbeidstimane til familien er utgangspunkt. Ein reknar ut kva det ville ha kosta å leige arbeidskraft i like mange timar, til tariffløn. Tariffløna inkluderer feriepengar og betaling for rørelege heilag dagar. Arbeidsgivaravgifta, som er regionalt differensiert, vert også medteken. Derfor vil arbeidsvederlaget per time variere mellom ulike område.

Faste kostnader er kostnader som i ein gitt periode ikkje endrar seg vesentleg med omfanget av produksjonen. Eksempel på faste kostnader er avskrivningar og vedlikehald av driftsbygningar.

Fråsal: Salsinntekter frå balanseførte anleggsmiddel vert behandla ulikt i skatterekneskapen og driftsrekneskapen. I skatterekneskapen vert vinst eller tap ved sal av ikkje avskrivbare driftsmiddel, eller anleggsmiddel med individuell avskrivning, periodisert over vinst- og tapskontoen. Ved sal av anleggsmiddel som vert avskrivne som gruppe, er det ikkje mogeleg å fastsetje vinst eller tap. Heile salssummen vert derfor skriven ned i vedkomande saldogruppe. I driftsrekneskapen vert vinst ved sal brukt til nedskrivning, medan tap ved sal vert avskrive. Ved fråsal av jord eller skog skal den bokførte verdien av det selte arealet skrivast ned til null i driftsrekneskapen. Overskytande verdi vert ført som verdiregulering.

Gjeldsprosenten er gjelda til familien i prosent av totalkapitalen. Gjeldsprosenten viser kor stor del av eigedelane som er finansiert med framand kapital.

Inngåande balanse (IB) er balanse ved starten av rekneskapsåret.

Inntekter frå plante- og husdyrproduksjon er verdien av varer og tenester som er produserte i løpet av året. Desse inntektene omfattar både sal og eige forbruk av produkta, i tillegg til lagerendringar.

Investeringsfrekvensen (vert rekna ut berre for skogbruket) viser kor stor prosentdel av skogeigedomane som det har vorte investert i gjennom året.

Jordbruksareal: Arealet av kvar enkelt vekst vert registrert i dekar. Areal med natureng og overflatedyrka beite vert redusert for uproduktivt areal, slik at ein kjem fram til eit produktivt nettoareal. Del av fellesbeite vert rekna som del av bruket. Jordbruksarealet omfattar både eige og leigd areal. Det vert registrert kor stort det leigde arealet er.

Kortsiktig gjeld er gjeld som normalt fell til betaling innan eitt år frå rekneskapsavslutting, eller som er direkte knytt til den kortsiktige omsetninga av varer og tenester i verksemda.

Kostnader er verdien av varer og tenester som er sette inn i produksjonen i rekneskapsåret.

Kår er ei kontraktfesta yting til tidlegare eigar.

Langsiktig gjeld er gjeld som normalt fell til betaling eitt år eller meir etter rekneskapsavslutting, og som ikkje er knytt til den kortsiktige omsetninga av varer og tenester i verksemda.

Lønsevne vert rekna berre for jordbruket og fortel kor mykje jordbruket kan betale for samla arbeidsinnsats når all kapital er godtgjort. Lønsevna vert gitt opp i kroner per bruk eller kroner per time.

Lønsevneprosenten fortel korleis den reelle godtgjersla for utført arbeid i jordbruket står i høve til den godtgjersla som måtte til dersom brukarfamilien skulle ha vore løna etter tariff.

Nettoinntekt er samla driftsoverskot frå all næringsverksemd, med tillegg av lønsinntekter, pensjonar, kalkulert vederlag for familiens arbeidsinnsats på nyanlegg og renteinntekter. Rente- og kårutgifter er trekte frå.

Nettoinvestering er nyanlegg minus avskrivningar, fråsal og investeringstilskot.

Netto mekaniseringskostnad omfattar alle kostnader ved maskininnsatsen (traktor, skurtreskar, yrkesbil, andre maskinar og reiskapar), medrekna rente på bokført verdi, men fråtrekt inntekter frå utleige av maskinar:

	Avskrivningar og vedlikehald
+	Drivstoffkostnader
+	Leigeutgifter til maskinar og reiskapar
+	Rentekrav
=	Brutto mekaniseringskostnad
-	Leigeinntekter av maskinar og reiskapar
=	Netto mekaniseringskostnad

Omløpsmiddel er eigedelar som ikkje er skaffa for varig eige eller bruk. Dei har anten ei funksjonstid på under eitt år i føretaket, eller dei er knytte til den kortsiktige omsetninga av varer og tenester. Eksempel på omløpsmiddel er bankinnskot, kontantar, andre krav, slaktedyr og varelager.

Produksjonsinntekt er summen av inntekter frå jordbruket. Produksjonsinntekta kan delast i tre: Inntekter frå planteproduksjon, inntekter frå husdyrproduksjon og ei samlegruppe med tilskot, leigeinntekter med meir.

Produktivt skogbruksareal: All mark som har ei produksjonsevne som minst svarer til produksjonskravet i lågaste klasse på ein bonitetsskala.

Rentekrav er kalkulert rente av gjennomsnittleg verdi gjennom året for eigedelane i jordbruket.

Rotverdi, eller rotnetto, uttrykkjer differansen mellom tømmerprisen og dei driftskostnadene som er knytte til å få tømmeret fram til bilveg.

Rånetto (skogbruk) er bruttoinntekt med frådrag av driftsavhengige kostnader eksklusive skogkultur. Dei driftsavhengige kostnadene omfattar alt arbeid (eige og leigd), leige og vedlikehald av utstyr, drivstoff, salskostnader med meir. Avskrivningar på eige utstyr vert ikkje tekne med i dei driftsavhengige kostnadene.

Samdrift er eit føretak der driftsbygningar, jord, mjølkekvoter, arbeidskraft og andre ressursar på to eller fleire gardsbruk er organiserte i ei eining. I driftsgranskingane vert nemninga nytta berre for einingar der det er ein viss grad av likeverd mellom partnarane.

Skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital: Inntektsverknaden av jordbruksfrådraget er rekna ut. Vi tek utgangspunkt i at skatten vert redusert med 27 prosent av frådraget. Ein reknar 38,4 prosent marginalsatt for 2015, som Budsjettnemnda for jordbruket gjer. Inntektsverknaden vert dermed 43,8 prosent av jordbruksfrådraget. Justeringsbeløpet som vi kjem fram til på denne måten, vert lagt til vederlaget til arbeid og eigenkapital. Da får vi fram det skattejusterte vederlaget. Det er skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital *rekna per årsverk* som vert brukt i driftsgranskingane.

Sparing er auke i eigenkapitalen i løpet av året.

Standard dekningsbidrag (SDB) er normerte tal for kva som skal vere igjen når inntektene frå plante- og husdyrproduksjon har fått fråtrekk for variable kostnader. Samla SDB på bruket er summen av standard dekningsbidrag frå alle produksjonsgreiner. I EU sin rekneskapsstatistikk har SDB tidlegare vore utvalskriterium og grunnlag for inndeling i driftsformer.

Standard omsetning (SO) er normerte tal for omsetning av produkt. Dette er totale utrekna inntekter utan tilskot. EU-statistikken byggjer no utvalet på standard omsetning.

Tilleggsnæring er næringsverksemd som vert driven i tillegg til jord- og skogbruk, og der ressursane på garden (til dømes areal, bygningar og maskinar) vert nytta.

Utgåande balanse (UB) er balansen ved utgangen av rekneskapsåret.

Variable kostnader er kostnader som i ein gitt periode endrar seg med omfanget av produksjonen, slik som til dømes kostnader til såfrø, gjødsel og innkjøpt fôr. Drivstoffkostnaden vert rekna som ein fast kostnad.

Vederlag til arbeid og eigenkapital (vert rekna berre for jordbruket) er driftsoverskot pluss kostnader til leigd arbeid, minus jordbruket sin del av utgifter til renter og kår. Jordbruket sin del av utgifter til renter og kår vert sett lik den prosentdelen som verdien av egedelane i jordbruket utgjer av totalverdien for alle egedelar.

Vederlag til familiens arbeid og eigenkapital (vert rekna berre for jordbruket) omfattar driftsoverskotet minus jordbruket sin del av utgifter til renter og kår.

Verdsetjing: I både drifts- og skatterekneskapan vert anleggsmidla verdsette til historisk kostpris, med frådrag for mottekne offentlege tilskot. Om familien har lagt

ned arbeid i samband med nyanlegg, vert verdien av dette arbeidet lagt til kostprisen i driftsrekneskapen. I skatterekneskapen vert anleggsmiddel i skogbruket skrivne ned med eventuelt utbetalt skogfond. Det vert ikkje gjort i driftsrekneskapen. Prinsippa for, og storleiken på, dei årlege avskrivningane er ulike i dei to rekneskapsformene (sjå stikkorda *avskrivningar* og *fråsal*). Lager av kjøpte varer vert førte opp i balansen til innkjøpspris, med tillegg av fraktkostnader. På det punktet er drifts- og skatterekneskapen like. I skatterekneskapen vert eigenproduserte varer på lager verdsette til tilvergingsverdien. For jordbruksprodukt vert det nytta standardiserte einingsprisar, medan det for skogbruksprodukt vert nytta faktiske tilvergingsverdiar. I driftsrekneskapen vert verdien av salsprodukt sett lik venta salsverdi per 31. desember i rekneskapsåret. Heimeavla fôr vert verdsett ut frå prisen på bygg ved utgangen av rekneskapsåret. Kvart grovfôrslag vert verdsett etter fôrkonsentrasjon, til ein fôreiningsverdi som er 80 prosent av byggprisen (for halm 50 prosent). Verdsetjing av slaktedyr er omtalt under stikkordet *buskap*.

Årsverk: Eitt årsverk var i 2015 definert som 1 845 registrerte timar.

2 Jordbruk. Resultat frå 2015 og utviklingstrekk gjennom 10 år

2.1 Innleiing

Driftsgranskingane i jordbruket for 2015 byggjer på resultat frå 908 enkeltbruk. I tillegg inneheld undersøkinga data frå 28 samdrifter i kumjølksproduksjon. I kapittel 1 er det forklart korleis deltakarbruka er valde ut, og korleis dei er delte inn i grupper etter kor dei høyrer heime geografisk, etter driftsform og etter storleiken på jordbruksarealet.

Omgrep som til dømes «alle bruk i landet sett under eitt» og «bruka i flatbygdene på Austlandet» vert brukte utan at ein i kvart tilfelle presiserer at det berre er snakk om deltakarbruka i driftsgranskingane.

Drøftingane av rekneskapsresultata for året 2015 går for ein stor del ut på samanlikning med tilsvarende tal frå 2014. Når endringar frå eitt år til eit anna vert kalla «størst» eller «minst», er det snakk om prosentvis endring. I nokre tilfelle vert fleire år trekte inn i samanlikninga. Figurar er nytta for å få fram utviklinga gjennom 10 år for driftsresultat, egedelar og gjeld. Alle tiårsfigurane i kapittel 2 viser verdier som er omrekna til kroneverdien i 2015. Omrekninga er gjort ved å bruke konsumprisindeksen frå Statistisk sentralbyrå.

2.2 Innsatsfaktorar og oppnådde resultat

2.2.1 Arbeidsforbruk

Arbeidsforbruket går fram av hovudtabell 7. I middel for alle deltakarbruk vart det lagt ned 2 870 arbeidstimar i jordbruket i 2015. Dette er 20 timar mindre enn året før. Som vanleg vart det notert størst arbeidsinnsats på bruka på Jæren, kor gjennomsnittet var 3 496 arbeidstimar. I motsett ende av skalaen finn vi bruka i flatbygdene på Austlandet. Der var det i 2015 ein gjennomsnittleg arbeidsinnsats på 2 266 timar per bruk.

Leigd, betalt arbeid i jordbruket i 2015 utgjorde 647 timar per bruk på landsbasis. I tillegg vart det utført 164 timar ubetalt, leigd arbeid per bruk, i hovudsak av kårfolk og andre nære familiemedlemer. I alt 28 prosent av arbeidsinnsatsen vart utført av leigd (betalt og ubetalt) arbeidskraft. Mellom bruksgruppene i ulike regionar varierte

delen av leigd arbeid i 2015 frå 32 prosent på Jæren og i flatbygdene på Austlandet til 21 prosent i «andre bygder» i Trøndelag.

I 2006 var gjennomsnittleg arbeidsforbruk på deltakarbruka 2 894 timar. I åra frå 2006 til 2012 gjekk utviklinga i hovudsak i retning av auka arbeidsforbruk. Den trenden vart broten i 2013. Nivået for arbeidsinnsatsen i 2015 ligg 1 prosent under nivået frå 2006.

2.2.2 Areal

Hovudtabellane 1 og 2 viser kor stort jordbruksareal som var i drift på deltakarbruka i 2015, og korleis dette arealet fordelte seg på ulike vekstar. Jordbruksarealet per driftseining auka med 8 dekar frå 2014 og kom opp i 368 dekar. I løpet av det siste tiåret har jordbruksarealet per driftseining vorte 90 dekar større.

Arealauken frå 2014 til 2015 er først og fremst knytt til leigd areal. I gjennomsnitt for alle bruk utgjorde leigejord 167 dekar i 2015.

Jordbruksarealet per driftseining har auka i sju av åtte regionar. Unnataket er flatbygdene i Trøndelag.

Fulldyrka jord utgjorde 83 prosent av jordbruksarealet på driftsgranskingsbruka i 2015, som året før. Sidan 2009 har elles delen fulldyrka jord gått jamt nedover. Arealfordelinga mellom dei viktigaste vekstane endrar seg lite frå år til år. I 2015 dekte korn og oljevekstar til saman 27 prosent av jordbruksarealet på deltakarbruka. Grovfôr vart dyrka på 70 prosent av det samla jordbruksarealet.

2.2.3 Egedelar og investeringar

Data om egedelar og investeringar finst i hovudtabellane 9 og 10, og dessutan i tabellane 2.1 og 2.2.

Ved utgangen av 2015 hadde den gjennomsnittlege deltakarfamilien bokført egedelar i jordbruket til ein samla verdi av kr 3 610 300. Summen var 9 prosent høgare enn ved førre årsskifte.

Tabell 2.1 Nyanlegg, avskrivningar, sal, tilskot og nettoinvesteringar. Kroner per bruk. Regionar. Prosentvis fordeling*Investment, depreciation, sales, grant and net investment, NOK per holding. Regions. Percental composition*

Regionar Regions	Austlandet Eastern Norway		Agder og Rogaland		Vest- landet Western Norway	Trøndelag		Nord- Noreg Northern Norway
	Flat- bygder Lowlands	Andre bygder Other parts	Jæren	Andre bygder Other parts		Flat- bygder Lowlands	Andre bygder Other parts	
Nyanlegg i alt, kr <i>Total investments, NOK</i>	416 000	326 100	438 100	437 700	432 100	250 400	424 200	305 700
Maskinar og reiskapar, % <i>Machinery, equipment, %</i>	46	46	28	39	38	53	58	53
Driftsbygningar, % <i>Outbuildings, %</i>	39	46	55	54	51	34	36	41
Jord, mjølkekvote etc., % <i>Farmlands, milk quota etc., %</i>	15	8	17	7	11	13	6	6
Avskrivningar i alt, kr <i>Total depreciation, NOK</i>	203 700	159 300	262 900	174 700	158 000	182 900	179 600	163 000
Maskinar og reiskapar, % <i>Machinery, equipment, %</i>	45	48	27	41	42	38	44	47
Driftsbygningar, % <i>Outbuildings, %</i>	53	51	71	57	55	61	55	52
Jord, mjølkekvote etc., % <i>Farmlands, milk quota etc., %</i>	2	1	2	2	3	1	1	1
Sal og tilskot i alt, kr <i>Total sales and grants, NOK</i>	95 500	65 800	21 200	73 400	65 400	50 400	128 600	75 200
Maskinar og reiskapar, % <i>Machinery, equipment, %</i>	44	62	92	54	56	67	65	57
Driftsbygningar, % <i>Outbuildings, %</i>	52	30	8	41	37	26	32	41
Jord, mjølkekvote etc., % <i>Farmlands, milk quota etc., %</i>	4	8	0	5	7	7	3	2
Nettoinvestering 2015, kr <i>Net investment 2015, NOK</i>	116 700	100 900	154 000	189 500	208 700	17 100	115 900	67 500
Nettoinvestering 2014, kr <i>Net investment 2014, NOK</i>	161 200	89 900	90 400	244 300	85 900	138 900	98 200	92 400

I 2015 var nettoinvesteringa på deltakarbruka positiv i alle dei åtte regionane. Vestlandet hadde størst nettoinvestering per deltakarbruk. Flatbygdene i Trøndelag hadde minst nettoinvestering. Om vi ser 2014 og 2015 under eitt, finn vi at nettoinvesteringa har vore størst i «andre bygder» i Agder og Rogaland og minst i flatbygdene i Trøndelag.

Tabell 2.2 stadfestar langt på veg ein samanheng som er velkjend frå før i driftsgranskingane: Jo større jordbruksareal, jo større nettoinvestering. Gruppa «50-100 daa» er den einaste med negativ nettoinvestering i 2015.

Nettoinvesteringa i 2015 ligg på eit nivå som er det tredje høgste i siste tiår, når heile tiårsserien er omrekna til kroneverdien i 2015. 32 prosent av nettoinvesteringa i 2015 galdt driftsbygningar. Tilsvarende del for maskinar og reiskapar var 40 prosent. For «jord, mjølkekvote etc.» var delen 28 prosent. I 2014 var delane høvesvis 54 prosent, 15 prosent og 31 prosent.

Tabell 2.2 Nyanlegg, avskrivningar, sal, tilskot og nettoinvesteringar. Kroner per bruk Grupper etter storleik. Prosentvis fordeling

Investment, depreciation, sales, subsidies and net investment, NOK per holding. Farm size. Percental composition

Storleksgrupper, dekar <i>Farm size, decares</i>	50–100	100–200	200–300	300–500	>500	Alle bruk <i>All holdings</i>	
						2015	2014
Nyanlegg i alt, kr <i>Total investments, NOK</i>	102 500	179 500	265 700	440 000	695 900	383 100	362 200
Maskinar og reiskapar, % <i>Machinery, equipment, %</i>	48	45	42	41	49	44	33
Driftsbygningar, % <i>Outbuildings, %</i>	18	44	48	50	40	45	54
Jord, mjølkekvote etc., % <i>Farmlands, milk quota etc., %</i>	34	11	10	9	11	11	13
Avskrivningar i alt, kr <i>Total depreciation, NOK</i>	86 200	98 200	143 100	194 000	301 400	180 700	164 600
Maskinar og reiskapar, % <i>Machinery, equipment, %</i>	46	43	44	41	44	42	42
Driftsbygningar, % <i>Outbuildings, %</i>	46	54	55	58	55	56	56
Jord, mjølkekvote etc., % <i>Farmlands, milk quota etc., %</i>	8	3	1	1	1	2	2
Sal og tilskot i alt, kr <i>Total sales and grants, NOK</i>	29 900	34 900	41 900	72 600	171 700	74 600	72 900
Maskinar og reiskapar, % <i>Machinery, equipment, %</i>	21	55	61	65	49	56	44
Driftsbygningar, % <i>Outbuildings, %</i>	37	41	29	30	49	39	48
Jord, mjølkekvote etc., % <i>Farmlands, milk quota etc., %</i>	42	4	10	5	2	5	8
Nettoinvestering 2015, kr <i>Net investment 2015, NOK</i>	-13 600	46 400	80 700	173 400	222 900	127 800	
Nettoinvestering 2014, kr <i>Net investment 2014, NOK</i>	19 400	7 400	95 500	103 100	357 000		124 800

2.2.4 Avlingar

Avlingsmengdene for ulike vekstar går fram av hovudtabellane 3 og 4. Gjennomsnittleg avling på deltakarbruka i 2015 hadde ein förverdi som svarte til 374 FEm per dekar. Resultatet ligg 9 prosent over gjennomsnittet for dei tre førre åra.

I 2015 vart det hausta i snitt 429 kg bygg, 500 kg havre og 579 kg kveite per dekar. Havre og kveite gav klart høgare avlingar i 2015 enn i det gode kornåret 2014. For bygg er det derimot registrert ein avlingsnedgang. Sett i høve til gjennomsnittet for perioden 2012–2014 er 2015-avlingane av bygg, havre og kveite høvesvis 8 prosent, 32 prosent og 31 prosent større. Vi ser at 2015 var eit uvanleg godt avlingsår for korndyrking. Middels potetavling i 2015 var 2 521 kg per dekar. Resultatet ligg 5 prosent over snittavlinga for dei tre førre åra.

I gjennomsnitt for alle deltakarbruk gav grovfôr 335 FEm per dekar i 2015. Nivået er 4 prosent høgare enn snittet for dei tre åra før.

I 2015 var det, som vanleg, deltakarbruka på Jæren som oppnådde flest FEm per dekar grovfôrareal. Bruka i Nord-Noreg hadde lågast grovfôravling per arealeining. På Jæren vart det teke 437 FEm grovfôr per dekar i 2015. Dei nordnorske deltakarane oppnådde 270 FEm grovfôr per dekar.

2.2.5 Husdyrproduksjon

Gjennomsnittstal frå husdyrhaldet på deltakarbruka er viste i hovudtabell 5. Totalt dyretal av kvart slag er delt på alle deltakarbruk. Den same tabellen viser også korleis dyretalet per bruk varierer mellom regionane og mellom dei bruksgruppene som er inndelte etter arealstorleik. Målet med denne presentasjonen er å seie noko om kor viktige dei ulike dyreslaga er. Under er nokre av opplysningane frå hovudtabell 5 stilte opp og samanlikna med data frå fjoråret.

DYRETAL FORDELT PÅ ALLE DELTAKARBRUK

	2015	2014
Kyr	15,1	14,5
Andre storfe	24,6	23,9
Avlsgrisar	3,2	3,3
Andre grisar eldre enn to månader	15,3	15,9
Sauer	34,7	32,5
Geiter	4,0	3,9
Fjørfe	485	454

Fjørfe og sauer dei dyreslaga som auka prosentvis mest i tal frå 2014 til 2015. Geiter, kyr og andre storfe har også vorte fleire medan grisar har gått ned i tal.

I hovudtabell 6 finst oversikt over både omsette mengder og avdrått for nokre husdyrprodukt. Tabell 2.3 inneheld berre avdråttstal.

Frå 2014 til 2015 gjekk mjølkeavdråttan per årsku opp. Med unntak for 2011 har det vore auke i mjølkeavdråttan per årsku kvart år sidan 1999. Resultatet for 2015 ligg 4 prosent over middelavdråttan for 2012–2014. Tabell 2.3 fortel at mjølkeytinga per årsku har ein klar tendens til å auke med storleiken på jordbruksarealet.

Ytinga til mjølkegeitene har også gått opp frå 2014 til 2015. Ytinga per dyr for 2015 ligg 7 prosent høgare enn gjennomsnittsytinga for åra 2012–2014.

Produsert mengd av saue- og lammekjøtt i 2015, rekna per vinterfôra sau, er 4 prosent større enn snittet for dei tre førre åra.

Tabell 2.3 Avdrått. Kg per dyr

Livestock yield. Kg per animal

Regionar og storleiksgrupper <i>Regions and farm size</i>		Mjølkk per årsku <i>Milk per cow</i>		Kjøtt per v.f.s. <i>Meat per w.f.s.</i>	Mjølkk per årsgeit <i>Milk per goat</i>
		2015	2014	2015	2015
Austlandet	<i>Eastern Norway</i>				
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	7828	7 834	28	
Andre bygder	<i>Other parts</i>	7709	7 472	33	794
Agder og Rogaland					
Jæren	<i>Jæren</i>	8242	7 851	27	
Andre bygder	<i>Other parts</i>	7310	7 351	28	
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	7585	7 464	27	806
Trøndelag					
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	7686	7 731	30	
Andre bygder	<i>Other parts</i>	7821	7 583	33	
Nord-Noreg	<i>Northern Norway</i>	7580	7 366	30	742
50–100 dekar	<i>50–100 decares</i>	6026	5 228	24	775
100–200 dekar	<i>100–200 decares</i>	6813	6 870	27	723
200–300 dekar	<i>200–300 decares</i>	7599	7 433	28	785
300–500 dekar	<i>300–500 decares</i>	7791	7 635	31	870
> 500 dekar	<i>> 500 decares</i>	7835	7 685	31	
Alle bruk 2015	<i>All holdings 2015</i>	7706		29	761
Alle bruk 2014	<i>All holdings 2014</i>		7 549	29	743

2.2.6 Oppnådde produktprisar

Prisar til produsent finst i hovudtabell 8 og i tabellane 2.4 og 2.5.

Deltakarbruka sin gjennomsnittspris på smågrisar og svinekjøtt auka med høvesvis 16 prosent og 11 prosent frå 2014 til 2015. Ingen andre produkt er registrerte med så sterk prisvekst. Kumjølk kjem som nummer tre med 7 prosent prisauke. Prisnedgang er ikkje registrert, men havreprisen har halde seg uendra.

Dei prisvariasjonane som finst mellom regionar, er det naturleg å tru at er knytte til dei lokale omsetningsledda. Kvalitetsskilnader ved produkta kan også spele ei rolle.

I 2015, som i åra før, var prisane på storfekjøtt, saue- og lammekjøtt og geitemjølkk relativt låge i Nord-Noreg. På den andre sida har dei nordnorske deltakarane gjennom ei årrekke oppnådd høgast smågrispris. Potetprisen vert også årvisst registrert med høgare gjennomsnittsverdi i Nord-Noreg enn elles i landet, men her er det snakk om små totalmengder, slik at det gjer stort utslag når noko av salet skjer direkte til forbrukaren.

Prisen på kumjolk var høgast i flatbygdene på Austlandet og lågast på Vestlandet i 2015. I flatbygdene på Austlandet vart det «som vanleg» oppnådd høgast prisar på storfekjøtt. Dei høgaste 2015-prisane på svinekjøtt og saue- og lammekjøtt finn vi i «andre bygder» i Agder og Rogaland.

Tabell 2.5 gir ikkje grunnlag for å peike på nokon klar samanheng mellom bruksstorleik og oppnådde prisar. Likevel ser vi teikn til at prisane på havre, storfekjøtt, saue- og lammekjøtt og ull aukar med aukande bruksstorleik.

Tabell 2.4 Oppnådde prisar, eksklusive tilskot. Kroner per kg. Regionar

Prices at farm gate. NOK per kg. Regions

Regionar <i>Regions</i>	Austlandet <i>Eastern Norway</i>		Agder og Rogaland		Vestlandet <i>Western Norway</i>	Trøndelag		Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>
	Flat-bygder	Andre bygder	Jæren	Andre bygder		Flat-bygder	Andre bygder	
	<i>Lowlands</i>	<i>Other p.</i>	<i>Jæren</i>	<i>Other p.</i>		<i>Lowlands</i>	<i>Other p.</i>	
Bygg <i>Barley</i>	2,59	2,39	2,26	2,13	2,25	2,46	2,28	2,11
Havre <i>Oats</i>	2,30	2,18		2,21		2,09		
Kveite <i>Wheat</i>	2,79	2,63				2,60	2,55	
Poteter <i>Potatoes</i>	2,36	2,74	4,46	4,45	2,21	3,04	4,98	12,92
Kumjolk, per l <i>Cow's milk, per l</i>	5,49	5,40	5,37	5,31	5,25	5,32	5,31	5,27
Kukjøtt <i>Cow's meat</i>	47,59	46,43	45,58	46,10	46,03	45,18	44,76	44,92
Anna storfekjøtt <i>Beef</i>	57,59	54,63	52,11	52,77	51,98	54,40	52,04	49,48
Smågris, per stk. <i>Piglets, per unit</i>	1 093	1 051	1 133	1 070	999	1 035	1 019	1 204
Svinekjøtt <i>Pork</i>	28,20	21,91	28,86	29,31	28,31	28,74	29,44	26,41
Saue- og lammekjøtt <i>Mutton and lamb</i>	52,50	50,58	52,79	54,35	49,63	53,24	52,60	48,67
Ull <i>Wool</i>	35,66	35,13	38,05	32,92	33,01	33,54	36,16	35,36
Geitemjolk, per l <i>Goat's milk, per l</i>		7,21			6,49			6,37
Egg <i>Eggs</i>	17,28	15,40	14,03	15,79	15,83	15,00		

Tabell 2.5 Oppnådde priser, eksklusive tilskot. Kroner per kg. Storleiksgrupper

Prices at farm gate. NOK per kg. Farm size

Storleiksgrupper, dekar <i>Farm size, decares</i>	50–100	100–200	200–300	300–500	> 500	Alle bruk <i>All holdings</i>	Endringar frå 2014 <i>Changes from 2014</i>
Bygg <i>Barley</i>	2,51	2,48	2,52	2,46	2,56	2,53	+0,04
Havre <i>Oats</i>		2,09	2,25	2,28	2,28	2,27	0,00
Kveite <i>Wheat</i>		2,76	2,62	2,75	2,80	2,77	+0,04
Poteter <i>Potatoes</i>		3,52	2,98	3,27	2,57	2,73	+0,08
Kumjølk, per l <i>Cow's milk, per l</i>	5,28	5,32	5,31	5,30	5,36	5,32	+0,35
Kukjøtt <i>Cow's meat</i>	43,52	45,11	45,01	45,61	46,73	45,84	+1,96
Anna storfekjøtt <i>Beef</i>	48,36	51,47	51,42	52,61	54,62	53,11	+1,79
Smågris, per stk. <i>Piglets, per unit</i>	1 010	1 061	1 100	1 117	1 083	1 092	+ 150
Svinekjøtt <i>Pork</i>	28,70	28,07	28,72	28,97	28,01	28,50	+2,75
Sau- og lammekjøtt <i>Mutton and lamb</i>	47,02	48,52	51,47	52,30	52,06	51,36	+0,92
Ull <i>Wool</i>	32,08	32,85	34,84	34,53	36,69	34,84	+1,46
Geitemjølkk, per l <i>Goat's milk, per l</i>	5,42	6,83	6,86	5,24		6,53	+0,34
Egg <i>Eggs</i>	15,45	15,78	15,27	18,77	15,84	16,54	+0,67

2.2.7 Kostnader

Hovudtabell 13 gir eit detaljert bilete av jordbrukskostnadene på deltakarbruka. Dei variable kostnadene er presenterte i hovudtabell 13a, dei faste i 13b. Netto mekaniseringskostnad er med i hovudtabell 15.

Totalkostnaden i jordbruket i 2015 var i gjennomsnitt kr 1 396 700 per deltakarbruk. Det er ein sum som ligg 7 prosent over nivået frå 2014. Jæren har hatt 10 prosent kostnadsauke frå 2014 til 2015, og med det størst utslag blant regionane. Auken var minst i flatbygdene i Trøndelag med 2 prosent. Blant storleiksgruppene har bruk med 50-100 dekar hatt størst kostnadsauke, heile 21 prosent. For bruk med 100-200 dekar er det registrert tilnærma uendra totalkostnad. Dei andre storleiksgruppene har hatt utslag som ligg mellom desse ytterpunkta.

Faste kostnader utgjorde 52 prosent av totalkostnaden på gjennomsnittsbruket i 2015. Altså var 48 prosent av totalen variable kostnader. Fordelinga mellom faste og variable kostnader året før var 51 prosent mot 49 prosent. Kraftfôr og anna innkjøpt

fôr stod for 56 prosent av variable kostnader i 2015, 1 prosentpoeng mindre enn året før.

Faste kostnader har fire dominerande postar: Avskrivningar, vedlikehald, leigd arbeid og maskinleige. I 2015 var dei respektive delane til desse postane 25 prosent, 17 prosent, 17 prosent og 12 prosent. Sett i høve til 2014 har maskinleige auka sin del med 1 prosentpoeng medan dei andre postane ikkje har endra sine delar frå det eine året til det andre.

Netto mekaniseringskostnad³ i 2015 var kr 253 200 i gjennomsnitt for alle deltakarbruka. Sett i høve til året før var det ein oppgang på 6 prosent.

2.2.8 Inntekter

Jordbruksinntektene går fram av hovudtabell 14. I gjennomsnitt oppnådde deltakarane ei samla produksjonsinntekt på kr 1 842 200 i 2015. Samanlikna med 2014 er beløpet 7 prosent høgare. Planteproduksjon (utan tilskot) bidrog med 13 prosent av inntekta, og husdyrhald (heller ikkje her er tilskot inkludert) stod for 59 prosent. Det betyr at 28 prosent av total produksjonsinntekt kom frå tilskot, bortleige av maskinar, sal av mjølkekvote med meir.

Oppstillinga nedanfor viser korleis inntekta frå ulike kjelder endra seg frå 2014 til 2015 på gjennomsnittsbruket i driftsgranskingane:

Korn og oljefrø	+ 11 %
Poteter, grønsaker, frukt og bær	- 8 %
Planteprodukt i alt	+ 2 %
Storfe: Mjølke	+ 14 %
Storfe: Livdyr og slakt	+ 15 %
Svin	+ 10 %
Sau	+ 10 %
Geit	+ 10 %
Fjørfe	- 2 %
Husdyr i alt	+ 10 %
Tilskot	+ 3 %

At inntektene frå korn og oljefrø har auka mykje, skuldast framfor alt større avlingar. For poteter, og særleg for frukt og bær, har situasjonen vore ein heilt annan, med mindre avlingar og lågare salsinntekt i 2015 enn året før. Isolert sett har grønsaker hatt positiv inntektsutvikling.

Inntektsauken frå storfe, svin, sau og geit er gjennomgåande knytt til både prisauke og volumvekst. Reduksjonen i inntekt frå fjørfe gjeld fjørfekjøtt, som har gått ned i produsert mengd på deltakarbruka.

³ Sjå kapittel 1.9 for nærare forklaring.

Tilskotsutbetalinga er sett nærare på i tabell 2.6. Der finn vi oversikt over ulike typar tilskot som deltakarane har motteke. For kulturlandskapstilskot og arealtilskot til korn var utbetalingane uendra frå 2014 til 2015. Elles var utbetalingane i 2015 større enn året før, for dei tilskotsordningane som er nemnde i tabellen. Tilskot til salsavling auka mest, med 17 prosent. Berre restposten «andre tilskot» var mindre i 2015 enn i 2014. Botnfrådraget per tilskotsøtkjar auka frå kr 3 000 i 2014 til kr 6 000 i 2015, og effekten av den endringa kjem fram under «andre tilskot». Tilskotsstrukturen vart også elles noko endra som følgje av jordbruksavtalen 2014-2015, i retning av mindre avkorting av tilskotssatsar ved store produksjonsomfang. Endringane har gitt utslag i 2015. Medan sum tilskot i gruppa «50-100 daa» vart redusert med 10 prosent frå året før, hadde bruk med meir enn 500 daa ein 5 prosent auke i tilskotsutbetalinga.

Tabell 2.6 Tilskot. 1 000 kroner per bruk

Support. NOK 1000 per holding

Regionar. Storleiksgupper <i>Regions. Farm size</i>	Arealtilskot <i>Acreage support</i>			Kultur- land- skaps- tilskot	Tilskot til husdyr	Pris- tilskot	Refu- sjon av avløysar- utgifter	Andre til- skot	Sum tilskot ⁴		
	Korn <i>Cereals</i>	Grov- fôr <i>Fodder crops</i>	Sals- avling <i>Crops for sale</i>							<i>Cultural land- scape support</i>	<i>Live- stock support</i>
Austlandet	<i>Eastern Norway</i>										
Flatbygder	<i>Lowlands</i>		50,4	11,1	2,6	88,6	57,6	44,7	36,5	51,6	343,1
Andre bygder	<i>Other parts</i>		14,9	48,5	0,6	62,7	114,8	137,1	54,8	62,6	496,0
Agder og Rogaland											
Jæren	<i>Jæren</i>		1,5	5,9	1,3	52,2	162,5	112,4	74,2	40,9	450,9
Andre bygder	<i>Other parts</i>		1,0	52,8	2,4	50,6	142,2	143,1	64,3	56,1	512,5
Vestlandet	<i>Western Norway</i>		0,5	44,3	9,2	41,0	113,9	178,1	59,2	54,6	500,8
Trøndelag											
Flatbygder	<i>Lowlands</i>		42,2	20,8	0,1	69,2	91,9	86,3	55,0	38,2	403,7
Andre bygder	<i>Other parts</i>		3,0	59,7		62,7	141,2	176,2	73,0	54,8	570,6
Nord-Noreg	<i>Northern Norway</i>		0,5	82,5	0,4	63,1	137,9	326,8	80,0	52,4	743,6
Dekar	<i>Decares</i>										
50 – 100	<i>50 –100</i>		1,7	6,2	32,8	12,3	36,2	92,8	22,7	30,4	235,1
100 – 200	<i>100 –200</i>		6,7	20,8	2,2	27,8	78,4	100,7	43,9	35,0	315,5
200 – 300	<i>200 –300</i>		8,2	32,6	0,3	42,3	103,3	126,9	61,6	44,6	419,8
300 – 500	<i>300 –500</i>		12,8	50,4	0,1	66,4	130,2	174,4	67,9	51,1	553,3
> 500	<i>>500</i>		47,4	62,2	2,9	128,7	148,2	183,2	64,3	90,1	727,0
Alle bruk 2015	<i>All holdings 2015</i>		16,6	40,4	2,8	62,5	111,9	147,1	58,7	52,8	492,8
Alle bruk 2014	<i>All holdings 2014</i>		16,6	36,5	2,4	62,2	102,9	142,7	57,1	59,7	480,1

⁴ Botnfrådrag vert trekt frå før sum tilskot vert rekna ut.

2.2.9 Oppnådde driftsresultat

Dei økonomiske resultatata som vart oppnådde i 2015, er viste i hovudtabell 16. Nokre data derifrå er med i tabellane 2.7–2.10. Tabell 2.9 presenterer *skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk*. Det særskilde inntektsfrådraget som gjeld for jordbruket, heretter kalla jordbruksfrådraget, er ein inntektspolitisk reiskap som har vore nytta sidan inntektsåret 2000. Inntektseffekten av jordbruksfrådraget har frå og med rekneskapsåret 2007 vore trekt inn i driftsgranskingane som supplement til dei resultatata for lønsemd som tradisjonelt har vore presenterte. Skatt i jordbruket er elles behandla som eit eige tema i kapittel 4. Der, og i kapittel 1.9, er det forklart korleis det skattejusterte vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk er rekna ut. Vi viser også til kapitla 1.7 og 1.9 når det gjeld klargjering av kva dei ulike resultatmåla fortel og korleis samanhengen mellom dei er.

Det gjennomsnittlege driftsoverskotet per bruk i driftsgranskingane gjekk opp med 11 prosent frå 2014 til 2015. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk gjekk opp med 13 prosent. Ein auke på 16 prosent er registrert for vederlaget til *familiens arbeid og eigenkapital per årsverk*.

Familiens arbeidsforteneste per årsverk auka med 25 prosent frå året før. Satsen for det kalkulerte rentekravet på innsett jordbrukskapital er sett til 3,0 prosent for 2014 og 2,0 prosent for 2015.

I driftsgranskingane er det særleg vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk som vert nytta for å måle lønsemd, og dette resultatet vert ofte omtalt som jordbruksinntekt. Jordbruksinntekta på det gjennomsnittlege driftsgranskingsbruket gjekk altså markant opp i 2015. Fleire forhold har medverka til ei slik utvikling: Større kornavlingar, auka mengder for husdyrprodukt, høgare priser på dei fleste produkta og redusert tal arbeidstimar.

Utviklinga var positiv i alle åtte regionar, men med berre 1 prosent auke i «andre bygder» i Agder og Rogaland og på Vestlandet. Deltakarane på Jæren hadde størst auke i jordbruksinntekt, med 28 prosent.

Bruk med mindre enn 50 dekar jordbruksareal utgjer ei gruppe som til vanleg vert presentert berre i hovudtabellane. Likevel vil vi nemne ho her, sidan denne storleiksgruppa er registrert med nest høgast jordbruksinntekt for 2015 (kr 351 300). Desse bruka med lite areal har til dels arbeidsintensiv produksjon, som til dømes gartneridrift eller fjørfehald. For dei andre storleiksgruppene ser vi at jordbruksinntekta i 2015 auka med arealstorleiken. Korleis *dei ulike driftsformene* er representerte i ulike storleiksgrupper betyr mykje for korleis lønsemda varierer desse gruppene imellom. Arealomfanget i seg sjølv er ikkje avgjerande. Gruppa «50-100 daa» er den einaste i tabell 2.8 med nedgang i jordbruksinntekt frå 2014 til 2015. Her er det ein

god del bruk med fruktdyrking, som hadde eit svakt inntektsår i 2015. Tabell 2.9 viser at i 2015 var inntektsverknaden av jordbruksfrådraget, målt i kroner per årsverk, størst i flatbygdene på Austlandet og minst på Jæren. For storleiksgruppene med minst 100 daa jordbruksareal ser vi eit mønster kor inntektsverknaden av jordbruksfrådraget minkar med aukande arealstorleik.

Inntektsverknaden av jordbruksfrådraget er størst på dei bruka som har færrest arbeidstimar. Jordbruksfrådraget vert jo gitt per bruk, medan inntektsverknaden er rekna ut per årsverk.

Tabell 2.7 Driftsoverskot. Familiens arbeidsforteneste. Kroner

Net income. Family labour income. NOK

Regionar Storleiksgrupper	Regions Farm size	Driftsoverskot Net income		Familiens arbeidsforteneste Family labour income			
		2015	2014–2015 Endring Change	Per bruk Per holding		Per årsverk Per man-year	
		2015	2014–2015 Endring Change	2015	2014–2015 Endring Change	2015	2014–2015 Endring Change
Austlandet	<i>Eastern Norway</i>						
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	456 900	+19 %	376 100	+38 %	418 000	+40 %
Andre bygder	<i>Other parts</i>	365 300	+7 %	306 900	+18 %	280 900	+24 %
Agder og Rogaland							
Jæren	<i>Jæren</i>	623 800	+25 %	507 100	+50 %	365 500	+51 %
Andre bygder	<i>Other parts</i>	413 100	-2 %	342 700	+6 %	272 500	+7 %
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	403 500	0 %	345 100	+5 %	249 300	+6 %
Trøndelag							
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	409 100	+4 %	337 200	+16 %	288 200	+20 %
Andre bygder	<i>Other parts</i>	491 900	+19 %	421 400	+35 %	299 600	+37 %
Nord-Noreg	<i>Northern N.</i>	514 200	+16 %	452 700	+28 %	342 300	+29 %
Dekar	<i>Decares</i>						
50–100	<i>50–100</i>	203 000	-34 %	176 300	-36 %	208 200	-40 %
100–200	<i>100–200</i>	252 300	-1 %	219 100	+6 %	231 000	+10 %
200–300	<i>200–300</i>	358 100	+10 %	304 500	+22 %	265 100	+23 %
300–500	<i>300–500</i>	494 200	+13 %	416 900	+26 %	320 200	+32 %
> 500	<i>>500</i>	696 000	+16 %	570 500	+34 %	399 300	+34 %
Alle bruk	<i>All holdings</i>	445 500	+11 %	374 900	+23 %	311 200	+25 %

Tabell 2.8 Vederlag til arbeid og egenkapital. Vederlag til familiens arbeid og egenkapital. Kroner per årsverk

Return on labour and own capital. Return on family labour and own capital. NOK per man-year

Regionar Storleiksgrupper	Regions Farm size	Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk <i>Return on labour and own capital per man-year</i>		Vederlag til familiens arbeid og egenkapital per årsverk <i>Return on family labour and own capital per man-year</i>	
		2015	2014–2015	2015	2014–2015
			Endring Change		Endring Change
Austlandet	<i>Eastern Norway</i>				
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	408 800	+21 %	433 100	+27 %
Andre bygder	<i>Other parts</i>	306 200	+11 %	295 100	+14 %
Agder og Rogaland					
Jæren	<i>Jæren</i>	371 600	+28 %	363 200	+39 %
Andre bygder	<i>Other parts</i>	297 700	+1 %	281 500	0 %
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	277 500	+1 %	262 700	0 %
Trøndelag					
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	301 400	+10 %	288 300	+11 %
Andre bygder	<i>Other parts</i>	320 300	+22 %	306 800	+27 %
Nord–Noreg	<i>Northern Norway</i>	337 000	+19 %	331 200	+24 %
Dekar	<i>Decares</i>				
50–100	<i>50–100</i>	234 000	-29 %	216 400	-41 %
100–200	<i>100–200</i>	258 400	+7 %	239 300	+4 %
200–300	<i>200–300</i>	292 900	+13 %	274 700	+14 %
300–500	<i>300–500</i>	333 200	+18 %	326 600	+23 %
> 500	<i>> 500</i>	390 100	+16 %	404 300	+21 %
Alle bruk	<i>All holdings</i>	326 800	+13 %	319 100	+16 %

Tabell 2.9 Skattejustert vederlag til arbeid og egenkapital. Kroner per årsverk

Tax-adjusted return on labour and own capital. NOK per man-year

Regionar Storleiksgrupper	Regions Farm size	Skattejustert vederlag til arbeid og egenkapital	Skilnaden mellom ordinært og skattejustert vederlag til arbeid og egenkapital (inntektsverknaden av jordbruksfrådraget)
		<i>Tax-adjusted return on labour and own capital</i>	<i>Difference in return on labour and own capital, caused by tax adjustment</i>
		2015	2015
Austlandet	<i>Eastern Norway</i>		
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	452 100	43 300
Andre bygder	<i>Other parts</i>	345 600	39 400
Agder og Rogaland			
Jæren	<i>Jæren</i>	405 300	33 700
Andre bygder	<i>Other parts</i>	332 500	34 800
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	311 500	34 000
Trøndelag			
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	336 200	39 800
Andre bygder	<i>Other parts</i>	358 600	38 300
Nord-Noreg	<i>Northern Norway</i>	375 500	38 500
Dekar	<i>Decares</i>		
50–100	<i>50–100</i>	269 900	35 900
100–200	<i>100–200</i>	299 700	41 300
200–300	<i>200–300</i>	333 200	40 300
300–500	<i>300–500</i>	371 000	37 800
> 500	<i>> 500</i>	424 600	34 500
Alle bruk	<i>All holdings</i>	364 500	37 700

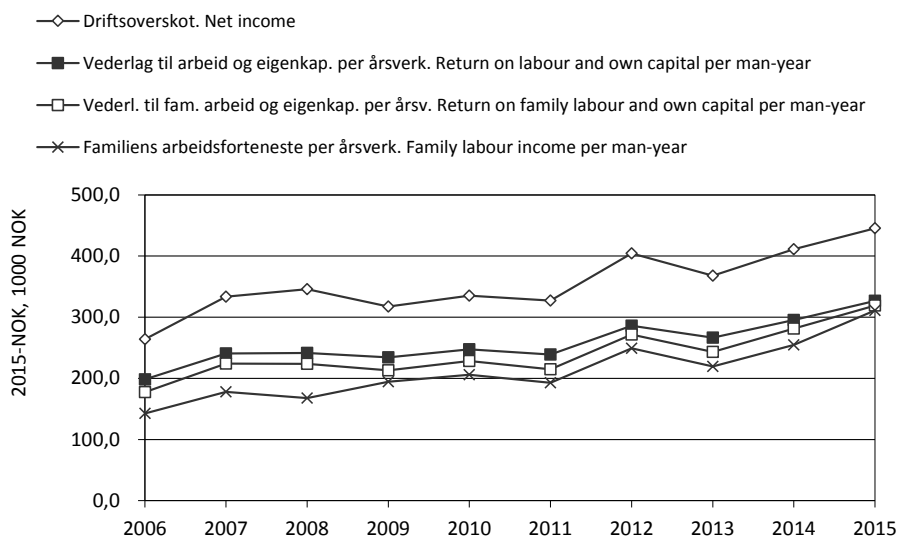
Tabell 2.10 Lønsevne. Kroner per bruk og kroner per time. Lønsevneprosent*Capacity to pay. NOK per holding, NOK per hour. Percentage*

Regionar Storleiksgrupper	Regions Farm size	Lønsevne, kr per bruk Capacity to pay, NOK per holding	Lønsevne, kr per time Capacity to pay, NOK per hour	Lønsevneprosent Capacity to pay, percentage
Austlandet	<i>Eastern Norway</i>			
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	488 500	215,57	119
Andre bygder	<i>Other parts</i>	414 900	160,01	91
Agder og Rogaland				
Jæren	<i>Jæren</i>	707 300	202,32	107
Andre bygder	<i>Other parts</i>	495 900	157,77	86
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	465 900	144,64	84
Trøndelag				
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	414 200	163,26	90
Andre bygder	<i>Other parts</i>	527 900	170,35	96
Nord-Noreg	<i>Northern Norway</i>	595 600	187,29	107
Dekar	<i>Decares</i>			
50–100	<i>50–100</i>	297 800	123,96	79
100–200	<i>100–200</i>	291 200	136,35	76
200–300	<i>200–300</i>	400 500	154,52	86
300–500	<i>300–500</i>	538 700	177,86	100
> 500	<i>>500</i>	753 400	209,44	118
Alle bruk 2015	<i>All holdings 2015</i>	498 700	173,77	98
Alle bruk 2014	<i>All holdings 2014</i>	420 900	145,65	84

Lønsevne per time, rekna som gjennomsnitt for alle deltakarbruk, gjekk opp med 19 prosent frå 2014 til 2015. Når vi reknar ut lønsevne per time, ser vi familiarbeid og leigd hjelp under eitt. Derfor kan det skje at lønsevne per time og familiens arbeidsforteneste per årsverk endrar seg nokså ulikt. I 2015 gjekk familiens arbeidsforteneste per årsverk altså opp 6 prosentpoeng meir enn lønsevna per time. Reduksjon i satsen for rentekrav på kapital som er bunden i jordbruket, er ein viktig årsak til denne skilnaden i endringstakt.

Lønsevneprosenten fortel korleis den oppnådde godtgjersla for utført arbeid i jordbruket står i høve til den godtgjersla som måtte ha vorte utbetalt om brukarfamilien skulle ha vore løna etter tariff. Frå 2014 til 2015 steig lønsevneprosenten på deltakarbruka med heile 14 prosentpoeng.

Figur 2.1 viser lønsemda gjennom dei siste 10 åra på det gjennomsnittlege driftsgranskingsbruket. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var 65 prosent høgare i 2015 enn i 2006, målt i faste 2015-kroner. Alle kurvene i figuren har toppunkt i 2015.

Figur 2.1 Driftsresultat for alle bruk, 2006–2015. Faste 2015-kroner
Operating results for all holdings, 2006–2015. 2015-NOK

2.3 Gjennomsnittresultat⁵ og variasjonsanalysar for utvalde driftsformer

2.3.1 Produksjon av kumjølkk og storfeslakt

Sjå hovudtabell 17a og tabell 2.11.

Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk innanfor denne driftsforma har gått opp med 19 prosent frå 2014 til 2015. Positiv prisutvikling for mjølk og kjøtt har betydd mykje for auken i lønsemd. At det er produsert meir mjølk i 2015 enn året før, utan at tal arbeidstimar har gått nemneverdig opp, er også viktig.

I 2015 var vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk 70 prosent høgare enn resultatet frå 2006, målt i faste 2015-kroner. Figur 2.2 gir eit bilete av lønsemda gjennom dei siste 10 åra. Resultata for 2015 er dei beste i heile perioden.

Figur 2.3 viser korleis verdien av eigedelane til brukarfamilien, og fordelinga mellom eigenkapital og gjeld, har endra seg etter 2006. Jordbruket sin del av totalkapitalen utgjorde 57 prosent i 2006 og 63 prosent i 2015. I løpet av tiåret har gjeldsprosenten auka frå 45 til 48.

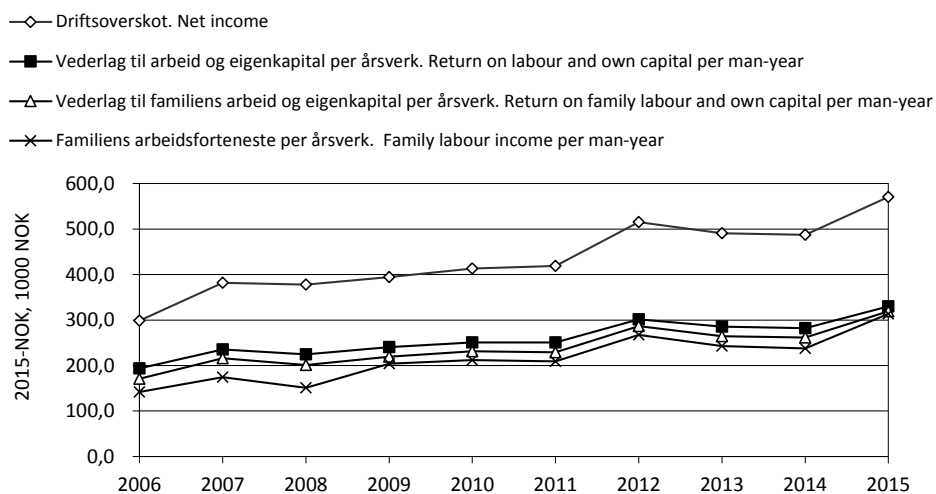
⁵ Sjå kapitla 1.7 og 1.9 for forklaring av omgrep.

For 2015 slår skattejustering ut med kr 34 600 per årsverk i vederlaget til arbeid og egenkapital.

Tabell 2.11 Produksjon av kumjølkg og storfeslakt

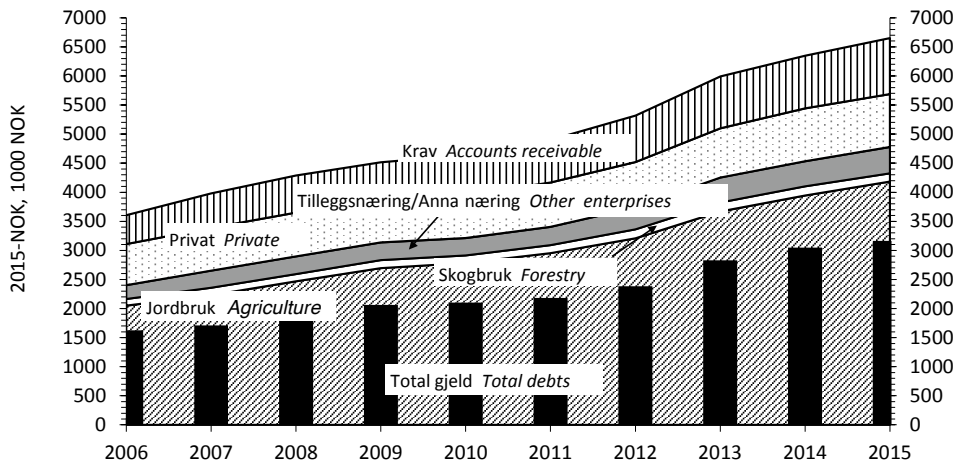
Combined dairy and beef farming

		2015	2014
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	311	320
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, daa</i>	379	373
Avling, FEm per daa	<i>Total crops, FUm/daa</i>	367	366
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	26,5	25,1
Tal arbeidstimar	<i>Total labour input, hours</i>	3 596	3 593
Mjølkg per årsku, kg	<i>Milk per cow, kg</i>	7 689	7 520
Oppnådde prisar, kr	<i>Prices obtained, NOK</i>		
Mjølkg, per l	<i>Milk, per l</i>	5,33	4,98
Kukjøtg, per kg	<i>Meat (cow), per kg</i>	45,64	43,71
Anna storfekjøtg, per kg	<i>Meat (beef), per kg</i>	51,31	49,54
Familiens arbeidsforteneste, kr per årverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	313 500	232 600
Vederlag til arbeid og EK, kr per årverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	329 900	276 100
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	319 100	256 200
Skattejustert vederlag til arbeid og EK, kr per årverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	364 500	310 100
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	176,34	139,34

Figur 2.2 *Driftsresultat for bruk med produksjon av kumjølkg og storfeslakt, 2006–2015. Faste 2015-kroner*

Operating results for combined dairy and beef farming, 2006–2015. NOK-2015

Figur 2.3 Samansetjing av egedelar og total gjeld per bruk, 2006–2015. Bruk med produksjon av kumjølkk og storfeslakt. Faste 2015-kroner

Assets and debts per holding, 2006–2015. Combined dairy and beef farming. NOK-2015

I tabellane 2.12 - 2.14 er talmaterialet gruppert etter talet på årskyr, og ikkje ut frå storleiken på jordbruksarealet.

Tabell 2.12 viser at vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk aukar med aukande tal årskyr. Dei andre resultatata for lønsemd følgjer same mønster. Tal arbeidstimar per årsku er vesentleg lågare i dei to gruppene med flest kyr, og det betyr mykje for fleire av dei viste resultatata.

Grappa med 15–30 årskyr er den største, målt i tal deltakarar. Fleire data for denne grappa er viste i tabellane 2.13 og 2.14.

Vi ser der at vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk er størst på bruka i flatbygdene på Austlandet. I den grappa finn vi høg produksjonsinntekt per årsku, på grunn av høg avdrått for mjølk og kjøt og gode kjøtprisar. Deltakarane i «andre bygder» i Trøndelag har oppnådd lågast vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk. Denne grappa skil seg ikkje ut frå dei andre på enkeltpostar. Eit relativt lågt dekningsbidrag, middels høge faste kostnader og middels arbeidsforbruk, alt rekna per årsku, har i sum ført til lågast lønsemd blant regiongruppene.

Tabell 2.12 Produksjon av kumjølk og storfeslakt. Inndeling etter talet på årskyr*Combined dairy and beef farming. Groups by number of cows*

Årskyr	Cows	< 15	15-30	30-45	> 45
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	44	169	66	32
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	221	335	455	676
Grovfôr per årsku, daa	<i>Coarse fodder per cow, decares</i>	18,1	15,4	11,9	12,0
Avling i alt, FEm per daa	<i>Total crops, FUm per decares</i>	289	348	394	414
Tal kyr	<i>Number of cows</i>	11,8	21,0	36,9	54,8
Produsert mjølk, kg per årsku	<i>Milk per cow, kg</i>	7 042	7 231	7 846	7 534
Produsert kjøtt, kg per årsku	<i>Meat per cow, kg</i>	232	246	235	246
Arbeidsinnsats i alt, timar	<i>Labour input, hours</i>	2 997	3 451	3 928	4 495
Utført av: Familien	<i>By: Family</i>	2 375	2 636	2 736	3 099
Leigd arbeidshjelp	<i>Hired workers</i>	622	815	1 192	1 396
Per årsku	<i>Per cow</i>	254	165	106	82
Oppnådde priser, kr	<i>Prices obtained, NOK</i>				
Mjølk, per l	<i>Milk, per l</i>	5,33	5,33	5,36	5,29
Kukjøtt, per kg	<i>Meat (cow), per kg</i>	45,42	45,28	44,86	47,62
Anna storfekjøtt, per kg	<i>Meat (beef), per kg</i>	50,14	51,15	51,11	52,16
Produksjonsinntekt i alt, kr	<i>Total output, NOK</i>	1 038 000	1 703 800	2 744 800	3 944 900
Per årsku	<i>Per cow</i>	88 000	81 300	74 400	72 000
Av denne: Mjølk	<i>Of which: Milk</i>	35 100	36 200	39 600	37 400
Livdyr og slakt	<i>Cattle, beef and cow's meat</i>	14 100	14 300	13 500	14 200
Tilskot	<i>Production allowances</i>	35 500	27 800	19 400	16 600
Kostnader i alt, kr	<i>Total costs, NOK</i>	747 200	1 192 400	2 036 300	2 963 800
Per årsku	<i>Per cow</i>	63 300	56 900	55 200	54 100
Variable kostnader per årsku	<i>Variable costs per cow</i>	26 300	25 800	25 700	25 100
Av disse: Innkjøpt fôr	<i>Of which: Fodder</i>	14 300	14 800	16 200	16 500
Faste kostnader per årsku	<i>Fixed costs per cow</i>	37 000	31 100	29 500	29 000
Av disse: Leigd arbeid	<i>Of this: Hired labour</i>	7 600	6 400	4 800	3 900
Maskinar	<i>Machinery</i>	13 800	11 700	10 200	10 600
Driftsbygningar	<i>Outbuildings</i>	5 900	5 500	7 700	8 200
Avskrivning	<i>Depreciation</i>	7 900	7 000	8 200	8 700
Dekningsbidrag, kr per årsku	<i>Gross margin, NOK per cow</i>	61 700	55 500	48 700	46 900
Dekningsbidrag ekskl. tilskot, kr per årsku	<i>Gross margin excl. grants, NOK per cow</i>	26 200	27 600	29 300	30 400
Innsett kapital, kr per årsku	<i>Capital, NOK per cow</i>	127 100	131 800	175 400	176 200
Eigenkapitalprosent	<i>% own capital of total assets</i>	75	60	42	41
Driftsoverskot, kr	<i>Net income, NOK</i>	290 700	511 300	708 500	981 100
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	225 100	324 300	349 700	407 200
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	201 400	311 600	342 800	419 900
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	179 600	283 000	310 000	373 200
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	112,03	163,24	175,69	201,44

Tabell 2.13 Produksjon av kumjølk og storfeslakt, 15–30 årskyr. Regionar sør i landet*Combined dairy and beef farming, 15–30 cows⁶. Regions in southern part of Norway*

	Austlandet		Agder og Rogaland		Vestlandet
	Flatbygder	Andre bygder	Jæren	Andre bygder	
	Lowlands	Other parts		Other parts	
Tal bruk	13	20	7	17	37
Jordbruksareal i alt, daa	414	334	313	305	274
Grovfôr per årsku, daa	15,3	16,1	11,9	14,3	14,0
Avling i alt, FEm per daa	369	348	420	402	349
Tal årskyr	20,9	20,5	25,9	21,1	19,5
Produsert mjølk, l per årsku	7 566	7 259	7 167	6 816	7 244
Produsert kjøtt, kg per årsku	349	270	177	248	226
Arbeidsinnsats i alt, timar	3 574	3 476	3 382	3193	3 255
Utført av: Familien	2 542	2 520	2 452	2 561	2 601
Leigd arbeidshjelp	1 033	956	930	632	654
Per årsku	171	169	130	151	167
Oppnådde prisar, kr					
Mjølk, per l	5,32	5,39	5,29	5,34	5,29
Kukjøtt, per kg	46,68	45,62	46,29	46,08	45,74
Anna storfekjøtt, per kg	58,37	50,32	49,23	49,57	51,21
Produksjonsinntekt i alt, kr	2 039 300	1 732 400	1 738 400	1 672 600	1 507 900
Per årsku	97 700	84 500	67 000	79 200	77 400
Av denne: Mjølk	37 600	36 000	35 700	34 400	35 900
Livdyr og slakt	22 600	15 800	11 800	14 700	12 700
Tilskot	27 400	30 500	15 700	26 000	26 900
Kostnader i alt, kr	1 490 600	1 242 700	1 273 100	1 204 600	1 027 700
Per årsku	71 400	60 600	49 100	57 000	52 800
Variable kostnader per årsku	31 700	25 900	23 400	25 700	24 600
Av desse: Innkjøpt fôr	16 300	13 700	13 600	16 200	14 400
Faste kostnader per årsku	39 700	34 700	25 700	31 400	28 100
Av desse: Leigd arbeid	10 000	6 900	7 600	6 500	5 100
Maskinar	14 100	13 600	7 500	10 400	10 800
Driftsbygningar	6 400	6 400	3 800	6 500	5 400
Dekningsbidrag, kr per årsku	66 000	58 600	43 600	53 500	52 800
Dekningsbidrag ekskl. tilskot, kr per årsku	38 700	28 000	28 000	27 500	25 900
Innsett kapital, kr per årsku	167 400	140 800	91 700	166 600	115 800
Eigenkapitalprosent	64	68	64	55	65
Driftsoverskot, kr	548 600	489 700	465 300	468 100	480 300
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	376 900	320 200	347 000	323 000	318 400
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	378 100	312 400	317 100	297 200	306 600
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	322 200	272 700	284 800	255 500	274 000
Lønsevne, kr per time	182,70	156,65	174,85	156,56	157,49

⁶ English text in table 2.12.

Tabell 2.14 Produksjon av kumjølk og storfeslakt, 15–30 årskyr. Regionar nord i landet*Combined dairy and beef farming, 15–30 cows⁷. Regions in northern part of Norway*

	Trøndelag		Nord-Noreg
	Flatbygder	Andre bygder	Northern Norway
	Lowlands	Other parts	
Tal bruk	11	29	35
Jordbruksareal i alt, daa	349	320	397
Grovfôr per årsku, daa	13,2	14,2	19,5
Avling i alt, FEm per daa	427	376	269
Tal årskyr	23,0	21,9	20,3
Produsert mjølk, l per årsku	6 953	7 300	7 339
Produsert kjøtt, kg per årsku	336	224	217
Arbeidsinnsats i alt, timar	3 921	3 415	3 622
Utført av: Familien	2 848	2 693	2 736
Leigd arbeidshjelp	1 074	722	886
Per årsku	170	156	179
Oppnådde prisar, kr			
Mjølk, per l	5,40	5,33	5,31
Kukjøtt, per kg	44,89	43,76	44,56
Anna storfekjøtt, per kg	50,01	51,67	48,38
Produksjonsinntekt i alt, kr	1 864 300	1 664 800	1 759 700
Per årsku	80 900	76 000	86 800
Av denne: Mjølk	34 500	36 600	37 400
Livdyr og slakt	20 300	12 500	11 800
Tilskot	23 200	25 100	35 500
Kostnader i alt, kr	1 258 700	1 199 500	1 178 500
Per årsku	54 600	54 800	58 200
Variable kostnader per årsku	27 000	24 900	26 000
Av desse: Innkjøpt fôr	14 800	14 700	15 100
Faste kostnader per årsku	27 600	29 900	32 100
Av desse: Leigd arbeid	5 100	5 500	7 100
Maskinar	10 700	11 900	12 300
Driftsbygningar	4 700	5 300	5 400
Dekningsbidrag, kr per årsku	53 900	51 100	60 800
Dekningsbidrag ekskl. tilskot, kr per årsku	30 700	26 000	25 300
Innsett kapital, kr per årsku	119 900	127 200	130 400
Eigenkapitalprosent	62	62	48
Driftsoverskot, kr	605 700	465 400	581 200
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	321 700	297 900	342 100
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	312 300	277 400	342 800
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	288 900	245 800	326 200
Lønsevne, kr per time	163,57	147,08	178,38

⁷ English text in table 2.12.

Variasjon innanfor driftsforma «kumjølkk og storfeslakt»

Dette kapitlet tek opp den innbyrdes variasjonen mellom bruk med driftsforma «kumjølkk og storfeslakt». Bruka er sorterte etter driftsoverskot (medrekna tilskot) per liter mjølkk. Dette sorteringskriteriet er valt fordi mjølkkvota er den knappaste ressursen. Bruka er delte i tre grupper: Tredelen med best resultat (heretter kalla «beste tredel»), tredelen med svakast resultat (heretter kalla «svakaste tredel») og tredelen med resultat rundt gjennomsnittet. Uttrykk som «svakt», «godt» eller «dårleg» viser berre til storleiken på dei målte beløpa. I denne samanhengen gjeld: Jo høgare inntektstal og jo lågare kostnadstal, jo betre.

Svakaste tredel vert sett opp mot beste tredel. Nokre variablar som kan bidra til å forklare skilnaden i resultat, er tekne med. Tabellane 2.15–2.18 viser variasjonen på bruk i storleiksgruppa «15–30 årskyr» for regionar der det ligg føre tilstrekkeleg talmateriale til ein slik presentasjon.

Her i variasjonsdrøftinga tel resultatata frå kvart bruk like mykje, medan nokre av resultatata i driftsgranskingane elles er vegne ut frå tal årsverk. Derfor vil gruppegjennomsnitta som vert viste i «variasjonstabellane», kunne avvike frå tilsynelatande same resultat i hovudtabell 17.

Tabell 2.15 Variasjon. Kumjølk og storfeslakt: 15–30 årskyr. «Andre bygder» på Austlandet

Variation. Combined dairy and beef farming, 15–30 cows. «Other parts» of Eastern Norway

Austlandet, «andre bygder»	Eastern Norway, «other parts»	Gjennomsnitt	Standardavvik	Beste tredel	Svakaste tredel	
		Mean	Std. dev.	Highest third	Lowest third	
						Total %
Tal bruk	Number of holdings	19		6	6	
Areal per bruk, daa	Decares per holding	340	96	385	349	91
Alder på brukaren	Farmer's age	48	8	53	46	87
Driftsoverskot, kr per l mjølk	Net income, NOK per l	3,36	1,19	4,64	2,01	43
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	Net income (agr.), NOK per holding	504 500	213 300	675 100	309 000	46
Vederlag til arbeid og egenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	330 900	127 200	415 300	225 400	54
Tal årskyr	Number of cows	20,8	4,5	21,5	19,8	92
Grovfôr per årsku, daa	Coarse fodder per cow, decares	16,6	5,3	17,9	18,6	104
Avling i alt, FEm per daa	Total crops, FUm per decare	352	101	351	276	79
Arbeidsforbruk, timar per årsku	Labour input, hours per cow	172	40	169	182	108
Leverert mjølk, l per årsku	Milk, l per cow	7 158	698	6 753	7 406	110
Mjølkepris, kr per l	Milk price, NOK per l	5,41	0,21	5,47	5,35	98
Produksjonsinntekt mjølk, kr per årsku	Output milk, NOK per cow	35 600	3 300	33 700	36 400	108
Produksjonsinntekt kjøtt, kr per årsku	Output meat, NOK per cow	15 700	12 800	15 100	10 800	72
Produksjonstilskot, kr per årsku	Production allowances, NOK per cow	36 100	7 500	38 400	33 400	87
Variable kostnader, kr per årsku	Variable costs, NOK per cow	25 600	11 200	21 800	23 100	106
Faste kostnader, kr per årsku	Fixed costs, NOK per cow	35 200	7 900	32 300	39 800	123
Herav leigd arbeid, kr per årsku	Of this hired work, NOK per cow	7 100	3 100	5 900	7 800	132

I «andre bygder» på Austlandet (tabell 2.15) har den svakaste tredelen eit vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk på 54 prosent av det vi finn for den beste tredelen. Tilsvarande samanlikning for driftsoverskotet per liter mjølk gir eit resultat på 43 prosent hos den svakaste tredelen. Bruka i den beste tredelen har høgare kjøttinntekter og produksjonstilskot, men lågare mjølkeinntekt per årsku. Dei faste og variable kostnadene per årsku er høvesvis 23 prosent og 6 prosent høgare for den svakaste tredelen.

På Vestlandet (tabell 2.16) har den svakaste tredelen eit vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk som utgjer 89 prosent av kva den beste tredelen har oppnådd. Hos den svakaste tredelen er mjølkeinntektene 35 prosent høgare og kjøttinntektene 32 prosent høgare enn kva vi finn hos den beste tredel. Driftsoverskotet per liter

mjølk i den svakaste tredelen svarer til 45 prosent av resultatet som den beste tredelen har oppnådd. Mjølkeleveransen per årsku er 36 prosent høgare for den svakaste tredelen. Dei faste og variable kostnadene er høvesvis 54 prosent og 42 prosent høgare for den svakaste tredelen.

Tabell 2.16 Variasjon. Kumjølk og storfeslakt: 15–30 årskyr. Vestlandet

Variation. Combined dairy and beef farming, 15–30 cows. Western Norway

Vestlandet	Western Norway	Gjennom- snitt	Standard- avvik	Beste tredel	Svakaste tredel	
		Mean	Std. dev.	Highest third	Lowest third	Total %
Tal bruk	Number of holdings	36		12	12	
Areal per bruk, daa	Decares per holding	281	117	210	331	158
Alder på brukaren	Farmer's age	51	10	55	47	85
Driftsoverskot, kr per l mjølk	Net income, NOK per l	3,72	1,31	5,24	2,34	45
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	Net income (agr.), NOK per holding	496 800	127 000	503 300	420 200	83
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	321 400	104 900	310 500	276 800	89
Tal årskyr	Number of cows	20,0	4,1	16,6	22,1	133
Grovfôr per årsku, daa	Coarse fodder per cow, decares	14,0	5,0	12,6	15,0	119
Avling i alt, FEm per daa	Total crops, FUm per decare	367	102	378	365	97
Arbeidsforbruk, timar per årsku	Labour input, hours per cow	172	48	210	152	72
Lever mjølk, l per årsku	Milk, l per cow	7 140	1 317	5 886	8 018	136
Mjølkepris, kr per l	Milk price, NOK per l	5,27	0,22	5,33	5,24	98
Produksjonsinnt. mjølk, kr per årsku	Output milk, NOK per cow	35 300	7 220	29 100	39 400	135
Produksjonsinntekt kjøt, kr per årsku	Output meat, NOK per cow	12 400	5 500	10 700	14 100	132
Produksjonstilskot, kr per årsku	Production allowances, NOK per cow	31 400	5 500	32 400	31 000	96
Variable kostnader, kr per årsku	Variable costs, NOK per cow	24 200	6 900	19 400	27 600	142
Faste kostnader, kr per årsku	Fixed costs, NOK per cow	27 200	8 500	22 100	34 100	154
Herav leigd arbeid, kr per årsku	Of this hired work, NOK per cow	5 100	2 500	4 800	5 500	115

I «andre bygder» i Trøndelag (tabell 2.17) utgjer vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk hos den svakaste tredelen 50 prosent av nivået hos den beste tredelen. Skilnaden mellom beste og svakaste tredel kjem til dels av høgare kjøtinntekter (kr 4 900 per årsku) og større produksjonstilskot (kr 3 700 per årsku) hos den beste tredelen. Faste kostnader er 31 prosent høgare hos den svakaste tredelen.

Tabell 2.17 Variasjon. Kumjølk og storfeslakt: 15–30 årskyr. «Andre bygder» i Trøndelag*Variation. Combined dairy and beef farming, 15–30 cows. Trøndelag, «other parts»*

Trøndelag, «andre bygder»	Trøndelag, «other parts»	Gjennom- snitt	Standard- avvik	Beste tredel	Svakaste tredel	
		Mean	Std. dev.	Highest third	Lowest third	Total %
Tal bruk	Number of holdings	29		10	10	
Areal per bruk, daa	Decares per holding	320	92	300	325	108
Alder på brukaren	Farmer's age	46	10	50	42	84
Driftsoverskot, kr per l mjølk	Net income, NOK per l	2,93	1,35	4,36	1,73	40
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	Net income (agr.), NOK per holding	465 600	220 700	686 600	281 500	41
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	305 100	149 900	452 400	226 100	50
Tal årskyr	Number of cows	21,9	4,0	21,4	22,5	105
Grovfôr per årsku, daa	Coarse fodder per cow, decares	14,4	4,0	13,4	14,5	108
Avling i alt, FEm per daa	Total crops, FUm per decare	388	87	423	366	87
Arbeidsforbruk, timar per årsku	Labour input, hours per cow	159	46	159	139	87
Lvert mjølk, l per årsku	Milk, l per cow	7 315	863	7 603	7 071	93
Mjølkepris, kr per l	Milk price, NOK per l	5,33	0,18	5,35	5,27	99
Prod. inntekt mjølk, kr per årsku	Output milk, NOK per cow	36 600	5 100	38 000	34 900	92
Produksjonsinntekt kjøt, kr per årsku	Output meat, NOK per cow	12 400	4 800	15 200	10 300	68
Produksjonstilskot, kr per årsku	Production allowances, NOK per cow	29 000	4 600	31 500	27 800	88
Variable kostnader, kr per årsku	Variable costs, NOK per cow	24 800	4 300	24 500	24 800	101
Faste kostnader, kr per årsku	Fixed costs, NOK per cow	29 800	6 400	26 200	34 200	131
Herav leigd arbeid, kr per årsku	Of this hired work, NOK per cow	5 500	3 900	4 800	7 300	152

For den svakaste tredelen i Nord-Noreg (tabell 2.18) utgjør vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk og driftsoverskotet per liter mjølk høvesvis 58 prosent og 43 prosent av kva den beste tredelen har oppnådd. Den svakaste tredelen har 15 prosent lågare inntekter frå kjøt og 9 prosent lågare produksjonstilskot, medan inntektene frå sal av mjølk er 9 prosent høgare. Faste og variable kostnader ligg høvesvis 23 og 25 prosent høgare hos den svakaste tredelen.

Tabell 2.18 Variasjon. Kumjølk og storfeslakt: 15–30 årskyr. Nord-Noreg*Variation. Combined dairy and beef farming, 15–30 cows. Northern Norway*

Nord-Noreg	Northern Norway	Gjennom-	Standard-	Beste	Svakaste	
		snitt	avvik	tredel	tredel	
		Mean	Std. dev.	Highest third	Lowest third	Total %
Tal bruk	Number of holdings	35		11	12	
Areal per bruk, daa	Decares per holding	397	145	421	427	101
Alder på brukaren	Farmer's age	49	9	51	47	92
Driftsoverskot, kr per l mjølk	Net income, NOK per l	4,07	1,54	5,69	2,43	43
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	Net income (agr.), NOK per holding	581 200	190 400	693 200	389 500	56
Vederlag til arbeid og egenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	351 400	117 200	425 800	245 800	58
Tal årskyr	Number of cows	20,3	3,5	18,4	21,3	116
Grovfôr per årsku, daa	Coarse fodder per cow, decares	20,1	8,5	23,2	20,5	88
Avling i alt, FEm per daa	Total crops, FUm per decare	292	92	281	275	98
Arbeidsforbruk, timar per årsku	Labour input, hours per cow	183	40	190	180	95
Lvert mjølk, l per årsku	Milk, l per cow	7 296	872	6 742	7 490	111
Mjølkepris, kr per l	Milk price, NOK per l	5,31	0,23	5,40	5,24	97
Produksjonsinntekt mjølk, kr per årsku	Output milk, NOK per cow	37 200	4 800	34 800	37 900	109
Produksjonsinntekt kjøt, kr per årsku	Output meat, NOK per cow	12 000	5 000	13 300	11 300	85
Produksjonstilskot, kr per årsku	Production allowances, NOK per cow	45 800	10 300	49 400	45 100	91
Variable kostnader, kr per årsku	Variable costs, NOK per cow	26 000	6 700	23 200	29 100	125
Faste kostnader, kr per årsku	Fixed costs, NOK per cow	32 300	9 300	31 100	38 300	123
Herav leigd arbeid, kr per årsku	Of this hired work, NOK per cow	7 200	3 900	7 100	8 400	118

Tabell 2.19 er eit samandrag av tabellane 2.15–2.18 og konsentrerer seg om det relative tilhøvet mellom den svakaste og den beste tredelen. Når den svakaste tredelen har dei høgaste verdiane, er tala utheva.

Tabellen viser at høg mjølkeleveranse per årsku ikkje nødvendigvis betyr godt økonomisk resultat. I tre av dei fire regionane er leveransen per årsku størst på bruka med dårlegast resultat. Unnataket er «andre bygder» i Trøndelag.

Kjøttinntektene er størst i den beste tredelen, med unnatak for Vestlandet. Med unnatak for «andre bygder» på Austlandet er tal årskyr høgast for den svakaste tredelen. I alle regionar er alderen til brukaren lågast i den svakaste tredelen. Dei faste kostnadene ligg frå 23 til 54 prosent høgare i den svakaste tredelen, og dei

variable kostnadene er frå 1 til 42 prosent høgare i den svakaste tredelen.

Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk i den svakaste tredelen utgjer frå 50 til 89 prosent av nivået i den beste tredelen. I driftsoverskot per liter mjølk oppnår den svakaste tredelen mellom 40 og 45 prosent av nivået til den beste tredelen.

Tabell 2.19 Variasjon. Kumjølk og storfeslakt: 15–30 årskyr. Den svakaste tredelen sin relative del sett i høve til den beste tredelen, prosent

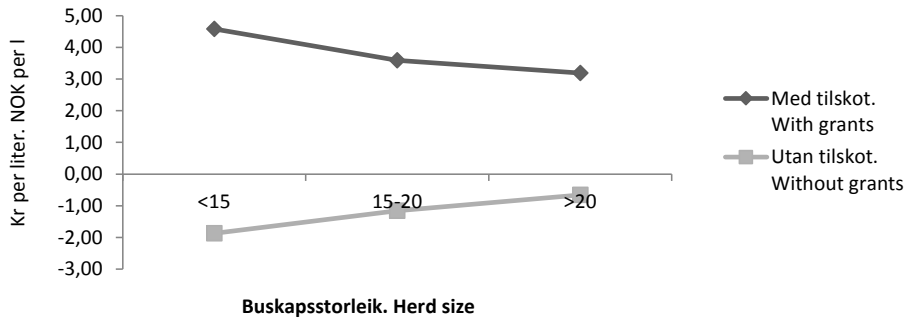
Variation. Combined dairy and beef farming, 15–30 cows. The lowest third relatively to the highest, per cent

	Austlandet «andre bygder» Eastern Norway «other parts»	Vestlandet Western Norway	Trøndelag «andre bygder» Trøndelag «other parts»	Nord-Noreg Northern Norway
Tal bruk i storleiksgruppa	19	36	29	35
Areal per bruk	91	158	108	101
Alder på brukaren	87	85	84	92
Driftsoverskot, kr per liter mjølk	43	45	40	43
Driftsoverskot, jordbruket, kr per bruk	46	83	41	56
Vederlag til arbeid og egenkapital, kr per årsverk	54	89	50	58
Årskyr	92	133	105	116
Grovfôr per årsku, daa	104	119	108	88
Avling i alt, FEm per daa	79	97	87	98
Arbeidsforbruk, timar per årsku	108	72	87	95
Levert mjølk, l per årsku	110	136	93	111
Mjølkepris, kr per l	98	98	99	97
Produksjonsinntekt mjølk, kr per årsku	108	135	92	109
Produksjonsinntekt kjøtt, kr per årsku	72	132	68	85
Produksjonstilskot, kr per årsku	87	96	88	91
Variable kostnader, kr per årsku	106	142	101	125
Faste kostnader, kr per årsku	123	154	131	123
Herav leigd arbeid, kr per årsku	132	115	152	118

Produksjonstilskot per årsku avheng av grovfôrareal per årsku, påsett og buskapsstorleik. Til dømes vert driftstilskotet gitt som eit fast beløp per ku inntil 5 kyr og eit fast beløp per bruk ved 5 eller fleire kyr. Driftstilskotet går inn i produksjonstilskotet, og den tredelen som har færrest årskyr, vil få høgast produksjonstilskot per årsku.

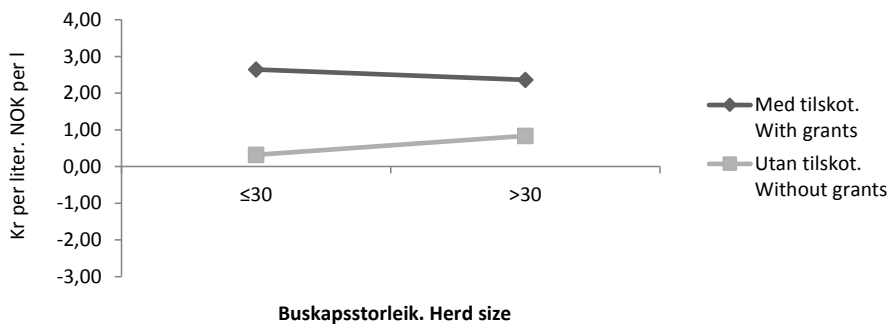
Figurane 2.4 og 2.5 samanliknar driftsoverskot per liter mjølk, med og utan tilskot, for Nord-Noreg og Jæren. Buskapane er grupperte etter storleik. For å få stort nok tal deltakarar i kvar gruppe, er det laga berre to grupper for Jæren.

I Nord-Noreg fell driftsoverskotet per liter, med tilskot, med aukande dyretal. Driftsoverskotet per liter, utan tilskot, aukar med større dyretal, men er negativt for alle storleiksgrupper. Gjennomsnittleg buskap er på 14, 20 og 37 årskyr. Tal buskapar i kvar gruppe er høvesvis 20, 16 og 25.

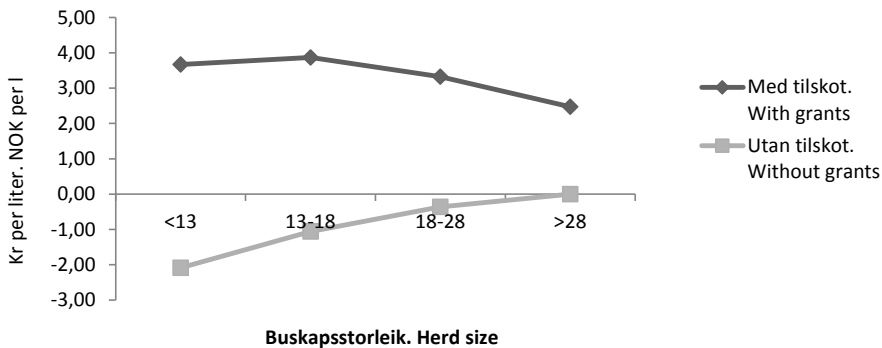
Figur 2.4 Driftsoverskot i kumjølkproduksjon i Nord-Noreg. Kr per l mjølk
Net income, dairy farming, Northern Norway. NOK/litre

På Jæren fell driftsoverskotet per liter, medrekna tilskot, når storleiken på buskapan aukar. Når ein reknar utan tilskot, veks driftsoverskotet per liter med aukande kotal. Driftstilskotet er positivt, også utan tilskot, for begge storleiksgrupper. Gjennomsnittleg buskap i gruppene på Jæren er 26 og 42 årskyr. Gruppene der representerer altså større buskar enn kva dei nordnorske gruppene gjer. Tal bruk i gruppene på Jæren er høvesvis 7 og 13.

Figur 2.5 Driftsoverskot i kumjølkproduksjon på Jæren. Kr per l mjølk
Net income, dairy farming, Jæren. NOK/litre

Figur 2.6 viser driftsoverskot per liter mjølk i kumjølkproduksjon for landet under eitt. Driftsoverskotet per liter, medrekna tilskot, går ned med aukande buskapsstorleik. Driftsoverskotet per liter, utan tilskot, aukar med aukande buskapsstorleik. Gjennomsnittsbuskapen i gruppene er på 10, 16, 23 og 42 årskyr. Gruppedelinga er om lag den same som i tabell 2.12. Respektive tal buskapar i kvar gruppe er 26, 75, 103 og 107.

Figur 2.6 Driftsoverskot i kumjølkproduksjon, heile landet. Kr per l mjølk
 Net income, dairy farming, all regions. NOK/litre

Samdrifter

Samdrift vart ei meir vanleg form for organisering av norsk mjølkeproduksjon i det første tiåret på 2000-talet. Per desember 2008 var det i Noreg registrert 2 066 samdrifter.⁸ Etter det har talet på samdrifter gått noko ned, slik at det i 2015 var 1 112. Grunnen til nedgangen er i hovudsak at det frå 2008 vart lovleg å leige bort mjølkekvoter. Ein del samdrifter som fram til da var proforma, vart oppløyste. Inntil 2004 var samdriftene ikkje representerte i driftsgranskingane, men for 2004 vart 13 samdrifter med mjølkeproduksjon tekne inn. I åra etterpå har tal samdrifter lege mellom 30 og 38.

For 2015 har driftsgranskingane med i alt 28 samdrifter der to eller fleire av medlemene i samdrifta er aktivt med i det daglege arbeidet. 22 av samdriftene har to medlemmer, medan seks av dei har tre medlemmer. I tillegg er det med nokre samdrifter der berre den eine brukaren er aktiv (kvoteleige). Desse bruka vert rekna som enkeltbruk, ved at resultatet frå samdrifta er slege saman med resultatet til brukaren. Dei 28 «eigentlege» samdriftene er skilde ut frå resten av driftsgranskingsmaterialet, og dei er ikkje tekne inn i hovudtabellane. Fordi økonomien til dei deltakande partnarane i samdrifta er så tett samanvoven med økonomien til samdrifta, er det lite relevant å studere samdrifta isolert. Rekneskapen for samdrifta er derfor slegen

⁸ Kjelde: Landbruksdirektoratet.

saman med rekneskapane til partnarane, slik at resultatata gjeld for heile verksemda under eitt. All jordbruksdrift på dei aktuelle eigedomane inngår. Vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk viser da eit gjennomsnitt for samdrifta og partnarane. Privatøkonomien for desse driftseiningane er ikkje publisert. Data for dei 28 samdriftene i 2015 er henta frå i alt 90 rekneskapar.

Resultat for samdriftene er presenterte i tabell 2.20. Denne tabellen tek med berre dei samdriftene som ikkje hadde annan vesentleg produksjon enn mjølkeproduksjon og tilhøyrande kjøtproduksjon på storfe. Det vil seie 27 av 28 samdrifter. Tabellen viser også resultat for samdrifter med mjølkeproduksjon i år 2014. Dermed kan vi peike på dei viktigaste utviklingstrekkka det siste året.

Av tabellen ser vi at jordbruksarealet på samdriftene har auka frå 746 til 790 dekar. Tal årskyr har minka frå 50,6 i 2014 til 49,8 i 2015. Mjølkk per årsku har auka frå 7 891 kg i 2014 til 8109 kg i 2015. Omsett mjølkemengd auka frå 364 846 liter til 372 641 liter, medan mjølkekvoten auka frå 381 018 liter til 383 618 liter. Tal arbeidstimar per årsku viser ein liten auke, frå 101 timar i 2014 til 106 timar i 2015.

Eigedelane i jordbruket har hatt ein verdiauke sidan utgangen av 2014, da dei var verdsette til 7,4 millionar kroner. I slutten av 2015 var verdien komen opp i 8,3 millionar kroner.

Produksjonsinntektene har auka frå kr 3 813 100 i 2014 til kr 4 008 700 i 2015. I dei samla variable kostnadene registrerer vi berre ein minimal auke frå kr 1 405 500 i 2014 til kr 1 405 900 i 2015. Postane kraftfôr og handelsgjødsel og kalk har auka, men det har vore mindre innkjøp av dyr og såvarer enn året før. Dei faste kostnadene utanom avskrivningar var kr 1 165 600 i 2015 mot kr 1 006 700 året før og har auka med kr 158 900. Målt i kroner er det leigd arbeid, maskinleige og vedlikehald som har hatt størst vekst blant enkeltpostane. Avskrivningar har auka med kr 61 400. Totale kostnader har gått opp frå kr 2 781 200 i 2014 til kr 3 001 900 i 2015. Driftsoverskotet gjekk ned med kr 25 100.

Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk auka frå kr 378 000 i 2014 til kr 385 500 i 2015. Dette er ein auke på 2 prosent. Tilsvarande for mjølkebruka elles i driftsgranskningane er ein auke på 19 prosent frå 2014 til 2015.

Tabell 2.20 Samdrifter med mjølkeproduksjon. Samanlikning av resultat for åra 2014 og 2015

Dairy joint operations. Comparison of data from the years 2014 and 2015

		2014	2015
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	30	27
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	746	790
Herav leigd	<i>Of this hired</i>	321	332
Eigedelar i jordbruket 31.12, kr	<i>Assets of agriculture on 31 December, NOK</i>	7 411 000	8 276 100
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	50,6	49,8
Mjølkk per årsku, kg	<i>Milk per cow, kg</i>	7 891	8 109
Kjøtt per årsku, kg	<i>Meat per cow, kg</i>	270	266
Omsett mjølk, liter	<i>Sold milk, litres</i>	364 846	372 641
Mjølkekvote, liter	<i>Milk quota, litres</i>	381 018	383 618
Mjølkepris, kr/liter	<i>Milk price, NOK/litre</i>	4,99	5,35
Pris på kukjøtt, kr/kg	<i>Cow's meat price, NOK/kg</i>	44 89	46,77
Pris på anna storfekjøtt, kr/kg	<i>Beef price, NOK/kg</i>	50,66	52,47
Arbeidsinnsats i alt (jordbruket), timar	<i>Labour input (agriculture), hours</i>	5 118	5 260
Timar per årsku	<i>Hours per cow</i>	101	106
Produksjonsinntekter, kr	<i>Total output, NOK</i>		
Storfe:	<i>Cattle:</i>		
Mjølkk	<i>Milk</i>	1 822 200	1 992 300
Kukjøtt	<i>Cow's meat</i>	319 300	304 400
Anna storfekjøtt	<i>Beef</i>	417 600	376 000
Livdyr	<i>Livestock</i>	66 200	74 300
Inntekt frå husdyrprodukt i alt	<i>Output from animal products</i>	2 738 000	2 892 700
Inntekt frå planteprodukt i alt	<i>Output from crop products</i>	107 500	96 200
Tilskot	<i>Support</i>	935 300	966 200
Andre inntekter	<i>Other income</i>	38 800	66 600
Botnfrådrag	<i>Basic deduction</i>	-6 500	-13 100
Sum	<i>Total</i>	3 813 100	4 008 700

		2014	2015
Variable kostnader, kr	Variable costs, NOK		
Såcorn, anna såfrø og planter	Cereal seeds and other seeds/plants	33 400	23 500
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	135 800	139 300
Kraftfôr	Feed concentrate	818 700	828 000
Anna fôr	Other fodder	78 900	85 500
Konserveringsmiddel	Preservatives	19 700	22 800
Diverse til husdyrhaldet	Veterinary costs etc.	122 000	135 400
Kjøp av dyr	Purchase of livestock	101 900	74 000
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	95 100	97 400
Sum	Total	1 405 500	1 405 900
Faste kostnader, kr	Fixed costs, NOK		
Leigd arbeid	Hired labour	150 800	229 000
Drivstoff	Fuel	77 100	75 100
Vedlikehald	Maintenance	264 600	299 300
Maskinleige og leasing	Rental of machinery	166 700	201 500
Leige av jord, mjølkekvote og driftsbygningar	Rental of farmland, milk quota and outbuildings	87 100	92 900
Forsikringar	Insurance	60 700	65 600
Elektrisk kraft	Electricity	66 000	62 800
Administrasjon	Administration	133 600	139 300
Sum	Total	1 006 700	1 165 600
Avskrivningar i alt, kr	Total depreciation, NOK	369 000	430 400
Driftsoverskot, kr	Net income, NOK	1 031 900	1 006 800
Familiens arbeidsforteneste, kr	Family labour income, NOK	811 000	845 500
Lønsevne i alt, kr	Capacity to pay, NOK	961 800	1 074 500
Lønsevne, kr per time	Capacity to pay, NOK per hour	187,93	204,27
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	Family labour income, NOK per man-year	351 600	371 400
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr	Return on labour and own capital, NOK	1 048 700	1 100 100
Vederlag til arbeid og eigen- kapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	378 000	385 800
Eigenkapitalprosent	Own capital, percentage	53	51

I tabell 2.21 vert samdriftene samanlikna med ei gruppe store mjølkeproduksjonsbruk som er drivne av enkeltbrukarar. Driftsomfanget på desse har vore 49,9 årskyr, nesten det same som i samdriftene. Omfanget av husdyrhaldet har da vore såpass likt at dette skulle vere ei god samanlikningsgruppe. Det viser seg at samdriftene har mykje større areal enn dei store mjølkebruka, 790 dekar mot 581 dekar. Dei store mjølkebruka har teke større avlingar enn samdriftene: 424 FEM per dekar, mot 337 FEM per dekar. Vi trur at noko av dette skuldast plasseringa til dei store mjølkebruka. Dei fleste ligg i flatbygdene medan samdriftene er meir spreidde over heile landet og har noko dårlegare naturgitte forhold.

Samla egedelar i jordbruket hos samdriftene var 31. desember 2015 verd 8,3 millionar kroner. På same tidspunkt var verdien av jordbrukseigedelane på dei store mjølkebruka 9,1 millionar kroner.

Samdriftene har hatt litt større mjølkekvote enn dei store mjølkebruka. Dei store mjølkebruka har utnytta mjølkeknoten litt dårlegare, med 96 prosent fyllingsgrad. I samdriftene vart 97 prosent av kvoten oppfylt. Arbeidseffektiviteten ser ut til å ha vore betre på dei store mjølkebruka enn i samdriftene. Tal arbeidstimar per årsku var 88 på dei store mjølkebruka, mot 106 i samdriftene.

Vi trur at skilnaden i timebruk kan ha samanheng med korleis ein del av samdriftene er organiserte, ofte med mjølkeyr i eitt fjøs og ungdyr i eit anna. Ofte kan også dei enkelte fjøsa og arealet liggje langt frå kvarandre, noko som gir fleire arbeidstimar for samdriftene. Ei anna årsak kan vere at samdriftene har produsert noko meir kjøt enn dei store mjølkebruka, 266 kg kontra 213 kg per årsku. Samla inntekt frå husdyrhaldet har vore kr 2 892 700 hos samdriftene og kr 2 646 400 hos dei store mjølkebruka.

Utbetalte tilskot har vore mykje større hos samdriftene enn hos dei store mjølkebruka, kr 966 200 mot kr 846 900. Ein stor del av skilnaden skuldast at mange av samdriftene ligg i soner med høgare satsar for tilskot enn det som er tilfelle for dei store mjølkebruka. Vi har allereie sett at samdriftene har klart større areal. Dette har slege ut i høgare utbetalingar av areal- og kulturlandskapstilskot.

Sum produksjonsinntekter har vore kr 4 008 700 hos samdriftene. Tilsvarende sum hos dei store mjølkebruka har vore kr 3 583 100.

Dei variable kostnadene har vore høgare hos samdriftene. Dette skuldast i stor grad større mjølkeyting, høgare kjøtproduksjon og større areal. Særleg innkjøp av fôr, handelsgjødsel og kalk har kome opp i større beløp hos samdriftene. Sum faste kostnader utanom avskrivningar for dei store mjølkebruka har vore kr 993 700, mot kr 1 165 600 for samdriftene. Sett i høve til året før har samdriftene hatt stor auke i kostnaden til leigd arbeid. I 2015 har dei overgått dei store mjølkebruka på det feltet, og det har ikkje vore vanleg tidlegare. Vedlikehald peikar seg ut som ein post kor samdriftene har brukt klart større beløp enn dei store mjølkebruka i 2015. Med omsyn til avskrivningar har dei store mjølkebruka hatt ein totalsum på kr 429 300. Samdriftene har hatt ein tilsvarende sum på kr 430 400, så her har det altså vore svært liten skilnad mellom dei to gruppene.

Driftsoverskotet frå jordbruket hos samdriftene har vore kr 1 006 800, mot kr 919 000 hos dei store mjølkebruka. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk har vore kr 385 800 for samdriftene og kr 385 100 for dei store mjølkebruka. Her er det nesten ingen skilnad. Elles har det, for kvart år sidan denne typen analyse vart trekt inn i driftsgranskingane for rekneskapsåret 2007, vore slik at samdriftene har kome ut med klart større vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk enn dei store mjølkebruka.

Eigenkapitalprosenten har i 2015 vore 51 hos samdriftene og 39 hos dei store mjølkebruka.

Vi kan ikkje seie noko eksakt om kor mykje betre utviklinga i lønsemd frå 2014 til 2015 har vore på dei store mjølkebruka enn i samdriftene. Til det er gruppa «store mjølkebruk» for mykje endra i tal bruk frå det eine året til det andre. Men det er liten tvil om at dei store mjølkebruka, som mjølkebruk generelt, har kome betre ut enn samdriftene på dette området.

Tabell 2.21 Samdrifter med mjølkeproduksjon kontra store mjølkeproduksjonsbruk. Samanlikning av resultat for året 2015

Dairy joint operations versus large family dairy farms. Year 2015

		Samdrifter <i>Dairy joint operations</i>	Store mjølkebruk <i>Large family dairy farms</i>
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	27	52
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	790	581
Herav leigd	<i>Of this hired</i>	332	285
Eigedelar i jordbruket 31.12, kr	<i>Assets of agriculture on 31 December, NOK</i>	8 276 100	9 076 400
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	49,8	49,9
Mjølkk per årsku, kg	<i>Milk per cow, kg</i>	8 109	7 937
Kjøtt per årsku, kg	<i>Meat per cow, kg</i>	266	213
Omsett mjølk, liter	<i>Sold milk, litres</i>	372 641	361 102
Mjølkekvote, liter	<i>Milk quota, litres</i>	383 618	376 334
Mjølkepris, kr/liter	<i>Milk price, NOK/litre</i>	5,35	5,34
Pris på kukjøtt, kr/kg	<i>Cow's meat price, NOK/kg</i>	46,77	46,55
Pris på anna storfekjøtt, kr/kg	<i>Beef price, NOK/kg</i>	52,47	51,92
Arbeidsinnsats i alt (jordbruket), timar	<i>Labour input (agriculture), hours</i>	5 260	4 385
Timar per årsku	<i>Hours per cow</i>	106	88
Produksjonsinntekter, kr	<i>Total output, NOK</i>		
Storfe:	<i>Cattle:</i>		
Mjølkk	<i>Milk</i>	1 992 300	1 929 000
Kukjøtt	<i>Cow's meat</i>	304 400	278 500
Anna storfekjøtt	<i>Beef</i>	376 000	318 200
Livdyr	<i>Livestock</i>	74 300	78 700
Inntekt frå husdyrprodukt i alt	<i>Output from animal products</i>	2 892 700	2 646 400
Inntekt frå planteprodukt i alt	<i>Output from crop products</i>	96 200	61 300
Tilskot	<i>Support</i>	966 200	846 900
Andre inntekter	<i>Other income</i>	66 600	36 000
Botnfrådrag	<i>Basic deduction</i>	-13 100	-7 600
Sum	<i>Total</i>	4 008 700	3 583 100
Variable kostnader, kr	<i>Variable costs, NOK</i>		
Såkkorn, anna såfrø og planter	<i>Cereal seeds and other seeds/plants</i>	23 500	19 700
Handelsgjødsel og kalk	<i>Fertilizer and lime</i>	139 300	107 500
Kraftfôr	<i>Feed concentrate</i>	828 000	762 900
Anna fôr	<i>Other fodder</i>	85 500	62 500
Konserveringsmiddel	<i>Preservatives</i>	22 800	20 900
Kjøp av dyr	<i>Purchase of livestock</i>	74 000	68 800
Andre variable kostnader	<i>Other variable costs</i>	232 800	198 700
Sum variable kostnader	<i>Total</i>	1 405 900	1 241 000

		Samdrifter	Store mjølkebruk
		<i>Dairy joint perations</i>	<i>Large family dairy farms</i>
Faste kostnader, kr	Fixed costs, NOK		
Leigd arbeid	<i>Hired labour</i>	229 000	196 800
Drivstoff	<i>Fuel</i>	75 100	69 200
Vedlikehald	<i>Maintenance</i>	299 300	245 500
Leige av maskinar, mjølkekvote, jord og driftsbygningar	<i>Rental of machinery, milk quota, farmland and outbuildings</i>	294 400	271 000
Andre faste kostnader	<i>Other fixed costs</i>	267 700	211 200
Sum faste kostnader	<i>Total</i>	1 165 600	993 700
Avskrivningar i alt, kr	<i>Total depreciation, NOK</i>	430 400	429 300
Driftsoverskot, kr	<i>Net income, NOK</i>	1 006 800	919 000
Familiens arbeidsforteneste, kr	<i>Family labour income, NOK</i>	845 500	742 800
Lønsevne i alt, kr	<i>Capacity to pay, NOK</i>	1 074 500	939 600
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	204,27	214,27
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	371 400	401 500
Vederlag til arbeid og eigen- kapital, kr	<i>Return on labour and own capital, NOK</i>	1 100 100	915 200
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	385 800	385 100
Eigenkapitalprosent	<i>Own capital, percentage</i>	51	39

Økologisk mjølkeproduksjon

For 2015 har NIBIO hatt tilgang til rekneskapsmateriale for 25 økologiske mjølkeproduksjonsbruk. Av desse har 24 vore med i driftsgranskingane. Det er 21 bruk med driftsforma «produksjon av kumjølkk og storfeslakt» og tre andre kor mjølkeproduksjon er dominerande. Eitt bruk har levert data til NIBIO på annan måte. Tabell 2.22 samanliknar resultat for dei økologiske mjølkebruka frå 2014 og 2015. Fire av bruka som leverte data for 2014, er ikkje med i 2015-materialet. Dette må ein vere klar over når ein samanliknar data for dei to åra. Dei 25 bruka hadde i middel 24,7 årskyr og eit driftsoverskot på kr 510 700 i 2015. Driftsoverskotet for økologiske mjølkebruk auka med kr 66 000 (15 prosent) frå 2014 til 2015. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk auka frå kr 290 500 til kr 334 900 (15 prosent).

Tal årskyr har auka med 1,3 frå 2014 til 2015. Mjølkeprisen gjekk opp med 36 øre, til kr 5,76 per liter i 2015. Kjøtpriisen (kukjøtt og anna storfekjøtt samla sett) auka med 5 prosent. Inntektene frå storfehaldet var om lag 16 prosent høgare i 2015 samanlikna med året før. Sum tilskot auka med 3 prosent frå 2014 til 2015. Variable kostnader auka med 5 prosent medan dei faste kostnadane var 13 prosent høgare i 2015 enn i 2014.

Tabell 2.22 Økologisk mjølkeproduksjon. Samanlikning av åra 2014 og 2015*Organic dairy farming. Comparison of the years 2014 and 2015*

		2014	2015
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	29	25
Per bruk	<i>Per holding</i>		
Areal i alt, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	419	449
Herav grovfôr og beite	<i>Of this coarse fodder and pasture</i>	368	400
Grovfôr og beite,	<i>Coarse fodder and pasture,</i>	312	305
FEm per daa	<i>FUm per decare</i>		
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	23,4	24,7
Tal kviger >1 år	<i>Number of heifers >1 year</i>	13,1	12,7
Tal oksar >1 år	<i>Number of steers >1 year</i>	0,8	0,7
Yting per årsku, kg	<i>Milk produced per cow, kg</i>	6 912	6 833
Omsett mjølk, l	<i>Milk sold, litres</i>	143 874	150 996
Mjølkekvote, l	<i>Milk quota, litres</i>	159 616	168 759
Pris, kr per liter: Mjølk	<i>Price, NOK per litre: Milk</i>	5,40	5,76
Prisar, kr per kg: Kuskjøtt	<i>Prices, NOK per kg: Cow's meat</i>	45,49	47,32
Anna storfekjøtt	<i>Beef</i>	45,45	49,13
Tal timar i jordbruket	<i>Total labour input, hours</i>	3 643	3 752
Tal timar per årsku	<i>Labour input per cow, hours</i>	156	152
Inntekter frå storfehold, kr	<i>Total output from cattle, NOK</i>	962 300	1 116 300
Inntekter frå andre husdyr, kr	<i>Total output from other husbandry, NOK</i>	11 700	15 500
Tilskot, kr	<i>Support, NOK</i>	630 300	649 100
Andre inntekter, kr	<i>Other output, NOK</i>	99 200	118 900
Variable kostnader i alt, kr	<i>Total variable costs, NOK</i>	462 200	485 900
Herav kraftfôr	<i>Of this feed concentrate</i>	256 800	265 700
Herav gjødsel og kalk	<i>Of this fertilizer and lime</i>	21 300	21 100
Herav anna fôr, kr	<i>Of this other fodder</i>	37 200	28 100
Faste kostnader i alt, ekskl. avskr., kr	<i>Total fixed costs, excl. depreciations, NOK</i>	601 200	691 300
Avskrivningar, kr	<i>Depreciation, NOK</i>	195 400	211 900
Herav driftsbygningar	<i>Of this outbuildings</i>	114 400	122 000
Herav traktor, maskinar og reiskapar	<i>Of this tractors, machinery and equipment</i>	76 200	84 800
Driftsoverskot frå jordbruket, kr	<i>Net income, agriculture, NOK</i>	444 700	510 700
Driftsoverskot frå skogbruket, kr	<i>Net income, forestry, NOK</i>	14 800	11 000
Driftsoverskot frå tilleggsnæring, kr	<i>Net income, other gainful activities, NOK</i>	63 100	57 000
Driftsoverskot frå anna næring, kr	<i>Net income, other occupations, NOK</i>	18 300	25 200
Lønsinntekter, kr	<i>Wages, NOK</i>	276 000	294 100
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr	<i>Return on labour and own capital, NOK</i>	573 600	681 100
Vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk, kr	<i>Return on labour and own capital per man-year, NOK</i>	290 500	334 900

I 2015 var det med 311 bruk med driftsforma «Produksjon av kumjølk og storfeslakt» i driftsgranskningane. Av desse var 290 konvensjonelt drivne. Resultatet for dei konvensjonelt drivne mjølkebruka auka frå kr 277 200 i 2014 til kr 330 500 i 2015 (opp 19 prosent), målt som vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk. Mjølkeprisen på dei konvensjonelle bruka auka med 35 øre, til kr 5,30 per liter i 2015.

Eit interessant spørsmål er kva som er skilnaden i resultat mellom økologiske bruk og tilsvarande konvensjonelle bruk. Problemet er at det er vanskeleg å finne eit godt samanlikningsgrunnlag, sidan produksjonen er såpass ulik. Dei økologiske mjølkebruka

er noko større i areal enn snittet for dei konvensjonelle mjølkebruka i driftsgranskingane.

Dersom vi tek bort både dei minste og dei største av dei konvensjonelle mjølkebruka, kan vi lage grupper med konvensjonelle bruk som liknar dei økologiske bruka med omsyn til storleik. I tabell 2.23 vert to grupper av konvensjonelle mjølkebruk presenterte ved sida av dei økologiske mjølkeprodusentane. Den eine gruppa har i snitt same tal årskyr som dei økologiske bruka, den andre har like stort gjennomsnittleg jordbruksareal.

Tabell 2.23 Samanlikning av økologisk og konvensjonell mjølkeproduksjon. År 2015

Comparison of organic dairy farming and conventional dairy farming. Year 2015

		Økologisk mjølkeproduksjon	Konvensjonell mjølkeproduksjon	
		<i>Organic dairy farming</i>	<i>Conventional dairy farming</i>	
			Med same tal årskyr <i>With the same number of cows</i>	Med like stort jordbruksareal <i>With the same acreage</i>
Tal bruk	Number of holdings	25	271	202
Per bruk	Per holding			
Areal i alt, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	449	353	449
Herav grovfôr og beite	<i>Of this coarse fodder and pasture</i>	400	344	435
Grovfôr og beite, FEm per daa	<i>Coarse fodder and pasture, FUm per decare</i>	305	371	369
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	24,7	24,7	30,7
Tal kviger >1 år	<i>Number of heifers >1 year</i>	12,7	13,5	17,2
Tal oksar >1 år	<i>Number of steers >1 year</i>	0,7	4,9	6,7
Yting per årsku, kg	<i>Milk produced per cow, kg</i>	6 833	7 759	7 805
Omsett mjølk, l	<i>Milk sold, litres</i>	150 996	174 975	218 982
Mjølkekvote, l	<i>Milk quota, litres</i>	168 759	184 451	229 692
Pris, kr per l: Mjølk	<i>Price, NOK per litre: Milk</i>	5,76	5,31	5,31
Tal timar i jordbruket	<i>Total labour input, hours</i>	3 752	3 526	3 761
Tal timar per årsku	<i>Total labour input per cow, hours</i>	152	143	123
Inntekter frå husdyrhold, kr	<i>Total output from cattle, NOK</i>	1 131 800	1 284 600	1 629 100
Tilskot, kr	<i>Support, NOK</i>	649 100	597 400	691 100
Andre inntekter, kr	<i>Other output, NOK</i>	118 900	45 900	66 200
Variable kostnader i alt, kr	<i>Total variable costs, NOK</i>	485 900	629 900	798 400
Herav kraftfôr	<i>Of this feed concentrate</i>	265 700	362 000	464 400
Herav gjødsel og kalk	<i>Of this fertilizer and lime</i>	21 100	68 200	84 200
Faste kostnader i alt, ekskl. avskivingar, kr	<i>Total fixed costs, excl. depreciation, NOK</i>	691 300	558 600	690 700
Avskivingar, kr	<i>Depreciation, NOK</i>	211 900	187 000	242 000
Driftsoverskot frå jordbr., kr	<i>Net income (agric.), NOK</i>	510 700	552 400	655 300
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr	<i>Return on labour and own capital, NOK</i>	681 100	622 700	717 200
Vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk, kr	<i>Return on labour and own capital per man-year, NOK</i>	334 900	325 900	351 800

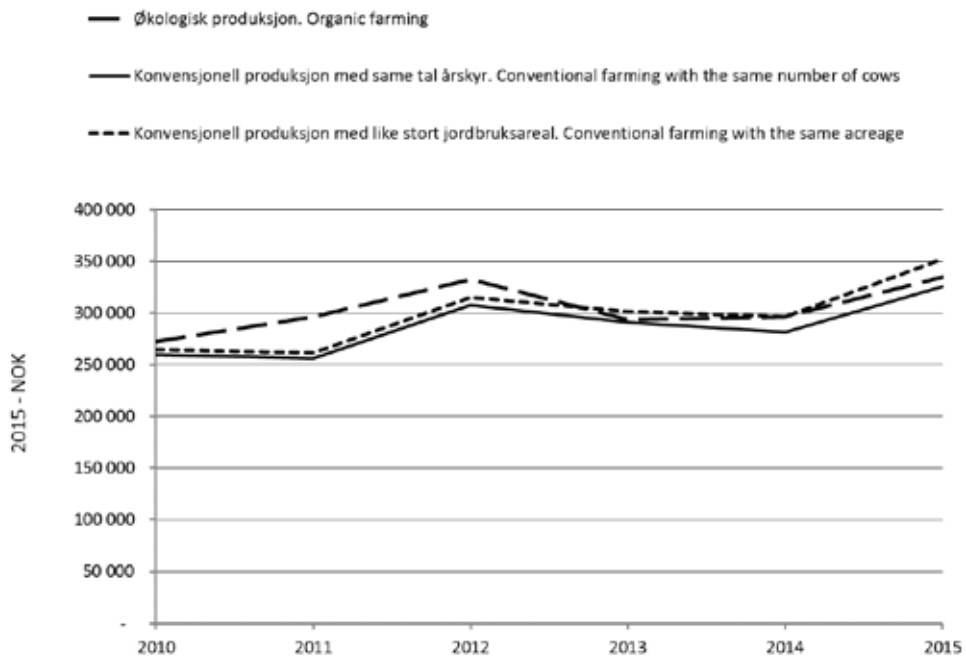
Dei 271 minste konvensjonelle mjølkebruka i 2015, når ein sorterer etter tal årskyr, har eit snitt på 24,7 årskyr. Talet er det same som for dei økologiske bruka. Denne gruppa av konvensjonelt drivne bruk har levert 24 000 liter meir mjølk enn dei økologiske. Dei konvensjonelle bruka har produsert 930 kg meir mjølk per årsku enn dei økologiske. Dessutan har dei konvensjonelle bruka produsert 2 260 kg meir kjøt. Dei økologiske mjølkebruka produserer nesten ikkje oksekjøt.

Dei økologiske mjølkebruka har fått utbetalt 45 øre meir i mjølkepris enn dei konvensjonelle. Dei økologiske bruka fekk utbetalt kr 51 700 meir i tilskot enn kva dei konvensjonelle bruka fekk. Når det gjeld kostnader i alt, var desse større for dei økologiske bruka enn for dei konvensjonelle. Dei variable kostnadene var kr 144 000 høgare for dei konvensjonelle bruka. Derimot hadde dei økologiske bruka kr 157 500 meir i faste kostnader. Driftsoverskotet for dei 271 konvensjonelle bruka var på kr 552 400, noko som var kr 41 600 høgare enn for dei økologiske. Dei økologiske bruka oppnådde eit vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk på kr 334 900. Resultatet ligg kr 9 000 over det som dei konvensjonelle bruka oppnådde.

Arealet er ofte den avgrensande faktoren for produksjonen på økologiske mjølkebruk. Avlingsnivået er også lågare enn ved konvensjonell drift. Derfor er det interessant å samanlikne konvensjonell og økologisk drift på bruk med like store areal. Dei økologiske mjølkebruka hadde i snitt eit jordbruksareal på 449 dekar i 2015. Dei 202 konvensjonelle mjølkebruka med størst areal hadde eit like stort gjennomsnittsareal. Dei sistnemnde bruka hadde i snitt 30,7 årskyr og ein produksjon på 219 000 liter mjølk og 7 390 kg kjøt. Produksjonen av mjølk og kjøt var vesentleg større på desse konvensjonelle bruka enn i den økologiske gruppa. Dei 202 konvensjonelt drivne bruka med størst areal hadde eit driftsoverskot på kr 655 300, noko som er kr 144 500 høgare enn for dei økologiske bruka. Dei konvensjonelle bruka fekk utbetalt kr 42 000 meir i tilskot og oppnådde kr 497 300 meir i husdyrinntekter enn dei økologiske bruka. Kostnader i alt låg kr 342 100 høgare på dei konvensjonelle bruka enn på dei økologiske. Arbeidsforbruket i jordbruket var om lag det same i den konvensjonelle som i den økologiske gruppa. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var kr 16 900 større for konvensjonelle bruk enn for økologiske bruk med same areal.

Dei økologiske mjølkeproduksjonsbruka greier ikkje å fylle mjølkekvoten. I 2015 hadde dei ein gjennomsnittleg mjølkekvote på 168 800 liter. Omsett mjølkemengd for desse bruka var 151 000 liter. Kvotefyllinga var på 89 prosent, om lag som i 2014. Dei 290 konvensjonelle mjølkeproduksjonsbruka i driftsgranskingane for 2015 hadde i snitt ein mjølkekvote på 198 100 liter og ei omsett mengd mjølk på 188 300 liter, altså ein fyllingsgrad på 95 prosent.

Figur 2.7 set resultat frå 2015 i samanheng med resultatata frå dei fem førre åra. Vi ser at økologisk mjølkeproduksjon har hatt betre lønsemd enn konvensjonell produksjon i perioden frå 2010 til 2012. I 2013, 2014 og 2015 har det vore mindre skilnader mellom dei to kategoriane. Medan den økologiske gruppa låg likt med den «svakaste» konvensjonelle gruppa i 2013, var det den «sterkaste» konvensjonelle gruppa som låg likt med dei økologiske produsentane i 2014. I 2015 har den «sterkaste» konvensjonelle gruppa hatt betre lønsemd enn bruka med økologisk produksjon.

Figur 2.7 Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk. Samanlikning mellom økologisk og konvensjonell mjølkeproduksjon. Faste 2015-kroner

Return on labour and own capital per man-year. Organic farming compared to conventional farming. NOK–2015

2.3.2 Kumjølkeproduksjon og svinehald

Sjå hovudtabell 17b og tabell 2.24.

Positiv prisutvikling for viktige produkt og auka produktmengder i 2015 er årsaker til at produksjonsinntektene har gått mykje opp. Sjølv om tal årskyr og tal avlsgrisar har auka, er tal arbeidstimar redusert. Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk er 32 prosent høgare for 2015 enn for 2014.

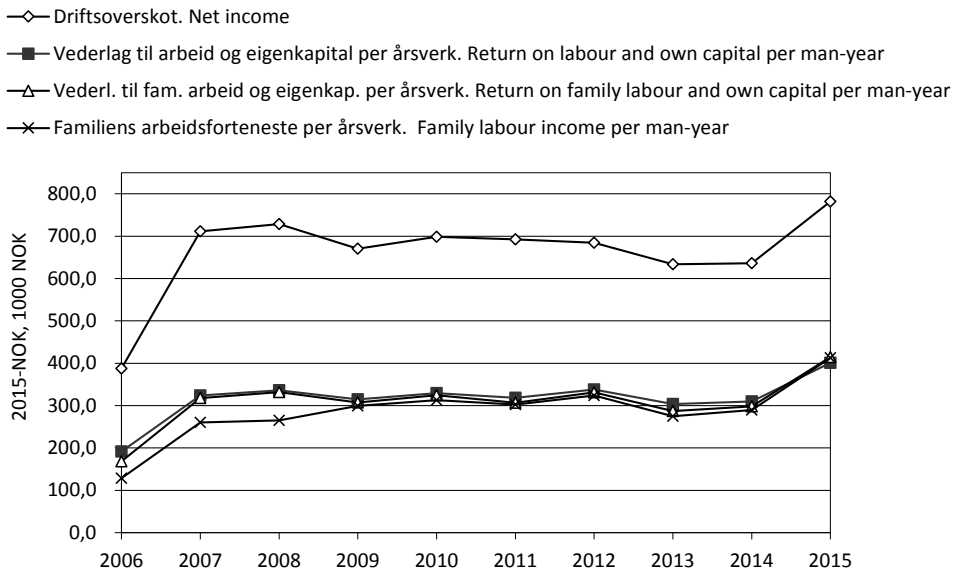
Gjennom tiåret frå 2006 har vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk auka med heile 109 prosent, målt i faste 2015-kroner. Figur 2.8 gir eit inntrykk av korleis lønsemnda har endra seg frå år til år i perioden. Alle kurvene når toppen i 2015.

Skattejustering aukar vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk i 2015 med kr 32 900.

Tabell 2.24 Kumjølkkproduksjon og svinehald

Combined dairy and pig farming

		2015	2014
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	29	31
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	361	330
Avling i alt, FEm per daa	<i>Total crops, FUm per decare</i>	435	412
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	26,2	24,4
Mjølkk per årsku, kg	<i>Milk per cow, kg</i>	7 971	7 796
Tal avlsgrisar	<i>Number of pigs for breeding</i>	28,2	27,7
Tal arbeidstimar	<i>Total labour input, hours</i>	3 918	3 957
Oppnådde prisar, kr	<i>Prices obtained, NOK</i>		
Mjølkk, per l	<i>Milk, per l</i>	5,33	4,99
Kukjøtt, per kg	<i>Meat (cow), per kg</i>	45,50	43,83
Anna storfejøtt, per kg	<i>Meat (beef,) per kg</i>	52,32	49,37
Svinejøtt, per kg	<i>Pork, per kg</i>	28,57	25,73
Smågris, per stk	<i>Piglets for sale</i>	1 103	914
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	412 300	283 500
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	401 100	303 600
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	414 400	291 700
Skattejustert vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	434 000	337 300
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	216,57	161,07

Figur 2.8 Driftsresultat for bruk med kumjølksproduksjon og svinehald, 2006–2015. Faste 2015-kroner

Operating results for combined dairy and pig farming, 2006–2015. NOK-2015

2.3.3 Kumjølksproduksjon og sauehald

Sjå hovudtabell 17c og tabell 2.25.

Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk har gått opp med 6 prosent frå 2014 til 2015. Det vart produsert meir per innsett arbeidstime i 2015 enn året før. Både samla produksjonsinntekt og totale kostnader har endra seg relativt lite frå det eine året til det andre, samanlikna med andre driftsformer.

Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk var 65 prosent høgare i 2015 enn i 2006, målt i faste 2015-kroner. Figur 2.9 presenterer utviklinga i lønsemd og viser at 2015 er på topp i tiåret.

Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk for 2015 aukar med kr 33 700 når vi legg inn skattejustering.

Tabell 2.25 Kumjølksproduksjon og sauehald

Combined dairy and sheep farming

		2015	2014
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	44	42
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	405	402
Avling, FEm per daa	<i>Total crops, FUm per decares</i>	305	304
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	19,7	19,4
Tal vinterfôra sauer	<i>Number of winter-fed sheep</i>	97	94
Tal arbeidstimar	<i>Total labour input, hours</i>	3 760	3 797
Mjølksk per årsku, kg	<i>Milk per cow, kg</i>	7 508	7 294
Mjølkepris, kr per l	<i>Milk price, NOK per l</i>	5,22	4,89
Kukjøtt, kr per kg	<i>Meat price (cow), NOK per kg</i>	45,91	43,17
Anna storfe kjøtt, kr per kg	<i>Meat price (beef), NOK per kg</i>	51,99	50,13
Sau- og lammekjøtt, kr per kg	<i>Meat price (mutton and lamb), NOK per kg</i>	51,44	50,43
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	295 400	262 900
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	318 800	301 300
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	308 600	288 600
Skattejustert vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	352 500	334 700
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	167,12	152,23

Figur 2.9 Driftsresultat for bruk med kumjølksproduksjon og sauehald, 2006–2015. Faste 2015-kroner

Operating results for combined dairy and sheep farming, 2006–2015. NOK-2015

2.3.4 Korndyrking

Hovedtabell 17d og tabell 2.26.

Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk har gått opp med 17 prosent frå 2014 til 2015. Det har vore ein vesentleg avlingsauke for havre og kveite, men avlingsnedgang for bygg. Prisane har utvikla seg svakt i positiv retning. Tal arbeidstimar per dekar har gått litt ned.

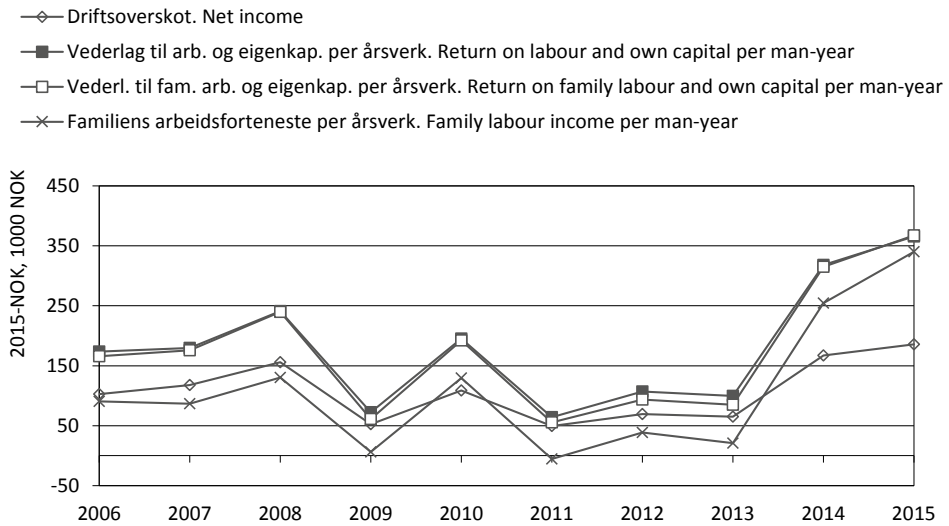
Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk for 2015 ligg 111 prosent over resultatet frå 2006, målt i faste 2015-kroner. Storleiken på kornavlinga er sterkt bunden til klimatilhøva i vekstsesongen. Sidan desse kan variere mykje, er det typisk for denne driftsforma at ho kan vere utsett for store svingingar i lønsemd frå år til år. Figur 2.10 stadfestar dette og viser dessutan at ikkje noko anna år i tiåret har hatt så god lønsemd innan korndyrking som 2015. Figur 2.11 illustrerer korleis totalkapital, gjeld og egenkapital har utvikla seg innanfor driftsforma. Jordbruket sin del av totalkapitalen utgjorde 38 prosent i 2006 og 35 prosent i 2015. Gjeldsprosenten har gått ned i den same perioden, frå 38 til 37.

For 2015 vert vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk kr 80 300 større som følge av skattejustering. At skattejusteringa har så sterk effekt, skuldast at gjennomsnittleg arbeidsforbruk per bruk i denne gruppa var berre 0,46 årsverk i 2015.

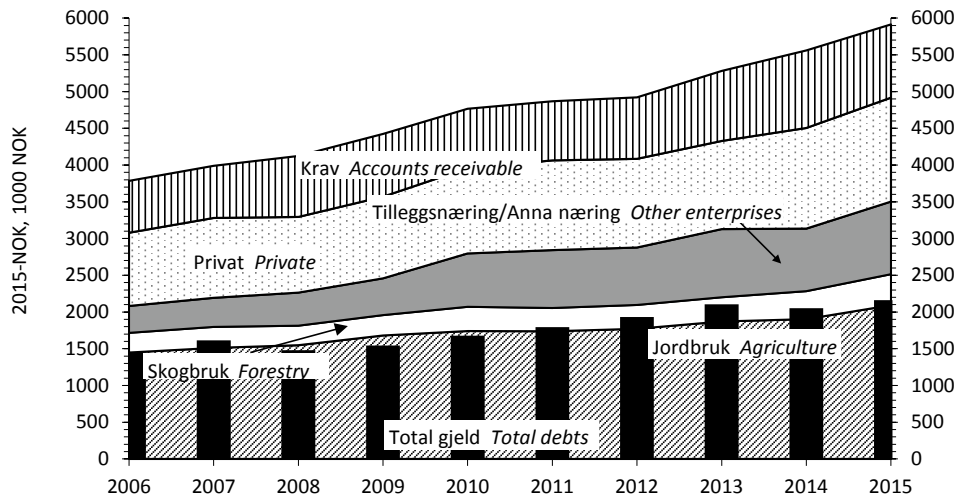
Tabell 2.26 Korndyrking

Cereal production

		2015	2014
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	94	96
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	412	406
Tal arbeidstimar	<i>Total labour input, hours</i>	848	861
Avlingar, kg per daa	<i>Crops, kg per decare</i>		
Bygg	<i>Barley</i>	428	455
Havre	<i>Oats</i>	508	428
Kveite	<i>Wheat</i>	562	501
Oppnådde prisar, kr per kg	<i>Prices obtained, NOK per kg</i>		
Bygg	<i>Barley</i>	2,53	2,53
Havre	<i>Oats</i>	2,24	2,21
Kveite	<i>Wheat</i>	2,78	2,72
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	340 500	249 000
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	365 600	311 500
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årserk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	367 621	308 600
Skattejustert vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	445 900	392 700
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	184,49	138,56

Figur 2.10 Driftsresultat for bruk med korndyrking, 2006–2015.
 Faste 2015-kroner
 Operating results for cereal production, 2006–2015. NOK-2015

Figur 2.11 Samansetjing av egedelar og total gjeld per bruk, 2006–2015. Bruk med korndyrking. Faste 2015-kroner
 Assets and debts per holding, 2006–2015. Cereal production. NOK-2015

Variasjon innanfor korndyrking

Tabellane 2.27 og 2.28 viser variasjon i lønsemd og nokre andre faktorar for arealgruppene «200–300 dekar» og «300–500 dekar» på bruk med korndyrking. *Arealet* vil først og fremst vere den faktoren som avgrensar produksjonsomfanget, og driftsoverskot per dekar er derfor valt som sorteringskriterium. For nærare forklaring av kva «svakaste tredel» og «beste tredel» inneber, sjå omtalen i avsnittet om variasjon under driftsforma «produksjon av kumjolk og storfeslakt». Der er det også forklart korfor gruppegjennomsnitta i «variasjonstabellane» kan avvike frå tilsynelatande samanliknbare tal i hovudtabell 17.

Tabell 2.27 Variasjon. Korndyrking: 200–300 daa

Variation. Cereal production: 200–300 decares

Alle regionar	All regions	Gjen-	Standard-	Beste	Svakaste tredel		
		nom- snitt	avvik	tredel			
		Mean	Std. dev.	Highest third	Lowest third	Total	%
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	22		7	7		
Areal per bruk, daa	<i>Decares per holding</i>	251	31	259	254	98	
Alder på brukaren	<i>Farmer's age</i>	53	10	52	52	100	
Driftsoverskot jordbruk, kr per daa	<i>Net income (agr.), NOK per decare</i>	268	563	920	-330		
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	<i>Net income (agr.), NOK per holding</i>	67 600	147 200	239 900	-82 900		
Vederlag til arbeid og egenkapital, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	150 100	541 600	724 400	-414 300		
Kornareal, daa	<i>Decares of cereal crops</i>	230	34	223	236	106	
Kornavling i alt, kg per daa	<i>Total crops, kg per decare</i>	445	178	581	263	45	
Arbeidsforbruk, timar per daa	<i>Labour input, hours per decare</i>	2,52	1,07	2,50	2,61	104	
Kornpris, kr per kg	<i>Price of crop, NOK per kg</i>	2,41	0,29	2,58	2,21	86	
Produksjonsinntekter korn, kr per daa	<i>Output crop, NOK per decare</i>	1 104	512	1 505	602	40	
Produksjonstilskot, kr per daa	<i>Production allowances, NOK per decare</i>	396	88	327	483	148	
Variable kostnader, kr per daa	<i>Variable costs, NOK per decare</i>	430	129	417	450	108	
Faste kostnader, kr per daa	<i>Fixed costs, NOK per decare</i>	918	289	699	983	141	

Den svakaste tredelen av brukta med 200–300 dekar oppnår negativt driftsoverskot og negativt vederlag til arbeid og egenkapital. Den svakaste tredelen har 55 prosent lågare kornavlingar per dekar og oppnår 14 prosent lågare pris, samanlikna med den beste gruppa. Dei variable kostnadene er 8 prosent høgare, og dei faste kostnadene er 41 prosent høgare, i den svakaste tredelen. Arbeidsforbruket er 4 prosent høgare i den svakaste tredelen.

I arealgruppa «300–500 dekar» er også både driftsoverskot og vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk negative verdiar i den svakaste tredelen. Den svakaste tredelen har 35 prosent lågare avlingsnivå og har oppnådd 14 prosent lågare pris. Medan dei variable kostnadene per dekar er 10 prosent lågare hos den svakaste tredelen, ligg dei faste kostnadene 35 prosent over nivået som beste tredel har. Det er ingen skilnad i arbeidsforbruk per dekar mellom beste og svakaste tredel.

Tabell 2.28 Variasjon. Korndyrking: 300–500 daa

Variation. Cereal production: 300–500 decares

Alle regionar	All regions	Gjen-	Standard-	Beste	Svakaste tredel	
		nom-		avvik	Highest	Lowest third
		snitt		third		
		Mean	Std. dev.			
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	27		9	9	
Areal per bruk, daa	<i>Decares per holding</i>	377	50	361	385	107
Alder på brukaren	<i>Farmer's age</i>	51	10	52	50	96
Driftsoverskot jordbruk, kr per daa	<i>Net income (agr.), NOK per decare</i>	253	436	711	-226	
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	<i>Net income (agr.), NOK per holding</i>	93 500	167 700	262 200	-87 000	
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	138 800	571 200	695 800	-433 900	
Kornareal, daa	<i>Decares of cereal crops</i>	355	60	337	351	104
Kornavling i alt, kg per daa	<i>Total crops, kg per decare</i>	449	136	501	328	65
Arbeidsforbruk, timar per daa	<i>Labour input, hours per decare</i>	2,01	0,98	1,91	1,91	100
Kornpris, kr per kg	<i>Price of crop, NOK per kg</i>	2,47	0,32	2,66	2,30	86
Produksjonsinntekter korn, kr per daa	<i>Output crop, NOK per decare</i>	1 111	368	1 306	758	58
Produksjonstilskot, kr per daa	<i>Production allowances, NOK per decare</i>	395	104	420	405	96
Variable kostnader, kr per daa	<i>Variable costs, NOK per decare</i>	395	107	385	347	90
Faste kostnader, kr per daa	<i>Fixed costs, NOK per decare</i>	951	318	805	1 088	135

I storleiksgruppa med meir enn 500 daa (tabell 2.29) er driftsoverskotet per dekar i den svakaste gruppa 25 prosent av nivået i den beste gruppa. Den svakaste tredelen har 39 prosent lågare avlingsnivå, 13 prosent lågare pris og eit kornareal som er 25 prosent mindre, samanlikna med den beste tredelen. Faste kostnader er 11 prosent høgare og variable kostnader er 21 prosent lågare for den svakaste tredelen. Arbeidsinnsatsen per dekar er 9 prosent lågare for den svakaste tredelen. På dette punktet skil resultatet seg frå det som har vore vanleg tidlegare, nemlig at arbeidsforbruket per dekar har vore høgast i dårlegaste tredel.

Tabell 2.29 Variasjon. Korndyrking: Over 500 daa

Variation. Cereal production: More than 500 decares

Alle regionar	All regions	Gjennom-	Standard-	Beste	Svakaste		
		snitt	avvik	tredel	tredel	Total	%
		Mean	Std. dev.	Highest third	Lowest third		
Tal bruk	Number of holdings	22		7	7		
Areal per bruk, daa	Decares per holding	883	308	930	716	77	
Alder på brukaren	Farmer's age	52	6	52	52	100	
Driftsoverskot jordbruk, kr per daa	Net income (agr.), NOK per dec.	631	367	1 020	254	25	
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	Net income (agr.), NOK per holding	586 800	495 500	985 900	169 300	17	
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	811 200	761 700	1 321 000	276 600	21	
Kornareal, daa	Decares of cereal crops	839	301	906	676	75	
Kornavling i alt, kg per daa	Total crops, kg per decare	514	178	596	361	61	
Arbeidsforbruk, timar per daa	Labour input, hours per decare	2,10	2,00	1,96	1,78	91	
Kornpris, kr per kg	Price of crop, NOK per kg	2,86	0,53	3,13	2,71	87	
Produksjonsinntekter korn, kr per daa	Output crop, NOK per decare	1 433	485	1 805	915	51	
Produksjonstilskot, kr per daa	Production allowances, NOK per decare	421	153	377	481	128	
Variable kostnader, kr per daa	Variable costs, NOK per decare	392	120	414	328	79	
Faste kostnader, kr per daa	Fixed costs, NOK per decare	898	257	793	884	111	

Tabell 2.30 gir eit samandrag av resultatata i tabellane 2.27–2.29 og viser det relative tilhøvet mellom den svakaste og den beste tredelen. Utheving markerer at den svakaste tredelen har dei høgaste verdiane. Nokre av resultatata for lønsemd er utelatne fordi tala er negative hos den svakaste tredelen.

Tabell 2.30 Variasjon. Korndyrking: 200–300 daa, 300–500 daa og over 500 daa. Den svakaste tredelen sin relative del sett i høve til den beste. Prosent

Variation. Cereal production: 200–300 decares, 300–500 decares and more than 500 decares. The lowest third relatively to the highest. Per cent

Alle regionar	All regions	Jordbruksareal, daa Farmland, decares		
		200–300	300–500	> 500
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	22	27	22
Areal per bruk, daa	<i>Decares per holding</i>	98	107	77
Alder på brukaren	<i>Farmer's age</i>	100	96	100
Driftsoverskot jordbruk, kr per daa	<i>Net income (agr.), NOK per decare</i>			25
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	<i>Net income (agr.) NOK per holding</i>			17
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>			21
Kornareal, daa	<i>Decares of cereal crops</i>	106	104	75
Kornavling i alt, kg per daa	<i>Total crops, kg per decare</i>	45	65	61
Arbeidsforbruk, timar per daa	<i>Labour input, hours per decare</i>	104	100	91
Kornpris, kr per kg	<i>Price of crop, NOK per kg</i>	86	86	87
Produksjonsinntekter korn, kr per daa	<i>Output crop, NOK per decare</i>	40	58	51
Produksjonstilskot, kr per daa	<i>Production allowances, NOK per decare</i>	148	96	128
Variable kostnader, kr per daa	<i>Variable costs, NOK per decare</i>	108	90	79
Faste kostnader, Kr per daa	<i>Fixed costs, NOK per decare</i>	141	135	111

Dei faste kostnadene betyr mykje for variasjonen i resultat. Tabell 2.31 fortel om samansetjinga av faste kostnader for storleiksgruppene «200–300 dekar», «300–500 dekar» og «større enn 500 dekar».

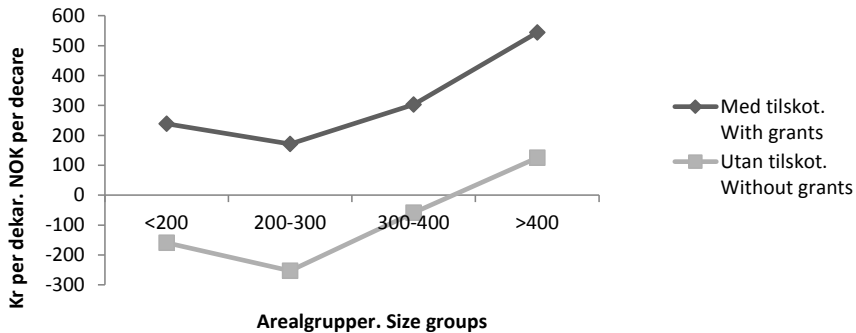
Vi ser av tabellen at jordleige utgjer ein større del av dei faste kostnadene utanom avskrivningar, jo større jordbruksarealet er. Delen til «andre faste kostnader», som blant anna omfattar administrasjon og forsikring, går ned med aukande bruksstorleik.

Tabell 2.31 Korndyrking: 200–300 daa, 300–500 daa og over 500 daa. Samansetjing av faste kostnader. Prosent

*Cereal production: 200–300 decares, 300–500 decares and more than 500 decares.
Fixed costs, per cent*

Alle regionar	All regions	Jordbruksareal, daa Farmland, decares		
		200–300	300–500	>500
Leigd arbeid	<i>Hired labour</i>	0	1	6
Maskinar og reiskapar	<i>Machinery and equipment</i>	21	12	11
Traktorar	<i>Tractors</i>	4	6	2
Driftsbygningar	<i>Outbuildings</i>	6	10	8
Jord, grøfter og Vassanlegg	<i>Farmlands, drainage and water supply</i>	3	6	3
Drivstoff	<i>Fuel</i>	14	11	14
Maskinleige	<i>Rented machinery</i>	9	17	15
Jordleige	<i>Rented farmland</i>	5	9	21
Andre faste kostnader ekskl. avskr.	<i>Other fixed costs excl. depr.</i>	39	28	18
Sum faste kostnader ekskl. avskr.	<i>Total fixed costs excl. depr.</i>	100	100	100
Sum faste kostnader ekskl. avskrivningar, kr	<i>Total fixed costs excl. depreciation, NOK</i>	158 300	257 700	656 500
Avskrivningar:	<i>Depreciation:</i>			
Maskinar og reiskapar	<i>Machinery and equipment</i>	32	32	48
Traktorar	<i>Tractors</i>	37	30	17
Driftsbygningar	<i>Outbuildings</i>	31	37	32
Jord, grøfter og vassanlegg	<i>Farmland, drainage and water supply</i>	0	1	3
Sum avskrivningar	<i>Total depreciation</i>	100	100	100
Sum avskrivningar, kr	<i>Total depreciation, NOK</i>	69 900	106 100	205 000
Faste kostnader inkl. avskrivningar, kr	<i>Fixed costs incl. depr., NOK</i>	228 200	363 800	861 500

Figur 2.12 viser driftsoverskot per dekar for fire ulike arealgrupper innan korndyrking. Gjennomsnittstorleiken i gruppene er 170, 263, 370 og 801 dekar, og respektive tal bruk i kvar gruppe er 26, 23, 18 og 27. Driftsoverskotet er minst for gruppa «200-300 dekar» og størst på bruk med meir enn 500 dekar, anten tilskot er medrekna eller utelate. Utan tilskot er driftsoverskotet negativt for dei tre minste storleiksgruppene.

Figur 2.12 Driftsoverskot i korndyrking. Kr per daa
 Net income, cereal production. NOK per decares

2.3.5 Sauehald

Sjå hovudtabell 17f og tabell 2.32.

Innan sauehaldet har vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk gått opp med 5 prosent frå 2014 til 2015. Auka arbeidsproduktivitet er ein viktig årsak til at lønsemda har utvikla seg positivt. Tal arbeidstimar per vinterfôra sau er redusert frå 15,0 til 14,0. Samanlikna med andre driftsformer har likevel betringa i lønsemd vore beskjeden.

Det vart oppnådd eit 48 prosent høgare vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk i 2015 enn i 2006, målt i faste 2015-kroner. Figur 2.13 set driftsresultata for dei siste 10 åra i samanheng. Det er karakteristisk for kurvene i figuren at dei gjer forholdsvis små utslag frå år til år. Kurvene viser i hovudsak ein stigande tendens gjennom tiåret og når toppen i 2015.

Tiårsoversikt for eigedelar, gjeld og eigenkapital for deltakarar med sauehald er vist i figur 2.14. Jordbruket sin del av totalkapitalen var 35 prosent i 2006 og 41 prosent i 2015. Gjeldsprosenten ligg også høgare i slutten av perioden enn i starten. Medan han var 31 i 2006, har han kome opp i 42 for 2015.

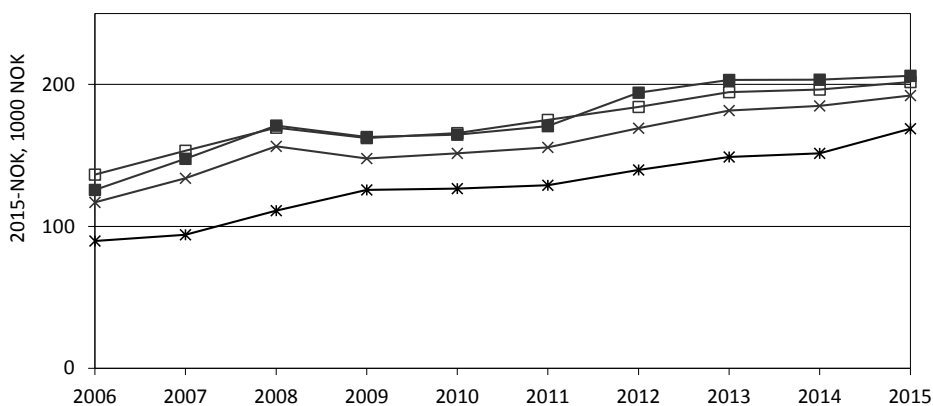
Skattejustering gjer vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk i 2015 kr 40 100 større.

Tabell 2.32 Sauehald

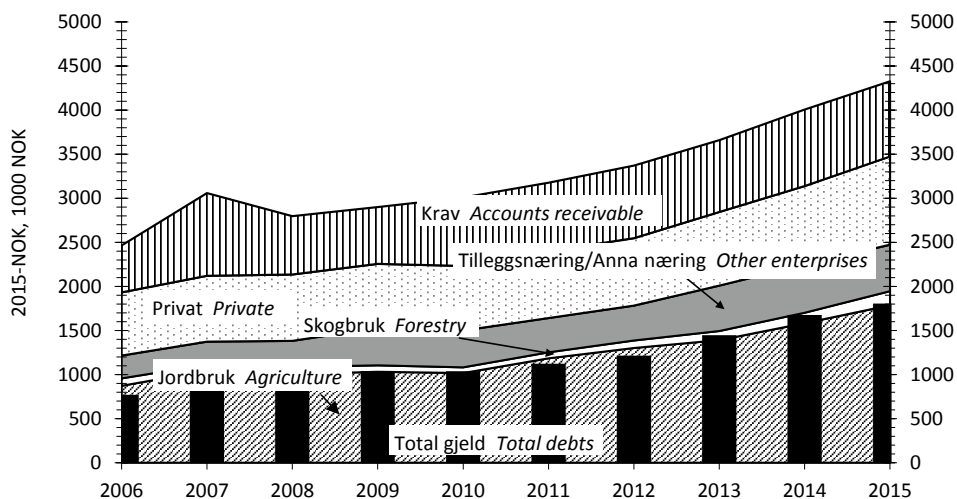
Sheep farming

		2015	2014
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	118	117
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	266	255
Avling av grovfôr, FEm per daa	<i>Fodder crops, FUm per decares</i>	243	232
Tal vinterfôra sauer	<i>Winter-fed sheep (wfs), number</i>	160	153
Tal arbeidstimar	<i>Total labour input, hours</i>	2 245	2 292
Tal gagnslam per vinterfôra sau	<i>Lambs per wfs, number</i>	1,4	1,4
Kjøtt, kg per vinterfôra sau	<i>Produced meat, kg per wfs</i>	30	28
Kjøttpris, kr per kg	<i>Meat (mutton and lamb), NOK per kg</i>	51,44	50,34
Ullpris, kr per kg	<i>Wool, NOK per kg</i>	34,79	33,52
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	168 800	148 200
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	201 600	192 300
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	176 000	166 500
Skattejustert vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	241 700	230 200
Lønsevne, kr per time	<i>Labour income, NOK per hour</i>	106,00	95,97

- Driftsoverskot. Net income
- Vederlag til arb. og egenkap. per årsverk. Return on labour and own capital per man-year
- × Vederl. til fam. arb. og egenkap. per årsverk. Return on family labour and own capital per man-year
- * Familiens arbeidsforteneste per årsverk. Family labour income per man-year

Figur 2.13 Driftsresultat for bruk med sauehald, 2006–2015. Faste 2015-kroner
Operating results for sheep farming, 2006–2015. NOK-2015

Figur 2.14 Samansetjing av eigarar og total gjeld per bruk, 2006–2015. Bruk med sauehald. Faste 2015-kroner

Assets and debts per holding, 2006–2015. Sheep farming. NOK-2015

Variasjon innanfor sauehald

Tabellane 2.33, 2.34 og 2.35 viser variasjonen i resultat og nokre andre faktorar, i storleiksgruppene «100–200 dekar», «200–300 dekar» og «300–500 dekar» i sauehaldet. Bruka er sorterte etter driftsoverskot per vinterfôra sau. Dette kriteriet er valt fordi sauefjøsset, og dermed tal vinterfôra sauer, ofte vil vere det som avgrensar omfanget av produksjonen.

For nærare forklaring av kva «svakaste tredel» og «beste tredel» inneber, sjå omtalen i avsnittet om variasjon under driftsforma «produksjon av kumjolk og storfeslakt». Der er det også forklart korfor gruppegjennomsnitta i «variasjonstabellane» kan avvike frå tilsynelatande samanliknbare tal i hovudtabell 17.

Tabell 2.33 Variasjon. Sauehald: 100–200 daa

Variation. Sheep farming: 100–200 decares

Alle regionar	All regions	Gjen-	Stan-	Beste	Svakaste	
		nom-	dard-	tredel	tredel	
		snitt	avvik		Highest	Lowest
		Mean	Std. dev.	third	third	third
					Total	%
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	35		12	12	13
Areal per bruk, daa	<i>Decares per holding</i>	150	30	150	151	101
Alder på brukaren	<i>Farmer's age</i>	51	9	53	49	92
Driftsoverskot, kr per vinterfôra sau	<i>Net income, NOK per wfs</i>	944	937	1 940	-82	
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	<i>Net income (agr.), NOK per holding</i>	113 700	115 000	235 300	-8 900	
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	138 900	129 300	265 500	10 900	4
Tal vinterfôra sauer	<i>Number of wfs</i>	118	47	123	112	91
Arbeidsforbruk, timar per vinterfôra sau	<i>Labour input, hours per wfs</i>	18,6	7,1	16,6	20,7	125
Produksjonsinntekt kjøt, kr per vinterfôra sau	<i>Output meat, NOK per wfs</i>	1 382	462	1 421	1 162	82
Produksjonstilskot, kr per vinterfôra sau	<i>Production allowances, NOK per wfs</i>	3 165	734	3 452	2 866	83
Variable kostnader, kr per vinterfôra sau	<i>Variable costs, NOK per wfs</i>	1 119	328	1 010	1 212	120
Faste kostnader, kr per vinterfôra sau	<i>Fixed costs, NOK per wfs</i>	2 646	1 137	1 927	3 084	160

Etter tabell 2.33 er driftsoverskotet per bruk negativt for den svakaste tredelen i gruppa «100–200 dekar». Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk utgjør da 4 prosent av det den beste tredelen har oppnådd. Kjøtinntektene per vinterfôra sau held 82 prosent av nivået til den beste tredelen. Dei faste kostnadene per vinterfôra sau er 60 prosent høgare hos svakaste tredel. Den svakaste tredelen har fått 17 prosent mindre i tilskot per vinterfôra sau.

Tabell 2.34 viser at også i gruppa «200–300 dekar» er avvika mellom den beste og den svakaste tredelen store. Variable kostnader og faste kostnader, begge rekna per vinterfôra sau, er høvesvis 47 prosent og 51 prosent høgare hos den svakaste tredelen. Produksjonsinntekta frå kjøt ligg 24 prosent lågare hos den svakaste tredelen. Inntekter frå produksjonstilskot ligg 10 prosent lågare hos den svakaste tredelen.

Tabell 2.34 Variasjon. Sauehald: 200–300 daa

Variation. Sheep farming: 200–300 decares

Alle regionar	All regions	Gjen- nom- snitt	Stan- dard- avvik	Beste tredele	Svakaste tredele		
		Mean	Std. dev.	Highest third	Lowest third	Total	%
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	41		14	14		
Areal per bruk, daa	<i>Decares per holding</i>	243	28	236	255	108	
Alder på brukaren	<i>Farmer's age</i>	50	9	52	48	92	
Driftsoverskot, kr per vinterfôra sau	<i>Net income, NOK per wfs</i>	1 097	1 066	2 219	-96		
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	<i>Net income (agr.), NOK per holding</i>	203 700	222 700	388 900	-4 067		
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	195 800	191 000	366 800	-687		
Tal vinterfôra suer	<i>Number of wfs</i>	173	68	170	166	98	
Arbeidsforbruk, timar per vinterfôra sau	<i>Labour input, hours per wfs</i>	14,0	4,8	14,0	13,7	98	
Produksjonsinntekt kjøtt, kr per vinterfôra sau	<i>Output meat, NOK per wfs</i>	1 579	551	1 870	1 415	76	
Produksjonstilskot, kr per vinterfôra sau	<i>Production allowances, NOK per wfs</i>	3 141	805	3 406	3 072	90	
Variable kostnader, kr per vinterfôra sau	<i>Variable costs, NOK per wfs</i>	1 130	581	977	1 438	147	
Faste kostnader, kr per vinterfôra sau	<i>Fixed costs, NOK per wfs</i>	2 601	1 115	2 199	3 319	151	

Tabell 2.35 omfattar gruppa «300–500 dekar». Han viser at arbeidsforbruket per vinterfôra sau var 4 prosent høgare, og tal vinterfôra sauer 27 prosent høgare, hos den svakaste tredelen. Elles er kjøttinntekt per vinterfôra sau 25 prosent lågare og produksjonstilskot per vinterfôra sau 19 prosent lågare for den svakaste tredelen. Dessutan har den same gruppa 34 prosent høgare faste kostnader og 3 prosent høgare variable kostnader enn beste tredele. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk og driftsoverskot per vinterfôra sau utgjer høvesvis 30 prosent og 16 prosent hos den svakaste tredelen, samanlikna med den beste.

Tabell 2.35 Variasjon. Sauehald: 300–500 daa*Variation. Sheep farming: 300-500 decares*

Alle regionar	All regions	Gjen- nom- snitt	Stan- dard- avvik	Beste treedel	Svakaste treedel		
		Mean	Std. dev.	Highest third	Lowest third	Total	%
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	27		9	9		
Areal per bruk, daa	<i>Decares per holding</i>	373	50	369	382	104	
Alder på brukaren	<i>Farmer's age</i>	46	10	46	45	98	
Driftsoverskot, kr per vinterfôra sau	<i>Net income, NOK per wfs</i>	1 349	889	2 318	375	16	
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	<i>Net income (agr.), NOK per holding</i>	281 400	203 200	461 600	77 300	17	
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	257 900	155 800	403 900	122 700	30	
Tal vinterfôra suer	<i>Number of wfs</i>	226	63	200	254	127	
Arbeidsforbruk, timar per vinterfôra sau	<i>Labour input, hours per wfs</i>	12,0	3,2	12,5	12,0	96	
Produksjonsinntekt kjøt, kr per vinterfôra sau	<i>Output meat, NOK per wfs</i>	1 736	478	1 919	1 434	75	
Produksjonstilskot, kr per vinterfôra sau	<i>Production allowances, NOK per wfs</i>	3 145	666	3 668	2 987	81	
Variable kostnader, kr per vinterfôra sau	<i>Variable costs, NOK per wfs</i>	1 289	323	1 217	1 258	103	
Faste kostnader, kr per vinterfôra sau	<i>Fixed costs, NOK per wfs</i>	2 279	671	2 037	2 728	134	

Tabell 2.36 viser det relative tilhøvet mellom den svakaste og den beste tredelen. Det er nytta utheva skrift der tredelen med svakast økonomisk resultat har dei høgaste verdiane. I dei tilfella kor den svakaste tredelen har oppnådd negative resultat, er utrekning av prosenttal utelaten.

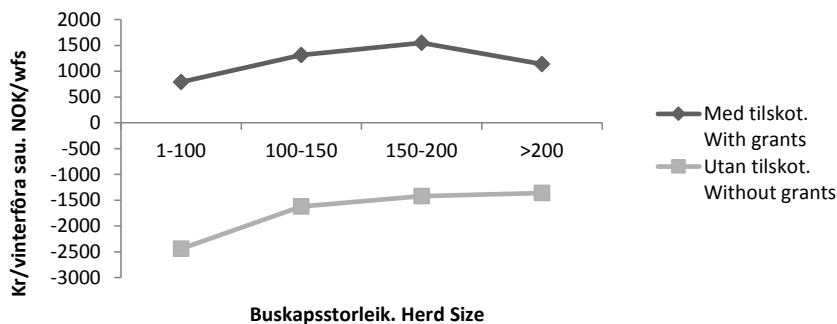
Tabell 2.36 Variasjon. Sauehald: 100–200 daa, 200–300 daa og 300–500 daa. Den svakaste tredelen sin relative del sett i høve til den beste tredelen, prosent

Variation. Sheep farming: 100–200 decares, 200–300 decares and 300–500 decares. The lowest third relatively to the highest, per cent

Alle regionar	All regions	Jordbruksareal, dekar Farmland, decares		
		100–200	200–300	300–500
Tal bruk	Number of holdings	35	41	27
Areal per bruk, daa	Decares per holding	101	108	104
Alder på brukaren	Farmer's age	92	92	98
Driftsoverskot, kr per vinterfôra sau	Net income, NOK per wfs			16
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	Net income (agr.), NOK per holding			17
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	4		30
Tal vinterfôra sauer	Number of winter-fed sheep (wfs)	91	98	127
Arbeidsforbruk, timar per vinterfôra sau	Labour input, hours per wfs	125	98	96
Produksjonsinntekt kjøt, kr per vinterfôra sau	Output meat, NOK per wfs	82	76	75
Produksjonstilskot, kr per vinterfôra sau	Production allowances, NOK per wfs	83	90	81
Variable kostnader, kr per vinterfôra sau	Variable costs, NOK per wfs	120	147	103
Faste kostnader, kr per vinterfôra sau	Fixed costs, NOK per wfs	160	151	134

Figur 2.15 presenterer driftsoverskot per vinterfôra sau, med og utan tilskot. *Med* tilskot er driftsoverskotet per vinterfôra sau størst i gruppa «150-200 sauer» og lågast i gruppa med færre enn 100 vinterfôra sauer. Driftsoverskot per vinterfôra sau *utan* tilskot er størst i gruppa med fleire enn 200 dyr. *Med* tilskot er driftsoverskotet per vinterfôra sau positivt i alle storleiksgruppene, men sjølv for buskapar på meir enn 200 vinterfôra sauer, er ikkje driftsoverskotet per dyr positivt utan tilskot.

Gjennomsnittstorleiken på buskapane var 81, 131, 175 og 266 vinterfôra sauer, og det var høvesvis 27, 29, 24 og 38 buskapar i gruppene.

Figur 2.15 Driftsoverskot i sauehaldet. Kr per vinterfôra sau
Net income, sheep farming. NOK per wfs

2.3.6 Geitehald

Hovudtabell 17g og tabell 2.37.

I denne gruppa høyrer 13 av bruka heime i Nord-Noreg. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk er auka med heile 28 prosent frå 2014 til 2015. Høgare mjølkeyting per årsgeit, prisauke for geitemjolk og redusert tal arbeidstimar per årsgeit er viktige element for å forklare at lønsemda er i betring.

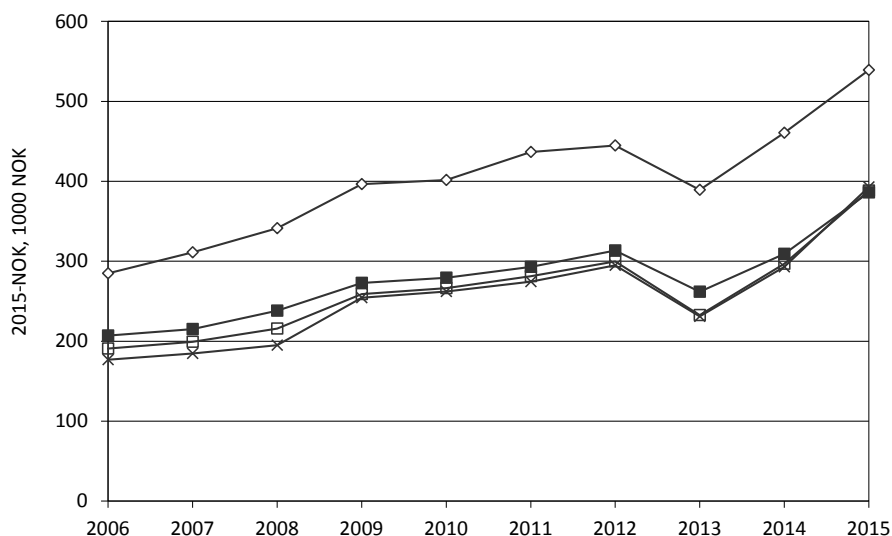
Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk låg 87 prosent høgare i 2015 enn i 2006, målt i faste 2015-kroner. Figur 2.16 illustrerer 10 års utvikling. Resultata frå 2013 er prega av at sanering av geitebuskapan vart gjennomført, for å oppnå betre geitehelse. Dette gav utslag i redusert lønsemd på kort sikt. Elles er figuren prega av stigande kurver for lønsemd gjennom tiåret. Toppnivået er nådd i 2015.

For 2015 slår skattejusteringa ut med kr 42 300 i auka vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk.

Tabell 2.37 Geitehald*Production of goat's milk*

		2015	2014
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	20	21
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	168	164
Grovfôravling, FEm per daa	<i>Fodder crops, FUm per decares</i>	230	230
Tal årsgeiter	<i>Number of goats</i>	127	120
Tal arbeidstimar	<i>Total labour input, hours</i>	2 951	3 049
Mjølkk, kg per årsgeit	<i>Produced milk, kg per goat</i>	763	747
Mjølkepris, kr per l	<i>Milk price, NOK per l</i>	6,50	6,17
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	392 700	287 000
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	386 200	302 800
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	388 400	290 800
Skattejustert vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	428 500	345 200
Lønsevne, kr per time	<i>Labour income, NOK per hour</i>	211,14	162,42

- ◇— Driftsoverskot. Net income
- Vederlag til arb. og egenkap. per årsverk. Return on labour and own capital per man-year
- Vederl. til fam. arbeid og egenkap. per årsverk. Return on family labour and own capital per man-year
- ×— Familiens arbeidsforteneste per årsverk. Family labour income per man-year

Figur 2.16 *Driftsresultat for bruk med geitehald, 2006–2015. Faste 2015-kroner*
Operating results for production of goat's milk, 2006–2015. NOK-2015

2.3.7 Korndyrking og svinehald

Hovudtabell 17e og tabell 2.38.

Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk har gått opp med så mykje som 41 prosent frå 2014 til 2015. Det er særleg svinehaldet på desse bruka som har levert vesentleg større produksjonsinntekt i 2015 enn året før. Markant prisauke for både smågrisar og svinekjøt har gjort utslag. Ein annan faktor som har bidrege til auken i lønsemd, er at kostnadsveksten har vore liten, særleg for dei variable kostnadene.

Figur 2.17 viser at driftsforma kan ha store svingingar i lønsemd frå år til år. Til dels skuldast svingingane at inntekta frå korndyrking er sterkt påverka av klimatilhøva i vekstsesongen. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk låg 73 prosent høgare i 2015 enn i 2006, målt i faste 2015-kroner. Lønsemdkurvene for tiåret når toppen i 2015.

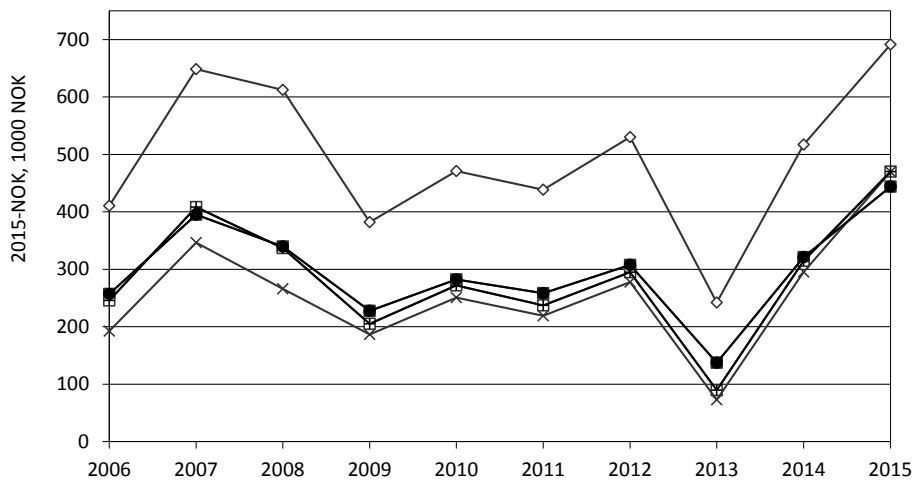
Figur 2.18 viser ei utvikling kor jordbruket sin del av totalkapitalen har gått frå 59 prosent i 2006 til 57 prosent i 2015. Samtidig er gjeldsprosenten redusert frå 57 til 54. 2015-vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk aukar med kr 42 300 når vi legg inn skattejustering.

Tabell 2.38 Korndyrking og svinehald

Combined cereal and pig farming

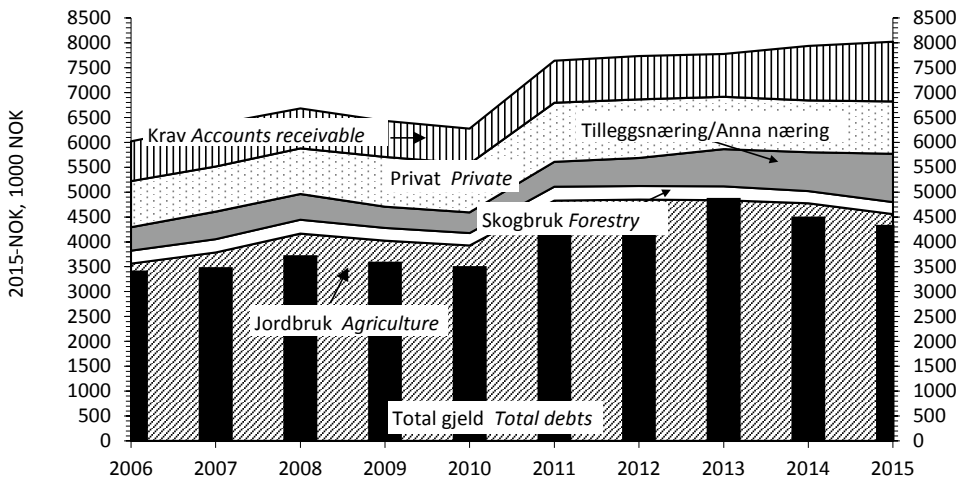
		2015	2014
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	33	32
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	401	408
Tal arbeidstimar	<i>Total labour input, hours</i>	2 884	2 956
Tal avlsgrisar	<i>Number of pigs for breeding</i>	46,0	47,9
Avlingar, kg per daa	<i>Crops, kg per decare</i>		
Bygg	<i>Barley</i>	346	419
Havre	<i>Oats</i>	484	409
Kveite	<i>Wheat</i>	598	485
Oppnådde prisar, kr per kg	<i>Prices obtained, NOK per kg</i>		
Bygg	<i>Barley</i>	2,55	2,47
Havre	<i>Oats</i>	2,35	2,27
Kveite	<i>Wheat</i>	2,76	2,80
Svinekjøt	<i>Pork</i>	28,49	25,49
Smågris, kr per stk	<i>Piglets, NOK per unit</i>	1 077	950
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income , NOK per man-year</i>	469 600	289 100
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	444 000	314 400
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	470 300	308 400
Skattejustert vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	486 300	354 800
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	240,33	162,00

- ◇ Driftsoverskot. Net income
- Vederlag til arb. og egenkap. per årsverk. Return on labour and own capital per man-year
- Vederl. til fam. arbeid og egenkap. per årsverk. Return on family labour and own capital per man-year
- × Familiens arbeidsforteneste per årsverk. Family labour income per man-year

Figur 2.17 Driftsresultat for bruk med korndyrking og svinehald, 2006–2015. Faste 2015-kroner

Operating results for combined cereal and pig farming, 2006–2015. NOK-2015

Figur 2.18 Samansetjing av eigedelar og total gjeld per bruk, 2006–2015. Bruk med produksjon av korn og svinekjøtt. Faste 2015-kroner

Assets and debts per holding, 2006–2015. Combined cereal and pig farming. NOK-2015

2.3.8 Produksjon av storfekjøtt

Hovudtabell17h og tabell 2.39.

Talet på deltakarar som driv produksjon av storfekjøtt, har vore aukande i dei seinare åra. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var 18 prosent høgare i 2015 enn i 2014. Det vart produsert noko mindre kjøtt enn året før, og kukjøtt utgjorde ein mindre del av totalen. Prisauke for storfekjøtt ser ut til å vere hovudårsaka til betringa i lønsemd.

Skattejustering aukar vederlaget til arbeid og eigenkapital for 2014 med kr 45 200 per årsverk.

Tabell 2.39 Produksjon av storfekjøtt

Beef farming

		2015	2014
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	81	80
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	402	383
Avling, FEm per daa	<i>Total crops, FUm per decares</i>	319	307
Tal arbeidstimar	<i>Total labour input, hours</i>	1 956	1996
Omsett mengd, kg	<i>Produced amount of beef and cow's meat, kg</i>		
Kukjøtt	<i>Cow's meat</i>	1 659	1 732
Anna storfekjøtt	<i>Beef</i>	6 117	6 130
Prisar, kr per kg	<i>Prices, NOK per kg</i>		
Kukjøtt	<i>Cow's meat</i>	47,46	44,71
Anna storfekjøtt	<i>Beef</i>	56,64	54,61
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	203 800	135 800
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	236 000	200 400
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	209 000	162 700
Skattejustert vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	281 200	243 400
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	125,57	96,80

2.3.9 Andre driftsformer

I alt 178 deltakarbruk for 2015 hadde driftsformer som fall utanfor dei åtte kategori-ane som er omtalte særskilt i hovudtabell 17. Tabellane 2.40 og 2.41 dreier seg om nokre av desse driftsformene. Bruka med frukt høyrer stort sett heime på Vestlandet. Elles er Austlandet best representert i dei driftsformene kor korn er med.

«Korn og egg» har kome ut med betre 2015-resultat for lønsemd enn dei andre driftsformene som er med i dei to tabellane. Dei to driftsformene utan korn, som er «frukt» og «storfeslakt og sau», har hatt absolutt svakast lønsemd.

Tabell 2.40 Andre driftsformer med korn

Other categories of farming that include cereal production

Driftsform		Korn,	Korn og	Korn	Korn og
Category of farming		kumjølk og	poteter	og egg	og
		storfeslakt			fjørfeslakt
		<i>Cereal crops,</i>	<i>Cereal</i>	<i>Cereal</i>	<i>Cereal</i>
		<i>cow's milk</i>	<i>crops and</i>	<i>crops and</i>	<i>crops and</i>
		<i>and beef</i>	<i>potatoes</i>	<i>eggs</i>	<i>poultry</i>
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	12	12	9	22
Areal per bruk, daa	<i>Decares per holding</i>	861	598	443	310
Av dette korn	<i>Of this cereals</i>	467	428	412	261
Av dette poteter	<i>Of this potatoes</i>		139	1	4
Av dette grovfôr	<i>Of this coarse fodder</i>	365	21	17	38
Avling i alt, FUm per daa	<i>Total crops, FUm per decare</i>	466	565	433	448
Kjøtt omsett, kg	<i>Sold amount of beef, kg</i>	6 533			145 548
Mjølkk omsett, liter	<i>Sold amount of milk, litres</i>	206 029			
Egg omsett, kg	<i>Sold amount of eggs, kg</i>			131 495	
Arbeidstimar i alt	<i>Total labour input, hours</i>	4 056	2 470	2 494	1 982
Utført av familien	<i>Of this family</i>	2 383	1 728	1 644	1 344
Produksjonsinntekter, kr	<i>Output, NOK</i>				
Planteprodukt	<i>Crop production</i>	700 700	1 646 100	550 600	428 700
Husdyrprodukt	<i>Livestock production</i>	1 564 700		2 384 200	3 172 200
Anna	<i>Other</i>	738 700	254 200	363 700	231 600
Sum	<i>Total output</i>	3 004 100	1 900 300	3 298 500	3 832 500
Kostnader, kr	<i>Costs, NOK</i>				
Variable	<i>Variable costs</i>	928 100	389 500	1 611 600	2 438 800
Faste	<i>Fixed costs</i>	1 310 100	992 600	1 037 900	926 000
Sum	<i>Total costs</i>	2 238 200	1 382 100	2 649 500	3 364 800
Driftsoverskot, kr	<i>Net income, agriculture, NOK</i>	765 900	518 200	649 000	467 700
Rentekrav (2,0 %), kr	<i>Calculated interest (2.0 %), NOK</i>	126 600	97 100	127 000	103 500
Familiens arbeidsfor-	<i>Family labour income,</i>				
teneste, kr per årsverk	<i>NOK per man-year</i>	435 500	401 800	539 200	494 100
Vederlag til arbeid og	<i>Return on labour and</i>				
eigenkapital,	<i>own capital,</i>				
kr per årsverk	<i>NOK per man-year</i>	409 100	426 500	494 300	445 400
Skattejustert vederlag til	<i>Tax-adjusted return on labour</i>				
arbeid og egenkapital,	<i>and own capital,</i>				
kr per årsverk	<i>NOK per man-year</i>	440 500	468 800	537 300	140 200
Vederlag til familiens	<i>Return on family labour and</i>				
arbeid og egenkapital,	<i>own capital,</i>				
kr per årsverk	<i>NOK per man-year</i>	452 300	449 700	544 200	483 300
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	215,64	210,81	265,96	245,39
Nettoinntekt, kr	<i>Total net income, NOK</i>	1 173 700	1 344 800	1 175 700	1 122 800
Gjeld per 31.12.15, kr	<i>Liabilities 31 Dec 2015, NOK</i>	4 944 500	2 811 500	6 924 100	5 606 400
Gjeldsprosent	<i>% liabilities of total assets</i>	46	29	50	61

Tabell 2.41 Andre driftsformer utan korn

Other categories of farming that do not include cereal production

Driftsform Category of farming		Storfeslakt og sau Beef and sheep	Frukt Fruit
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	15	24
Areal per bruk, daa	<i>Decares per holding</i>	377	65
Av dette grovfôr	<i>Of this coarse fodder</i>	363	
Av dette frukt	<i>Of this fruit</i>		55
Avling, alt areal, FEm/daa	<i>Crops, FUm per decare</i>	294	
Omsett mengd av storfe- og sauekjôt, kg	<i>Sold amount of beef and mutton, kg</i>	8 100	
Arbeidstimar i alt	<i>Total labour input, hours</i>	2 541	3 422
Utført av familien	<i>Of this family</i>	1 987	1 533
Produksjonsinntekter, kr	<i>Output, NOK</i>		
Planteprodukt	<i>Crop production</i>	32 800	580 800
Husdyrprodukt	<i>Livestock production</i>	560 000	7 100
Anna	<i>Other</i>	625 500	303 600
Sum	<i>Total output</i>	1 218 300	891 500
Kostnader, kr	<i>Costs, NOK</i>		
Variable	<i>Variable costs</i>	385 500	111 300
Faste	<i>Fixed costs</i>	559 200	511 100
Sum	<i>Total costs</i>	944 700	622 400
Driftsoverskot, kr	<i>Net income, agriculture, NOK</i>	273 600	269 100
Rentekrav (2,0 %), kr	<i>Calculated interest (2.0 %), NOK</i>	62 500	26 200
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income , NOK per man-year</i>	188 300	244 000
Vederlag til arbeid og eigen- kapital, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	232 800	254 600
Skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted retur non labour and own capital, NOK per man-year</i>	273 700	284 700
Vederlag til familiens arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	210 400	252 600
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	116,43	135,47
Nettoinntekt, kr	<i>Total net income, NOK</i>	698 200	861 700
Gjeld per 31.12.15, kr	<i>Liabilities 31 Dec 2015, NOK</i>	2 972 000	2 054 900
Gjeldsprosent	<i>Liabilities, per cent of total assets</i>	41	37

2.3.10 Rangering av driftsformene etter lønsemd

Tabell 2.42 omfattar ni av dei best representerte driftsformene i driftsgranskingane for 2015 og inneheld oversikt over vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk, rangert etter storleiken på vederlaget. «Korndyrking og svinehald» har best resultat for 2015. «Sauehald» er den driftsforma som har gitt svakast lønsemd. Rekkjefølgja i tabellen har vorte ein god del endra frå 2014 til 2015. Til dømes har «fruktdyrking» falle frå første posisjon til sjuande.

I 2014 var spennet mellom desse ni driftsformene, med omsyn til vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk, slik at det minste vederlaget utgjorde 52 prosent av det største. For 2015 finn vi ein tilsvarande del på 45 prosent. Altså har spennet i lønsemd vorte større frå det eine året til det andre.

Dei skattejusterte vederlaga til arbeid og eigenkapital per årsverk er også tekne med i tabell 2.42. I kapittel 4.6 er effekten av jordbruksfrådrag innan ulike driftsformer drøfta nærare.

Tabell 2.42 Rangering av driftsformene etter lønsemd. Kroner per årsverk

Comparison of results from different categories of farming. NOK per man-year

		Vederlag til arbeid og eigenkapital	Skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital
		<i>Return on labour and own capital</i>	<i>Tax-adjusted return on labour and own capital</i>
Korndyrking og svinehald	<i>Combined cereal production and pig farming</i>	444 000	486 300
Kumjølksproduksjon og svinehald	<i>Combined dairy and pig farming</i>	401 100	434 000
Geitehald	<i>Production of goat's milk</i>	386 200	428 500
Korndyrking	<i>Cereal production</i>	365 600	445 900
Produksjon av kumjølks og storfeslakt	<i>Combined dairy and beef farming</i>	329 900	364 500
Kumjølksproduksjon og sauehald	<i>Combined dairy and sheep farming</i>	318 800	352 500
Fruktdyrking	<i>Fruit farming</i>	254 600	284 700
Produksjon av storfekjøtt	<i>Beef farming</i>	236 000	281 200
Sauehald	<i>Sheep farming</i>	201 600	241 700

3 Skogbruk. Resultat frå 2015 og utviklingstrekk gjennom 10 år

3.1 Grunnlagsmaterialet for granskinga

I driftsgranskingane i gardsskogbruket for 2015 var det med 138 bruk. Granskingane i skogbruket omfattar eit underutval av bruka som inngår i granskingane i jordbruket.

Hovudtabell 19 viser data for produksjonsgrunnlaget på skogeigedomane og aldersfordelinga til dei som driv skogen. Det er liten variasjon frå år til år. Hovudårsaka til dette er at vi har lita utskifting av deltakarbruk. At deltakarmassen er stabil, gjer det enklare å følgje utviklinga over tid.

Balansekvantum er valt som inndelingskriterium for storleiken på skogane i granskingane. Der er store skilnader i den gjennomsnittlege boniteten (produksjons-evna) i dei ulike skogane, og dette fører til at arealstorleiken på bruka i ei gruppe kan ha stor variasjon.

Alle deltakarane som var med i skogbruksgranskingane i 2015, budde på eigedomane. Deltakarane dreiv jordbruk, som også var hovudinntektskjelda til familiane på bruka.

3.2 Framdrift

3.2.1 Avverking og transport

Hovudtabell 20 viser avverkingsnivå, samansetjing av sortiment, og tilhøve som gjeld transport og framdrift.

Driftsveglengda her gjeld avverkinga kvart år og måler avstanden frå hogststad fram til leveringsstad ved bilveg. Avstanden er kubikkmassevegen.

Terrengforholda er klassifiserte i tre grupper:

- *Lette. Det er mogleg å køyre i terrenget med jordbrukstraktor, med eller utan belte. Vegkostnadene er låge. Korte vinsjeavstandar, oftast mindre enn 15–20 meter.*
- *Middels. Transport med jordbrukstraktor må skje for det meste etter opparbeidde vegar. Middels vegkostnader. Vinsjeavstand er oftast mindre enn 40 meter.*

- *Vanskelege. Bratt, blokkrik eller delvis lite beredyktig mark som krev kostbare vegar. Delvis store vinsjeavstandar.*

For kvart bruk vert gjennomsnittleg terrenntype i kvar tømmerdrift i året registrert.

I hovudtabellen er det vist fordeling av transportert kvantum mellom jordbruks- og skogstraktor. Andre transportmiddel vert nytta berre i liten grad, og da helst i kombinasjon med bruk av jordbruks- eller skogstraktor. For det meste er det entreprenørar som bruker skogstraktor.

3.2.2 Arbeidskraft

Hovudtabell 21 viser korleis arbeidsinnsatsen til familien fordeler seg mellom jord- og skogbruk for alle bruk som er med i skogbruksgranskingane. Det meste av arbeidet i skogen vert i dag utført av entreprenørar. For hogst og framdrift dreier det seg om frå 80 til 90 prosent av avverka tømmerkvantum. Tal arbeidstimar for entreprenørane er ikkje registrert.

3.3 Økonomisk oversikt

3.3.1 Om dei valde presentasjonsmåtane

Hovudtabellane 22–24 inneheld mange av dei same økonomiske omgrepa. Desse gjeld inntekts- og kostnadstypar samt ulike økonomiske resultat. Derfor er desse tre hovudtabellane kommenterte under eitt. Den største skilnaden mellom dei er at hovudtabell 23 er gruppert etter avverka og selt virke, medan hovudtabellane 22 og 24 er grupperte etter storleiken på balansekvantumet. Gruppering etter avverka og selt virke er formålstenleg når ein vil sjå på korleis det økonomiske resultatet er avhengig av produsert mengd. Dei andre hovudtabellane (og figurane) viser først og fremst samanhangen mellom ressursar og driftsresultat. Sjå elles i kapittel 1.7.3 om resultatmål og resultatrekning.

Ein bør vere noko kritisk til å bruke driftsoverskot i skogbruket direkte som mål for lønsemd, særleg på enkeltbruk. Utrekninga av driftsoverskotet tek ikkje omsyn til endringar i den ståande trekapitalen, og ei sterk under- eller overavverking vil kunne gi eit feil bilete av lønsemda.

3.3.2 Produksjonsinntekter

Som oftast vert salsvirket levert ved bilveg, men i somme tilfelle på industri- eller sagbrukstomt. Tømmeret vert betalt etter bruttopris, med dei tillegga eller frådraga som sortiment, leveringsstad og leveringstidspunkt tilseier. Posten «bruttoinntekt sal» omfattar brutto salsverdi av dette virket (inklusive endringar av lager). Det er ikkje gjort fråtrekk for avverkingsavgift, måleavgift eller avsetnad til skogfond.

Rotsal er ikkje vanleg på bruk i granskingane, men skjer av og til. Avtalane kan vere ulike. I nokre tilfelle skjer avverkinga i regi av skogeigaren, og eigaren får da i tillegg til rotprisen betaling for utført arbeid ved avverking. I granskingane vert ei slik oppgjersform vurdert som ordinært sal etter bruttopris. Rotprisen og betalinga for utført arbeid er slegne saman til ein bruttopris. For rotsal der kjøparen har stått for avverkinga, er det frå og med 1990 gjennomført omrekning til bruttosal. Salet går inn i linja «bruttoinntekt sal». Driftsutgifter i samband med rotsal er tekne inn i linja «leigd arbeid og utstyr». Rotsal er rekna om til bruttopris etter følgjande formel: «verdi rotsal»/0,55. Driftsutgiftene er utrekna som ($\text{«verdi rotsal»}/0,55$) x 0,45.

Posten «eige forbruk, bruttoverdi» omfattar stipulert salsverdi av det virket som vert nytta på bruket, til dømes bygningstømmer og ved til brensel.

Posten «driftstilskot» omfattar tilskot som har gått direkte til drifta, for eksempel tilskot til tynning.

Posten «andre inntekter» er ein samlepost som mellom anna inneheld etterbetalingar for tidlegare levert virke, køyreinntekter (maskindel) eller anna justering av tømmeroppgjeret. Utmarksinntekter (som jakt-, fiske- og bygslingsinntekter) er trekte ut av skogbruksinntekta og vert behandla som inntekt frå tilleggsnæring. Salsproduksjon av pyntegrønt, og foredling av skogsvirke til ved for salg, vert også behandla som tilleggsnæringar.

3.3.3 Kostnader

Avgrensinga mellom variable og faste kostnader er i hovudtabell 23 forenkla noko i høve til den generelle definisjonen, ved at alle kostnader utanom avskrivningar vert behandla som variable. Det er gjort slik fordi omfanget av aktiviteten i gardsskogane varierer mykje frå år til år. I hovudtabell 22 er kostnadene meir oppsplitta. Dette lettar samanlikninga med annan skogstatistikk. Legg merke til at inndelingskriteriet i hovudtabell 23 er avverkingsgruppe. Alle arbeids- og maskinkostnader, unnateke avskrivningar, er vurderte som variable kostnader. Dette gjeld også vegvedlikehald, anlegg av provisoriske vegar, samt avverkings- og måleavgifter. Alle administrasjonskostnadene er vurderte som variable kostnader, sjølv om nokre av desse eigentleg er faste kostnader. Avskrivningane er faste kostnader. Derfor kjem dei ikkje til frådrag ved utrekninga av rånetto. I hovudtabell 23 er eigen arbeidsinnsats ført som kostnad for å få eit fullstendig bilete av ressursbruken.

Ein del av kostnadene på bruka er felles for jord- og skogbruk. Dette gjeld først og fremst trekkrafta, men også i nokre tilfelle den faste leigde hjelpa. I slike tilfelle er kostnadene fordelte mellom jord- og skogbruk etter tal arbeidstimar i dei to driftsgreinene. Trekkrafta er vanlegvis balanseført på jordbruket. Da vert skogbruket belasta med leigeutgift når trekkrafta vert brukt i skogen. Jordbruket vert på si side godskrive leigeinntekta.

Posten «vedlikehald utstyr, drivstoff» inneheld også lagerendringar for drivstoff. Posten «vedlikehald/anlegg enkle vegar» består av netttotal. Eventuelle tilskot er allereie trekte frå. Posten «salsutgifter, diverse trekk» inneheld i hovudsak måle- og avverkingsavgifter. Avskrivingar er delte på to linjer, idet avskrivingar på vegar er skilde ut frå dei andre avskrivingane (hovudtabell 22).

Teknisk utstyr vert avskrive lineært over forventa brukstid. Generell avskrivingsstid er 15 år. Større, varige vegar vert balanseførte utan avskrivning. Provisoriske vegar som er meinte å verte brukte i berre nokre få år, vert anten førte direkte til utgift i anleggsåret eller kostnadsfordelte over fem til ti år. Kulturkostnadene omfattar godtgjersle til leigd arbeid og utstyr samt kjøp av planter og gjødsel med meir. Det er gjort fråtrekk for tilskot til skogkulturiltaka, slik at kulturkostnadene vert utrekna «netto». Kostnadene til skogkultur er som regel tilplanting etter hogst, eller det kan vere skogreising, avstandsregulering, rydding eller andre kulturiltak. Skogkultur er ein kostnad (vedlikehald) som vert utgiftsført direkte i året. Vi tek altså ikkje omsyn til om skogkulturen fører til høgare verdi av skogen. Dette er i samsvar med det som er nemnd tidlegare, om at skogkapitalen ikkje vert justert for over- eller underavverking.

Graden av eigen arbeidsinnsats i skogen vil sterkt påverke dei direkte utgiftene den enkelte eigaren har i skogsdrifta. For at ein lettare skal kunne samanlikne nivået på kostnader i dei ulike skogane, er det ønskjeleg å kostnadsføre arbeidet til eigaren og familien når det gjeld drift og vedlikehald (sjå hovudtabell 23). Vederlaget for arbeidsinnsatsen til familien i skogen blir fastsett slik som forklart i kapittel 1.7.3.

3.3.4 Resultat

I skogbruksgranskingane vert det brukt ulike resultatmål, alt etter kva «nivå» ein vil vurdere. Ein har såleis resultat før avskrivingar, resultat før skogkultur, driftsoverskot og driftsresultat. I driftsresultatet er verdien av eigen innsats trekt frå.

I utrekningane av både driftsoverskot og driftsresultat er kostnadene til skogkultur trekte frå direkte (inga balanseføring). Hovudtabellane 22 og 23 viser korleis dei ulike resultatmåla kjem fram. Eit uttrykk som er mykje brukt i skogbruket, er «rånetto». Ein definisjon er gitt i kapittel 1.9.

I gruppa med «ikkje noko salsvirke» er rånettoen som regel negativ. Da er verdien av vederlag for eigen arbeidsinnsats og eige utstyr større enn verdien av det virket som vert drive fram. Når ein får negativt driftsoverskot på dei minste eigedomane, skuldast det gjerne at avverkinga har vore lita, samtidig som ein fortsatt har hatt faste kostnader til avskrivingar og skogkultur.

Skogfond er ein type fond som er spesiell for skogbruket. Korleis skogfondet inngår i rekneskapsoppgeret, går fram av kapittel 1.7.3.

Hovudtabell 24 presenterer driftsoverskot i jord- og skogbruk, for grupper som er inndelte etter regionar og etter storleiken på balansekvantumet i skogbruket. Vidare

viser tabellen dei same resultatata når deltakarane er grupperte etter jordbruksareal og balansekvantum.

3.3.5 Investering og finansiering

Sjølv om skogkulturtiltaka er førte som utgifter i året i dei andre hovudtabellane, er dei i hovudtabell 25 vurderte som investeringar. Investeringsbeløpa er brutto. Det vil seie at dei også omfattar kalkulert arbeidsvederlag til brukarfamilien, samt den delen av investeringane som er finansiert med offentlege tilskot.

Investeringstiltaka er delte i tre hovudgrupper:

- *Skogkultur. Grøfting, gjødsling, anlegg av bestand, bestandspleie fram til tynningsalder.*
- *Vegar. Varige vegar og enklare vegar som vert balanseførte og avskrivne.*
- *Anna. Følgjande verdiar er balanseførte på skogbruket: Skog og grunn, driftsbygningar i skogbruket, yrkesbilar, traktorar, maskinar, reiskapar og skogtakstar.*

I hovudtabell 25 er ordet «investeringsfrekvens» brukt. Med det meiner ein kor mange prosent av skogeigedomane det har vore investert i gjennom året.

Tilskot og skogfond vert ofte utbetalte i ettertid (periodisering). Under «finansieringskjelde» kan ein derfor finne «overfinansiering» av investeringane i året. Dette vil kome fram som eit negativt tal under «anna finansiering». «Anna finansiering» er rekna ut som ein rest og er finansiering som stort sett er dekt av den årlege drifta.

3.3.6 Balanse

Hovudtabell 25 inneheld også ei oversikt over omløpsmiddel og anleggsmiddel i skogbruket. Omløpsmidla i skogbruket er lager av trevirke (avverka), diesel, olje og andre innkjøpte varer. Den største delen av anleggsmidla er skog og grunn. Større maskinar, som til dømes traktor, er oftast førte på jordbruket i balansen.

3.4 Hovudtrekk ved driftsgranskingane i skogbruket i 2015

For dei bruka som er med i driftsgranskingane i skogbruket, gjekk avverkinga i 2015 litt ned samanlikna med året før medan tømmerprisen heldt seg på same nivå.

Skogarealet på deltakarbruka i 2015 var noko større samanlikna med 2014 og var i gjennomsnitt i overkant av 1 550 daa. På desse eigedomane vart det i 2015 avverka 104 prosent av balansekvantumet (sjå kapittel 1.9), mot 111 prosent i 2014. Rekna per bruk vart det avverka 380 m³ i gjennomsnitt. Det er om lag 25 m³ mindre enn i

2014. I alt vart 90 prosent av tømmeret drive fram av entreprenørar i 2015. Her inngår også bygningstømmer og anna virke til eigen bruk.

I 2015 gjekk produksjonsinntekta ned med kr 11 000, til kr 135 000. Samtidig endra kostnadane seg lite, og dei utgjorde kr 80 000. Det gjennomsnittlege driftsoverskotet per skogeigedom gjekk dermed ned med kr 10 000, til kr 55 000 i 2015. Driftsoverskotet i skogbruket utgjorde 12 prosent av samla driftsoverskot frå jord- og skogbruk i 2015. Året før var tilsvarande del 15 prosent.

Dersom vi set inn tarifføløn for arbeidsinnsatsen til brukarfamilien, og trekkjer verdien av dette arbeidet frå driftsoverskotet, vert gjennomsnittleg overskot i 2015 kr 42 000. Det er kr 9 000 mindre enn i 2014.

Prisen på selt virke på deltakarbruka var kr 348 per m³ i 2015, mot kr 346 i 2014. Landbruksdirektoratet har rekna ut pris på selt virke i 2015 til kr 335. Utrekna per m³ var all produksjonsinntekt til deltakarane i 2015 kr 353 medan kostnadene kom opp i kr 210. Dette gav eit driftsoverskot på kr 143 per m³. Tilsvarande tal for 2014 var kr 359, kr 200 og kr 159 per m³.

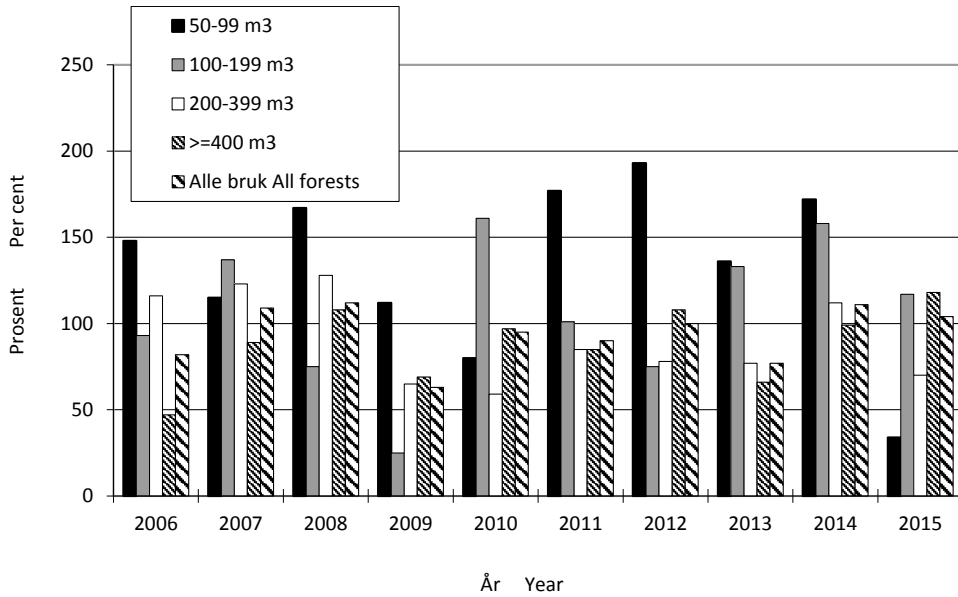
Familien la ned i gjennomsnitt 65 arbeidstimar i skogbruket i 2015. Det var litt mindre enn i 2014, da det var 70 timar. Den årlege arbeidsinnsatsen i jordbruket for desse familiane ligg no rundt 1 850 timar.

Investeringane i 2015 utgjorde 50 prosent av resultatet før skogkultur, mot 30 prosent året før. Av investeringane i 2015 vart meir enn 60 prosent dekte av skogfond. Det er nesten 10 prosentpoeng over gjennomsnittet for tiåret 2006–2015. I gjennomsnitt stod det i underkant av kr 55 000 inne på skogfondkontoen ved utgangen av 2015.

3.5 Tiårsoversikter

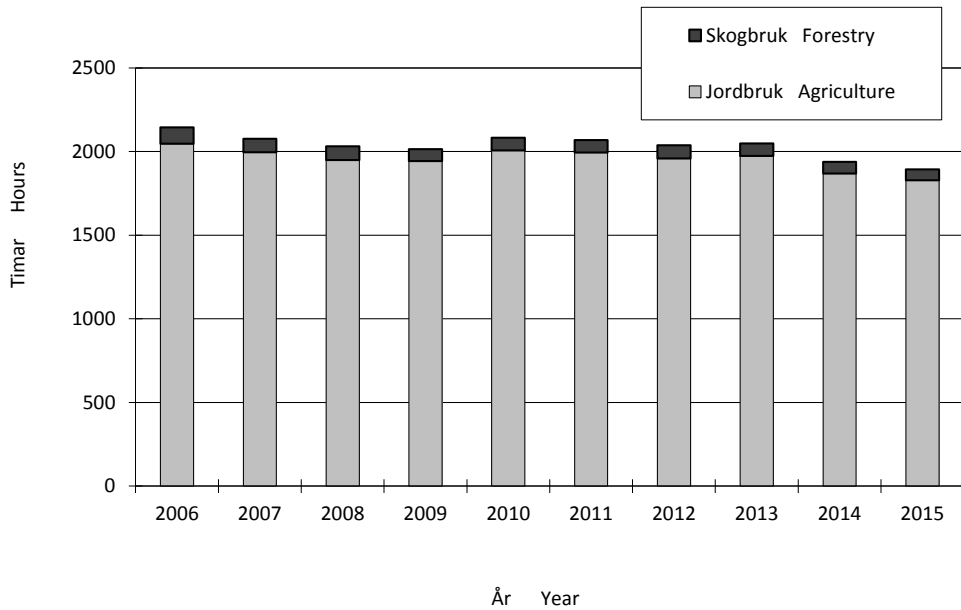
Dette kapitlet handlar om tiårsoversikter for avverkingsnivå, arbeidstimar i jord- og skogbruk, økonomisk resultat, investeringsnivå og finansieringsmåtar.

Figur 3.1 viser stor variasjon i avverkingsnivå frå år til år og mellom grupper. Størst variasjon finn vi i gruppene med lågast balansekvantum. Vi ser at dei minste skogeigedomane over tid jamt over har ein høgare avverkingsprosent enn dei store. At det er annleis for 2015, er truleg eit tilfeldig utslag. I gjennomsnitt for alle skogar i undersøkinga har avverkingsprosenten variert frå 63 til 112 i tiåret.

Figur 3.1 Avverking i prosent av balansekvantumet 2006–2015
Roundwood cut as per cent of sustained yield 2006–2015

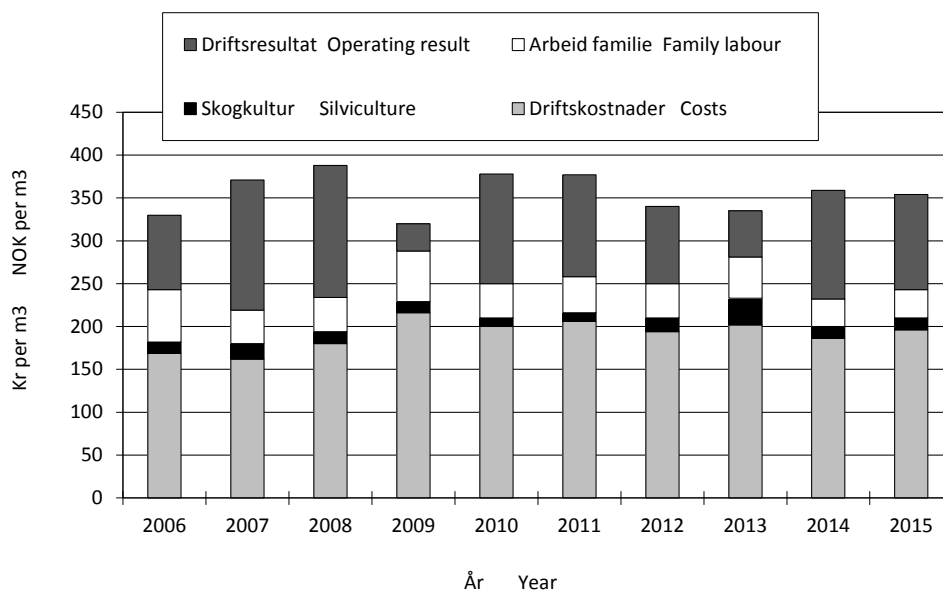
Figur 3.2 viser nivået for arbeidsinnsatsen til familien i jord- og skogbruk. Skogbruket sin del held seg innanfor intervallet 65–100 timar i tiåret, med minkande tendens mot slutten av perioden. Dette skuldast at innsatsen i skogbruket har vore minkande generelt, men også at meir og meir av arbeidet i skogen vert sett bort til entreprenørar.

Figur 3.2 *Arbeidstimane til familien i jord- og skogbruk 2006–2015*
Family labour (hours) in agriculture and forestry sector 2006–2015

Figur 3.3 viser driftsresultatet per m³ og korleis dette er kome fram. Tala er ikkje justerte for prisstiging. Den totale høgda i søylediagramma representerer produksjonsinntektene per m³ i skogbruket. Summen av driftsresultatet og verdien av eige arbeid utgjer driftsoverskotet. Driftsresultatet frå 2009 er det lågaste for perioden.

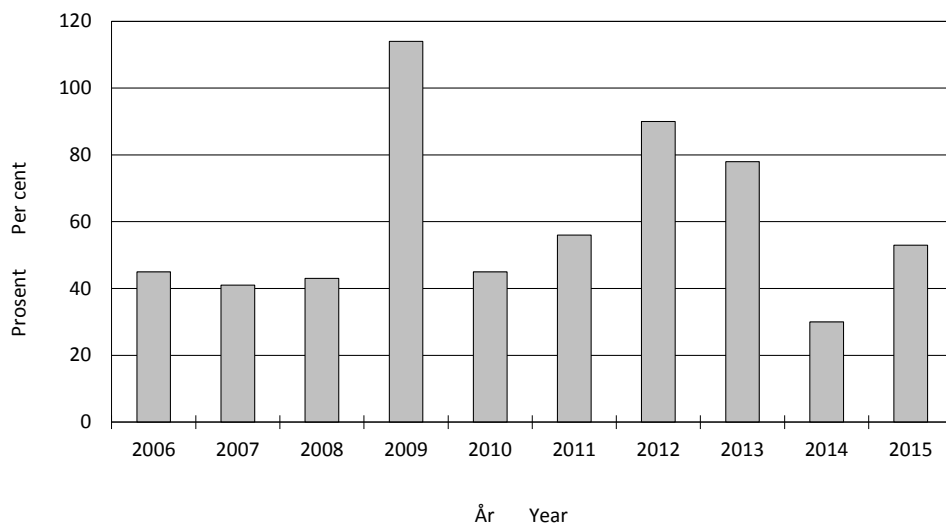
Det er faktorane tømmerpris og tømmerkvantum som først og fremst påverkar inntektene i skogbruket. Sidan avverka tømmerkvantum og tømmerpris som regel følgjer kvarandre, vil ein ofte få store svingingar i inntektene. I gardsskogbruket er det til ein viss grad mogeleg å kompensere for store utgifter til drift, eller for bortfall av inntekter. Dette kan ein til dømes gjere med større eigeninnsats og lågare aktivitet i skogkultur for ein kortare periode. Ved bruk av entreprenør vil fleire og større drifter i same område kunne gi lågare driftskostnader. Derfor kan det vere lønsamt å samarbeide med naboane når ein vil leige entreprenør i ein gardsskog.

Figur 3.3 Resultat for skogbruket 2006–2015, kroner per m³

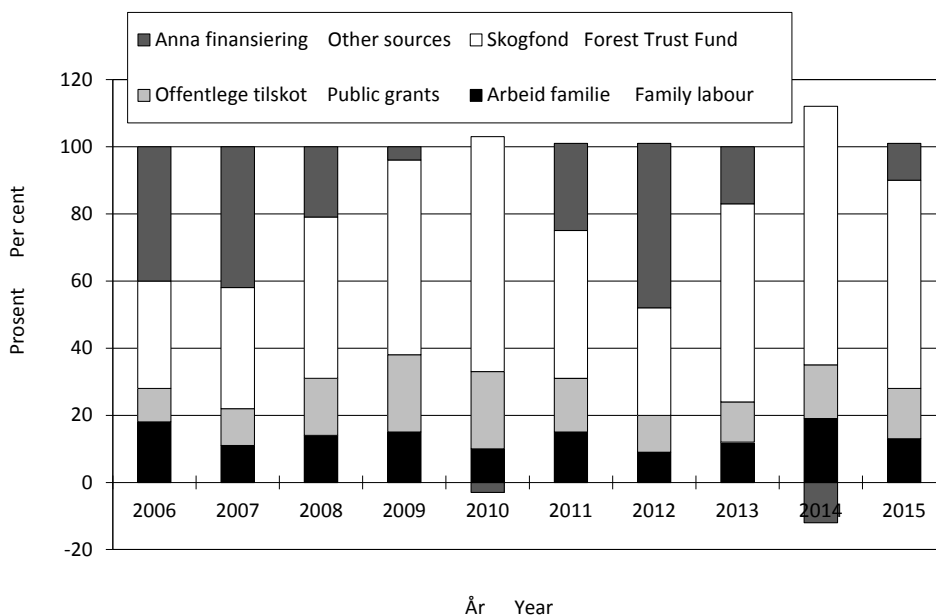
Results in forestry sector 2006–2015, NOK per m³

Figur 3.4 viser storleiken på investeringane som del av resultatet før skogkultur. Denne indikatoren svingar mykje gjennom tiåret. Gjennomsnitt for tiåret er 60 prosent. Dei låge inntektene frå skogsdrifta førte til ein indikator på heile 114 prosent i 2009. Dette viser også at investeringane held seg på eit bra nivå trass i nedgang i inntektene.

Figur 3.4 Investeringane rekna i prosent av resultat før skogkultur 2006–2015
Reinvestments as per cent of net forest income (silviculture costs excluded) 2006–2015

Figur 3.5 viser korleis investeringane er finansierte. Skogfond er den største og viktigaste finansieringskjelda. I gjennomsnitt for tiåret er fordelinga slik: «Skogfond» 52 prosent, «anna finansiering» 19 prosent, «offentlege tilskot» 15 prosent og «eigeninnsats» 14 prosent. I 2015 utgjorde skogfond 62 prosent av finansieringa. Sjå i kapittel 1.3.5 korfor «anna finansiering» kan kome ut med negative tal.

Figur 3.5 Finansiering av investeringane 2006–2015, prosent
 Financing of investments 2006–2015, per cent

4 Samla økonomisk resultat for brukarfamilien

4.1 Innleiing

Jordbruket i Noreg er i endring. Tradisjonelt har det norske jordbruket vore eit typisk familiejordbruk. Vi ser no fleire variantar med omsyn til organisering av jordbruksverksemdene. Likevel er familiebruket framleis dominerande, og driftsgranskingane set som før søkjelys på *brukarfamilien*.

Brukarfamilien hentar inntektene frå fleire ulike kjelder i tillegg til jord- og skogbruk. Datamaterialet i driftsgranskingane gir grunnlag for å seie noko også om dei delane av økonomien til brukarfamilien som vedkjem andre forhold enn landbruksdrift.

4.2 Tilleggsnæringar

4.2.1 Definisjonar og avgrensing

Driftsgranskingar i jord- og skogbruk inneheld data frå all næringsaktivitet på deltakarbruka.

Tilleggsnæring vert definert som næringsverksemd utanom tradisjonelt jord- og skogbruk, med basis i ressursane på bruket. Leigekøyning med traktor og andre maskinar, foredling av eigenproduserte råvarer og utleige av hus som høyrer til på garden, er eksempel på aktuelle tilleggsnæringar. Når deltakarane driv næringsverksemd der dei ikkje nyttar ressursane på bruket, vert den aktiviteten registrert som «anna næring». Køyning med tømmerbil eller gravemaskin, legepraksis og konsulentverksemd er eksempel på «anna næring».

Dei seinare åra har det vore stor interesse for økonomiske data frå tilleggsnæringar, men til no har det vore få datakjelder. Etter kvart som tal årsverk i tradisjonelt jordbruk har gått ned, er det satsa ein god del offentlege middel på å utvikle alternativ næringsverksemd med basis i ressursar på gardsbruk.

Omfanget av tilleggsnæringar på bruk som er med i driftsgranskingane, vert påverka av det utvalet av bruk som undersøkinga byggjer på. I august 2015 var det rundt 41 200 norske gardbrukarar (føretak) som søkte om produksjonstilskot i jordbruket. Driftsgranskingane for 2015 henta deltakarar frå eit utval på om lag 31 600 bruk. Grunnen til den store skilnaden er at på bruk som er med i driftsgranskingane, skal

inntektene frå jordbruket ha eit «vesentleg omfang». Det vil seie at mange små bruk fell utanfor utvalet⁹ til driftsgranskingane.

Frå rekneskapsåret 1997 er aktivitet i tilleggsnæringar registrert i driftsgranskingane, og frå rekneskapsåret 2005 vart registreringa av ulike tilleggsnæringar og anna næringsverksemd utvida og gjort meir detaljert. Vi vil i dette kapitlet presentere dei viktigaste funna frå registreringane dei siste åra.

4.2.2 Klassifisering av bruk med tilleggsnæring

I driftsgranskingane vert tilleggsnæring inndelt i desse hovudkategoriane:

- Utleige av areal og bygningar
- Maskinkøyring
- Vareproduksjon/foredling
- Utmarksnæring
- Landbruksrelatert reiseliv (turisme)
- Anna tenesteyting
- Annan biologisk produksjon

På mange bruk vert det drive med fleire typar tilleggsnæring, så tal registreringar per driftsgrein vert langt høgare enn tal bruk. For å fange opp bruk som driv med tilleggsnæring av eit visst omfang, er det i nokre av tabellane og figurane presentert resultat frå bruk som har omsetning på meir enn kr 20 000 i tilleggsnæringar.

4.2.3 Omfang, omsetning og driftsoverskot i tilleggsnæring

Tabell 4.1 viser at av dei 908 bruka som var med i driftsgranskingane for 2015, hadde 81 prosent (739 bruk) omsetning i tilleggsnæring. Det er 1 prosentpoeng mindre enn i 2014. Omsetning er definert som salsinntekter av varer og tenester. Tabellen viser også at 62 prosent av bruka hadde omsetning på meir enn kr 20 000 i tilleggsnæring.

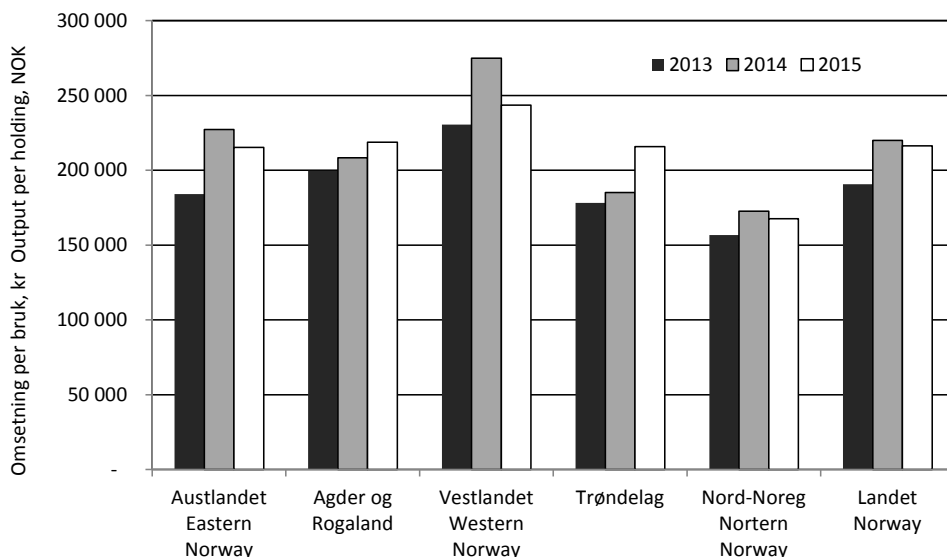
⁹ Sjå kapittel 1.2 om utval.

Tabell 4.1 Prosent bruk med omsetning i tilleggsnæring i 2015*Percentage, survey holdings with output from other gainful activities, 2015*

	Austlandet <i>Eastern</i> <i>Norway</i>	Agder og <i>Rogaland</i>	Vestlandet <i>Western</i> <i>Norway</i>	Trøndelag	Nord- <i>Noreg</i> <i>Northern</i> <i>Norway</i>	Landet <i>All</i> <i>regions</i>
Tal bruk i driftsgranskingane <i>Number of survey holdings</i>	322	154	174	147	111	908
Prosent av bruka med omsetning i tilleggsnæring <i>Percentage, holdings with output</i> <i>from other gainful activities</i>	89	74	78	89	65	81
Prosent av bruka med omsetning på over kr 20 000 i tilleggsnæring <i>Percentage, holdings with output</i> <i>larger than NOK 20,000 from other</i> <i>gainful activities</i>	70	58	59	59	50	62

Prosentdelen bruk med tilleggsnæring av vesentleg omfang var størst på Austlandet og minst i Nord-Noreg i 2015.

Figur 4.1 viser omsetning i tilleggsnæringar i åra 2013–2015, fordelt på regionar. Figuren byggjer på resultat frå bruka som har omsetning over kr 20 000 i tilleggsnæring, 562 bruk i 2015. I 2015 var omsetninga i gjennomsnitt kr 216 400 per bruk, det same som året før. Omsetninga auka i Agder og Rogaland og i Trøndelag frå 2014 til 2015, medan ho gjekk ned i dei andre regionane, mest på Vestlandet. Vestlandet har hatt størst omsetning i tilleggsnæring dei tre åra som er viste i figuren. Den store omsetninga på Vestlandet skuldast i hovudsak svært stor omsetning på nokre få bruk der tilleggsnæringa har vore under oppbygging gjennom fleire år.

Figur 4.1 Omsetning i tilleggsnæring, kroner per bruk. Bruk med omsetning over kr 20 000 i tilleggsnæring. Regionar, 2013–2015

Output from other gainful activities, NOK per holding.

Holdings with output of more than NOK 20,000. Regions, 2013–2015

Resten av kapitlet tek for seg ulike resultat kor *alle* bruk med tilleggsnæring er med i grunnlaget, uavhengig av omfang. I gjennomsnitt for desse bruka var driftsoverskotet frå tilleggsnæring kr 67 800 per bruk i 2015. Det er ein nedgang på kr 5 700 frå 2014. Figur 4.2 viser driftsoverskot frå ulike driftsformer innan tilleggsnæring i perioden 2013–2015 (767 bruk i 2015). Nokre bruk får utrekna driftsoverskot sjølv om dei ikkje har omsetning. Til dømes gjeld dette bruk i oppstartsfasen, som berre har utgifter.

I driftsforma «utleige» vart driftsoverskotet kr 39 100 i gjennomsnitt per bruk i 2015. Det var 417 bruk som hadde denne driftsforma.

Enkeltbruk kan ha fleire ulike typar maskinkøyning, til dømes både rundballepressing for jordbruket og snøbrøyting for andre. I 2015 var det 478 bruk som dreiv «maskinkøyning», slik denne driftsforma er definert. Driftsoverskotet i driftsforma var i snitt kr 42 300 per bruk i 2015.

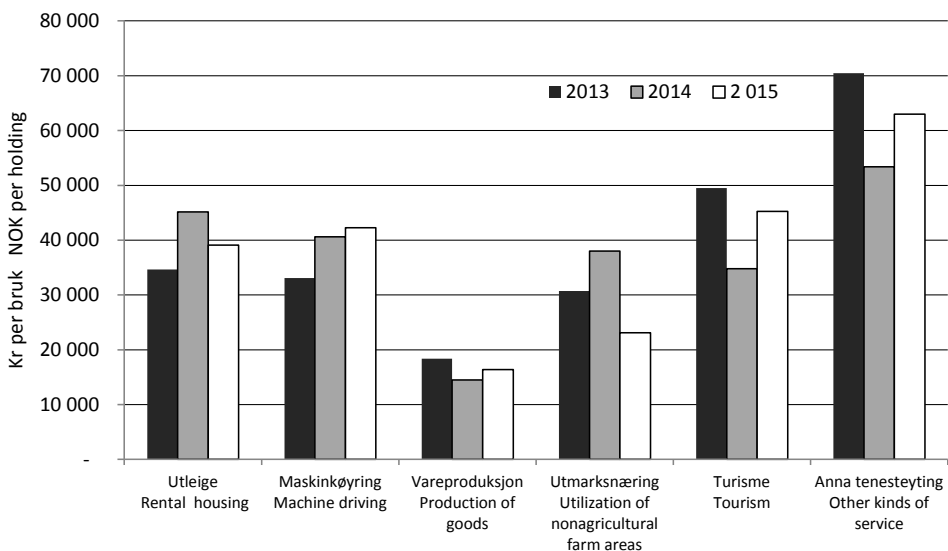
Driftsforma «vareproduksjon» hadde i snitt eit driftsoverskot på kr 16 400 per bruk i 2015. Det var 197 bruk som dreiv med «vareproduksjon». Driftsforma omfattar mellom anna omsetning av ved og vidareforedling av kjøt, mjølk og frukt.

For driftsforma «turisme» har driftsoverskotet variert mykje mellom år. Dette er ei lita gruppe, berre 16 bruk i 2015. I ei så lita gruppe vil utskifting av bruk, eller resultat

på enkeltbruk, kunne gi store utslag på gjennomsnittstala. Driftsoverskotet per bruk for 2015 var kr 45 300.

Driftsforma «anna tenesteyting» omfattar brukarar som blant anna driv med «inn på tunet», saueklipping og klauvskjering. «Anna tenesteyting» er den driftsforma blant tilleggsnæringane som har det høgaste driftsoverskotet, med kr 63 000 i driftsoverskot per bruk i 2015. Det var 74 bruk som hadde denne driftsforma.

«Annan biologisk produksjon» (som til dømes hunde- eller hesteoppdrett) har hatt varierende resultat. Dei siste åra har det vore så få bruk i gruppa at det ikkje vert presentert resultat for denne driftsforma.

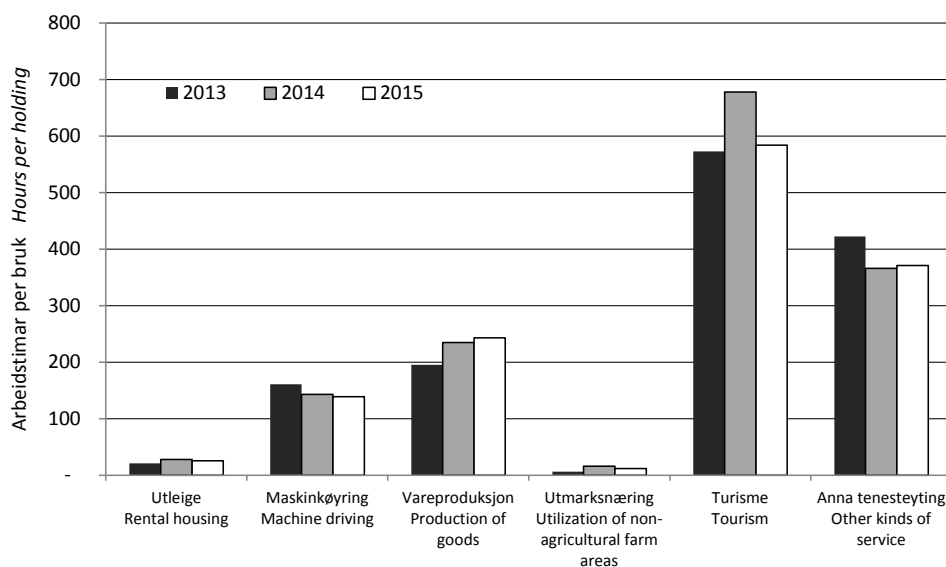

Figur 4.2 Driftsoverskot frå ulike former for tilleggsnæring, kroner per bruk. Alle bruk med tilleggsnæring, 2013–2015

Net income from different kinds of other gainful activities, NOK per holding. All holdings with other gainful activities, 2013–2015

4.2.4 Arbeidsinnsats i tilleggsnæringar

Figur 4.3 viser arbeidsinnsatsen i dei ulike formene for tilleggsnæring. I gjennomsnitt er det brukt 234 timar innan tilleggsnæring i 2015 på dei bruka kor det er registrert timar på tilleggsnæring. For bruka med «turisme» gjekk arbeidsinnsatsen ned i 2015, etter ein auke i 2014. I gjennomsnitt vart det arbeidd 584 timar i tilleggsnæring på desse bruka i 2015. «Anna tenesteyting» kjem deretter med 371 timar i gjennomsnitt. På bruk med «maskinkøyring» låg timeforbruket på 139 timar per bruk i 2015. For denne driftsforma har arbeidsinnsatsen vore stabil over fleire år. På bruka med «vareproduksjon» har arbeidsinnsatsen auka litt for kvart år, og i 2015 vart det registrert 243 timar per bruk for denne driftsforma. Mange bruk har ulike former for utleige og utmarksnæring, men det er oftast få timar knytte til desse driftsformene.

Figur 4.3 *Arbeidstimar brukte i ulike former for tilleggsnæring. Alle bruk som har registrert timar i tilleggsnæring, 2013–2015*

Hours of work executed in other gainful activities. All holdings where hours of work in such activities are recorded, 2013–2015

4.2.5 Kva betyr tilleggsnæringane for total inntening på bruket?

Overskotet frå tilleggsnæring utgjorde i gjennomsnitt 6 prosent av samla inntening på alle (908) driftsgranskingsbruk i 2015. Bidraget varierer naturleg nok med ulike regionar og ulike tilleggsnæringar. Tabell 4.2 viser at tilleggsnæringane i 2015 spelte størst rolle i «andre bygder» i Agder og Rogaland, med 9 prosent av samla inntening.

For enkelte av regionane har bidraget frå tilleggsnæring variert ein del mellom år. Dette skuldast i stor grad utskifting av bruk i driftsgranskningane.

Tabell 4.2 Bidrag frå tilleggsnæring. Driftsoverskot i prosent av total inntening på bruket

Significance of other gainful activities. Net income as percentage of total family income

	2003	2005	2007	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Austlandet									
<i>Eastern Norway</i>									
Flatbygder	7	9	9	6	8	6	7	10	6
<i>Lowlands</i>									
Andre bygder	6	6	6	6	5	5	5	5	4
<i>Other parts</i>									
Agder og Rogaland									
Jæren	2	1	2	2	5	5	6	6	4
<i>Jæren</i>									
Andre bygder	5	7	7	16	11	11	14	9	9
<i>Other parts</i>									
Vestlandet	5	5	4	6	7	5	5	5	6
<i>Western Norway</i>									
Trøndelag									
Flatbygder	5	5	6	6	6	6	7	7	8
<i>Lowlands</i>									
Andre bygder	6	4	4	8	6	4	5	4	5
<i>Other parts</i>									
Nord-Noreg	2	3	5	4	4	4	5	5	4
<i>Northern Norway</i>									
Landet	5	6	6	7	7	6	7	7	6
<i>All regions</i>									

Den delen av innteninga til brukarfamilien som kjem frå tilleggsnæring, har vore nokså stabil det siste tiåret og utgjør berre mellom 6 og 7 prosent. Ei av årsakene til at tilleggsnæringane ikkje betyr meir, kan vere at det utvalet av bruk som er med i driftsgranskningane, har relativt stor jordbruksaktivitet. På desse bruka kan det vere lita tid til, og mindre trong for, å byggje opp andre næringar. God tilgang på løna arbeid kan vere ei anna forklaring. Den store auken i bidraget frå tilleggsnæringar i Agder og Rogaland mellom 2007 og 2010 skuldast at det kom inn bruk med pelsdyr. Pelsdyrhald vert rekna som tilleggsnæring i tabell 4.2, i dei andre tabellane og figurane i avsnittet om tilleggsnæring er pelsdyr ikkje med.

4.2.6 Lønsemd i tilleggsnæringar

Tabell 4.3 viser driftsoverskot per time innan «maskinkøyring», «vareproduksjon», «turisme» og «anna tenesteyting» samanlikna med driftsoverskot per time i jordbruket. I 2015 kom jordbruket (gjennomsnitt for alle bruk i driftsgranskingane) ut med eit driftsoverskot på kr 155 per time. Av tilleggsnæringane som er med i oversikta, har «maskinkøyring» hatt den høgaste timesatsen alle åra som er med i tabellen. Også «anna tenesteyting» har hatt høgare driftsoverskot per time enn jordbruket i alle åra. For «turisme» og «vareproduksjon» er det stor variasjon mellom åra. Noko av årsaka til det er utskifting av bruk. Frå 2010 har begge desse tilleggsnæringane hatt lågare driftsoverskot per time enn jordbruket.

Tabell 4.3 Driftsoverskot, kroner per time. Ulike former for tilleggsnæring samanlikna med jordbruket

Net income, NOK per hour. Different kinds of other gainful activities compared to agriculture

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Maskinkøyring <i>Contract work</i>	199	212	209	209	205	249	257
Vareproduksjon <i>Production of goods</i>	81	68	94	89	94	73	91
Turisme <i>Tourism</i>	162	90	45	66	86	64	90
Anna tenesteyting <i>Other kinds of service</i>	176	120	113	146	169	150	168
Jordbruket, alle bruk <i>Agriculture, all holdings</i>	98	105	102	125	120	146	155

4.3 Balanse

4.3.1 Egedelar

Verdien av dei balanseførte egedelane til brukarfamilien (totalkapitalen) er vist i hovudtabell 12. Fordelinga mellom gjeld og eigenkapital er også presentert der.

I gjennomsnitt for alle deltakarbruk auka totalkapitalen i løpet av 2015 med 8 prosent, til kr 6 644 200. Jæren og flatbygdene på Austlandet skil seg ut ved at deltakarane der har større totalkapital enn kva vi finn i dei andre regionane. Dei nordnorske deltakarane har lågast gjennomsnittleg totalkapital.

Ved utgangen av 2015 var 75 prosent av totalkapitalen til brukarfamiliane anleggsmiddel.¹⁰ 25 prosent var altså omløpsmiddel. Jordbruket sin del av totalkapitalen

¹⁰ Sjå kapittel 1.9 for forklaring av omgrep.

utgjorde i gjennomsnitt 54 prosent, men berre 29 prosent på bruk med 50–100 dekar, og så mykje som 65 prosent på bruk med meir enn 500 dekar.

31. desember 2015 var 41 prosent av omløpsmidla på gjennomsnittsbruket bank-innskot og kontantar. Varelageret til jordbruket, medrekna slaktedyr, utgjorde 18 prosent av omløpsmidla.

4.3.2 Nettoinvestering utanom jordbruket

Hovudtabell 11 viser at samla nettoinvestering i andre sektorar enn jordbruket var kr 78 500 per deltakarbruk i 2015. Av denne summen gjekk kr 43 700 til private eigedelar. I tilleggsnæringar var nettoinvesteringa kr 15 500 per bruk. Skogbruk og «anna næring» er dei to andre sektorane som går inn i oversikta over nettoinvesteringar, med respektive beløp per bruk på kr 10 300 og kr 9 000 for 2015.

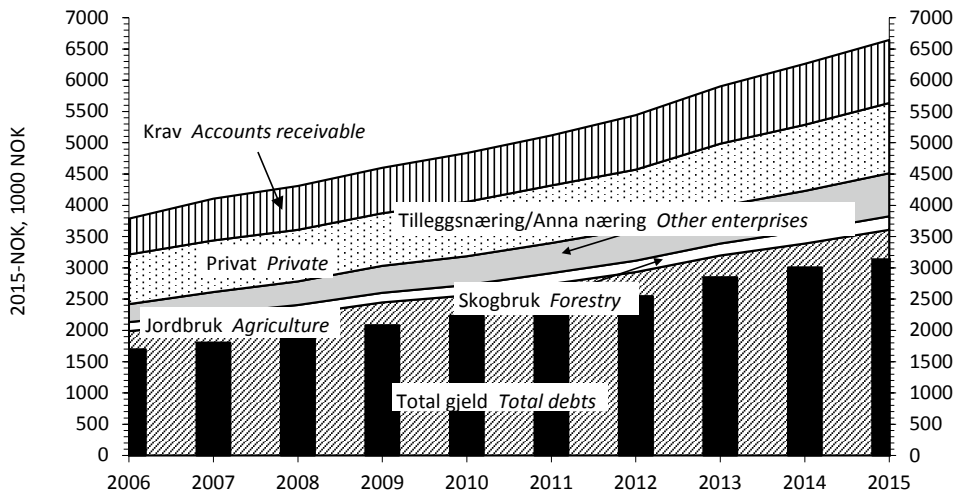
4.3.3 Gjeld og eigenkapital

Gjennom 2015 auka det samla gjeldsbeløpet per deltakarbruk med 6 prosent. Ved utgangen av året hadde gjennomsnittleg gjeld kome opp i kr 3 134 500. Det vil seie at gjeldsprosenten var 47, og 1 prosentpoeng lågare enn ved utgangen av 2014. Ved slutten av 2015 utgjorde gjeld i gjennomsnitt 41 prosent av totalkapitalen på bruk med mellom 100 og 200 dekar jordbruksareal. Til samanlikning var gjeldsprosenten 52 i gruppa med meir enn 500 dekar. Dei andre storleiksgruppene hadde gjeldsprosent som låg mellom desse ytterpunkta. Mellom dei regionale gruppene varierte gjeldsprosenten frå 38 på Vestlandet til 60 i Nord-Noreg.

Eigenkapitalen på deltakarbruka auka med 10 prosent i løpet av 2015. Ved utgangen av året hadde den gjennomsnittlege deltakarfamilien kr 3 509 800 i eigenkapital. I flatbygdene på Austlandet var det størst eigenkapital per bruk. Deltakarane i Nord-Noreg er registrerte med mindre eigenkapital enn deltakarar frå dei andre regionane.

I 2015 hadde deltakarane ein gjennomsnittleg gjeldsrentefot på 3,4 prosent. Det er ein nedgang på 0,4 prosentpoeng frå året før. Nedgangen er relativt stor, og han bidreg til den positive utviklinga i økonomisk resultat i 2015. Rentefoten er utrekna ut frå tilhøvet mellom betalte renter og storleiken på total gjeld. Leverandørgjeld og gjeld til skattefuten inngår i samla gjeld, men er ikkje renteberande. Det betyr at den reelle rentefoten på vanlege lån låg høgare enn 3,4 prosent.

Utviklinga gjennom 10 år er illustrert i figur 4.4. I 2006 var den gjennomsnittlege gjeldsprosenten på deltakarbruka 45. Jordbruket sin del av totalkapitalen på eit gjennomsnittleg deltakarbruk utgjorde 53 prosent i 2006, mot 54 prosent i 2015.

Figur 4.4 Samansetjing av eigedelar og total gjeld. Gjennomsnitt for alle bruk, 2006–2015. Faste 2015-kroner

Assets and debts per holding, 2006–2015. 2015-NOK

4.4 Nettoinntekt per familie

Nettoinntekta vert presentert i hovudtabell 18.

Nettoinntekta er samla arbeidsvederlag og forrenting som familien oppnår, etter frådrag av betalte gjeldsrenter og kår (sjå kapittel 1.7). I gjennomsnitt var nettoinntekta per deltakarbruk kr 938 700 i 2015, ein auke på 8 prosent samanlikna med 2014.

Gjennomsnittsbruket i flatbygdene på Austlandet hadde kr 1 123 300 i nettoinntekt i 2015 og dermed høgast nivå blant dei regionale gruppene. På bruka i Nord-Noreg var gjennomsnittleg nettoinntekt lågast, kr 773 700. Bruka med størst og minst areal hadde større nettoinntekt enn dei andre storleiksgruppene.

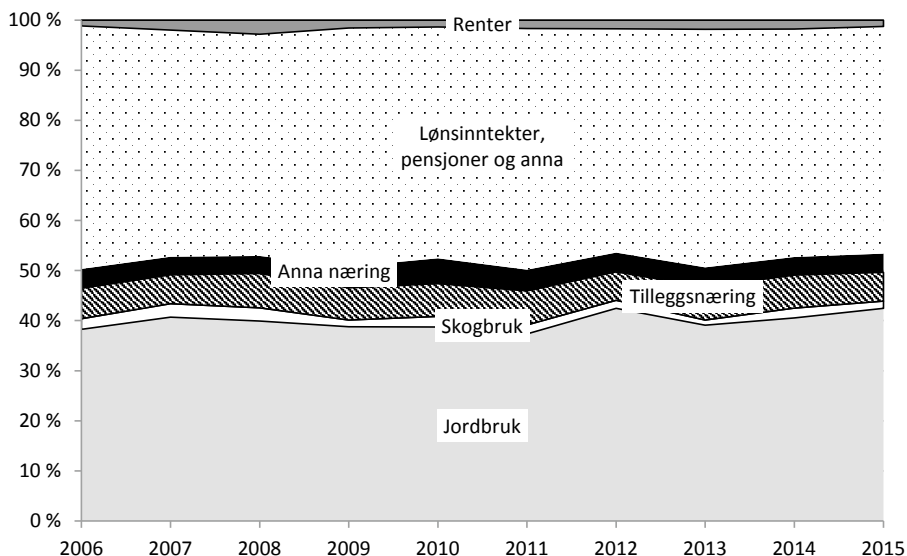
I 2015 utgjorde driftsoverskotet i jordbruket 42 prosent av samla arbeidsvederlag og forrenting på det gjennomsnittlege deltakarbruket. Året før stod jordbruket for ein inntektsdel som var 1 prosentpoeng lågare. Inntektsdelen til jordbruket i 2015 var høgast i Nord-Noreg med 57 prosent, og lågast i «andre bygder» på Austlandet med 35 prosent. I bruksgruppa med meir enn 500 dekar jordbruksareal kom 53 prosent av samla arbeidsvederlag og forrenting frå jordbruket. Ingen av dei andre storleiksgruppene er registrerte med så høg «jordbruksdel» av samla arbeidsvederlag og forrenting.

I gjennomsnitt for alle deltakarbruk i 2015 utgjorde driftsoverskotet i skogbruket 1 prosent av samla arbeidsvederlag og forrenting. Delen var 1 prosentpoeng lågare

enn året før. Det var i «andre bygder» på Austlandet at skogen gav størst bidrag til samla arbeidsvederlag og forrenting, med ein del på 3 prosent.

For alle deltakarbruk sett under eitt kom 6 prosent av det samla vederlaget frå tilleggsnæring, 4 prosent frå «anna næring» og 38 prosent frå lønsarbeid i 2015.

I 2006 var jordbruket sin del av samla vederlag og forrenting 38 prosent. Tilleggsnæring stod for 6 prosent av totalen på det tidspunktet, og lønsinntekt utgjorde 41 prosent. Figur 4.5 illustrerer korleis samansetjinga av inntekta til deltakar-familiane har utvikla seg gjennom 10 år.

Figur 4.5 Samansetjing av samla arbeidsvederlag og forrenting på driftsgranskingsbruka, 2006–2015

Composition of the farmer family's income from all sources, 2006–2015

Privatforbruket i 2015, eksklusive betalte skattar, var i gjennomsnitt for alle deltakarfamiljar kr 535 500. Samanlikna med 2014 auka privatforbruket med 3 prosent. I 2015 var privatforbruket per deltakarfamilie størst i flatbygdene i Trøndelag og minst i «andre bygder» i Trøndelag.

4.5 Tilgang på og bruk av middel

4.5.1 Arbeidskapital

Likviditeten på bruka er nært knytt til storleiken på arbeidskapitalen. Arbeidskapital, som er omløpsmiddel¹¹ minus kortsiktig gjeld, vert presentert i tabellane 4.4 og 4.5.

Likviditeten på det gjennomsnittlege deltakarbruket vart styrka i løpet av 2015. Arbeidskapitalen auka med 11 prosent i snitt for alle deltakarar, til kr 1 150 700 ved utgangen av året. Alle regionar med unnatak av Jæren hadde positiv utvikling innan likviditet. I Nord-Noreg auka arbeidskapitalen per bruk med heile 67 prosent i løpet av 2015, men likevel var han lågare der enn i andre regionar den siste dagen i året. Flatbygdene på Austlandet hadde størst arbeidskapital per bruk ved både starten og slutten av året. Alle storleiksgruppene med unnatak av «50-100 daa» hadde positiv utvikling i arbeidskapital per bruk. Størst vekst, 15 prosent, er registrert for bruka med meir enn 500 dekar. Grappa «50–100 dekar» hadde størst arbeidskapital per bruk 31. desember 2015, til tross for nedgang i løpet av året.

4.5.2 Sparing

I driftsgranskningane er sparing definert som auke i eigenkapital i løpet av rekneskapsåret. At «sparing» og «auke i eigenkapitalen» (kapittel 4.3.3) ikkje er identiske, skuldast at i kapittel 4.3.3 er det eigenkapitalen i utgåande balanse for *deltakarbruka frå året før* som er samanlikningsgrunnlaget. Sparing vert derimot rekna ut frå inngåande balanse for *deltakarane det aktuelle året*. Av tabell 4.5 kan ein sjå at gjennomsnittleg sparing på deltakarbruka i 2015 utgjorde kr 253 800. Beløpet svarte til 8 prosent av verdien som eigenkapitalen hadde ved starten av året.

¹¹ Sjå kapittel 1.9 for forklaring av omgrep.

Tabell 4.4 Tilgang på og bruk av middel. Endring i arbeidskapital. Regionar. Kroner

Regionar Regions	<i>Cash flow analysis and working capital. Regions. NOK</i>							
	Austlandet <i>Eastern Norway</i>		Agder og Rogaland		Vestlandet <i>Western Norway</i>	Trøndelag	Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>	
	Flat- bygder <i>Lowlands</i>	A. bygder <i>Other parts</i>	Jæren	A. bygder <i>Other parts</i>		Flat- bygder <i>Lowlands</i>		
Nettoinntekt <i>Total net income</i>	1 123 300	965 500	974 200	868 600	876 300	976 100	839 500	773 700
+ Verdiregulering levert <i>Extraordinary items, inc.</i>	152 000	138 300	62 100	76 100	110 900	168 200	64 400	30 600
– Verdireg. motteken <i>Extraord. items, costs</i>	79 600	23 600	65 600	3 200	10 700	10 400	840 300	8 600
– Privatforbruk <i>Private consumption</i>	587 100	532 100	595 200	531 500	518 700	608 900	449 300	457 600
– Betalte skattar <i>Taxes</i>	273 400	239 800	218 600	211 300	209 000	244 100	181 100	191 700
=Sparing <i>Savings</i>	335 200	308 300	156 900	198 700	248 600	280 200	246 400	144 600
Avskrivningar, jordbruket <i>Depreciation, agriculture</i>	203 700	159 300	262 900	174 700	158 000	182 900	179 600	163 000
Fråsal og investerings- tilskot, jordbruket <i>Sales and investment grants, agriculture</i>	95 500	65 800	21 200	73 400	65 400	50 400	128 600	75 200
Ny langsiktig gjeld <i>New long term liabilities</i>	223 100	222 700	383 000	509 500	228 400	175 000	203 600	380 400
Arbeidskapital 1/1–15 <i>Working capital 15.01.01</i>	1 500 700	1 160 600	900 300	570 000	1 217 600	854 600	1 037 500	400 300
Sum tilgang på middel <i>Total capital supply</i>	2 358 200	1 916 700	1 724 300	1 526 400	1 918 200	1 543 300	1 795 700	1 163 600
Investert i jord, bygningar og maskinar/reiskapar i jordbruket <i>Investments in farmland, outbuildings, machinery and equipment</i>	416 000	326 100	438 100	437 700	432 500	250 400	424 200	305 700
Endring i andre eigedelar inklusive buskap <i>Change in other assets, livestock included</i>	162 100	125 600	119 800	181 400	68 200	101 000	23 900	34 500
Avdrag på langsiktig gjeld <i>Longterm liabilities, repayment</i>	210 100	152 400	291 200	215 000	141 000	220 400	136 100	156 500
Arbeidskapital 31/12–15 <i>Working capital 15.12.31</i>	1 570 000	1 312 600	875 100	692 200	1 276 500	971 400	1 211 500	666 900
Sum bruk av middel <i>Total capital spent</i>	2 358 200	1 916 700	1 724 300	1 526 400	1 918 200	1 543 300	1 795 700	1 163 600
Endring i arbeidskap. 2015 <i>Working capital, change 2015</i>	69 300	152 000	-25 200	122 200	58 900	116 700	174 000	266 500
Endring i arbeidskap. 2014 <i>Working capital, change 2014</i>	215 600	115 900	48 900	107 100	133 000	99 800	101 900	119 100

Tabell 4.5 Tilgang på og bruk av middel. Endring i arbeidskapital. Storleiksgrupper. Kroner*Cash flow analysis and working capital. Farm size. NOK*

Storleiksgrupper, dekar <i>Farm size, decares</i>	50–100	100–200	200–300	300–500	>500	Alle 2015 <i>All 2015</i>
Nettoinntekt <i>Total net income</i>	759 900	849 500	843 300	956 000	1 130 300	938 700
+Verdiregulering levert <i>Extraordinary items, income</i>	148 100	87 400	132 500	60 000	175 000	107 600
–Verdiregulering motteken <i>Extraordinary items, costs</i>	9 100	21 200	20 500	25 000	69 600	30 800
– Privatforbruk <i>Private consumption</i>	519 900	526 900	497 200	543 300	569 800	535 500
– Betalte skattar <i>Taxes</i>	218 500	225 000	200 500	223 000	261 500	226 200
= Sparing <i>Savings</i>	160 500	163 800	257 600	224 700	404 400	253 800
Avskrivningar, jordbruket <i>Depreciation, agriculture</i>	86 200	98 200	143 100	194 000	301 400	180 700
Fråsal og investeringstilskot i jordbruket <i>Sales and investment subsidies, agriculture</i>	29 900	34 900	41 900	72 600	171 700	74 600
Ny langsiktig gjeld <i>New long term liabilities</i>	-63 000	150 300	174 900	424 500	369 300	278 000
Arbeidskapital 1/1–15 <i>Working capital 15.01.01</i>	1 423 200	1 143 900	1 064 300	819 800	1 110 200	1 035 400
Sum tilgang på middel <i>Total capital supply</i>	1 636 800	1 591 200	1 682 000	1 734 400	2 357 100	1 855 500
Investert i jord, bygningar og maskinar/reiskapar i jordbruket <i>Investments in farmland, outbuildings, machinery and equipment</i>	102 500	179 500	265 700	439 000	695 900	416 100
Endring i andre eigedelar inklusive buskap <i>Change in other assets, livestock included</i>	41 700	49 300	83 200	148 600	138 900	106 200
Avdrag på langsiktig gjeld <i>Long term liabilities, repayment</i>	115 500	105 000	134 500	228 500	245 200	182 500
Arbeidskapital 31/12–15 <i>Working capital 15.12.31</i>	1 377 000	1 257 400	1 198 600	918 300	1 277 100	1 150 700
Sum bruk av middel <i>Total capital spent</i>	1 636 800	1 591 200	1 682 000	1 734 400	2 357 100	1 855 500
Endring i arbeidskapital 2015 <i>Working capital, change 2015</i>	-46 100	113 500	134 300	98 500	166 900	115 200
Endring i arbeidskapital 2014 <i>Working capital, change 2014</i>	127 200	99 900	41 600	117 100	305 000	132 700

I driftsgranskingane er alle dei sentrale resultatmåla som tradisjonelt har vist inntekt og inntektsutvikling, upåverka av skattetilhøve og endringar i skattereglar. Eventuelle skattereduksjonar på bakgrunn av jordbruksfrådraget vil derfor ikkje påverke resultatata i driftsgranskingane. Sidan rekneskapsåret 2007 har driftsgranskingane nytta eit supplerande resultatmål: Skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital. I kapittel 2 er det skattejusterte vederlaget sett i samanheng med dei tradisjonelle resultatmåla.

Trass i at tala i driftsgranskingane ikkje vert direkte påverka av jordbruksfrådraget, må ein kunne tru at frådraget kan ha indirekte påverknad i nokre tilfelle. Ulike former for tilpassing til regelverket vil påverke produksjonen, og med det, resultatata. Nokre døme:

- For dei produsentane som er i ytterkantane av jordbruksfrådraget, det vil seie bønder med næringsinntekt rundt kr 63 500 og kr 334 300, vil det vere eit poeng å ha jamn inntekt for å få maksimal utnytting av jordbruksfrådraget sett over fleire år. Det omsynet kan for eksempel påverke når vedlikehald vert utført.
- Organisering av drifta. Passive deltakarar i samdrifter med mjølkeproduksjon får jordbruksfrådrag, medan bruk som leiger bort mjølkekvote, og heller ikkje har annan jordbruksaktivitet som fell inn under vilkåra, ikkje vil kunne få jordbruksfrådrag.
- Nokre brukarar leiger i realiteten bort jorda, medan rekneskapskapen viser at dei driv sjølve. Ein kan leige inn alle tenestene og selje produkta i eige namn, medan den som faktisk driv jorda, har ansvaret. Ein kan organisere det slik for å oppnå jordbruksfrådrag.

I gjennomsnitt for alle deltakarar i driftsgranskingane var jordbruksfrådraget per bruk kr 133 800 i 2015, ein auke på kr 1 500 frå året før. Det har vore auke i gjennomsnittleg jordbruksfrådrag kvart år sidan starten, med unntak for 2009 og 2011.

I 2015 var delen av deltakarar utan jordbruksfrådrag 6 prosent, det same som i 2014. Det var 56 prosent av brukarane som oppnådde maksimalt frådrag på kr 166 400, to prosentpoeng meir enn i 2014.

I gjennomsnitt for driftsgranskingsmaterialet var oppnådd skattereduksjon for 2015 kr 36 100 per bruk, ein auke på kr 400 frå 2014. Inntektsverknaden av jordbruksfrådrag har sidan starten vore rekna ut frå ein gjennomsnittleg marginal skatteprosent på 33 for alle grupper. Dette vart endra av Budsjettnemnda for jordbruket i 2013. Da vart det avgjort at ein skulle bruke 39 prosent for 2013 og 38,4 prosent for 2014 og 2015. Samtidig vart det også endra for dei føregåande åra, slik at ein skulle rekne med 37 prosent for åra 2000-2005 og 36 prosent for 2006-2011. Høgare gjennomsnittleg marginal skatteprosent medfører noko større inntektsverknad.

Inntektsverknaden av jordbruksfrådrag med 38,4 prosent marginalsatt er kalkulert til kr 58 600 per deltakarbruk for 2015. Dette er ein auke på kr 600 frå 2014. Inntektsverknaden utgjer kr 37 700 per årsverk, ein auke på kr 700. Årsak til auke er høgare næringsinntekt. I gjennomsnitt oppnådde deltakarbruk i driftsgranskingane 80 prosent av maksimalt jordbruksfrådrag for 2015, det same som året før.

Tabell 4.7 viser at det er stor skilnad mellom driftsformer med tanke på gjennomsnittleg jordbruksfrådrag. Kornproduksjon, produksjon av storfekjøtt og sauehald hadde lågast gjennomsnittleg frådrag blant dei driftsformene som er med i tabellen. Blant bruka med kornproduksjon var 18 prosent utan jordbruksfrådrag. Trass i lågare jordbruksfrådrag per bruk, hadde kornbruka størst inntektsverknad per årsverk, kr 80 200. Dette skuldast lågt arbeidsforbruk, knapt eit halvt årsverk i gjennomsnitt for desse bruka. Innanfor driftsformer kor mjølkeproduksjon inngår, var gjennomsnittleg jordbruksfrådrag langt høgare. Likevel var inntektsverknaden per årsverk på desse bruka mykje mindre enn i kornproduksjonen. Årsaka er at gjennomsnittleg arbeidsinnsats låg på rundt to årsverk innan driftsformene med mjølkeproduksjon.

Tabell 4.7 Jordbruksfrådrag 2015. Gruppert etter driftsform

Farmer's allowance 2015. Types of farming

Driftsformer <i>Type of farming</i>	Tal bruk	Tal bruk med maksimalt frådrag	Tal bruk utan frådrag	Jordbruksfrådrag, kroner	Inntektsverknad, kr per årsverk
	<i>Total number of holdings</i>	<i>Number of holdings with maximum Farmer's allowance</i>	<i>Number of holdings without Farmer's allowance</i>	<i>Farmer's allowance, NOK</i>	<i>Income effect, NOK per man-year</i>
Produksjon av kumjølkk og storfeslakt	311	240	8	154 000	34 600
<i>Combined dairy and beef farming</i>					
Kumjølkkproduksjon og svinehald	29	24	0	159 500	32 900
<i>Combined dairy and pig farming</i>					
Kumjølkkproduksjon og sauehald	44	30	0	157 000	33 700
<i>Combined dairy and sheep farming</i>					
Korndyrking	94	17	17	84 200	80 300
<i>Cereal production</i>					
Korndyrking og svinehald	33	26	0	154 900	42 300
<i>Combined cereal production and pig farming</i>					
Sauehald	118	30	9	111 300	40 100
<i>Sheep farming</i>					
Geitehald	20	16	0	154 500	42 300
<i>Production of goat's milk</i>					
Produksjon av storfekjøtt	81	26	6	109 400	45 200
<i>Beef farming</i>					
Andre driftsformer	178	101	10	134 600	35 500
<i>Others</i>					
Alle	908	510	50	133 800	37 700
<i>All holdings</i>					

Ser vi på jordbruksfrådraget relatert til regionar (tabell 4.8), finn vi mindre skilnader. Nord-Noreg hadde høgast gjennomsnittleg jordbruksfrådrag i 2015, med kr 151 300. Flest bruk utan frådrag fanst på flatbygdene på Austlandet. Det var i hovudsak kornbruk som ikkje hadde høg nok næringsinntekt til å kvalifisere for jordbruksfrådrag. På Austlandet finn vi også det lågaste gjennomsnittlege jordbruksfrådraget saman med flatbygdene i Trøndelag. Andre bygder i Trøndelag og Nord-Noreg hadde størst del bruk med maksimalt jordbruksfrådrag, høvesvis 70 og 69 prosent av deltakarane. I den andre enden av skalaen har vi Austlandet, der berre

43 prosent av bruка i andre bygder og 50 prosent av bruca i flatbygdene oppnådde maksimalt jordbruksfrådrag. Inntektsverknaden per årsverk ligg ganske jamt i alle regionar. Jæren hadde lågast inntektsverknad per årsverk med kr 33 700. Størst inntektsverknad per årsverk finn vi i flatbygdene på Austlandet, med kr 43 300 per årsverk.

Ser vi på jordbruksfrådrag i høve til storleik på bruket, finn vi aukande jordbruksfrådrag med aukande jordbruksareal. Men inntektsverknaden per årsverk viser små skilnader mellom dei ulike storleiksgruppene.

Tabell 4.8 Jordbruksfrådrag 2015. Gruppert etter region

Farmer's allowance 2015. Regions

Regionar		Tal bruk	Tal bruk med maksimalt frådrag	Tal bruk utan frådrag	Jordbruksfrådrag, kroner	Inntektsverknad, kroner per årsverk
<i>Regions</i>		<i>Total number of holdings</i>	<i>Number of holdings with maximum Farmer's allowance</i>	<i>Number of holdings with no Farmer's allowance</i>	<i>Farmer's allowance, NOK</i>	<i>Income effect, NOK per man-year</i>
Austlandet, flatbygder	<i>Lowlands</i>	187	93	18	121 300	43 300
Austlandet, andre bygder	<i>Other parts</i>	135	58	4	126 300	39 400
Jæren		60	41	1	145 700	33 700
Agder og Rogaland, andre bygder	<i>Other parts</i>	94	51	8	135 100	34 800
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	174	94	11	135 400	34 000
Trøndelag, flatbygder	<i>Lowlands</i>	74	45	7	124 800	39 800
Trøndelag, andre bygder	<i>Other parts</i>	73	51	1	146 800	38 300
Nord-Noreg	<i>Northern Norway</i>	111	77	0	151 300	37 700
Alle	<i>All holdings</i>	908	510	50	133 800	37 700

4.7 Samanlikning med andre yrkesgrupper

«Det tekniske berekningsutvalet for inntektsoppgjera» reknar ut gjennomsnittleg årsløn for heiltidstilsette innanfor ulike yrke. Ein heiltidstilsett er ein arbeidstakar som har utført eit fullt, avtalefesta normalt årsverk, utan overtid.

Driftsgranskingane i jord- og skogbruk omfattar berre eit lite utval av dei som er sysselsette i norsk jordbruk. Dei økonomiske resultatane som driftsgranskingane viser, er framkomne etter heilt andre metodar enn dei som vert brukte av «berekningsutvalet». Likevel er ei samanlikning interessant.

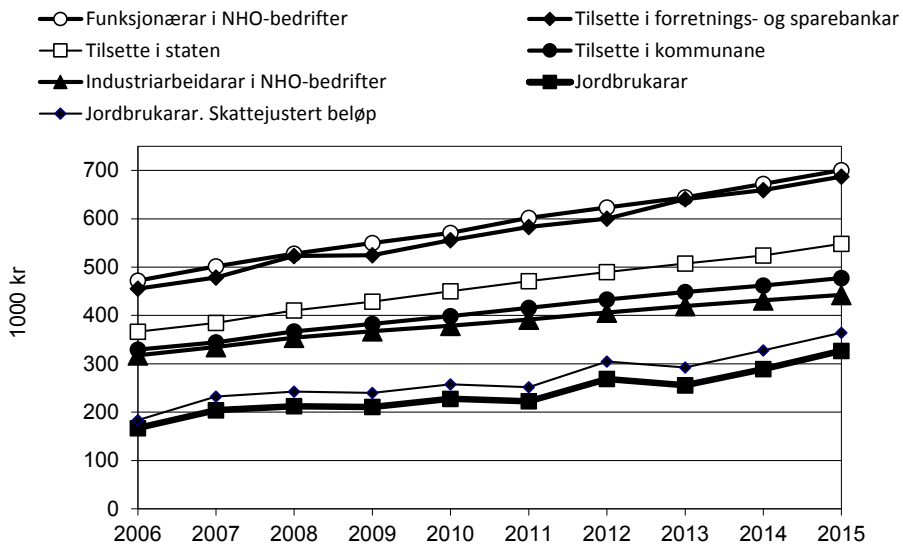
I figur 4.6 er jordbruket sitt vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk, slik det blir rekna ut i driftsgranskingane, presentert saman med resultatane til

«berekningsutvalet». Samanlikninga strekkjer seg over 10 år. I 2015 utgjorde vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk på deltakarbruka i driftsgranskningane 74 prosent av ei gjennomsnittleg årsløn for industriarbeidarar i NHO-bedrifter. Delen er 7 prosentpoeng høgare enn for 2014 og 21 prosentpoeng høgare enn for 2006.

For jordbruk er det rekna med 1 845 timar per årsverk.

Figur 4.6 har også med ei kurve som viser det skattejusterte vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk i jordbruket. Det skattejusterte vederlaget i 2015 var 82 prosent av ei vanleg årsløn for ein industriarbeidar.

Jordbruket sine to kurver er nærare dei andre kurvane i 2015 enn på noko anna tidspunkt i tiåret.

Figur 4.6 Samanlikning mellom jordbruket sitt vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk og årsløn for heiltidstilsette i andre yrke, løpende kroner
 Comparison of farmers' return on labour and own capital per man-year to yearly wages for workers employed in other professions, current NOK

Summary

About the survey

The survey of account statistics for agriculture and forestry is aimed at presenting financial status and long-term economic development for family-run holdings where income from agriculture has a substantial extent.

The survey is based on tax accounts that are adapted into management accounts. The tax accounts are collected from holdings that are located all over Norway. As regards 2015, 908 holdings participated in the agricultural part of the survey, of which 138 provided additional forestry data. Furthermore, 28 dairy joint operations delivered data to the survey.

The survey merely involves holdings with a standard output of minimum NOK 150,000.

Agriculture

Labour input, agricultural area and herds

In 2015 total labour input in agriculture amounted to 2,870 hours at the average sample holding. The share contributed by the farmer's family was 72 per cent. Total labour input in agriculture decreased by 20 hours per holding compared with the previous year.

Mean size of the holdings' agricultural area in 2015 was 368 decares¹², marking an increase of 8 decares compared to the year before. The range of rented farmland has been expanding through several years. The average rented farmland of 2015 was 167 decares.

During 2015 the most common kinds of farm animals became more numerous on the survey holdings, except pigs. The numbers of poultry and sheep expanded most, as percentage.

Agricultural assets and investments

At the end of 2015 the value of agricultural assets at the average sample holding was NOK 3,610,300, marking a 9 per cent increase in one year. Gross investment amounted to NOK 383,100 and net investment was 127,800. The net investment of

¹² 1 decare = 0,1 hectare.

2015 is rated third among annual net investments of the last decade, measured by 2015-NOK.

Crop yields, livestock production and prices

In 2015 the average yield for all kinds of crops at all sample holdings summed up to 374 FUm¹³ per decaire, 9 per cent above the comparable average for 2012-2014. Both wheat and oats gave distinctly higher crop yields in 2015 compared to the previous year, whereas barley yields dropped. The 2015 yields of barley, oats, wheat and coarse fodder were respectively 8 per cent, 32 per cent, 31 per cent and 4 per cent higher than the average for the previous three years.

Both dairy cows and dairy goats produced larger quantities of milk in 2015 than the year before. Compared to the mean yield for the period 2012-2014, the milk production per cow increased by 4 per cent and the goats' milk yield went up 7 per cent. The amount of produced mutton and lamb per winter-fed sheep reached a 4 per cent higher level in 2015 compared with the average of the previous three years.

In 2015 the prices of piglets, pork and cow's milk rose more evidently than the prices of other common farm products. No falling prices have been recorded, but oats' price kept unchanged since the year before.

Costs and income

Total costs of agriculture on the average sample holding rose by 7 per cent in 2015, to NOK 1,396,700.

The holdings' average 2015 output from agriculture was NOK 1,842,200 and with that up 7 per cent since the foregoing year. Plant products contributed 13 prosent of total output whereas livestock products made 59 per cent. Other sources (various production allowances, hiring out machines, sold milk quotas etc.) made 28 per cent.

Total production allowances received at the average sample holding increased by 3 per cent from 2014 to 2015.

Financial results: In general, and particularly for some important categories of farming

As an average for all sample holdings of 2015 the net income from agriculture rose by 11 per cent and made NOK 445,500.

The sample holdings' average 2015 return on labour and own capital per man-year was NOK 326,800, up 13 per cent up since 2014. Return on *family* labour and own capital per man-year rose by 16 per cent, reaching NOK 319,100. Family labour income per man-year was NOK 311,200, having increased 25 per cent since the

¹³ FUm = feed unit milk.

previous year. The rate of required return on agricultural assets is kept at 2.0 per cent for 2015 and at 3.0 per cent for 2014.

In the following we present a short overview of financial results regarding eight important categories of farming among the survey participants:

Combined dairy and beef farming

Accounts for 311 holdings with dairy and beef farming were recorded. On average these farms were at disposal of 26.5 cows and 379 decares of agricultural land. The 2015 return on labour and own capital per man-year was NOK 329,900, up 19 per cent compared with 2014.

28 dairy joint operations provided accounts that have been utilized as supplementary survey data. 27 of the dairy joint operations were solely involved in dairy and beef farming. Their average return on labour and own capital per man-year in 2015 amounted to NOK 385,800 and was 2 per cent higher than the year before.

Organic dairy farming, carried out at 25 holdings, has been analysed separately. In 2015 the farmers involved achieved an average return on labour and own capital per man-year of NOK 334,900, a 15 per cent increase compared with the previous year.

Combined dairy and pig farming

This group included 29 holdings. The average herd size in 2015 was 26.2 cows and 28.2 breeding pigs. A mean agricultural area of 361 decares was at these farmers' disposal. Return on labour and own capital per man-year increased by 32 per cent, to NOK 401,100.

Combined dairy and sheep farming

In 2015 the 44 holdings of this farming category had a mean agricultural area of 405 decares. The average herd size was 19.7 cows and 97 winter-fed sheep. Return on labour and own capital per man-year was NOK 318,800, 6 per cent up compared with the year before.

Cereal production

94 holdings belonged to this group. In 2015 the agricultural area per holding was 412 decares. The crop yields of wheat and oats increased significantly this year, whereas barley yields dropped. Return on labour and own capital per man-year reached NOK 365,600, a 17 per cent increase on the previous year.

Sheep farming

The 2015 group of sheep farmers included 118 holdings. Their average farmland size was 266 decares, and their mean herd was 160 winter-fed sheep. Return on labour and own capital per man-year in 2015 was NOK 201,600 and increased 5 per cent on the year before.

Production of goat's milk

The 20 survey holdings of 2015 that produced goat's milk (of which 13 in Northern Norway) had an average agricultural land of 168 decares. The group's mean herd size was 127 goats. Return on labour and own capital per man-year turned out at NOK 386,200, representing a 28 per cent increase on the previous year.

Combined cereal production and pig farming

For these 33 holdings the average agricultural area of 2015 was 401 decares. Mean herd size was 46 breeding pigs. Return on labour and own capital per man-year increased strongly, by 41 per cent on the previous year, reaching NOK 444,000.

Beef farming

The group included 81 holdings with an average agricultural area of 402 decares. The mean quantity of sold beef and cow's meat was 7,800 kg. In 2015 return on labour and own capital per man-year amounted to NOK 236,000 and exceeded the 2014 result by 18 per cent.

Farm forestry

138 holdings have contributed distinct farm forestry data for 2015. In the following this group is referred to as «forest holdings». These holdings' average productive forestry area was approximately 1,550 decares. Their average volume of roundwood cut was 380 m³, which accounts for 104 per cent of sustainable yield. The volume of roundwood cut decreased by 25 m³ compared with the previous year. In 2015 90 per cent of all logged timber was carried out by entrepreneurs, including timber for use at the farm.

As regards 2015, the forest holdings' mean family labour input in forestry was 65 hours, a little less than the 70 hours recorded the previous year. Over several years the share of family labour input has been reduced while ever more work in farm forestry has been outsourced to contractors. The families at the forest holdings execute an average annual labour input of approximately 1,850 hours in agriculture.

In 2015 the average forest holding's output in forestry decreased by NOK 11,000, to NOK 135,000. Average costs kept almost unchanged and were NOK 80,000. At this the 2015 average net income from forestry decreased by NOK 10,000 and amounted to NOK 55,000. Forestry contributed 12 per cent of total net income from agriculture and forestry, 3 percentage points less than the previous year.

If net income from forestry is reduced by the value of family labour input, given tariff wage rates, the mean 2015 operating result of the farmer's family will be NOK 42,000, which is NOK 9,000 less than the similar result of 2014.

The forest holdings' average 2015 sales' price for timber was NOK 348 per m³, versus NOK 346 per m³ the year before. The average output of 2015 was NOK 353 per m³, and the mean costs were NOK 210 per m³, leading to a mean net income in forestry of

NOK 143 per m³. Corresponding values of 2014 were NOK 359, NOK 200 and NOK 159 per m³. Timber prices and volumes cut are important variables as regards the size of forestry income. Because these variables co-vary, considerable annual fluctuations in earnings must be expected.

The forestry investments of 2015 made 50 per cent of «result before silviculture», versus 30 per cent in 2014. Forest Trust Fund made more than 60 per cent of total funding, a share that exceeds the mean share for the period 2006–2015 by 10 percentage points. At the end of 2015 the average value of Forest Trust Fund was NOK 55,000.

Overall financial results

Other gainful activities

Other gainful activities are enterprises that involve the holdings' resources (for instance area, buildings and machinery) for other purposes than ordinary agriculture or forestry. A share of 81 per cent of the sample holdings of 2015 were involved in activities of these kinds. Furthermore 62 per cent of the sample holdings had an output from such activities that exceeded NOK 20,000. In 2015 a mean net income of NOK 67,800 was achieved from other gainful activities on those sample holdings where such enterprises occurred.

Balance sheet

The average value of the holding families' total assets rose by 8 per cent during the year 2015 and ended up at a level of NOK 6,644,200. The percentage distribution between fixed assets and current assets¹⁴ was 75 to 25. Bank deposits and cash constituted 41 per cent of current assets' value. Agricultural assets made 54 per cent of the total assets' value.

Total net investment outside of agriculture amounted to NOK 78,500 in 2015. Of this NOK 43,700 were spent on private assets.

Average total liabilities were recorded at NOK 3,134,500 at the end of 2015 and had with that increased by 6 per cent in one year. At the finish of 2015 the participating families' mean value of own capital reached NOK 3,509,800, a 10 per cent increase on the previous year. Total liabilities as percentage of total assets' value made 47 at the end of 2015, 1 percentage point down compared with 2014.

¹⁴ See chapter 1.9 for explanation of terms.

Total net income per family

Total net income includes the farm family's income from all sources after deductions of interest payments on debts and payments to the previous owners (see chapter 1.7.2). The households participating in the survey had an average total net income of NOK 938,700 in 2015, an 8 per cent increase on the previous year. Agriculture contributed a 42 per cent share of total return on labour and capital, whereas wages made 38 per cent. Other gainful activities, off-farm enterprises and forestry contributed 6 per cent, 4 per cent and 1 per cent, respectively.

Flow analysis and working capital

Working capital is the difference between liquid assets and short-time liabilities. During 2015 the sample families' average working capital increased by 11 per cent, to NOK 1,150,700. On average the families saved an amount of NOK 253,800 in 2015, which implies that savings corresponded to 8 per cent of their own capital value at the start of the year.

Tax

Tax and Farmer's allowance are parts of Norwegian agricultural politics since the year 2000. Farmer's allowance is aimed to reduce farmers' tax payment. The maximum Farmer's allowance of 2015 was NOK 166,400 per holding. A net income from agriculture (see chapters 1.7.1 and 1.7.2) up to NOK 63,500 generates a Farmer's allowance that exactly equals this net income. For a net income (agriculture) exceeding this limit, the allowance will increase by 38 per cent of the exceeding amount. Merely farmers that achieved a net income (agriculture) of at least 334,300 in 2015 were entitled to maximum Farmer's allowance. In 2015 the survey participants achieved an average Farmer's allowance of NOK 133,800 and an average tax reduction of NOK 36,100. The corresponding effects on income were NOK 58,600 per holding (NOK 600 more than the previous year) and NOK 37,700 per man-year (a rise of NOK 700). Farmer's allowance does not influence on any of the operating results of agriculture traditionally published in the survey. However, a supplementary notion has been introduced: Tax-adjusted return on labour and own capital. This measure allows for the income effect of Farmer's allowance.

Comparison to other categories of workers

In 2015 the average return on labour and own capital per man-year (agriculture) on the survey holdings made 74 per cent of Norwegian industrial workers' average yearly wages. The corresponding share for tax-adjusted return on labour and own capital per man-year was 82 per cent.

1 Purpose, sample and methods

All figures and tables referred to in this chapter, except table 1.5, are presented merely in the Norwegian version of Chapter 1.

1.1 Purpose

The main purpose of the survey of account statistics for agriculture and forestry is to present financial status and long-term economic development for holdings where income from agriculture has a substantial extent.

Further the survey is aimed to:

- Present financial data for holdings of different categories as regards size, location and type of farming
- Provide data that make comparisons with other national and international statistics possible and relevant
- Provide material for further research and analysis
- Contribute to advisory services and education
- Contribute to public politics and administration
- Provide estimates of value added by farming and other gainful activities

Since 1950 the survey chiefly has included close to 1,000 annual participants. In the process of selecting participants it has been emphasized that the survey should include a representative sample of agricultural holdings where a substantial share of the family's income derives from the holding. For 2015 the survey includes 908 family holdings. In addition, 28 dairy joint operations have contributed data. Their material is handled and presented separately and is not included in the overall survey averages.

Since 1964 a number of the participants have provided additional account data concerning farm forestry. For 2015 the number of holdings contributing to the account statistics for forestry is 138.

Other gainful activities, and tax according to the influence of Farmer's allowance, are survey themes that are presented distinctly in this report. Dairy joint operations and organic dairy farming are topics presented as segments of «combined dairy and beef farming», chapter 2.3.1.

1.2 Principles and methods of sampling

New participants are selected from lists of farmers, randomly drawn from the register of grants run by the Norwegian Agricultural Agency. Since 2013 the sample population is defined by a standard output exceeding NOK 150,000. The standard output expresses extent of production and has no link to financial results actually achieved by the farmer. Before 2013 the sample population was defined by standard gross margin.

Survey participation is voluntary. No upper limit exists as regards the number of years a holding may be involved in the survey. However, the farmer may not be more than 70 years old. Approximately 10 per cent of the survey holdings will normally be replaced from one year to another.

Merely farm forests with a sustainable yield of at least 50 m³ may be involved in the account statistics for forestry.

1.3 Presentation

Some holding groups may be omitted in the result presentations. The omissions occur when any group contains too few holdings (less than six). Still the data from these «undersized» groups are included in the overall averages.

1.4 Criteria for classification

1.4.1 Agriculture

Regions

The various regions are pointed out in Figure 1.1. «Eastern Norway» and «Trøndelag» are both subdivided into *lowlands* and *other parts*. «Agder and Rogaland» is split up into *Jæren* and *other parts*. The subdivisions are due to substantially better conditions for agricultural production in the lowland regions and at Jæren.

Size groups

The holdings are divided into size groups according to their area of agricultural land, as shown in Table 1.1. The group «less than 50 decares» consists of rather few, not homogenous holdings and is omitted from several presentations.

Categories of farming

The holdings are classified according to their main category of farming. Types of production that account for less than 10 per cent of a holding's total enterprise, do

not count when the farming category is determined. Cereal production will come to expression in the chosen category only if more than 40 per cent of the agricultural area is occupied by cereals.

Among the 908 holdings participating in the 2015 survey, 730 are classified in one of the eight main categories of farming listed in Tables 1.2 and 1.3 and in Appendix table 17. The remaining holdings are engaged in either compound categories of farming or categories of farming that occur less frequently.

1.4.2 Forestry

Regions

All the holdings included in the forestry part of the survey are located in coniferous forest areas. The participants are split up according to three regions: «Eastern Norway», «Agder» and «Central Norway». «Central Norway» consists of *Nord-Trøndelag*, *Sør-Trøndelag*, the southern part of *Nordland* and the northern part of *Møre og Romsdal*. At this the forestry regions differ from those in the agricultural part of the survey (Figure 1.2).

Size groups based on roundwood cut

Holdings where no roundwood has been cut, or where the roundwood cut has been used merely by the farmer's family, constitute a separate category. For holdings where roundwood has been cut *for sale*, possibly in addition to a quantity cut for family utilization, the total quantity cut is criterion for classification. With that we may find out to what extent financial results depend on the quantity produced. Defined size groups for total amount of roundwood cut:

< 100 m³

100–199 m³

200–399 m³

≥ 400 m³

1.5 Representativeness

The number of participants in the farm forestry part of the survey is rather low. Furthermore, recent national data regarding allocation of forest properties lack completely. Therefore the extent of representativeness in the forestry part of the survey will not be discussed.

Table 1.4 compares the agricultural size group allocation of the survey holdings to similar overviews produced by Statistics Norway. The data from Statistics Norway relate, roughly speaking, to all Norwegian holdings, whereas the population of our

survey is limited by a minimum standard output. Moreover, Statistics Norway counts the firms of joint operations with solely rented agricultural area among the smallest farms, unlike what is done in the survey. Despite these obstacles for relevance of the comparison, table 1.4 indicates that small holdings are under-represented, and that the group «200-500 decares» is over-represented, in our survey sample. In order to obtain large enough holding groups for some important categories of farming, it has been given lower priority to achieving a representative survey sample as regards size groups. It is emphasized to keep the regional distribution of the survey participants at a state that approximately matches the regional distribution of all Norwegian holdings.

1.6 Accounting principles

NIBIO converts the tax account into a management account for each of the survey participants. Some important characteristics of management accounts are mentioned below.

- Management accounts record *unpaid labour* executed by others than members of the farmer's family, by number of hours. This contribution is classified as hired labour. Nevertheless, *hired labour costs* merely include wages actually paid.
- Management accounts present a clear distinction between agriculture, forestry, other occupations and private department. Therefore, certain assets and certain items of income and expenditure may be wholly or partly transferred between occupations, or between an occupation and private department, in the survey conversion process.
- Management accounts present the agricultural output as a total and also split up into three main categories: Output from crop production, output from livestock production and a miscellaneous category including support, grants and other income. Similarly farm forestry output is classified according to origin: Timber sales, grants and other sources. The costs of both agriculture and forestry are divided into fixed and variable ones.
- In management accounts each item of output and expenditure is adjusted for changes in the balance sheet.
- The value given for livestock in a management account (with some few exceptions) is the break-up value. Tax accounts value livestock according to standardized unit prices based on variable rearing and breeding costs.
- Management accounts apply linear depreciation. Reducing balance depreciation is applied in tax accounts.
- In management accounts profits or losses on sales of fixed assets are written-down or depreciated, whereas tax accounts present accrual profits or losses.

- Management accounts value the stocks of farm products for sale by estimated sales values at the end of the year. Tax accounts apply standardized production costs.
- Management accounts include an imputed value for family labour that has been executed at construction operations on the farm or at cultivating new farmland. This value is capitalized under investment costs and is also recorded as a separate item of income.
- Management accounts record size of agricultural land, use of the land, labour input and achieved agricultural yields. As regards farm forestry, sustainable yield and some technical data on the current financial year's operations are recorded.
- Tax accounts measure the average forestry result from the last five years, whereas management accounts focus on the result for each financial year.
- Management accounts treat payments to the Forest Trust Fund as allocations to reserves and disregard these transactions. Similarly, refunds from the Forest Trust Fund are not recorded as income.
- The construction of forestry roads entail directly charged expenses in tax accounts. Management accounts capitalize these investments.

1.7 Result measures and calculations

The survey presents various result measures. In the following the internal connections between these will be explained.

1.7.1 Agriculture

- Output
- Variable costs
- = **Gross margin**
- Fixed costs excluding depreciation
- = Result before depreciation
- Depreciation
- = **Net income**

Net income expresses the payment for family labour and for own and borrowed capital. There are several ways to split the net income in order to measure different kinds of return on labour and capital:

- 1) Net income
 - Required return on agricultural assets
 - = Family labour income
 - + Costs of hired labour
 - = **Capacity to pay**

- 2) Net income
 - Family payment for labour (imputed value)
 - = **Return on capital**

- 3) Net income
 - + Costs of hired labour
 - Share of interest on debt and payments to previous owner (assigned to agriculture)
 - = **Return on labour and own capital**

- 4) Return on labour and own capital
 - + Adjustment for income effect of Farmer's allowance
 - = **Tax-adjusted return on labour and own capital**

- 5) Net income
 - Share of interest on debt and payments to previous owner (assigned to agriculture)
 - = **Return on family labour and own capital**

Family labour income, return on labour and own capital (also the tax-adjusted return) and return on family labour and own capital are measures that are often calculated per man-year. One man-year is defined to be 1,845 hours of labour. Hours of unpaid hired labour and hours of family labour are merged. Capacity to pay is generally calculated per hour worked.

In chapter 1.9 some details regarding calculation of tax-adjusted return on labour and own capital are presented.

The required rate of return is aimed to reflect the market's current interest rate level and is settled at 2.0 per cent for 2015. For the six foregoing years the rate is kept at 3.0 per cent. Further backwards the rate is fixed at 6.0 per cent for 2008, 5.0 per cent for 2007 and 4.0 per cent for 2006.

1.7.2 Total net income for the farmer's family

Total net income include earnings derived from all the farm family's different sources and is calculated as follows:

	Net income, agriculture
+	Net income, forestry
+	Net income, other gainful activities (farm-based)
+	Net income, farm-independent occupations
+	Wage income and pensions
+	Family labour connected to investments (imputed value)
+	Interest earnings
=	Family payment
-	Interest payments
-	Payments to previous owner
=	Total net income

The private consumption of the family is measured this way:

	Total net income
-	Extraordinary items, debit (bad debts, gifts given etc.)
+	Extraordinary items, credit (child benefit, inheritance, gifts received etc.)
-	Equity, closing balance
+	Equity, opening balance
-	Taxes paid
=	Private consumption

1.7.3 Forestry

The result measures of forestry differ from those of agriculture. Profitability is calculated both excluding and including silviculture activities.

Changes of growing stock are not regarded when calculating forestry results.

	Output
-	Costs excluding silviculture
=	Result before silviculture
-	Silviculture (net)
=	Net income

To allow comparison with results from other forestry statistics, an imputed value of family labour input is included:

- Output from timber sales
- Variable costs including imputed value of family labour
- = **Net conversion return**
- + Other income
- = Result before depreciation
- Depreciation
- = Result before silviculture
- Silviculture (net) including value of family labour
- = **Operating result**
- +/- Forest Trust Fund
- = Adjusted operating result

1.8 Supplementary survey themes

1.8.1 Variation within certain categories of farming

Averages are not able to communicate the extent of variation within a group. The spreading of results within the farming categories «dairy and beef farming», «cereal production» and «sheep farming» is discussed in chapter 2.3. The discussion is based on mean results for «the best third» and «the weakest third» among the farmers. The variables chosen to form these two groups depend on category of farming.

1.8.2 Dairy joint operations

Results for a group of dairy joint operations are presented along with results for «dairy and beef farming» in chapter 2.3.1.

1.8.3 Organic farming

The Norwegian government aims at a 15 per cent organic share of Norwegian food production and food consumption within the year 2020.

By the end of 2015 the farming of 2,113 Norwegian agricultural holdings was approved as organic by Debio (the current controlling organization). The total number of Norwegian farmers applying for production allowances at 31 July 2015 was 41,227. At that point in time the organic agricultural land made 4.5 per cent of total Norwegian farmland. When areas affected by restriction of benefit are included, the organic share increases to 4.9 per cent. For the time being just a small share of total Norwegian livestock is approved as organic.

Among the 908 survey holdings of 2015, 53 were certified for organic production. Their types of farming were dairy and beef farming (24), sheep farming (6), beef farming (11), cereal production (4) and others (8). The fairly large number of survey participants engaged in organic dairy and beef farming makes it possible to present results for this group in chapter 2.3.1.

1.9 Definitions and explanation of terms

Agricultural land: The areas occupied by different crops are recorded by decares. 1 decare = 0.1 hectare. Areas of uncultivated and surface-cultivated meadow are reduced by the area considered to be unproductive. Shares of cultivated common pasture are considered to be part of the holding. The agricultural area includes both own and rented land, and size of each is recorded.

Assets: See fixed assets and current assets.

The **balance sheet** is a statement of the family's total assets, liabilities and own capital on 31 December.

Capacity to pay (calculated for agriculture only) shows the return on total labour input. It is given in NOK per holding or per hour.

The percentage **capacity to pay** (calculated for agriculture only) presents the achieved return on total labour input as a percentage of «estimated total labour costs», which include tariff wages for the family.

Capitalization thresholds: Fixed assets are capitalized if their cost price is at least NOK 15,000 (both management accounts and tax accounts). In tax accounts merely *improvement of standard* is capitalized, as regards major repairs and maintenance work. Management accounts often let a larger share of such work be capitalized and then depreciated (or cost allocated) over a determined period of time.

The **closing balance** is the balance at the end of the financial year.

Costs are the value of goods and services used in production during the financial year.

Crops: The quantities recorded are storable crops. Cereal quantities are measured by kg and refer to 15 per cent water content. Root crops, potatoes and hay are also measured by kg, while silage quantities are recorded either by kg or by m³. Grazing is quantified in terms of FUm, which is also the case for fresh harvested grass and green fodder. All crops are finally converted into FUm per decare.

Current assets are assets that are not acquired for permanent ownership or use, and that have longevity of less than one year. Current assets are linked to short term sales of goods and services. Examples of current assets are bank deposits, cash, other claims, animals for slaughter and stocks.

The **debt ratio** presents the family's debts expressed as a percentage of their total capital. So the debt ratio expresses the share of family assets financed by loan capital.

Depreciation is defined as the planned distribution of assets' value reduction throughout the expected asset lifetime. This reduction may be a result of wear and tear, age or obsolescence.

Tax accounts apply the principle of reducing balance depreciation for most depreciable assets. This means that a certain percentage of the asset's book value is depreciated each year. Consequently the annual depreciation drops year by year. Depreciable assets are divided into various groups. Buildings and installations are treated individually, while fixtures, equipment and machinery are treated collectively.

Management accounts apply linear depreciation, which means depreciation by the same amount each year. Depreciable assets are treated individually, and the depreciation period is determined by expected asset lifetime. For example second-hand equipment will be depreciated over a shorter period than what is the case for new equipment.

The depreciation rates for various types of assets in both tax accounts and management accounts are shown in Table 1.1.

The **family** consists of the farmer and spouse or partner (if any), and any children aged under 17.

Family labour income (calculated for agriculture only) is found by deducting the required rate of return on agricultural assets from the net income. When calculating family labour income *per man-year*, hours of unpaid hired labour and hours worked by the family are merged. The average of opening and closing balances gives the value of agricultural assets.

Family payment for labour is the imputed value of family labour input. The calculations are based on expected costs of hiring corresponding labour at standard wages (holiday allowances and payment for public holidays included). Employer's national insurance contributions, which vary from one region to another, are also included in the calculations. Thus the hourly pay varies from one region to another.

The **farmer** is the person administratively responsible for the holding. He or she is normally the owner of all, or part of, the real property. Generally the farmer is the person who works the most hours on the holding.

Farm-independent occupations are enterprises that are carried out by farmers, without involving the farm resources.

Tabell 1.1 Capitalization and depreciation in tax accounts and management accounts

Assets	Tax accounts	Management accounts
<i>Agricultural and forestry areas</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>
<i>Farm roads</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>
<i>Forestry roads</i>	<i>Direct charge-offs</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>
<i>Forestry tracks</i>	<i>Direct charge-offs</i>	<i>Linear depreciation, max. 10 years</i>
<i>Cultivation of new land</i>	<i>Direct charge-offs</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>
<i>Levelling agricultural land</i>	<i>Cost allocation over 10 years</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>
<i>Orchards</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>	<i>Direct charge offs</i>
<i>Ditches, piped</i>	<i>Direct charge-offs</i>	<i>Linear depreciation, 20 years</i>
<i>Ditches, open</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>
<i>Irrigation equipment, portable</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 20 %. Treated collectively</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>
<i>Irrigation equipment, permanent, including pumps</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 8 %. Treated individually</i>	<i>Linear depreciation, 20 years</i>
<i>Water conduit</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 4 %. Treated individually</i>	<i>Linear depreciation, 20 years</i>
<i>Outbuildings</i>		
<i>Expected life >20 years</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 4 %. Treated individually</i>	<i>Linear depreciation, 30 years</i>
<i>Expected life < 20 years (for farms and greenhouses)</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 8 %. Treated individually</i>	<i>Linear depreciation, 15 years</i>
<i>Fixtures in outbuildings</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 20 %. Treated collectively</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>
<i>Machinery and equipment</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 20 %. Treated collectively</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>
<i>Vans and lorries</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 20 %. Treated collectively</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>
<i>Breeding livestock</i>	<i>Treated as current assets</i>	<i>Capitalized according to slaughter value</i>
<i>Stocks of farm products for sale</i>	<i>Production value, standard unit prices</i>	<i>Estimated sales value, prices at the end of the year</i>
<i>Stocks of purchased goods</i>	<i>Purchased price</i>	<i>Purchased price</i>
<i>Stocks of fodder grown on the holding</i>	<i>Production value, standard unit prices</i>	<i>Valued as fodder</i>
<i>Forestry plan</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>
<i>Farmhouses</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>	<i>Linear depreciation, 50 years</i>
<i>Private vehicle</i>	<i>Depreciation varies with age of vehicle</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>

Fixed assets are assets with a planned life of more than one year. All assets, except current ones, are fixed. Agricultural land and forest, outbuildings, machinery and breeding livestock exemplify fixed assets.

Fixed costs are costs which, during a certain period, do not vary significantly with the produced quantities. Examples are depreciation and maintenance of outbuildings.

The **gross margin** is defined as output minus variable costs.

A **holding** is an operating unit in agriculture. It may consist of both own and rented land.

Investment frequency (calculated for forestry only) shows the percentage of forests where investments have been made during the account year.

Joint operations are management units where outbuildings, agricultural areas and milk quotas belonging to two or more farms are joined and operated by mutual labour. In this report the term is used only for units with a certain degree of equality between the partners.

Labour, executed by family and hired workers, is recorded by hours. For persons aged under 18 or over 65, hours actually worked are converted into standard hours, according to the following table:

Age	Multiplication factor
12–14 years	0.6
15–16 years	0.8
17 years	0.9
66–70 years	0.9
over 70 years	0.7

Agricultural or forestry labour provided by previous owners, or by own children aged over 17, is recorded as hired labour in management accounts. Hired labour is split up into two categories: Paid and unpaid. Unpaid hired labour is given a zero value. An imputed value for family labour connected to investments is recorded separately and is object to capitalization. Family labour input in agriculture, forestry and other gainful activities is recorded by the survey participants.

In tax accounts **livestock** is classified as current assets and is given a value according to standardized variable rearing and breeding costs (production value). Management accounts in general present break-up values for livestock. Laying hens, piglets and horses are exceptions. Management accounts classify cattle for slaughter, piglets, pigs for slaughter and poultry for slaughter as current assets. The rest of the livestock is classified as fixed assets (breeding animals). Both tax accounts and management

accounts let animals keep the value they once received as grown-ups in the balance sheet.

Long-term liabilities normally have a date of payment which lies one year or more ahead of the closing of accounts. These liabilities are not directly linked to the holding's short-term sales of goods and services.

A **man-year** of 2015 is defined to be 1,845 registered hours of labour.

Net conversion return is the output from timber sales minus variable costs, including the imputed value of family labour, but excluding the costs of silviculture. Variable costs include all labour (executed by family and hired workers), rental and maintenance of equipment, fuel, selling costs etc. Depreciation of own equipment is not included.

Net income is output minus costs and expresses what the family receives as payment for own labour and for own and borrowed capital.

Net investments are gross investments minus depreciation, sales and investment grants.

Net mechanization costs include all costs related to machinery (tractors, harvesters, farm cars and other machinery and equipment), including interest, minus income from hiring out machinery:

- Depreciation and maintenance
- + Fuel costs
- + Cost of rented machinery and equipment
- + Required return on capital
- = Total mechanization costs
- Income, hiring out machinery
- = Net mechanization costs

NOK is the monetary unit in Norway. In 2015 NOK 1,000 were USD 124, or Euro 112.

The **opening balance** is the balance at the beginning of the financial year.

Other gainful activities are enterprises that involve the holding's resources (for instance area, buildings or machinery) for other purposes than ordinary agriculture or forestry.

Output is the value of the goods and services produced during the year. Output includes sales, consumption and changes in stocks.

Own capital is the value of total assets minus total debt.

The **percentage cut** is the total roundwood cut expressed as a percentage of the sustainable yield.

Productive forest: All forest land where productivity exceeds the minimum value of a scale of site quality classes.

Return on labour and own capital (calculated for agriculture only) is net income plus the costs of hired labour minus the share of interest on debt and payments to previous owners assigned to agriculture. This share is equal to the value of agricultural assets as a percentage of total assets.

Return on family labour and own capital (calculated for agriculture only) shows net income minus the share of interest on debt and payments to previous owners assigned to agriculture. This share is equal to the value of agricultural assets as a percentage of total assets.

The **required return on agricultural assets** is the calculated interest on the average value of agricultural assets.

Root value is the difference between the sales' price for timber and the logging costs.

Sales of capitalized fixed assets are handled differently in management accounts compared to tax accounts. Tax accounts present accrual profits or losses from sales of both non-depreciable fixed assets and assets which are depreciated individually. When handling fixed assets that are depreciated collectively, profits or losses can not be determined, and the total sales' price is written down in the appropriate asset group. In management accounts, profits from sales are written down, and losses from sales are depreciated. If agricultural land or forest is sold off, the recorded value of the area sold is written down to zero in management accounts. Any remaining part after down-writing is recorded as extraordinary items.

Savings are any increase in own capital during the year.

Short-term liabilities normally have a date of payment which lies less than one year ahead of the closing of accounts. Short-time liabilities may be directly linked to the holding's short-term sales of goods and services.

Standard output is standardized output from a production, calculated without grants. The selection of FADN is now based on standard output.

The **sustainable yield** is the largest amount of timber, measured by m³ without bark, that can be logged each year in a forest without reducing future yields.

Tax-adjusted return on labour and own capital. The 2015 income effect of Farmer's allowance is determined by a 27 per cent tax reduction and an assumed marginal rate of taxation at 38.4 per cent (as done by the Budget Committee for Agriculture). The income effect (which is also called the tax adjustment) makes 43.8 per cent of Farmer's allowance and is added to the return on labour and own capital. At this we get the tax-adjusted return.

Total net income is the net income from all occupations, together with wages, pensions, any imputed value for family labour and interest earnings. Interest charges and payments to previous owners are deducted.

Unpaid, hired labour: Management accounts record unpaid, hired labour by number of hours worked. This labour is often executed by close relatives.

Valuation: Both management accounts and tax accounts use the historical cost when giving value to fixed assets in the balance sheet. Grants are deducted. If the farmer's family has been executing labour connected to investments, management accounts give this labour an imputed value which is added to the cost price. Tax accounts do not record any additional labour input value in these cases. In tax accounts, as distinct from management accounts, fixed assets of forestry are written down by contributions received from the Forest Trust Fund. As regards the valuation consequences of *depreciation* and *sales*, we refer to these headwords. Stocks of purchased goods are valued by purchase price plus freight charges, regardless of tax account or management account. Tax accounts value stocks of farm products by standard unit prices. Management accounts value farm products for sale by estimated sales values at 31 December. Fodder grown on the holding is given a value on basis of the barley price at the end of the year. Different kinds of fodder have values corresponding to their feed concentration. The valuation of animals for slaughter is described under the heading *livestock*.

Variable costs are costs that, during a given period, vary with production size. Costs concerning seed, fertilizer and fodder may be mentioned as examples. Fuel costs are considered to be fixed.

Working capital measures liquidity and is defined as current assets minus short-term liabilities.

Hovudtabellar

Appendix tables

Hovudtabellane ligg også ute på heimesidene til NIBIO:

The appendix tables are also available at our homepages:

<http://www.nibio.no/tema/driftsgranskingar>

Hovudtabell 1 Bruksstorleik, dekar. Alder på brukar

Regionar <i>Regions</i>	Size of holdings, decares. ¹⁾		Farmer's age			Bortleigd areal, daa <i>Area rented out, decares</i>	Alder på brukaren <i>Farmer's age</i>
	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Tal bruk <i>Num. of holdings</i>	Jordbruksareal, daa <i>Agricultural area, decares</i>				
			Totalt	Leigd	Fulldyrka		
			<i>Total</i>	<i>Rented</i>	<i>Cultivated</i>		
Austlandet <i>Eastern Norway</i> Flatbygder <i>Lowlands</i>	0 - 49,9 50- 99,9 100-199,9 200-299,9 300-499,9 500- Alle <i>All</i>	1 7 29 37 47 66 186	73 160 252 391 911 500	15 22 44 155 516 235	73 153 240 369 873 477	78 5 9 5 1 7	46 53 50 50 48 50
Austlandet <i>Eastern Norway</i> Andre bygder <i>Other parts</i>	0 - 49,9 50- 99,9 100-199,9 200-299,9 300-499,9 500- Alle <i>All</i>	1 2 32 25 48 27 135	86 158 248 395 735 372	40 78 156 372 154	75 131 197 318 630 307	248 2 7 1 4 5	53 58 54 51 50 47 51
Agder og Rogaland Jæren	0 - 49,9 50- 99,9 100-199,9 200-299,9 300-499,9 500- Alle <i>All</i>	4 2 5 17 21 11 60	11 71 152 258 378 645 339	4 35 14 45 153 250 115	11 71 135 151 298 343 224	7 4 3	52 44 49 45 46 222 79
Agder og Rogaland Andre bygder <i>Other parts</i>	0 - 49,9 50- 99,9 100-199,9 200-299,9 300-499,9 500- Alle <i>All</i>	5 1 19 22 32 16 95	28 85 166 251 384 651 332	4 36 71 110 210 418 181	26 71 127 156 241 379 208	5	54 47 49 50 47 46 48
Vestlandet <i>Western Norway</i>	0 - 49,9 50- 99,9 100-199,9 200-299,9 300-499,9 500- Alle <i>All</i>	11 21 40 45 45 12 174	33 75 153 242 377 615 249	3 16 54 113 202 286 116	32 54 102 174 241 442 170		58 52 51 48 49 49 50
Trøndelag Flatbygder <i>Lowlands</i>	0 - 49,9 50- 99,9 100-199,9 200-299,9 300-499,9 500- Alle <i>All</i>	1 7 19 33 14 74	61 156 251 401 662 384	15 14 63 116 291 124	61 156 238 373 630 362	3 4 2	60 56 50 49 46 50
Trøndelag Andre bygder <i>Other parts</i>	0 - 49,9 50- 99,9 100-199,9 200-299,9 300-499,9 500- Alle <i>All</i>	3 26 34 10 73	179 253 387 706 374	9 87 187 383 171	178 220 328 547 313	1	52 48 46 46 47

1) 1 decares = 0,1 hectare.

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for bioøkonomi 2016

Regionar <i>Regions</i>	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Tal bruk <i>Num. of holdings</i>	Jordbruksareal, dekar <i>Agricultural area, decares</i>			Bortleigd areal, daa <i>Area rented out, decares</i>	Alder på brukaren <i>Farmer's age</i>
			Totalt <i>Total</i>	Leigd <i>Rented</i>	Fulldyrka <i>Cultivated</i>		
Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>	0 - 49,9						
	50- 99,9	2	73	41	73		54
	100-199,9	19	150	60	127		49
	200-299,9	29	246	113	213		51
	300-499,9	39	389	207	347		49
	500-	22	673	398	559		46
	Alle All	111	362	192	312		49
Alle bruk <i>All holdings</i>	0 - 49,9	22	26	3	25	14	56
	50- 99,9	36	75	18	61	15	51
	100-199,9	154	157	44	129	1	52
	200-299,9	220	249	84	200	3	49
	300-499,9	299	388	174	316	2	49
	500-	177	764	414	653	1	58
	Alle All	908	368	167	305	3	51

Hovudtabell 2 Bruk av jordbruksarealet, dekar*Use of agricultural area, decares*

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Bygg <i>Barley</i>	Havre <i>Oats</i>	Kveite <i>Wheat</i>	Oljefrø, erter, anna korn o.l. <i>Oilseeds, peas, other cereals etc.</i>	Grasfrø <i>Grass seeds</i>	Poteter <i>Potatoes</i>
Austlandet <i>Eastern Norway</i>	50- 99,9	52					
Flatbygder <i>Lowlands</i>	100-199,9	55	23	29	4		
	200-299,9	63	42	60	10	4	2
	300-499,9	84	50	86	21		3
	500-	195	101	286	57	30	18
	Alle <i>All</i>	113	60	140	28	11	7
Austlandet <i>Eastern Norway</i>	100-199,9	11	11	6	2		3
Andre bygder <i>Other parts</i>	200-299,9	4	27	10			
	300-499,9	12	24	9			5
	500-	112	55	55	5		18
	Alle <i>All</i>	30	27	17	1		6
Agder og Rogaland Jæren	200-299,9	5					
	300-499,9						
	500-	14					
	Alle <i>All</i>	7					
Agder og Rogaland Andre bygder <i>Other parts</i>	100-199,9					6	6
	200-299,9						
	300-499,9	1					
	500-	1	8			5	12
	Alle <i>All</i>		1			2	3
Vestlandet <i>Western Norway</i>	0 - 49,9						
	50- 99,9						
	100-199,9	3					
	200-299,9						
	300-499,9	7					
	500-						
	Alle <i>All</i>	3					
Trøndelag Flatbygder <i>Lowlands</i>	100-199,9	105					
	200-299,9	119	5				
	300-499,9	174	12	10			
	500-	245	21	4	11		5
	Alle <i>All</i>	164	10	5	2		1
Trøndelag Andre bygder <i>Other parts</i>	200-299,9	11					
	300-499,9	7		1			
	500-	23					
	Alle <i>All</i>	14					
Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>	100-199,9						
	200-299,9						1
	300-499,9						
	500-	13					1
	Alle <i>All</i>	3					
Alle bruk <i>All holdings</i>	0 - 49,9						
	50- 99,9	11					
	100-199,9	21	7	7	1	1	1
	200-299,9	23	10	11	2	1	1
	300-499,9	36	13	16	3		1
	500-	112	48	115	23	12	11
	Alle <i>All</i>	44	17	32	6	3	3

Eng og beite	Grønsaker	Frukt og bær	Brakk	I alt
<i>Grass and pasture</i>	<i>Vegetables</i>	<i>Fruits and berries</i>	<i>Fallow</i>	<i>Total</i>
9	2	8	2	73
42		6	1	160
67	2		3	252
143	1		3	391
212	5	1	8	911
131	2	2	4	500
126				158
203		1	2	248
344			2	395
487			3	735
288			1	372
252	1			258
375	1		2	378
630				645
329	2		1	339
148	6	1		166
250			1	251
382			1	384
598	9	8	9	651
319	3	2	2	332
8		24	2	33
37		37	1	75
148		3		153
241				242
369			1	377
614			1	615
239		7	1	249
50			1	156
126				251
203			3	401
370			5	662
199			2	384
240				253
375			3	387
669			15	706
355			4	374
149				150
245			1	246
388			2	389
659				673
358			1	362
8	3	13	2	26
37	3	23	1	75
117	1	2		157
200			1	249
316			2	388
435	3	1	5	764
259	1	2	2	368

Hovudtabell 3 Avling, kg per dekar*Crop yields, kg per decare*

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Bygg <i>Barley</i>	Havre <i>Oats</i>	Kveite <i>Wheat</i>	Oljefrø <i>Oilseeds</i>	Grasfrø <i>Grass seeds</i>	Poteter <i>Potatoes</i>
Austlandet <i>Eastern Norway</i> Flatbygder <i>Lowlands</i>	50- 99,9	475					
	100-199,9	459	510	501	164		2 000
	200-299,9	496	566	572	255	77	3 375
	300-499,9	405	484	553	217		1 831
	500-	516	540	599	225	61	2 811
	Alle <i>All</i>	488	530	587	220	62	2 757
Austlandet <i>Eastern Norway</i> Andre bygder <i>Other parts</i>	100-199,9	395	470	536			2 625
	200-299,9	266	352	488			1 189
	300-499,9	474	407	479			2 453
	500-	464	463	537	215		2 680
	Alle <i>All</i>	455	426	521	215		2 596
Agder og Rogaland Jæren	200-299,9	418					
	300-499,9						2 000
	500-	341					
	Alle <i>All</i>	349					2 000
Agder og Rogaland Andre bygder <i>Other parts</i>	100-199,9					84	1 914
	200-299,9						1 000
	300-499,9	211					600
	500-	694	413			65	1 258
	Alle <i>All</i>	367	413			76	1 478
Vestlandet <i>Western Norway</i>	0 - 49,9						
	50- 99,9						
	100-199,9	288					900
	200-299,9	240					397
	300-499,9	537					1 550
	500-						
Alle <i>All</i>	462					978	
Trøndelag Flatbygder <i>Lowlands</i>	100-199,9	315					
	200-299,9	292	214				1 988
	300-499,9	334	457	515			
	500-	372	455	158			2 571
	Alle <i>All</i>	336	428	461			2 512
Trøndelag Andre bygder <i>Other parts</i>	200-299,9	208					1 300
	300-499,9	402		335			
	500-	493					
	Alle <i>All</i>	298		335			1 300
Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>	100-199,9						1 175
	200-299,9						1 369
	300-499,9						1 121
	500-	219					1 364
	Alle <i>All</i>	219					1 305
Alle bruk <i>All holdings</i>	0 - 49,9						1 500
	50- 99,9	459					
	100-199,9	378	496	507	164	84	2 176
	200-299,9	382	491	563	255	77	2 742
	300-499,9	375	458	543	217		2 202
	500-	478	522	594	225	61	2 605
	Alle <i>All</i>	429	500	579	220	63	2 521

Hovudtabell 4 Avling, FEm per dekar*Crop yields, FUm per decare*

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Korn inkl. halm <i>Cereals inc. straw</i>	Rotvekster <i>Root crops</i>	Grønfor <i>Green fodder</i>	Eng og beite <i>Grass and pasture</i>	Grovfor i alt <i>Total coarse fodder crops</i>	Avling i alt <i>Total crops</i>
Austlandet <i>Eastern Norway</i>	50- 99,9	461					391
Flatbygder <i>Lowlands</i>	100-199,9	451			366	366	428
	200-299,9	531	500		310	310	470
	300-499,9	468			370	370	432
	500-	538			343	343	490
	Alle <i>All</i>	520	500		347	347	472
Austlandet <i>Eastern Norway</i>	100-199,9	446			291	291	320
Andre bygder <i>Other parts</i>	200-299,9	345			300	300	308
	300-499,9	408			292	292	305
	500-	463			269	269	331
	Alle <i>All</i>	438			286	286	318
Agder og Rogaland	200-299,9	450			352	352	354
Jæren	300-499,9				545	545	545
	500-	348			365	365	365
	Alle <i>All</i>	383			437	437	436
Agder og Rogaland	100-199,9				298	298	298
Andre bygder <i>Other parts</i>	200-299,9				334	334	334
	300-499,9	305			327	327	327
	500-	370			306	306	307
	Alle <i>All</i>	362			319	319	320
Vestlandet <i>Western Norway</i>	0 - 49,9				433	433	433
	50- 99,9				294	294	294
	100-199,9	280			363	363	361
	200-299,9	233			327	327	326
	300-499,9	523			354	354	357
	500-				359	359	359
	Alle <i>All</i>	450			348	348	349
Trøndelag	100-199,9	305			441	441	349
Flatbygder <i>Lowlands</i>	200-299,9	279			378	378	329
	300-499,9	339			431	431	386
	500-	352			427	427	395
	Alle <i>All</i>	331			421	421	378
Trøndelag	200-299,9	202			381	381	373
Andre bygder <i>Other parts</i>	300-499,9	395			369	369	370
	500-	479			351	351	355
	Alle <i>All</i>	292			367	367	364
Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>	100-199,9				256	256	256
	200-299,9				279	279	279
	300-499,9				262	262	262
	500-	212			275	275	274
	Alle <i>All</i>	212			270	270	269
Alle bruk <i>All holdings</i>	0 - 49,9				477	477	477
	50- 99,9	449			315	315	347
	100-199,9	409			325	325	344
	200-299,9	444	500		329	329	351
	300-499,9	421			350	350	362
	500-	513			323	323	400
	Alle <i>All</i>	477	500		335	335	374

Hovudtabell 5 Storleik på buskapen, gjennomsnitt per bruk*Numbers of livestock per holding*

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size,</i> <i>decares</i>	Kyr <i>Cows</i>	Kviger og kalvar <i>Heifers and</i> <i>calves</i>	Oksar >1år <i>Steers</i> >1 year	Grisar Pigs		Sauer <i>Sheep</i>	Geiter <i>Goats</i>	Fjørfe <i>Poultry</i>
					Avlssvin <i>Breeding</i> <i>pigs</i>	A. > 2 mnd <i>Other</i> >2 months			
Austlandet <i>Eastern Norway</i>	50- 99,9					1,2	54,7		1 071
Flatbygder <i>Lowlands</i>	100-199,9	1,8	2,1	0,1			6,9	29,4	647
	200-299,9	5,1	5,4	0,3		8,4	34,3	2,7	816
	300-499,9	9,1	14,1	1,6		6,1	22,7	9,5	0,2 745
	500-	14,3	20,5	1,5		2,9	21,1	12,3	580
	Alle <i>All</i>	8,6	12,2	1,0		4,3	23,0	11,8	733
Austlandet <i>Eastern Norway</i>	100-199,9	4,1	4,2	0,4				41,2	5,4
Andre bygder <i>Other parts</i>	200-299,9	8,6	13,1	1,4				34,5	15,9 301
	300-499,9	17,6	25,5	2,8	1,3	0,3	33,9	0,1	311
	500-	26,5	39,5	5,6			39,7		711
	Alle <i>All</i>	14,2	20,4	2,5	0,5	0,1	36,8	4,3	309
Agder og Rogaland	200-299,9	14,7	25,7	2,6	7,4		61,5	48,4	3 689
Jæren	300-499,9	32,2	50,5	8,8	7,4		38,1	45,3	
	500-	38,5	51,9	3,7	11,5		77,8	127,3	2 195
	Alle <i>All</i>	23,8	35,9	4,8	9,4		50,9	52,9	2 062
Agder og Rogaland	100-199,9	5,8	5,2	0,5	10,6		23,3	37,9	
Andre bygder <i>Other parts</i>	200-299,9	14,2	19,2	2,4	2,0	0,1	47,2		1
	300-499,9	20,5	28,2	4,6	5,2	20,5	68,1	0,1	
	500-	33,0	50,6	7,6	4,0	55,5	99,8		840
	Alle <i>All</i>	16,7	23,2	3,4	5,0	20,6	58,8		293
Vestlandet <i>Western Norway</i>	0 - 49,9						3,9	8,3	
	50- 99,9	1,2	1,3				23,1		
	100-199,9	9,7	12,6	1,9	2,2	9,2	36,4	15,3	188
	200-299,9	15,4	18,8	0,9	1,3	7,8	43,8		1
	300-499,9	24,3	36,8	6,5	0,6	9,1	50,7	1,8	83
	500-	37,4	62,2	9,4			29,3		
	Alle <i>All</i>	15,2	21,7	3,0	1,0	6,5	37,9	4,5	65
Trøndelag	100-199,9	4,4	3,9	0,1	9,6		81,8		1 014
Flatbygder <i>Lowlands</i>	200-299,9	5,9	6,6	0,4	1,9	1,8	56,9		1 340
	300-499,9	16,7	24,3	5,4	8,5	44,7	9,5		1 647
	500-	27,5	41,4	8,0	6,6	17,4			836
	Alle <i>All</i>	14,6	20,7	4,0	6,9	31,6	18,8		1 333
Trøndelag	200-299,9	16,4	22,2	3,0			37,8		
Andre bygder <i>Other parts</i>	300-499,9	23,9	34,3	3,3			45,3		
	500-	39,3	68,3	10,4			27,4		
	Alle <i>All</i>	22,4	33,2	4,0	1,7	8,4	40,1		
Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>	100-199,9	3,6	6,5	0,9			24,8	48,0	
	200-299,9	8,9	12,5	2,2			65,7	25,6	5
	300-499,9	19,3	26,5	3,1	4,9	3,8	40,6	9,6	
	500-	33,3	51,0	7,3		17,0	34,3		
	Alle <i>All</i>	16,3	23,8	3,3	1,7	4,7	42,5	20,2	1
Alle bruk <i>All holdings</i>	0 - 49,9						1,9	4,1	1 852
	50- 99,9	1,0	1,1	0,1	1,2	11,0	18,3	5,9	353
	100-199,9	5,6	6,7	0,9	4,1	16,6	32,2	11,0	302
	200-299,9	11,1	15,0	1,5	2,6	12,3	39,8	5,2	573
	300-499,9	19,4	28,4	4,1	3,9	15,3	36,5	1,6	362
	500-	25,6	38,9	5,1	2,7	20,9	34,8		599
	Alle <i>All</i>	15,1	21,7	2,9	3,2	15,3	34,7	4,0	485

Hovudtabell 6 Husdyrproduksjon
Livestock production

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size,</i> <i>decares</i>	Kumjøl I omsett <i>Cow's milk,</i> <i>l sold</i>	Mjøl, kg/årsku <i>Milk,</i> <i>kg/cow</i>	Storfejø,et, kg omsett <i>Beef,</i> <i>kg sold</i>	Svinejø,et, kg omsett <i>Pork,</i> <i>kg sold</i>
Austlandet <i>Eastern Norway</i>	50- 99,9				13 007
Flatbygdar <i>Lowlands</i>	100-199,9			382	5 406
	200-299,9	11 528	6 575	594	6 595
	300-499,9	46 207	7 808	2 456	3 107
	500-	47 057	8 047	3 357	6 923
	Alle <i>All</i>	30 503	7 828	1 979	5 855
Austlandet <i>Eastern Norway</i>	100-199,9	15 575	6 972	749	30
Andre bygdar <i>Other parts</i>	200-299,9	46 453	7 533	2 030	
	300-499,9	69 338	7 695	4 849	231
	500-	136 262	7 886	6 535	238
	Alle <i>All</i>	64 802	7 709	3 610	139
Agder og Rogaland	200-299,9	103 351	7 860	3 937	14 696
Jæren	300-499,9	239 665	8 577	7 989	16 483
	500-	264 076	8 074	6 328	23 876
	Alle <i>All</i>	167 478	8 242	5 295	15 116
Agder og Rogaland	100-199,9	20 368	6 816	1 205	603
Andre bygdar <i>Other parts</i>	200-299,9	75 153	6 920	2 817	3 305
	300-499,9	106 183	7 409	4 711	6 420
	500-	168 995	7 536	8 611	10 273
	Alle <i>All</i>	84 821	7 310	3 881	4 720
Vestlandet <i>Western Norway</i>	0 - 49,9				
	50- 99,9	4 357	4 933	288	
	100-199,9	49 375	6 644	1 889	3 762
	200-299,9	100 388	7 880	2 309	4 319
	300-499,9	145 812	7 628	6 136	2 157
	500-	215 921	7 974	11 786	
	Alle <i>All</i>	90 440	7 585	3 466	2 539
Trøndelag	100-199,9	14 603	7 217	175	17 977
Flatbygdar <i>Lowlands</i>	200-299,9	31 908	7 135	1 569	4 901
	300-499,9	78 947	7 671	4 748	10 800
	500-	101 958	8 009	6 387	787
	Alle <i>All</i>	64 069	7 686	3 745	7 954
Trøndelag	200-299,9	97 581	7 678	3 177	
Andre bygdar <i>Other parts</i>	300-499,9	129 812	7 893	4 819	
	500-	225 551	7 844	11 714	
	Alle <i>All</i>	126 112	7 821	4 981	1 120
Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>	100-199,9	22 066	7 009	1 404	
	200-299,9	48 934	7 770	2 339	
	300-499,9	131 300	7 605	3 972	201
	500-	215 282	7 551	7 773	7 727
	Alle <i>All</i>	105 362	7 580	3 788	1 602
Alle bruk <i>All holdings</i>	0 - 49,9				13
	50- 99,9	4 799	6 026	264	2 591
	100-199,9	24 258	6 813	1 135	3 738
	200-299,9	63 991	7 599	2 208	3 882
	300-499,9	109 137	7 791	4 743	3 913
	500-	131 270	7 835	6 304	5 995
	Alle <i>All</i>	81 336	7 706	3 529	4 135

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for bioøkonomi 2016

Salbare smågr./purke	Gagnslam/ v.f. sau	Kjøtt, kg/ v.f. sau	Geitemjolk, l omsett	Mjolk, kg/ årsgeit	Egg, kg omsett
<i>Piglets for sale/sow</i>	<i>Lambs/ w.f.sheep</i>	<i>Meat, kg/ w.f.sheep</i>	<i>Goat's milk, l sold</i>	<i>Goat's milk, kg/goat</i>	<i>Eggs, kg sold</i>
74					14 957
	1,3	24			4 495
36	1,3	24			7 251
30	1,8	36			9 212
34	1,5	29			7 898
33	1,5	28			8 545
10	1,6	32	2 909	756	
	1,6	34	8 527	811	5 040
23	1,5	33			4 447
	1,5	31			3 978
62	1,5	33	2 269	794	3 310
29	1,2	25			98
18	1,3	29			
21	1,2	27			
21	1,2	27			1 967
27	1,3	26			
21	1,2	26			
24	1,4	28			
6	1,4	30			
23	1,4	28			2 671
	1,1	29	4 035	645	
	1,1	20			
22	1,2	25	6 649	838	3 526
54	1,3	26			12
50	1,4	30			3 163
	1,4	34			
37	1,3	27	1 784	806	1 632
20					
33	1,4	30			
20	1,4	30			
12					3
20	1,4	30			1
	1,6	34			
	1,6	32			
	1,7	36			
27	1,6	33			
	1,4	30	22 861	656	
	1,3	26	14 662	771	20
23	1,5	30	6 097	870	
	1,8	40			
23	1,4	30	10 973	742	5
	1,1	29	2 018	645	17 794
34	1,2	24	3 352	775	2 908
24	1,4	27	5 152	723	2 518
35	1,4	28	2 902	785	1 805
24	1,5	31	795	870	2 638
23	1,4	31			3 582
27	1,4	29	2 021	761	2 972

Hovudtabell 7 Arbeidsforbruk per bruk, fullverdige timar
Labour input, hours per holding

Regionar	Regionar	Storleiks- grupper, daa	Jordbruk Agriculture							Arbeid i alt input	Fam.arb., årsverk à 1845 t. Family man-years (1845 h.)
			Ubet. leigd arb.	Bet. l. arb.	Brukar	Ektefelle	Familien elles	Familien i alt	Arbeid i alt		
			Unpaid hired	Paid hired	Farmer	Spouse	Other family	Total family	Total labour		
			labour	labour							
Austlandet	Eastern Norway Flatbygder Lowlands	50- 99,9	29	550	822	36	1	859	1 439	0,5	
		100-199,9	20	290	624	221	7	851	1 161	0,5	
		200-299,9	149	279	1 123	210	3	1 337	1 764	0,7	
		300-499,9	75	621	1 324	240	8	1 572	2 267	0,9	
		500-	202	930	1 724	269	9	2 002	3 134	1,1	
		Alle All	124	606	1 294	235	7	1 536	2 266	0,8	
Austlandet	Eastern Norway Andre bygder Other parts	100-199,9	108	222	1 075	294	8	1 377	1 707	0,7	
		200-299,9	125	490	1 637	301	3	1 942	2 557	1,1	
		300-499,9	159	630	1 656	288	3	1 948	2 736	1,1	
		500-	142	994	1 789	509	13	2 311	3 446	1,3	
		Alle All	134	577	1 546	330	6	1 882	2 593	1,0	
Agder og Rogaland	Jæren	200-299,9	53	803	1 868	134	1	2 003	2 860	1,1	
		300-499,9	270	621	2 495	329	75	2 899	3 790	1,6	
		500-	267	1 111	2 199	323	14	2 536	3 915	1,4	
		Alle All	178	935	2 062	278	43	2 382	3 496	1,3	
Agder og Rogaland	Andre bygder Other parts	100-199,9	46	469	1 756	118	10	1 884	2 399	1,0	
		200-299,9	170	333	1 812	257		2 069	2 572	1,1	
		300-499,9	122	678	1 992	244	27	2 263	3 063	1,2	
		500-	202	1 637	2 286	570	3	2 858	4 696	1,5	
Alle All	126	823	1 883	299	12	2 194	3 143	1,2			
Vestlandet	Western Norway	0 - 49,9	147	479	1 241	258	15	1 513	2 139	0,8	
		50- 99,9	323	1 160	1 348	115	5	1 468	2 952	0,8	
		100-199,9	160	537	1 904	335	12	2 251	2 948	1,2	
		200-299,9	304	552	2 020	340	37	2 396	3 252	1,3	
		300-499,9	313	632	2 275	290	21	2 586	3 531	1,4	
		500-	412	961	2 563	373	2	2 935	4 309	1,6	
		Alle All	273	666	1 966	296	19	2 281	3 221	1,2	
Trøndelag	Flatbygder Lowlands	100-199,9	36	174	1 087	243		1 330	1 539	0,7	
		200-299,9	182	357	1 408	138	8	1 554	2 093	0,8	
		300-499,9	185	399	1 753	421	30	2 204	2 789	1,2	
		500-	260	473	1 807	476	60	2 343	3 075	1,3	
		Alle All	182	378	1 614	336	27	1 977	2 537	1,1	
Trøndelag	Andre bygder Other parts	200-299,9	193	402	1 921	262	5	2 188	2 783	1,2	
		300-499,9	118	537	2 010	279	11	2 300	2 955	1,2	
		500-	221	609	2 591	850	103	3 544	4 374	1,9	
		Alle All	161	504	2 068	344	21	2 434	3 099	1,3	
Nord-Noreg	Northern Norway	100-199,9	38	453	1 604	364		1 969	2 459	1,1	
		200-299,9	38	630	1 670	321	6	1 997	2 665	1,1	
		300-499,9	134	861	2 167	381	18	2 566	3 560	1,4	
		500-	234	949	2 186	455	29	2 671	3 854	1,4	
		Alle All	110	740	1 944	372	14	2 330	3 180	1,3	
Alle bruk	All holdings	0 - 49,9	88	1 651	1 313	463	44	1 820	3 559	1,0	
		50- 99,9	203	840	1 274	82	3	1 359	2 402	0,7	
		100-199,9	89	387	1 385	268	7	1 661	2 136	0,9	
		200-299,9	166	472	1 682	260	10	1 953	2 592	1,1	
		300-499,9	168	628	1 909	305	20	2 234	3 029	1,2	
		500-	221	961	1 981	414	21	2 415	3 597	1,3	
		Alle All	164	647	1 740	304	16	2 059	2 870	1,1	

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
 Norsk institutt for bioøkonomi 2016

Skogbruk <i>Forestry</i>			Nyanlegg <i>Investments</i>			Familiens arbeidsvederlag		
Brukar	Ektefelle	Familien elles	Brukar	Ektefelle	Familien elles	<i>Family labour imputed value</i>		
<i>Farmer</i>	<i>Spouse</i>	<i>Other family</i>	<i>Farmer</i>	<i>Spouse</i>	<i>Other family</i>	Jordbruk	Skogbruk	Nyanlegg
						<i>Agriculture</i>	<i>Forestry</i>	<i>Investments</i>
8	1					166 796	1 830	
20	1		7			165 246	4 061	1 339
24						259 453	4 805	
22	1	1	11		2	305 023	4 695	2 436
12	1		13	1		388 554	2 402	2 694
18	1		8			298 096	3 693	1 771
59	1		29	1		253 786	11 261	5 422
35	2		45	11		359 794	6 925	10 154
19			24	1		359 727	3 547	4 544
31	1		24	1		430 177	6 041	4 715
34	1		28	3		348 355	6 462	5 724
6			24			387 963	1 142	4 567
						562 621		
5						492 283	970	
3			7			461 263	501	1 294
42	1		63			361 762	8 078	12 144
42			46	9		396 378	8 013	10 656
34	2		31	3		434 437	6 797	6 672
27			60			549 360	5 079	11 645
38	1		44	3		421 194	7 384	9 078
8			47	18		284 699	1 462	12 315
12			30	2		276 659	2 293	6 099
24			53	13	4	427 795	4 577	13 208
32	1		10	4		453 310	6 324	2 629
24	1	1	83			487 665	4 775	15 503
5			33			555 692	905	6 033
22			45	5	1	431 411	4 354	9 656
54	4					258 140	11 119	
30	4		16			300 988	6 487	3 065
30	3		22	1	1	425 855	6 480	4 623
62	4			4		454 795	12 755	693
38	3		14	1	1	382 633	8 020	2 979
42	3		25			401 736	8 188	4 531
45	1		10			419 132	8 575	1 916
46				9		653 356	8 417	1 629
48	2		14	1		445 641	9 105	2 729
12	1					351 961	2 315	
20	1		25			354 735	3 728	4 395
18			90	13		451 969	3 195	18 032
9			22			474 063	1 597	3 861
15			43	5		412 930	2 817	8 249
21			24	9		345 450	4 118	6 157
9			18	1		255 776	1 846	3 558
34	1		29	4	1	312 405	6 575	6 308
30	1		21	3		367 093	5 797	4 490
25	1		37	2		418 714	4 860	7 240
21	1		18	1		457 137	4 052	3 746
26	1		27	3		387 431	5 083	5 562

Hovudtabell 8 Oppnådde priser på garden, kroner per kg/l/stk.*Prices at farm gate, NOK per kg/l/animal*

Regionar	Regions	Storleiks- grupper, a	Bygg	Havre	Kveite	Poteter	Kumjolk per l
		Farm size, decares	Barley	Oats	Wheat	Potatoes	Cow's milk per l
Austlandet	Eastern Norway Flatbygder Lowlands	50- 99,9	2,52				
		100-199,9	2,58	2,13	2,74	2,00	
		200-299,9	2,62	2,27	2,64	2,78	5,49
		300-499,9	2,46	2,32	2,77	2,00	5,31
		500-	2,62	2,32	2,81	2,35	5,62
		Alle All	2,59	2,30	2,79	2,36	5,49
Austlandet	Eastern Norway Andre bygder Other parts	100-199,9	2,35	2,05	2,86	2,88	5,39
		200-299,9	2,81	2,17	2,40	3,35	5,46
		300-499,9	2,36	2,31	2,67	3,67	5,35
		500-	2,40	2,14	2,63	2,37	5,41
		Alle All	2,39	2,18	2,63	2,74	5,40
Agder og Rogaland	Jæren	200-299,9	2,40				5,32
		300-499,9				4,46	5,35
		500-	2,11				5,39
		Alle All	2,26			4,46	5,37
Agder og Rogaland	Andre bygder Other parts	100-199,9				4,07	5,21
		200-299,9				7,47	5,32
		300-499,9	2,19			16,63	5,37
		500-	2,09	2,21		4,56	5,25
		Alle All	2,13	2,21		4,45	5,31
Vestlandet	Western Norway	0 - 49,9					
		50- 99,9					5,06
		100-199,9	2,30				5,27
		200-299,9				2,21	5,25
		300-499,9	2,24				5,21
		500-					5,37
Alle All	2,25			2,21	5,25		
Trøndelag	Flatbygder Lowlands	100-199,9	2,36				5,16
		200-299,9	2,34	2,32		9,34	5,36
		300-499,9	2,50	2,02	2,67		5,39
		500-	2,47	2,16	2,26	2,95	5,18
		Alle All	2,46	2,09	2,60	3,04	5,32
Trøndelag	Andre bygder Other parts	200-299,9	2,09			4,98	5,32
		300-499,9	2,16		2,55		5,29
		500-	2,44				5,34
		Alle All	2,28		2,55	4,98	5,31
Nord-Noreg	Northern Norway	100-199,9				14,09	5,42
		200-299,9				11,73	5,28
		300-499,9				5,00	5,27
		500-	2,11				5,25
		Alle All	2,11			12,92	5,27
Alle bruk	All holdings	0 - 49,9					
		50- 99,9	2,51				5,28
		100-199,9	2,48	2,09	2,76	3,52	5,32
		200-299,9	2,52	2,25	2,62	2,98	5,31
		300-499,9	2,46	2,28	2,75	3,27	5,30
		500-	2,56	2,28	2,80	2,57	5,36
		Alle All	2,53	2,27	2,77	2,73	5,32

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for bioøkonomi 2016

Kukjøtt	Anna storfekkjøtt	Smågris per stk	Svinekkjøtt	Saue- og lammekjøtt	Ull	Geitemjølk per l	Egg
<i>Meat</i> <i>(cow)</i>	<i>Meat</i> <i>(beef)</i>	<i>Piglets</i> <i>(each)</i>	<i>Pork</i>	<i>Mutton</i> <i>and lamb</i>	<i>Wool</i>	<i>Goat's milk</i> <i>per l</i>	<i>Eggs</i>
		1115	28,60				15,45
51,48	60,79		26,26	51,94	33,55		17,64
41,54	56,23	1 103	29,08	52,15	34,22		15,17
46,91	54,18	1 118	28,57	51,37	37,34		21,23
48,69	59,11	1 038	28,19	53,71	36,55		15,97
47,59	57,59	1 093	28,20	52,50	35,66		17,28
46,73	53,20		24,64	47,71	32,56	7,21	
44,89	53,58			49,52	39,50	7,21	15,43
45,42	54,27	1 026	25,68	52,37	33,14		15,48
48,21	55,65		14,46	52,22	36,83		15,22
46,43	54,63	1 051	21,91	50,58	35,13	7,21	15,40
46,38	52,19	1 148	28,69	54,32	39,07		4,94
45,61	52,00	1 078	29,38	53,22	35,43		
45,17	53,53	1 155	28,43	51,81	39,05		
45,58	52,11	1 133	28,86	52,79	38,05		14,03
45,83	53,22	1 061	35,74	50,47	34,11		
46,06	49,30	1 075	28,77	54,35	34,90		
45,53	52,91	1 096	29,13	56,88	33,03		
47,08	53,93	1 000	29,32	53,08	31,05		
46,10	52,77	1 070	29,31	54,35	32,92		15,79
				34,57	38,14	6,39	
44,91	45,13			45,00	30,17		
44,62	50,04	934	28,01	47,74	31,37	6,51	15,40
46,13	50,54	949	28,53	50,87	31,23		23,97
45,43	51,87	1 077	28,34	50,63	34,48		16,22
47,88	54,02			49,61	39,39		
46,03	51,98	999	28,31	49,63	33,01	6,49	15,83
43,00			28,79				
44,38	57,41	800	28,18	52,63	35,06		
46,28	52,96	1 002	28,89	55,92	29,69		
43,52	56,11	1 157	27,61				15,00
45,18	54,40	1 035	28,74	53,24	33,54		15,00
43,79	50,67			52,96	33,13		
45,19	52,52			52,23	37,39		
44,85	52,31			54,93	40,71		
44,76	52,04	1 019	29,44	52,60	36,16		
43,64	48,73			46,03	31,68	6,94	
43,62	49,64			49,13	35,58	6,69	45,18
45,13	49,74	1 204	29,67	48,40	34,59	5,24	
45,41	49,32		26,26	49,74	38,07		
44,92	49,48	1 204	26,41	48,67	35,36	6,37	45,18
		1 064	16,67	34,57	38,14	6,39	15,51
43,52	48,36	1 010	28,70	47,02	32,08	5,42	15,45
45,11	51,47	1 061	28,07	48,52	32,85	6,83	15,78
45,01	51,42	1 100	28,72	51,47	34,84	6,86	15,27
45,61	52,61	1 117	28,97	52,30	34,53	5,24	18,77
46,73	54,62	1 083	28,01	52,06	36,69		15,84
45,84	53,11	1 092	28,50	51,36	34,84	6,53	16,54

Hovudtabell 9 Eigedelar i jordbruket 31.12, 1000 kroner per bruk*Agricultural assets on 31 December, NOK 1000 per holding*

Regionar Regions	Storleiks- grupper	Avingslagar etc. <i>Harvested crops etc. in stock</i>							
		Bygg	Havre	Kveite	Poteter	Grønsaker	Ull	Anna	I alt
	<i>Farm size,</i>								
	<i>decares</i>	<i>Barley</i>	<i>Oats</i>	<i>Wheat</i>	<i>Potatoes</i>	<i>Vegetables</i>	<i>Wool</i>	<i>Other</i>	<i>Total</i>
Austlandet <i>Eastern Norway</i> Flatbygder <i>Lowlands</i>	50- 99,9	22,8							22,8
	100-199,9	22,7	6,0	3,2	0,1	0,9	0,3		33,2
	200-299,9	25,5	22,0	33,9	12,2			11,4	105,0
	300-499,9	15,0	11,9	36,2	0,3				63,3
	500- Alle <i>All</i>	133,0 60,1	41,9 23,1	275,1 113,4	53,9 21,5	25,8 9,2	0,2 0,1	30,0 12,9	559,9 240,3
Austlandet <i>Eastern Norway</i> Andre bygder <i>Other parts</i>	100-199,9	3,7	0,4	5,5	8,9		1,0	2,4	22,0
	200-299,9		0,5		0,4		1,4	0,3	2,6
	300-499,9	3,7	8,3	6,3	12,8		1,7		32,8
	500- Alle <i>All</i>	52,3 12,6	12,6 5,7	43,1 12,2	72,9 21,3		0,3 1,2	0,6	181,2 53,6
	Agder og Rogaland Jæren	200-299,9							0,8
300-499,9									
500- Alle <i>All</i>						2,4		1,2	5,4 3,7
Agder og Rogaland Andre bygder <i>Other parts</i>		100-199,9				1,8			9,9
	200-299,9								
	300-499,9								
	500- Alle <i>All</i>				0,6 0,5	1,8 1,7		2,0	2,3 4,2
Vestlandet <i>Western Norway</i>	0 - 49,9								
	50- 99,9						0,2		0,2
	100-199,9						0,2	0,4	0,7
	200-299,9						0,7		0,7
	300-499,9				0,7		0,9		1,6
	500- Alle <i>All</i>				0,2		0,5	0,1	0,8
Trøndelag Flatbygder <i>Lowlands</i>	100-199,9	8,4							8,4
	200-299,9	27,9	0,7		0,2		0,8		29,7
	300-499,9	81,4	1,3	10,8					93,6
	500- Alle <i>All</i>	35,0 50,9			6,3 1,2			1,3 0,3	42,7 58,2
	Trøndelag Andre bygder <i>Other parts</i>	200-299,9	1,2			0,1		1,1	
300-499,9									
500- Alle <i>All</i>		31,2 4,7					2,4 0,7		33,6 5,4
Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>		100-199,9				0,2		1,1	
	200-299,9				2,6		3,2		5,9
	300-499,9				0,1		0,6		0,7
	500- Alle <i>All</i>				0,3 0,8		0,3 1,3		0,6 2,1
	Alle bruk <i>All holdings</i>	0 - 49,9					6,1		
50- 99,9		4,4				4,1	0,1		8,6
100-199,9		5,4	1,2	1,7	2,1	0,2	0,5	1,8	13,0
200-299,9		6,8	3,8	5,7	2,5		0,9	2,0	21,8
300-499,9		11,9	3,3	7,9	2,2		0,5		25,9
500- Alle <i>All</i>		62,1 18,8	17,5 5,7	109,2 25,6	31,8 7,9	9,8 2,2	0,3 0,5	11,6 3,1	242,3 63,7

	Produksjonsmiddel <i>Means of production</i>				I alt <i>Total</i>
	Innkjøpte fôrmiddel <i>Purchased fodder</i>	Grovfôr Coarse fodder	Handels- gjødsel Fertilizer	Anna Other	
	10,1	1,2	10,1	17,9	39,3
	9,9	10,7	15,5	9,9	46,0
	19,4	18,7	28,8	14,1	81,1
	11,8	49,4	50,6	20,8	132,7
	18,8	80,4	148,1	56,2	303,5
	15,4	46,2	73,5	30,2	165,3
	3,1	33,1	12,7	5,5	54,4
	13,0	65,2	18,1	8,3	104,6
	11,1	98,3	25,7	8,8	143,9
	15,8	142,1	90,4	26,1	274,3
	10,4	83,9	33,7	11,3	139,4
	40,4	86,3	4,3	7,6	138,6
	17,6	174,4	7,4	9,2	208,6
	49,2	230,2	19,9	9,9	309,2
	31,4	132,3	8,6	19,9	192,2
	4,2	42,0	5,3	4,5	56,0
	11,2	80,6	7,6	9,1	108,4
	19,7	101,8	13,3	6,4	141,2
	26,7	135,7	26,1	11,8	200,3
	15,0	84,0	11,8	7,8	118,6
	0,5	4,0	0,8	0,2	5,5
	1,1	8,7	3,4	7,0	20,3
	10,5	45,9	6,1	6,2	68,7
	13,5	77,5	11,8	10,4	113,0
	21,2	124,9	30,9	10,8	187,8
	19,9	204,9	41,0	8,6	274,3
	12,9	78,3	15,7	8,4	115,3
	31,5	24,6	9,9	9,8	75,8
	11,1	51,1	35,0	14,3	111,4
	21,0	92,7	45,1	17,8	176,6
	14,8	168,4	64,4	29,5	277,0
	18,1	89,0	42,2	18,1	167,4
	7,7	91,1	17,7	7,9	124,5
	15,6	142,4	38,7	10,4	207,1
	19,0	269,3	59,0	12,5	359,8
	14,2	137,2	32,7	9,6	193,8
	4,9	42,9	8,0	4,0	59,8
	7,4	84,4	11,8	7,9	111,4
	14,0	110,8	10,7	6,9	142,3
	24,8	204,6	49,8	15,6	294,8
	12,6	109,4	18,1	8,3	148,4
	8,2	2,7	1,5	35,3	47,8
	3,7	10,7	5,2	8,8	28,3
	9,7	34,9	9,7	6,6	60,9
	14,6	67,4	17,1	10,1	109,2
	16,1	106,4	29,4	11,7	163,6
	21,4	145,3	89,9	32,1	288,7
	15,0	86,1	33,2	14,9	149,2

Hovudtabell 9 Forts. Cont. Eigedelar i jordbruket 31.12, 1000 kroner per bruk
Agricultural assets on 31 December, NOK 1000 per holding

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa Farm size, decares	Husdyr Livestock						Andre Other	I alt Total
		Storfe Cattle	Grisar Pigs	Sauer Sheep	Geiter Goats	Fjørte Poultry			
Austlandet Eastern Norway Flatbygder Lowlands	50- 99,9		77,0			37,5		114,5	
	100-199,9	34,2	10,9	14,8		23,0		83,0	
	200-299,9	95,3	75,2	1,7		42,2	0,1	214,4	
	300-499,9	186,1	57,9	5,5		22,3	0,6	272,4	
	500-	307,5	26,3	7,3		39,3	0,3	380,7	
	Alle All	179,5	43,3	6,6		35,2	0,3	264,7	
Austlandet Eastern Norway Andre bygder Other parts	100-199,9	64,0	0,1	23,8	0,7		0,5	89,0	
	200-299,9	162,8		19,9	2,1	12,0	3,2	200,1	
	300-499,9	348,7	7,6	20,0		21,4	0,7	398,5	
	500-	556,0		23,0		20,0		599,0	
	Alle All	281,8	5,7	21,4	0,6	13,8	1,0	324,4	
Agder og Rogaland Jæren	200-299,9	283,5	95,0	27,7		123,9		530,1	
	300-499,9	634,3	84,4	26,8				745,4	
	500-	668,0	86,3	75,8		30,5	7,2	867,7	
	Alle All	446,3	85,1	31,1		48,4	1,3	612,3	
Agder og Rogaland Andre bygder Other parts	100-199,9	77,9	76,7	22,2			4,2	180,9	
	200-299,9	250,0	13,3	29,8			2,9	296,0	
	300-499,9	375,5	32,7	40,6			2,0	450,8	
	500-	605,9	67,0	59,0			5,5	737,4	
Alle All	298,8	40,4	35,3		7,8	3,1	385,4		
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9			2,1	1,1			3,2	
	50- 99,9	16,1		13,4			1,3	30,9	
	100-199,9	166,6	17,9	21,5	1,9	11,3	0,7	219,8	
	200-299,9	243,1	16,0	25,4		0,1	0,4	285,0	
	300-499,9	477,5	14,7	29,3	0,2		1,4	523,1	
	500-	820,3		15,6			1,3	837,2	
	Alle All	283,2	12,1	21,9	0,6	2,6	0,9	321,2	
Trøndelag Flatbygder Lowlands	100-199,9	88,1	115,9					204,0	
	200-299,9	94,5	16,3	33,8		4,3	2,0	150,9	
	300-499,9	364,8	74,2	6,1		6,3	1,7	453,1	
	500-	658,6	34,9					693,6	
	Alle All	319,9	57,0	11,4		3,9	1,3	393,5	
Trøndelag Andre bygder Other parts	200-299,9	305,9		23,1				329,0	
	300-499,9	463,7		26,5			1,0	491,3	
	500-	800,3		17,4				817,7	
	Alle All	434,5	15,4	24,0			0,5	474,5	
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	70,7		13,7	6,4		0,3	91,2	
	200-299,9	159,6		37,6	3,5	0,3	1,6	202,6	
	300-499,9	335,7	19,7	23,2	1,4		1,2	381,2	
	500-	631,4	24,7	18,8			0,2	675,1	
	Alle All	296,9	11,8	24,0	2,8	0,1	0,9	336,5	
Alle bruk All holdings	0 - 49,9		18,5	1,0	0,6	59,2		79,2	
	50- 99,9	14,4	19,5	10,6	0,8	7,3	0,8	53,4	
	100-199,9	93,7	33,8	18,3	1,4	9,4	0,8	157,5	
	200-299,9	196,5	26,0	23,5	0,7	18,5	1,1	266,3	
	300-499,9	378,6	32,7	21,4	0,2	7,6	1,1	441,7	
	500-	523,7	26,7	20,3		19,6	1,1	591,5	
	Alle All	290,8	29,2	20,2	0,5	14,1	1,0	356,0	

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for bioøkonomi 2016

Anleggsmiddel <i>Fixed assets</i>									Eigedelar i alt
Mask., reisk.	Traktor	Skurtreskar	Yrkesbil	Driftsbygninger	Vassanlegg	Grofter	Jord etc.	I alt	i jordbruket
<i>Mach., equip.</i>	<i>Tractor</i>	<i>Harvester</i>	<i>Farm car</i>	<i>Outbuildings</i>	<i>Water supply</i>	<i>Drainage</i>	<i>Farmland etc.</i>	<i>Total</i>	<i>agriculture</i>
106,3	89,1	1,8	31,5	1 256,9	4,0	2,5	507,1	1 999,3	2 175,9
130,7	116,5	56,4	16,3	778,6	7,7	10,6	369,2	1 486,1	1 648,3
145,6	141,6	47,5	12,4	1 542,4	3,0	25,4	666,7	2 584,7	2 985,2
306,7	264,7	45,7	10,0	1 480,3	4,7	11,0	804,3	2 927,4	3 395,8
775,0	383,2	168,0	20,0	2 427,5	20,9	76,6	1 479,0	5 350,1	6 594,2
404,7	251,2	89,0	15,7	1 719,6	10,5	36,6	933,4	3 460,7	4 131,0
159,7	167,8	4,2	22,8	598,9	7,8	3,5	224,5	1 189,2	1 354,6
311,5	300,7	1,7	10,9	1 157,8	7,0	16,7	371,6	2 177,8	2 485,1
319,0	320,4	6,5	15,9	1 274,3	4,3	7,0	405,8	2 353,2	2 928,4
628,5	416,5	62,6	39,3	2 251,4	11,4	59,5	1 124,4	4 593,7	5 648,2
337,2	296,1	16,2	20,9	1 281,3	6,9	18,4	496,6	2 473,5	2 990,9
296,3	191,1		27,8	2 524,5	1,1	22,8	1 134,9	4 198,5	4 868,0
499,2	323,4		17,1	3 846,4	1,0	51,9	1 592,3	6 331,3	7 285,3
535,3	166,9	0,8	4,8	3 684,8	1,6	50,1	2 350,0	6 794,4	7 976,7
392,0	229,6	0,1	15,6	3 047,0	1,9	39,4	1 398,4	5 124,1	5 932,3
215,7	124,9	3,2	10,1	1 054,5	5,2	9,3	334,3	1 757,1	2 005,8
297,0	231,8		9,1	1 459,5	4,5	16,2	593,5	2 611,5	3 015,9
364,0	294,0		15,6	1 632,9	3,5	18,7	930,8	3 259,6	3 851,6
634,3	419,4	0,6	32,8	3 349,6	4,4	14,5	1 229,0	5 684,6	6 624,6
346,9	255,3	0,7	18,1	1 755,1	4,2	14,3	728,2	3 122,8	3 631,0
98,4	139,0		1,2	396,6	0,7	40,7	583,1	1 259,7	1 268,4
138,0	152,2	0,9	8,7	247,1	10,8	18,9	447,4	1 024,0	1 075,4
183,0	182,1	2,1	11,6	841,5	6,9	7,0	302,4	1 536,7	1 825,9
327,2	240,7		4,7	1 275,8	5,9	21,1	464,3	2 339,8	2 738,5
392,8	369,2	9,5	7,2	2 714,0	2,3	21,9	578,7	4 095,6	4 808,1
738,0	415,7		0,9	3 222,7	0,5	24,9	1 140,4	5 543,1	6 654,6
302,0	255,4	3,1	6,9	1 502,5	5,1	19,3	508,8	2 603,1	3 040,4
96,0	87,5	25,8		773,5		7,2	172,3	1 162,3	1 450,5
268,1	250,4	34,9	13,0	858,3		5,4	356,0	1 786,2	2 078,2
288,6	286,1	46,9	19,6	2 070,6	0,8	31,0	702,1	3 445,7	4 169,0
399,2	303,4	121,8	26,5	2 946,0	2,7	59,7	775,8	4 635,2	5 648,5
283,0	258,9	55,4	17,1	1 775,9	0,8	27,2	568,9	2 987,1	3 606,2
282,0	260,0	0,6	24,6	993,6	19,6	1,7	369,9	1 952,1	2 407,9
310,9	315,9	0,2	23,9	1 706,1	3,1	6,4	531,9	2 898,3	3 596,7
765,2	713,4	29,0	27,0	3 254,6	11,9	6,4	809,4	5 616,9	6 828,0
357,6	349,5	4,3	23,6	1 683,4	10,1	4,4	495,5	2 928,5	3 602,2
144,8	88,2	2,4	10,7	471,3	12,9	3,3	205,4	939,0	1 091,3
285,2	171,9		23,6	690,4	1,6	6,1	355,2	1 533,9	1 853,8
460,6	218,5		26,5	1 642,0	2,4	4,1	532,6	2 886,6	3 410,8
721,5	379,7		35,3	3 278,6	2,4	3,0	852,2	5 272,7	6 243,2
405,1	212,6	0,4	24,3	1 492,0	3,9	4,2	486,3	2 628,9	3 115,9
103,0	105,4		12,6	1 266,5	3,7	22,0	403,8	1 917,1	2 050,2
126,1	140,6	0,9	14,0	509,9	7,1	11,7	426,3	1 236,6	1 326,9
167,8	148,6	13,9	13,4	806,6	7,1	8,4	288,2	1 454,0	1 685,4
273,5	220,2	11,3	14,5	1 275,5	5,6	15,3	517,7	2 333,5	2 730,8
359,8	298,8	14,9	16,4	1 927,3	3,0	16,5	697,6	3 334,2	3 965,4
686,4	392,0	83,6	24,6	2 804,3	11,2	49,2	1 263,5	5 314,8	6 437,3
354,5	261,5	26,3	16,8	1 678,1	6,1	21,1	677,0	3 041,4	3 610,3

Hovudtabell 10 Nyanlegg, avskrivningar, sal, tilskot
Investments, depreciation, sales, grants

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa Farm size, decares	Maskinar, reiskapar Machinery, equipment			Traktor Tractor			Yrkesbil, skurtreskar Farm car, harvester		
		Nyanl.	Avskriv.	Sal/tilskot	Nyanl.	Avskriv.	Sal/tilskot	Nyanl.	Avskriv.	Sal/tilskot
		Invest.	Deprec.	Sales/grants	Invest.	Deprec.	Sales/grants	Invest.	Deprec.	Sales/grants
Austlandet Eastern Norway Flatbygder Lowlands	50- 99,9	26,2	13,6			18,9			6,8	3,8
	100-199,9	19,0	16,6	0,4	35,6	19,9	15,8	3,2	9,8	
	200-299,9	31,4	19,3	12,0	12,8	22,0	5,6	40,6	8,0	11,2
	300-499,9	70,9	35,1	19,4	63,1	32,8	18,7		8,7	1,4
	500-	265,6	80,6	46,7	53,9	45,8	7,6	52,3	24,6	11,4
	Alle All	121,7	44,3	23,8	42,9	32,6	10,9	27,0	14,2	6,7
Austlandet Eastern Norway Andre bygder Other parts	100-199,9	43,1	17,5	10,0	33,2	20,7	4,6		2,9	
	200-299,9	68,0	34,0	7,1	108,4	33,5	26,2	1,8	2,8	
	300-499,9	57,0	36,0	18,8	58,8	36,8	31,1	4,5	3,5	
	500-	122,8	66,5	25,6	114,2	49,5	32,6	44,5	13,7	9,3
	Alle All	68,8	37,1	15,5	71,7	34,4	23,5	10,8	5,2	1,9
Agder og Rogaland Jæren	200-299,9	59,8	35,4	6,4	26,2	26,2	3,7		3,1	
	300-499,9	118,6	56,8	6,1	41,7	38,8	1,2		1,5	
	500-	116,6	46,9	35,5	26,9	21,5	36,8		0,5	
	Alle All	94,1	42,6	11,3	27,9	28,2	8,2		1,6	
Agder og Rogaland Andre bygder Other parts	100-199,9	61,5	25,0	10,2	52,5	16,3	28,0		1,9	
	200-299,9	95,5	30,0	14,5	4,7	31,5	5,8	6,8	1,4	
	300-499,9	108,3	39,5	19,9	123,5	35,9	17,2		2,1	
	500-	162,0	71,0	47,6	72,6	47,2	45,5	1,7	3,3	
	Alle All	100,8	38,2	19,8	65,3	31,6	20,2	3,9	2,4	
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9	19,6	11,6	0,5	35,7	14,1				0,5
	50- 99,9	22,5	19,5	4,6	41,6	19,1	4,3		1,2	
	100-199,9	34,3	22,9	3,2	26,1	21,7	7,5	2,3	1,5	
	200-299,9	69,1	36,5	5,4	91,9	31,4	33,1		0,8	
	300-499,9	106,8	43,4	18,5	130,0	42,4	36,5	1,2	2,2	
	500-	232,2	82,2	68,1	276,3	50,9	62,1	1,0	0,1	
	Alle All	73,3	34,7	12,2	89,7	30,8	24,5	0,9	1,3	
Trøndelag Flatbygder Lowlands	100-199,9	17,5	10,5			10,1		52,9	2,0	27,9
	200-299,9	60,9	29,1	2,4	12,2	27,5	3,3	13,6	4,6	
	300-499,9	60,8	34,1	14,9	108,8	33,4	34,3	24,5	6,7	6,8
	500-	65,7	47,1	25,5		37,9		27,9	13,4	
	Alle All	56,8	32,7	12,1	51,7	30,3	16,1	24,7	6,9	5,7
Trøndelag Andre bygder Other parts	200-299,9	29,4	31,0	4,8	58,5	29,2	37,6	8,3	2,8	0,4
	300-499,9	88,3	34,4	26,2	162,1	33,8	54,5	7,2	2,7	
	500-	227,1	77,5	51,0	335,9	71,7	155,5	15,1	6,7	
	Alle All	84,0	38,6	20,9	154,1	37,3	62,3	8,4	3,2	0,1
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	52,3	19,7	7,3	27,3	9,7	15,0	2,5	1,7	1,4
	200-299,9	55,1	33,2	4,7	10,4	23,4	1,0	1,3	2,4	
	300-499,9	115,0	53,9	29,7	12,9	27,0	3,3	2,2	3,8	5,9
	500-	285,4	79,9	63,0	128,2	45,9	53,4	18,9	3,7	2,5
	Alle All	120,3	46,9	25,4	37,3	26,5	14,5	5,3	3,0	2,8
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	29,0	13,1	0,3	17,8	12,1		8,5	1,4	
	50- 99,9	23,8	18,3	2,9	25,1	18,6	2,5		2,5	0,7
	100-199,9	41,4	20,3	5,4	36,0	18,8	12,3	3,9	3,4	1,4
	200-299,9	57,3	30,9	7,3	45,1	28,0	16,4	10,1	3,3	1,9
	300-499,9	88,0	40,7	19,9	87,2	35,1	25,8	4,7	4,1	1,7
	500-	208,0	72,8	44,9	99,0	46,2	33,6	31,9	13,5	6,0
	Alle All	92,1	39,6	18,1	66,5	31,6	21,2	11,1	5,5	2,5

og nettoinvestering i jordbruket, 1000 kroner per bruk
and net investment in agriculture, NOK 1000 per holding

Driftsbygninger			Grøfter, vassanlegg			Jord, mjølkekvote etc.		I alt			
Outbuildings			Drainage, water supply			Farmlands, milk quota etc.		Total			
Nyanl.	Avskriv.	Sal/tilskot	Nyanl.	Avskriv.	Sal/tilskot	Nyanl.	Sal/tilskot	Nyanl.	Avskriv.	Sal/tilskot	Netto inv.
Invest.	Deprec.	Sales/grants	Invest.	Deprec.	Sales/grants	Invest.	Sales/grants	Invest.	Deprec.	Sales/grants	Net invest
47,6	90,9			0,8				73,9	134,2	3,8	-64,2
48,7	47,5	12,4	6,7	1,7	1,4	45,5	3,7	158,8	96,4	33,7	28,6
79,7	94,6	2,0		1,9		28,4		192,8	145,9	30,8	16,1
65,0	94,9	2,0	6,1	1,1	0,3	21,5	7,9	226,7	173,2	49,6	3,9
342,6	152,8	133,7	31,7	6,1		85,3	3,5	831,4	310,7	202,9	317,8
162,3	108,8	50,0	13,8	3,1	0,3	48,2	3,8	416,0	203,7	95,5	116,7
145,3	36,3	19,7	0,7	0,9		5,7		227,9	78,4	34,3	115,2
120,6	76,0	6,8	7,7	1,7	0,6	26,8	10,4	333,3	148,1	51,2	134,0
215,1	79,0	37,8	5,9	0,9	1,5	16,6	2,4	357,9	156,1	91,7	110,1
77,6	144,0	1,9	17,6	4,4	0,6	28,5	8,2	405,3	278,0	78,1	49,2
149,2	80,9	19,8	7,2	1,7	0,8	18,3	4,4	326,1	159,3	65,8	100,9
104,3	156,5	2,2	9,2	2,8		104,4		303,9	225,5	12,2	66,2
451,0	219,1	0,9	4,8	4,5		88,3		704,4	320,8	8,1	375,4
257,5	220,8	3,2	13,5	4,2		14,6		429,1	294,3	75,5	59,4
240,1	186,1	1,8	10,0	3,8		66,0		438,1	262,9	21,2	154,0
109,8	62,0			2,3		6,0	2,3	229,7	110,7	40,6	78,5
257,2	79,2	62,5		1,2		4,7	10,9	368,9	144,2	93,8	130,9
192,1	94,4	13,1	0,5	1,8		42,6	1,6	466,9	174,3	51,9	240,8
555,1	173,5	67,4		2,3		71,5		862,9	297,9	160,6	404,5
238,0	99,7	29,9	0,2	1,7		29,5	3,6	437,7	174,7	73,4	189,5
16,4	23,7		23,9	1,6		84,5		180,0	69,0	0,5	110,5
13,9	19,6	19,0		2,0		56,6	21,6	134,6	70,5	49,6	14,4
81,5	58,9	29,7	1,6	1,8	0,8	15,8	0,3	161,5	108,5	41,4	11,6
178,7	76,8	4,4	2,6	2,2	0,3	27,0		369,3	147,8	43,2	178,3
527,8	140,4	34,7	4,6	2,1	0,4	35,2	4,6	805,4	230,6	94,7	480,1
212,7	188,9	74,5		1,8		199,1	1,0	921,4	324,4	205,7	391,3
218,8	86,6	24,4	3,7	2,0	0,4	45,6	3,9	432,1	158,0	65,4	208,7
	58,5		7,6	0,4				77,9	81,5	27,9	-31,5
112,1	57,0	18,4		0,4	0,9	0,7	2,6	199,5	118,7	27,6	53,3
96,6	131,1	19,2	12,6	2,8	3,7	41,9	1,5	345,1	208,0	80,4	56,6
72,1	170,1		30,8	3,5		4,2		200,6	271,9	25,5	-96,8
85,5	111,0	13,3	12,2	2,0	1,9	19,6	1,3	250,4	182,9	50,4	17,1
73,5	63,1	0,7	1,3	1,7		6,5	7,9	177,5	127,8	51,4	-1,7
92,1	100,5	31,0		0,7		41,3	0,9	390,9	172,1	112,6	106,2
528,8	175,7	197,8	1,2	1,3	1,2	29,6	0,6	1137,7	332,9	406,1	398,8
151,5	99,4	41,7	0,6	1,1	0,2	25,6	3,3	424,2	179,6	128,6	115,9
3,2	36,9		4,0	0,8		0,7		90,0	68,9	23,7	-2,6
77,0	48,9	16,8	2,9	0,8		15,1	2,7	161,8	108,6	25,1	28,1
183,0	93,3	21,5	0,8	0,5		21,4	1,1	335,2	178,7	61,5	95,0
194,7	168,8	95,8		0,6		30,1	1,9	657,3	300,1	216,6	140,6
123,6	85,8	30,9	1,7	0,6		17,5	1,5	305,7	163,0	75,2	67,5
28,4	98,3		12,0	1,4		54,5		150,2	135,2	0,3	14,8
19,0	39,5	11,1		1,4		34,6	12,6	102,5	86,2	29,9	-13,6
79,5	53,2	14,2	3,9	1,5	0,5	14,8	1,1	179,5	98,2	34,9	46,4
125,9	79,1	12,3	2,6	1,6	0,2	24,7	3,8	265,7	143,1	41,9	80,7
221,4	112,3	21,5	4,5	1,6	0,8	34,2	2,9	440,0	194,0	72,6	173,4
276,8	164,5	84,2	17,9	3,9	0,2	62,4	2,9	695,9	301,4	171,7	222,9
172,3	101,2	29,3	6,6	2,0	0,4	34,6	3,1	383,1	180,7	74,6	127,8

Hovudtabell 11 Nyanlegg, avskrivningar, sal, tilskot og nettoinvestering i
Investments, depreciation, sales, grants and net investment in

Regionar <i>Regions</i>	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Skogbruk			Tilleggsnærings		
		<i>Forestry</i>			<i>Other, farm-based</i>		
		Nyanl.	Avskriv.	Sal/tilskot	Nyanl.	Avskriv.	Sal/tilskot
		<i>Invest.</i>	<i>Deprec.</i>	<i>Sales/grants</i>	<i>Invest.</i>	<i>Deprec.</i>	<i>Sales/grants</i>
Austlandet Flatbygdar <i>Eastern Norway Lowlands</i>	50- 99,9				1,1	4,1	
	100-199,9	33,0	0,8		3,5	10,9	
	200-299,9	15,1	1,5		10,3	0,9	
	300-499,9	86,0	1,7	0,9	15,1	14,0	
	500- Alle <i>All</i>	14,3	0,8	0,1	107,0	11,1	5,4
		34,8	1,1	0,3	44,1	10,8	2,4
Austlandet Andre bygder <i>Eastern Norway Other parts</i>	100-199,9	1,5	3,8	0,5	5,6	5,7	
	200-299,9	4,6	2,1	0,8	11,1	12,7	
	300-499,9	27,2	2,3	0,9	20,9	3,8	
	500- Alle <i>All</i>	3,4	3,1	0,8	18,3	10,8	
		11,6	2,8	0,7	14,5	7,3	0,2
Agder og Rogaland Jæren	200-299,9		0,1		18,1	30,7	
	300-499,9				53,5	7,8	
	500- Alle <i>All</i>				13,8	4,1	
					28,5	13,4	0,3
Agder og Rogaland Andre bygder <i>Other parts</i>	100-199,9	12,1	1,6		7,0	11,3	
	200-299,9	5,1	3,5	0,4	2,6	13,9	
	300-499,9	17,8	2,4		17,8	16,8	
	500- Alle <i>All</i>	1,6	4,9	0,5	7,7	2,3	
		16,6	3,7	0,2	10,2	15,8	1,8
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9	10,0	0,4		9,7	13,0	
	50- 99,9		0,5		176,1	50,5	
	100-199,9	3,1	0,5	0,6	6,4	9,5	
	200-299,9	4,7	1,4		57,9	7,5	
	300-499,9	2,3	0,8		81,5	7,4	
	500- Alle <i>All</i>		0,9			5,3	
		3,2	0,8	0,1	59,4	13,3	10,2
Trøndelag Flatbygdar <i>Lowlands</i>	100-199,9	1,1	0,2	0,7			
	200-299,9		1,1		6,0	2,4	
	300-499,9		0,8	0,6	5,4	13,7	
	500- Alle <i>All</i>	8,3	2,8		40,0	10,5	
		1,7	1,2	0,3	11,5	8,7	3,5
Trøndelag Andre bygder <i>Other parts</i>	200-299,9	2,7	1,4	0,4	7,3	1,1	
	300-499,9	4,8	2,3		5,5	4,8	
	500- Alle <i>All</i>	1,5	1,8			0,7	
		3,4	2,1	0,1	5,1	2,7	6,0
					0,8		
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9		0,7	1,2		3,4	
	200-299,9	31,0	1,2	15,8		2,0	
	300-499,9	1,3	1,4		45,6	14,1	
	500- Alle <i>All</i>	4,3	1,1	3,8		6,8	
		9,4	1,2	5,1	16,0	7,5	1,2
Alle bruk <i>All holdings</i>	0 - 49,9	33,2	4,1		8,6	26,9	
	50- 99,9		0,5		102,8	29,8	
	100-199,9	8,9	1,5	0,4	5,2	7,8	
	200-299,9	8,9	1,6	2,3	17,9	8,7	
	300-499,9	20,9	1,6	0,3	30,8	10,2	
	500- Alle <i>All</i>	7,3	1,7	0,7	47,4	8,3	
		12,8	1,6	0,9	28,9	10,2	3,2

skogbruk, anna næring og privat, 1000 kroner per bruk
forestry, other occupations and private, NOK 1000 per holding

Anna næring			Privat			Nettoinvestering
<i>Other, off-farm</i>			<i>Private</i>			<i>S+Tn+An+P</i>
Nyanl.	Avskriv.	Sal/tilskot	Nyanl.	Avskriv.	Sal/tilskot	<i>Net</i>
<i>Invest.</i>	<i>Deprec.</i>	<i>Sales/grants</i>	<i>Invest.</i>	<i>Deprec.</i>	<i>Sales/grants</i>	<i>investment</i>
			50,0	75,6	78,6	-109,4
			159,2	61,7	7,2	118,5
1,6	3,6		123,4	62,6	13,7	60,0
37,4	4,2		194,5	69,4	14,4	226,3
223,8	17,6	102,0	111,6	68,4	49,6	201,7
92,3	10,4	37,0	140,7	66,6	28,0	155,3
2,3	9,6		87,6	64,0	10,0	3,4
	1,6		133,3	51,6	18,7	60,6
5,4	7,5		181,2	62,1	9,2	148,8
	1,8		242,6	55,8	3,3	188,6
2,5	5,6		160,6	58,9	9,8	103,9
	6,8		198,1	53,7		123,9
11,4	6,9		208,1	62,1		196,2
			67,2	52,0		24,9
4,6	7,9		144,9	60,1		96,3
2,3	2,7		62,6	43,7		21,8
			12,0	35,3	0,2	-33,6
4,7	6,2	6,3	118,8	58,0		69,4
			129,3	42,7		80,5
2,3	2,7	2,1	90,7	49,3	0,1	44,1
0,9	4,7		6,1	64,7		-56,1
11,1	1,9	5,1	93,4	58,7		114,2
6,7	3,2		66,4	45,7	3,6	19,2
17,0	3,7	15,4	75,2	48,9	3,1	69,2
10,0	8,2		57,1	50,2	1,3	72,4
	2,8	2,4	31,6	47,0	4,2	-31,0
9,9	4,5	4,8	63,3	50,6	2,2	49,3
33,4	12,7	1,4	194,1	60,3		153,3
1,8	0,5	4,0	427,2	54,6	15,2	357,2
	2,2		46,9	56,0	7,1	-29,3
	0,3		61,9	56,2	5,7	19,1
3,6	2,4	1,2	160,6	56,0	8,2	95,9
0,8	0,6		61,5	41,7	9,7	17,4
12,0	2,6		24,4	37,6	2,8	-3,4
			20,0	42,3		-29,3
5,9	1,4		36,0	38,9	4,8	-0,4
7,4	5,6		113,9	45,3		65,1
23,1	7,3	7,8	37,6	42,4	0,5	14,7
6,7	4,0	1,5	78,9	51,5	4,9	52,5
	3,9		26,9	55,3	3,6	-44,8
9,6	5,0	2,5	62,7	48,6	2,6	24,0
1,6	11,3		76,9	75,8	0,9	1,3
6,5	1,1	3,0	73,4	60,3	15,3	42,9
9,6	7,4	0,9	97,3	52,7	4,4	45,5
7,0	3,1	4,5	116,9	49,3	7,6	72,1
11,8	5,3	1,1	113,8	56,2	5,7	94,7
83,4	7,6	38,2	105,3	57,8	20,2	104,5
23,8	5,6	9,2	107,6	54,9	9,0	78,5

Hovudtabell 2a Egedelar 31.12, 1000 kr per bruk
Assets on 31 December, NOK 1000 per holding

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa	Omløpsmiddel Current assets								
		Kontantar	Bank- innskot	Skog- fond	Andre krav	Lettings. verdpapir	Varelager og slak- tedyr i jordbruket	Skogbruk, varelager	Tilleggs- næring	Anna næring
		<i>Cash</i>	<i>Bank</i>	<i>Forest</i>	<i>Other</i>	<i>Securities</i>	<i>Agricult. stocks+</i>	<i>Forestry</i>	<i>Other,</i>	<i>Other,</i>
		<i>decars</i>	<i>deposits</i>	<i>Trust Fund</i>	<i>claims</i>		<i>anim. f. slaughter</i>	<i>stocks</i>	<i>farm-based</i>	<i>off-farm</i>
Austlandet <i>Eastern Norway</i> Flatbygder <i>Lowlands</i>	50- 99,9	0,2	684,9	13,1	552,6	402,7	134,8		85,9	
	100-199,9	1,1	1 038,5	21,4	189,6	215,1	93,9		5,9	
	200-299,9		796,5	32,3	141,2	703,1	259,4	0,1	0,6	4,2
	300-499,9	1,2	614,9	34,9	245,1	666,5	276,4	0,6	11,7	
	500-	0,2	839,5	31,1	419,4	573,9	929,7		4,3	11,9
	Alle <i>All</i>	0,6	803,2	30,2	291,2	575,5	468,7	0,2	8,7	5,0
Austlandet <i>Eastern Norway</i> Andre bygder <i>Other parts</i>	100-199,9	1,5	952,2	28,2	186,8	433,6	83,2		1,9	1,0
	200-299,9	0,2	804,5	31,5	226,7	230,9	149,8	0,1	40,1	3,7
	300-499,9	1,3	639,1	36,4	300,7	295,5	241,9	0,5	4,0	12,7
	500-	5,6	763,2	34,5	341,9	300,4	560,3	2,0	20,4	
	Alle <i>All</i>	2,0	783,5	32,4	262,8	321,5	250,0	0,6	13,4	5,5
	Agder og Rogaland Jæren	200-299,9		507,2	0,4	317,0	238,9	258,1		152,2
300-499,9			648,0	0,4	531,8	150,9	410,0			3,5
500-		164,1	365,8	4,1	662,9	215,7	459,3			
Alle <i>All</i>		30,1	580,8	1,0	450,7	258,3	339,2		43,1	1,2
Agder og Rogaland Andre bygder <i>Other parts</i>	100-199,9		418,1	10,8	350,9	273,0	131,1	0,8	7,8	0,4
	200-299,9	0,1	408,1	27,0	287,3	120,0	163,0	0,7	9,8	
	300-499,9	2,5	435,9	27,0	309,3	107,1	244,3	0,1	55,3	9,9
	500-	1,1	466,7	15,9	651,4	199,0	394,6	0,7	37,7	
Alle <i>All</i>	1,1	459,9	20,4	366,7	180,7	214,1	0,5	34,5	3,4	
Vestlandet <i>Western Norway</i>	0 - 49,9	11,0	1 664,0	11,6	297,0	306,4	5,5	0,2	34,2	4,4
	50- 99,9	3,6	686,4	13,1	522,6	273,3	21,9		280,1	
	100-199,9	0,1	934,0	4,1	308,1	499,7	121,4	0,3	0,8	1,3
	200-299,9	0,1	801,0	4,0	244,9	376,9	157,3	1,4	1,0	0,6
	300-499,9	0,9	641,1	2,7	274,0	344,2	316,8	0,1	1,3	1,9
	500-	5,4	574,2	6,8	504,8	140,9	462,5		0,1	8,2
	Alle <i>All</i>	1,8	815,3	5,5	321,7	363,4	185,4	0,5	36,8	1,8
Trøndelag Flatbygder <i>Lowlands</i>	100-199,9	0,1	570,9	11,3	84,5	36,8	192			
	200-299,9	0,1	772,1	14,5	179,0	215,0	166,2	1,0	0,1	
	300-499,9	0,2	416,9	7,8	302,3	203,1	418,0	0,7	2,0	1,9
	500-	0,3	599,3	12,1	224,3	491,8	494,5	0,6		
	Alle <i>All</i>	0,2	578,7	10,5	231,2	261,1	342,6	0,7	0,9	0,8
Trøndelag Andre bygder <i>Other parts</i>	200-299,9	0,1	1 021,1	15,6	274,8	270,5	187,7	0,4	0,1	0,6
	300-499,9	0,2	403,1	11,2	389,7	268,7	275,2	0,1	13,1	0,5
	500-	0,1	537,2	5,4	467,6	150,6	583,6	0,3		
	Alle <i>All</i>	0,1	667,4	11,9	346,7	254,6	290,8	0,2	6,1	0,4
Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>	100-199,9	0,2	263,2	5,7	193,6	63,0	77,6	0,4	0,8	1,8
	200-299,9	0,8	660,2	3,5	193,5	386,0	149,7	1,4	0,4	2,7
	300-499,9	0,4	426,3	3,8	344,8	152,3	210,0	1,9	0,4	2,2
	500-	0,6	370,3	14,1	333,5	211,0	445,4	0,7	4,0	3,1
	Alle <i>All</i>	0,5	445,7	6,0	272,2	207,6	215,1	1,3	1,2	2,4
Alle bruk <i>All holdings</i>	0 - 49,9	5,6	1 193,2	8,7	346,8	455,6	72,3	0,1	42,1	2,2
	50- 99,9	2,2	728,0	10,3	425,0	321,1	56,0		180,1	
	100-199,9	0,6	811,6	13,7	234,7	343,6	117,0	0,2	2,8	0,8
	200-299,9	0,2	743,6	16,1	226,3	353,4	185,3	0,7	17,7	1,7
	300-499,9	0,9	535,4	17,3	321,1	298,9	289,7	0,5	10,4	4,2
	500-	11,7	654,4	22,0	424,8	373,3	652,9	0,5	8,4	5,4
	Alle <i>All</i>	2,9	679,5	16,8	308,4	338,9	291,4	0,5	18,0	3,0

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for bioøkonomi 2016

Anleggsmiddel <i>Fixed assets</i>							Eigedelar
Jordbruk	Skogbruk <i>Forestry</i>		Tilleggs-	Anna	Privat <i>Private</i>		i alt
<i>Agriculture</i>	Skog og vegar	Anna	næring	næring	Hovedbyggn.	Anna	<i>Total</i>
	<i>Forest and</i>	<i>Other</i>	<i>Other</i>	<i>Other</i>	<i>Farmhouse</i>	<i>Other</i>	<i>Total</i>
	<i>forestry roads</i>		<i>farm-based</i>	<i>off-farm</i>			<i>assets</i>
2 041,1	192,4		55,6		662,3	420,1	5 245,7
1 554,4	222,0	6,1	255,0	169,8	880,6	272,8	4 926,2
2 725,8	334,2	14,1	225,3	21,6	993,9	282,2	6 534,5
3 119,4	407,9	19,7	357,0	129,1	1 097,4	370,3	7 352,1
5 664,4	351,6	6,2	371,8	414,5	1 067,3	383,4	11 069,2
3 662,4	335,7	10,9	307,9	209,4	1 019,0	342,3	8 070,9
1 271,3	267,9	38,4	111,3	195,8	830,9	381,2	4 785,2
2 335,4	172,6	16,6	306,9	92,5	563,8	313,0	5 288,3
2 686,5	309,6	18,1	93,5	184,0	831,1	316,4	5 971,3
5 087,9	1 047,3	16,8	268,7	77,9	965,9	191,7	9 684,5
2 740,9	415,3	22,4	172,4	144,5	797,4	303,9	6 268,5
4 610,0		0,7	482,5	308,8	1 294,9	260,3	8 431,0
6 875,3	2,0		206,5	223,2	1 252,6	210,5	10 514,7
7 517,3	4,9		134,9		1 053,0	186,1	10 768,1
5 593,1	1,6	0,2	255,3	292,5	1 227,8	263,4	9 338,3
1 874,7	254,6	12,9	267,8	43,8	716,8	437,9	4 801,3
2 852,9	364,4	38,3	164,2		1 035,1	127,1	5 598,0
3 607,3	261,1	26,2	299,7	65,9	941,7	608,6	7 001,9
6 230,1	151,5	39,6	163,9		777,5	269,5	9 399,3
3 416,8	258,9	37,3	283,8	31,5	909,0	453,0	6 671,6
1 262,9	47,2		124,6	61,3	867,6	513,7	5 211,5
1 053,4	53,5	1,2	773,7	25,6	748,8	229,4	4 686,6
1 704,5	34,2	5,1	115,8	52,8	731,8	248,4	4 762,4
2 581,2	122,5	10,7	208,3	20,6	663,3	275,7	5 469,5
4 491,4	45,5	9,0	147,8	112,7	885,0	211,1	7 485,5
6 192,1	95,2	5,3	101,6	61,5	663,9	133,3	8 955,8
2 855,0	67,3	6,8	227,0	57,8	759,7	252,3	5 958,1
1 258,6	52,4	1,1	6,9	114,2	821,5	406,1	3 556,5
1 912,0	59,7	8,5	47,4	8,0	1 051,7	278,2	4 713,5
3 751,0	108,9	7,7	220,4	53,7	767,7	319,7	6 582,0
5 154,0	217,6	14,8	205,9	0,9	1 092,8	231,6	8 740,5
3 263,7	110,0	8,5	150,0	37,0	900,1	304,3	6 200,3
2 220,2	132,9	11,0	85,0	3,7	557,0	192,4	4 973,2
3 321,4	206,3	22,4	101,1	33,4	464,7	201,7	5 712,8
6 244,4	159,3	15,3	52,9		660,3	155,6	9 032,6
3 311,3	172,5	18,1	85,1	16,9	516,4	186,7	5 885,3
1 013,6	23,4	5,1	87,0	62,7	457,1	199,5	2 454,7
1 704,0	60,7	9,5	41,2	88,4	341,9	226,3	3 870,2
3 200,9	38,0	15,7	297,2	45,2	497,9	324,2	5 561,2
5 797,8	118,0	9,2	130,8	107,5	706,9	207,8	8 460,8
2 900,8	56,8	10,9	156,2	71,0	491,0	249,9	5 088,6
1 977,9	73,6	44,9	400,1	365,3	1 125,5	690,6	6 804,5
1 270,8	70,1	3,0	463,2	14,9	743,8	295,3	4 583,8
1 568,3	146,5	13,5	146,9	106,5	736,4	305,6	4 548,7
2 545,5	166,2	13,6	188,6	55,0	772,2	248,8	5 534,9
3 675,7	189,2	15,6	214,5	105,1	830,4	321,2	6 830,1
5 784,3	351,3	11,8	244,3	184,0	933,3	268,6	9 931,0
3 319,0	200,4	14,2	217,0	111,3	824,1	298,7	6 644,2

Hovudtabell 12b Gjeld og egenkapital 31.12, 1000 kroner per bruk*Liabilities and own capital on 31 December, NOK 1000 per holding*

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa	Gjeld Liabilities					Gjeld i alt Total liabilities	Eigen- kapital Own capital
		Kortsiktig Short-term			Langsiktig Long-term			
		Driftskreditt	Skattefuten	Anna	Familien	Anna		
		<i>Farm size,</i> <i>decares</i>	<i>Working</i> <i>credit</i>	<i>Indirect</i> <i>taxes</i>	<i>Other</i>	<i>Family</i> <i>Other</i>		
Austlandet Eastern Norway Flatbygder Lowlands	50- 99,9	98,7	71,3	310,9	275,4	2 597,4	3 353,7	1 892,0
	100-199,9	71,6	50,3	185,8	64,5	1 975,1	2 347,2	2 579,0
	200-299,9	118,2	63,4	277,8	144,2	2 047,9	2 651,6	3 882,9
	300-499,9	244,0	72,8	197,6	52,3	2 877,3	3 444,0	3 909,4
	500- Alle All	271,6 195,4	71,0 66,5	582,7 351,5	322,8 175,9	4 041,4 2 989,0	5 289,5 3 778,3	5 779,7 4 292,8
Austlandet Eastern Norway Andre bygder Other parts	100-199,9	19,6	17,3	85,7	117,0	1 192,4	1 432,0	3 353,4
	200-299,9	65,2	23,8	96,4	94,6	1 828,9	2 108,9	3 179,2
	300-499,9	80,3	47,6	256,5	68,3	1 871,3	2 324,0	3 647,1
	500- Alle All	183,2 87,4	56,4 37,0	455,5 234,7	292,4 128,0	3 179,2 1 960,5	4 166,7 2 447,6	5 517,7 3 820,8
	Agder og Rogaland Jæren	200-299,9	147,7	56,3	673,8	34,1	4 236,5	5 148,4
300-499,9		219,8	56,3	489,2	100,2	4 532,8	5 398,2	5 116,3
500- Alle All		486,5 229,2	108,3 65,7	570,0 534,3	49,7	5 827,8 4 478,3	6 992,6 5 357,3	3 775,6 3 981,0
Agder og Rogaland Andre bygder Other parts		100-199,9	121,2	50,3	322,4	140,3	2 320,0	2 954,2
	200-299,9	51,1	19,3	205,0	70,4	2 179,1	2 524,8	3 073,1
	300-499,9	91,1	52,4	494,5	100,3	2 863,8	3 602,1	3 399,8
	500- Alle All	168,3 113,6	69,0 45,7	880,7 429,8	123,9 104,4	4 124,6 2 782,3	5 366,6 3 475,9	4 032,6 3 195,9
	Vestlandet Western Norway	0 - 49,9	1,6	27,8	70,5	4,1	621,1	725,1
50- 99,9		13,7	20,8	344,2	4,5	1 381,6	1 764,8	2 921,7
100-199,9		37,7	33,2	148,3	105,7	1 169,7	1 494,6	3 267,5
200-299,9		85,4	19,4	238,7	18,8	1 555,9	1 918,2	3 551,3
300-499,9		268,7	27,7	533,6	91,3	2 540,5	3 461,7	4 024,5
500- Alle All		169,9 113,7	16,0 25,2	533,7 316,6	195,8 67,1	3 369,6 1 766,7	4 285,1 2 289,3	4 670,9 3 668,8
Trøndelag Flatbygder Lowlands		100-199,9	242,9	36,8	128,0		1 760,8	2 168,5
	200-299,9	81,7	55,1	159,5	26,0	1 936,6	2 258,9	2 454,3
	300-499,9	211,1	62,1	274,5	57,6	2 894,1	3 499,4	3 082,4
	500- Alle All	204,6 176,8	76,5 61,1	221,2 217,4	18,0 35,8	4 105,0 2 731,3	4 625,3 3 222,4	4 115,2 2 978,0
	Trøndelag Andre bygder Other parts	200-299,9	34,6	36,2	128,8	3,3	1 066,9	1 269,8
300-499,9		129,1	16,9	295,9	25,4	2 432,9	2 900,2	2 812,5
500- Alle All		100,8 86,3	108,9 39,8	365,2 240,9	14,0 15,0	4 371,4 2 173,6	4 960,3 2 555,7	4 072,3 3 329,9
Nord-Noreg Northern Norway		100-199,9	44,2	35,6	144,3	58,3	1 070,2	1 352,6
	200-299,9	91,5	27,6	133,3	6,0	1 457,7	1 716,2	2 154,0
	300-499,9	153,1	50,5	254,9	83,6	2 712,0	3 254,0	2 307,3
	500- Alle All	284,6 141,7	24,1 36,7	794,3 306,7	24,9 45,9	4 935,4 2 510,8	6 063,3 3 041,8	2 397,6 2 046,8
	Alle bruk All holdings	0 - 49,9	153,2	29,0	248,7	40,0	2 419,9	2 890,8
50- 99,9		33,5	34,7	277,5	56,2	1 547,7	1 949,6	2 634,3
100-199,9		60,4	38,7	168,5	88,5	1 523,2	1 879,2	2 669,5
200-299,9		84,5	36,3	225,6	52,0	1 901,3	2 299,6	3 235,3
300-499,9		174,8	48,2	337,0	70,8	2 709,7	3 340,5	3 489,9
500- Alle All		242,5 140,6	63,9 45,8	569,9 322,3	194,1 91,9	4 117,2 2 533,9	5 187,5 3 134,5	4 743,5 3 509,8

Hovudtabell 13a Variable kostnader, 1000 kroner per bruk*Variable costs, NOK 1000 per holding*

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa	Så Korn	Andre såvarer og planter	Handels- gjødsel	Kalk	Plantevern- middel	Konserve- ringsmiddel	Kraftfôr	Meieri- produkt
	<i>Farm size,</i>	<i>Cereal</i>	<i>Other</i>	<i>Fertilizer</i>	<i>Lime</i>	<i>Pesticides</i>	<i>Preserva- tives</i>	<i>Feed</i>	<i>Dairy</i>
	<i>decares</i>	<i>seeds</i>	<i>seeds/plants</i>					<i>concentrate</i>	<i>products</i>
Austlandet <i>Eastern Norway</i> Flatbygder <i>Lowlands</i>	50- 99,9	30,8		16,3	5,3	11,3		521,5	3,0
	100-199,9	14,4		30,4	0,3	8,1	0,1	214,7	1,2
	200-299,9	21,8	0,8	49,3	2,0	15,3	0,3	340,2	25,6
	300-499,9	33,6	0,4	76,2	4,4	18,8	2,9	407,9	17,0
	500-	73,2	7,1	185,2	7,1	64,7	7,0	391,0	4,8
	Alle <i>All</i>	42,0	2,7	99,6	4,2	32,2	3,3	366,6	11,3
Austlandet <i>Eastern Norway</i> Andre bygder <i>Other parts</i>	100-199,9	6,7	1,0	26,8	1,9	2,7	1,5	54,7	5,6
	200-299,9	8,6		41,1	2,5	3,0	4,8	174,6	9,8
	300-499,9	12,1	1,7	62,7	2,4	4,8	4,6	220,9	6,4
	500-	35,7	4,4	137,3	9,4	20,0	12,9	385,5	22,3
	Alle <i>All</i>	14,6	1,7	64,0	3,6	6,9	5,5	209,9	10,2
Agder og Rogaland Jæren	200-299,9	13,5		46,8	1,1	4,3	8,9	825,9	10,3
	300-499,9	10,9		67,1	1,8	3,0	12,2	682,3	11,2
	500-	18,6		106,5	2,6	4,3	15,0	1 093,7	32,7
	Alle <i>All</i>	19,7		65,0	2,3	5,6	9,7	767,8	13,1
Agder og Rogaland Andre bygder <i>Other parts</i>	100-199,9	4,0	2,5	30,9	0,9	3,5	2,9	263,9	10,4
	200-299,9	4,8	0,3	42,5	2,8	1,2	2,4	240,4	9,5
	300-499,9	6,5		80,7	4,6	4,0	8,1	391,9	19,6
	500-	30,4	94,8	95,5	3,8	8,7	5,1	677,4	21,4
	Alle <i>All</i>	12,5	15,7	61,2	3,0	5,3	4,7	372,8	14,5
Vestlandet <i>Western Norway</i>	0 - 49,9	23,5	3,0	9,0		14,9	0,5	11,1	0,6
	50- 99,9	0,9	0,7	13,1	0,2	17,0	0,7	14,1	2,4
	100-199,9	2,6		26,9	1,2	2,1	6,2	219,2	8,4
	200-299,9	4,9		41,4	2,7	1,3	9,1	276,2	14,1
	300-499,9	7,5		66,5	2,5	2,8	9,2	430,9	17,4
	500-	13,3		109,8	6,4	2,4	8,7	568,4	30,4
	Alle <i>All</i>	6,3	0,3	43,8	2,1	4,7	6,9	274,9	12,5
Trøndelag Flatbygder <i>Lowlands</i>	100-199,9	13,3		26,4		5,0	1,2	436,8	12,1
	200-299,9	14,2	0,5	44,7	2,2	5,6	2,4	280,4	1,7
	300-499,9	24,3		68,3	1,5	9,6	5,6	557,0	4,7
	500-	36,5	1,2	111,8	10,1	14,5	4,0	396,1	16,3
	Alle <i>All</i>	22,7	0,4	65,6	3,1	8,9	4,0	441,7	6,8
Trøndelag Andre bygder <i>Other parts</i>	200-299,9	7,4		37,3	3,0	1,5	7,7	207,9	7,3
	300-499,9	9,1		64,5	3,4	1,7	11,9	289,4	15,2
	500-	12,2		117,1	5,3	2,1	23,6	524,7	22,2
	Alle <i>All</i>	8,9		60,1	3,7	1,7	11,8	312,2	15,3
Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>	100-199,9	2,5		25,8		0,4	3,4	122,1	6,1
	200-299,9	5,0		47,2	1,3	0,8	3,1	171,3	5,1
	300-499,9	8,9		66,4	0,6	0,9	4,7	342,1	18,2
	500-	14,3	0,3	112,9	2,8	2,3	13,3	590,3	21,5
	Alle <i>All</i>	7,7	0,1	62,8	1,1	1,0	5,7	305,3	13,1
Alle bruk <i>All holdings</i>	0 - 49,9	46,8	1,5	30,5		17,4	0,3	253,3	1,3
	50- 99,9	7,9	0,4	14,8	1,3	14,1	0,7	157,0	2,7
	100-199,9	6,6	0,5	27,6	1,3	3,4	3,0	214,0	7,5
	200-299,9	9,9	0,2	43,8	2,2	4,4	4,9	292,8	11,7
	300-499,9	14,7	0,3	68,9	2,7	6,2	6,9	393,3	13,8
	500-	42,7	11,5	141,6	6,4	29,9	9,8	502,9	16,3
	Alle <i>All</i>	18,1	2,5	66,9	3,0	10,5	5,9	347,1	12,0

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for bioøkonomi 2016

Anna for Other fodder	Veterinær, inseminasjon og medisin Vet, inseminasjon og medisin	Fjøskontroll + anna til husdyrholdet Miscell. costs of livestock prod.	Innkjøp av dyr Purchase of livestock					Andre forbruksart. Other varia- ble costs	Variable kostn. i alt Total variable costs	
			Storfe Cattle	Grisar Pigs	Sauer Sheep	Fjørfe Poultry	Geiter o.a. Goats, other			
	4,6	1,5		81,0			204,0	62,0	941,3	
10,3	2,7	3,6	3,0	64,1	0,5		51,7	23,9	429,0	
6,3	18,1	3,2	12,9	14,9	0,2		65,2	0,1	24,9	601,1
13,4	27,2	3,2	33,9	12,5	0,6		31,9		43,6	727,5
9,2	23,8	6,0	27,5	61,8	1,7		56,5	0,1	66,1	992,8
9,5	19,4	4,2	21,2	40,9	0,9		58,4		45,4	761,8
9,1	11,0	5,4	4,6	0,1	1,4				13,2	145,7
16,0	21,9	8,2	27,1	0,1	1,0	14,0		2,0	39,1	373,8
21,7	30,4	11,2	47,3	4,2	2,4	15,0		0,1	46,1	494,0
40,1	46,1	13,1	11,5	2,2	3,2	34,9			59,5	838,1
20,9	27,4	9,4	25,2	2,0	2,0	14,9		0,4	39,3	457,9
27,3	45,2	14,1	36,1	220,8	1,0	227,1			79,4	1 561,8
65,3	66,2	11,3	69,6	118,2	0,6				54,7	1 174,4
63,6	107,7	34,2	129,3	239,4	1,4	78,9		0,8	116,3	2 045,0
44,0	60,6	14,9	59,5	151,6	0,7	104,7		0,1	139,6	1 458,9
14,2	31,3	6,1	21,0	29,4	0,9	35,1			40,2	497,2
40,0	29,5	7,4	30,3	11,2	1,9	0,1		0,4	37,1	461,8
49,3	43,2	9,6	57,6	17,6	2,2			0,4	50,1	745,4
133,3	47,9	19,6	142,4	79,5	5,1	58,5		1,1	73,8	1 498,3
50,5	35,7	10,0	53,7	27,3	2,3	23,9		0,4	66,1	759,6
1,5	2,2	0,4							21,3	88,0
3,2	2,8	0,9	2,5		0,7				63,5	122,7
15,8	23,6	6,6	26,1	1,8	1,2	9,2		0,5	23,6	375,0
25,3	37,7	9,2	15,9	8,2	1,1				39,8	486,9
28,4	57,9	10,0	50,2	26,3	1,3			0,3	54,4	765,6
53,6	78,9	13,0	127,4		0,5			0,4	83,9	1 097,1
21,7	36,1	7,5	32,2	9,3	1,0	2,1		0,2	44,6	506,2
	29,7	1,1	4,3	27,7		78,4			34,2	670,2
15,4	19,7	3,9	26,9		1,2	50,3		0,6	36,8	506,5
11,0	39,3	9,6	31,6	29,9	2,7	107,2		0,5	48,1	950,9
23,8	58,3	10,9	19,6	16,0		35,1			43,7	797,9
13,4	36,6	7,4	25,1	19,0	1,5	74,8		0,4	42,6	774,0
18,9	39,8	8,6	37,4		1,4				32,6	410,8
30,3	52,0	15,1	32,7		0,5			0,3	47,8	573,9
32,9	62,8	17,3	33,1		0,3				91,9	945,5
25,6	51,2	12,5	33,1	3,9	0,8			0,1	47,7	588,6
8,1	13,2	3,6	8,8		1,9			-0,1	21,5	217,3
16,4	23,0	4,7	21,0		0,9	0,1		3,2	32,8	335,9
20,5	54,5	9,1	16,2	2,2	1,2			0,4	60,7	606,6
52,1	70,1	14,1	43,8	131,3	1,1			0,1	87,0	1 157,3
23,4	41,5	7,9	21,4	26,8	1,2			1,0	51,1	571,1
1,0	4,2	2,7				84,5			296,7	740,2
3,0	4,6	1,4	1,5	15,8	0,6	50,2			55,5	331,5
11,5	19,7	5,0	12,7	20,8	1,0	22,4		0,1	24,2	381,3
19,9	29,1	7,2	23,8	22,4	1,0	34,5		0,8	38,0	546,6
27,1	44,5	9,6	40,8	20,4	1,5	19,3		0,2	50,3	720,5
38,6	48,9	12,5	49,6	62,6	1,8	39,0		0,2	72,3	1 086,6
23,3	34,9	8,3	31,1	28,5	1,3	30,1		0,3	53,4	677,2

Hovudtabell 13b Faste kostnader og kostnader i alt, 1000 kroner per bruk*Fixed costs and total costs, NOK 1000 per holding*

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size,</i> <i>decares</i>	Leigd arbeid <i>Hired labour</i>		Drivstoff o.l. <i>Fuel etc.</i>	Vedlikehald <i>Maintenance</i>				
		Avløyсар, m.m. <i>Regular</i> <i>paid labour</i>	Sos. utg. <i>Social</i> <i>costs</i>		Mask., reisk. <i>Mach. and</i> <i>equipment</i>	Traktor <i>Tractor</i>	Yrkesbil, skurtr. <i>Farm car,</i> <i>harvester</i>	Driftsbyggn. <i>Out-</i> <i>buildings</i>	Grøfter, vassanl. <i>Drainage,</i> <i>water supply</i>
Austlandet <i>Eastern Norway</i> Flatbygdar <i>Lowlands</i>	50- 99,9	101	10,4	19,5	12,2	13,6	3,5	44	2,1
	100-199,9	45,4	4,6	16,2	16,1	11,6	5,1	20,6	2,4
	200-299,9	56,7	2,9	22,5	23,6	13,3	6,1	29,0	2,3
	300-499,9	104,1	6,0	38,2	43,1	22,8	5,1	44,0	4,8
	500-	156,2	15,8	85,2	60,5	33,7	15,6	61,1	7,5
	Alle <i>All</i>	103,6	8,8	47,5	40,0	22,6	8,9	43,3	4,7
Austlandet <i>Eastern Norway</i> Andre bygdar <i>Other parts</i>	100-199,9	38,8	1,2	15,7	18,7	10,4	1,8	21,9	1,8
	200-299,9	86,0	3,4	30,0	30,3	18,5	6,4	36,1	3,0
	300-499,9	116,1	4,7	39,7	40,7	29,9	5,2	45,4	2,6
	500-	177,6	10,4	79,2	65,6	47,0	12,0	62,2	13,0
	Alle <i>All</i>	103,3	4,7	39,5	38,0	26,0	5,9	41,3	4,6
Agder og Rogaland Jæren	200-299,9	165,5	2,9	17,3	33,9	10,7	2,5	52,7	8,1
	300-499,9	135,7	1,8	38,3	52,0	14,0	2,6	92,2	6,0
	500-	256,9	5,7	50,3	71,0	30,3	2,3	129,5	2,5
	Alle <i>All</i>	196,7	3,5	29,6	48,6	14,6	2,4	81,1	5,3
Agder og Rogaland Andre bygdar <i>Other parts</i>	100-199,9	86,7	7,7	18,0	22,5	7,3	3,4	20,8	1,9
	200-299,9	68,2	1,2	24,2	38,7	10,4	1,8	38,5	1,9
	300-499,9	128,1	3,1	38,1	43,9	13,6	3,1	51,6	2,0
	500-	249,4	18,0	60,2	72,8	19,7	4,6	71,5	1,3
	Alle <i>All</i>	143,8	9,4	33,0	40,8	12,2	3,4	44,4	1,7
Vestlandet <i>Western Norway</i>	0 - 49,9	93,1	4,0	10,6	15,0	6,4	0,9	8,3	3,1
	50- 99,9	145,7	8,5	11,2	21,1	8,6	2,6	14,1	0,6
	100-199,9	91,5	3,4	15,2	29,0	11,4	1,3	32,7	1,3
	200-299,9	108,7	1,8	28,0	42,8	17,7	0,3	38,9	1,5
	300-499,9	121,5	1,8	36,3	50,8	22,5	1,6	53,3	1,8
	500-	195,0	3,9	77,0	94,4	44,0	4,6	87,9	2,9
	Alle <i>All</i>	117,5	3,3	27,4	40,9	17,5	1,5	39,7	1,6
Trøndelag Flatbygdar <i>Lowlands</i>	100-199,9	34,7	1,5	11,6	16	6,7	0,2	62,8	3,8
	200-299,9	67,2	3,1	20,9	25,4	14,4	1,7	26,0	2,0
	300-499,9	81,6	1,1	38,3	40,1	22,9	4,8	50,8	3,4
	500-	92,4	3,1	41,7	49,5	25,9	2,6	86,5	4,8
	Alle <i>All</i>	74,9	2,1	31,5	35,5	19,6	3,1	51,7	3,3
Trøndelag Andre bygdar <i>Other parts</i>	200-299,9	88,0	1,1	29,0	42,5	18,7	6,2	31,1	3,5
	300-499,9	109,4	2,6	34,9	41,5	21,4	5,9	77,9	1,6
	500-	118,0	5,2	74,0	60,3	65,7	6,1	76,0	6,5
	Alle <i>All</i>	103,8	2,7	37,6	45,3	26,0	5,9	58,2	2,9
Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>	100-199,9	83,9	2,2	17,3	26,1	12,2	0,4	21,3	
	200-299,9	123,3	3,1	36,5	31,9	21,6	2,8	25,6	0,9
	300-499,9	159,6	1,5	42,5	48,2	29,5	3,3	52,2	0,4
	500-	181,1	5,5	65,4	78,6	41,0	6,1	83,2	1,8
	Alle <i>All</i>	140,0	2,9	40,6	45,7	26,5	3,2	45,4	0,7
Alle bruk <i>All holdings</i>	0 - 49,9	296,8	20,2	12,0	17,2	5,4	4,0	27,2	1,6
	50- 99,9	114,1	7,4	12,7	21,4	9,6	2,2	20,8	1,0
	100-199,9	68,5	3,6	15,9	23,7	10,6	2,2	27,3	1,7
	200-299,9	93,6	2,4	26,7	34,1	16,1	3,4	34,2	2,6
	300-499,9	118,8	3,0	38,3	44,7	23,0	4,0	55,5	2,7
	500-	172,1	10,8	72,9	66,7	37,1	9,8	73,8	6,2
	Alle <i>All</i>	118,7	5,1	36,8	41,3	21,0	4,6	47,1	3,1

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for bioøkonomi 2016

Jord, vegar	Vedlikehald i alt	Sum avskrivn.	Maskinleige	Jordleige	Annan leige	Forsik- ringer	El. kraft	Privatbil i jordbruket	Admini- strasjon	Faste kostn. i alt	Kostnader i alt
Famlands etc.	Total maintenance	Total depreciation	Rented machinery	Rented farmland	Other rent	Insurance	Electricity	Private car in agric.	Admini- stration	Total fixed costs	Total costs
3,3	78,7	134,2	28,2	6,3	40,5	31,7	9,4	11,3	42,2	513,4	1 454,7
2,3	58,1	96,4	45,6	8,2	0,9	23,8	11,4	7,6	33,7	351,9	780,9
6,8	81,1	145,9	54,5	12,1	40,2	32,0	18,3	13,2	36,5	515,9	1 117,0
10,5	130,3	173,2	90,1	30,0	4,2	38,2	27,4	12,6	46,5	700,8	1 428,3
10,9	189,3	310,7	157,6	156,5	32,8	53,4	38,2	14,3	70,3	1 280,3	2 273,1
8,3	127,8	203,7	98,1	66,7	22,2	39,8	26,3	12,4	50,9	807,8	1 569,6
4,6	59,2	78,4	27,0	2,3	1,6	18,9	12,9	13,3	27,3	296,6	442,3
8,8	103,1	148,1	34,0	4,5	5,5	26,4	18,0	16,4	39,6	515,0	888,8
12,0	135,8	156,1	71,9	20,1	8,6	31,6	25,4	14,1	47,5	671,6	1 165,6
18,0	217,8	278,0	122,2	56,9	12,5	46,4	40,3	15,4	70,4	1 127,1	1 965,2
10,6	126,4	159,3	62,9	19,9	16,8	30,7	23,9	14,6	45,7	647,7	1 105,6
9,5	117,4	225,5	113,9	10,4	12,2	33,8	32,0	9,6	63,9	804,4	2 366,2
11,4	178,2	320,8	145,3	59,0	22,0	36,0	46,5	11,1	74,1	1 068,8	2 243,2
13,8	249,4	294,3	237,2	118,4	32,2	54,1	55,4	9,2	83,0	1 446,1	3 491,1
9,9	161,9	262,9	139,0	46,6	17,4	39,0	52,3	9,9	72,4	1 031,2	2 490,1
2,4	58,3	110,7	86,6	12,7	1,0	26,3	24,7	10,7	39,7	483,1	980,3
6,3	97,6	144,2	45,2	12,3	2,7	25,0	22,1	14,3	50,0	507,0	968,8
11,6	125,8	174,3	79,2	30,2	15,0	29,6	24,3	12,0	57,1	716,8	1 462,2
11,7	181,6	297,9	159,2	50,1	23,8	52,8	39,8	15,6	84,6	1 233,0	2 731,3
7,8	110,3	174,7	82,0	23,7	9,8	32,7	32,1	12,4	57,6	721,5	1 481,1
1,4	35,1	69,0	7,9	1,9	0,4	12,5	9,4	10,0	35,3	289,2	377,2
12,1	59,1	70,5	17,0	4,6	1,4	18,1	10,6	12,6	31,3	390,6	513,3
5,4	81,1	108,5	15,0	4,2	1,9	19,4	16,2	11,8	38,0	406,2	781,2
7,5	108,7	147,8	39,6	8,3	22,1	22,4	22,3	13,7	42,9	566,3	1 053,2
9,1	139,1	230,6	61,8	14,4	15,8	36,9	34,9	13,6	55,4	762,1	1 527,7
14,0	247,8	324,4	217,7	20,9	13,1	50,3	45,3	18,9	65,5	1 279,8	2 376,9
8,1	109,3	158,0	47,2	8,9	11,3	26,2	23,5	13,2	44,7	590,5	1 096,7
7,4	96,9	81,5	31,5	2,9		30,8	22,1	9,0	33,6	356,1	1 026,3
4,9	74,4	118,7	53,7	11,9		26,1	19,0	8,1	44,1	447,2	953,7
6,6	128,6	208,0	125,8	25,1	3,3	45,0	31,0	8,6	59,5	755,9	1 706,8
10,2	179,5	271,9	188,4	73,8	9,1	61,6	38,7	11,4	76,0	1 047,6	1 845,5
6,8	120,0	182,9	108,5	28,5	3,2	41,6	28,3	9,1	55,7	686,3	1 460,3
7,0	109,0	127,8	56,5	7,6	3,1	28,8	20,6	13,9	41,8	527,2	938,0
8,4	156,7	172,1	102,2	17,3	12,7	34,8	29,9	14,8	54,4	741,8	1 315,7
7,6	222,2	332,9	132,8	43,4	11,8	56,0	47,7	15,9	68,6	1 128,5	2 074,0
7,7	146,0	179,6	86,6	16,8	8,6	35,7	29,1	14,6	51,4	712,5	1 301,1
2,8	62,8	68,9	79,1	1,0	1,0	19,5	16,0	11,8	31,2	394,7	612,0
4,7	87,5	108,6	78,0	2,6	5,4	28,7	21,6	10,8	43,0	549,1	885,0
5,7	139,3	178,7	80,4	4,8	9,4	39,3	34,4	15,0	58,2	763,1	1 369,7
8,0	218,7	300,1	148,5	14,6	30,0	53,2	53,5	12,2	83,0	1 165,8	2 323,1
5,3	126,8	163,0	92,5	5,4	10,9	35,5	31,4	12,8	54,2	716,0	1 287,1
1,0	56,4	135,2	25,8	1,2	60,7	31,3	76,1	9,0	65,6	790,3	1 530,5
7,9	62,9	86,2	20,9	4,9	8,9	20,7	12,1	11,5	33,3	395,6	727,1
4,1	69,6	98,2	43,6	5,2	1,4	22,4	16,5	11,0	34,7	390,6	771,9
6,9	97,3	143,1	56,1	8,5	14,2	27,5	21,3	12,8	43,8	547,3	1 093,9
9,4	139,3	194,0	89,7	22,8	10,6	36,4	30,8	12,9	54,9	751,5	1 472,0
11,8	205,4	301,4	161,3	90,2	24,2	52,9	42,7	14,2	73,9	1 222,0	2 308,6
8,1	125,2	180,7	83,4	28,3	13,7	34,3	28,7	12,7	51,9	719,5	1 396,7

Hovudtabell 14a *Inntekter frå planteproduksjon, 1000 kroner per bruk**Output from crop products, NOK 1000 per holding*

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size,</i> <i>decares</i>	Bygg <i>Barley</i>	Havre <i>Oats</i>	Kveite <i>Wheat</i>	Oljefrø, erter anna korn o.a. <i>Oilseeds, peas,</i> <i>other cereals etc</i>	Grasfrø <i>Grass</i>	Poteter <i>Potatoes</i>
Austlandet <i>Eastern Norway</i>	50- 99,9	63,0					
Flatbygder <i>Lowlands</i>	100-199,9	65,9	23,3	41,9	3,9		0,3
	200-299,9	82,2	54,1	92,6	15,0	12,5	16,6
	300-499,9	84,6	53,3	134,0	34,2		9,1
	500-	273,2	121,9	506,8	78,6	56,7	107,6
	Alle <i>All</i>	146,5	70,7	237,4	39,9	22,5	43,6
Austlandet <i>Eastern Norway</i>	100-199,9	9,5	9,7	8,3	4,1		17,3
Andre bygder <i>Other parts</i>	200-299,9	3,3	20,3	12,2			-0,3
	300-499,9	14,3	23,4	11,6			23,4
	500-	125,3	57,7	82,8	7,3		130,0
	Alle <i>All</i>	33,0	25,9	24,9	2,4		38,3
Agder og Rogaland	200-299,9	4,6					
Jæren	300-499,9						2,7
	500-	7,0					
	Alle <i>All</i>	4,5					0,9
Agder og Rogaland	100-199,9					11,9	38,6
Andre bygder <i>Other parts</i>	200-299,9						1,0
	300-499,9	0,3					0,2
	500-	1,0	7,0			0,6	142,7
	Alle <i>All</i>	0,3	1,1			2,5	30,9
Vestlandet <i>Western Norway</i>	0 - 49,9						
	50- 99,9						
	100-199,9	1,8					0,1
	200-299,9						0,1
	300-499,9	8,8					0,7
	500-						
	Alle <i>All</i>	2,7					0,2
Trøndelag	100-199,9	74,7					
Flatbygder <i>Lowlands</i>	200-299,9	78,0	2,5				1,1
	300-499,9	142,3	10,3	13,6			
	500-	216,6	20,0	5,4	8,5		25,1
	Alle <i>All</i>	131,5	9,0	7,1	1,6		5,0
Trøndelag	200-299,9	3,9					0,1
Andre bygder <i>Other parts</i>	300-499,9	6,4		0,7			
	500-	37,5					
	Alle <i>All</i>	10,6		0,3			
Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>	100-199,9						2,3
	200-299,9						-0,8
	300-499,9						0,1
	500-	6,2					0,1
	Alle <i>All</i>	1,2					0,2
Alle bruk <i>All holdings</i>	0 - 49,9						
	50- 99,9	13,3					
	100-199,9	19,2	6,4	9,6	1,6	1,5	8,7
	200-299,9	21,8	11,6	17,0	2,5	2,1	2,9
	300-499,9	33,4	13,3	24,5	5,4		5,5
	500-	141,5	56,4	202,0	31,1	21,2	74,0
	Alle <i>All</i>	47,6	19,3	53,2	8,7	4,9	18,4

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for bioøkonomi 2016

Gren- saker	Frukt og bær	Grovfôr	Andre planteprod.	Planteprod. i alt
<i>Vegetables</i>	<i>Fruit and berries</i>	<i>Coarse fodder</i>	<i>Other plant prod.</i>	<i>Total plant prod.</i>
41,2	65,5	1,0	56,5	227,2
1,1	78,0	4,8		219,2
5,3		9,7		288,0
1,2	23,8	20,5		360,7
67,6	5,1	34,9	2,8	1 255,2
26,9	22,3	20,2	3,1	633,1
		8,4		57,3
	38,7	12,9		87,1
0,3		16,0		89,0
		60,7		463,8
0,1	7,2	22,3		154,1
121,6		32,8		159,0
17,6		40,0		60,3
		94,0		101,0
229,8		44,6	16,9	296,7
103,6	18,4	27,4		199,9
		20,4		21,4
		34,5		35,0
102,6		37,9		291,8
124,9	8,5	28,6	12,6	209,4
	181,9	0,2	137,1	319,2
	320,0	0,3	35,7	356,0
	55,6	6,2		63,7
1,3	0,2	12,4		14,0
		28,7		38,2
		61,9		61,9
0,3	62,9	16,4	13,0	95,5
		8,0		82,7
1,1		9,7		92,4
		18,0		184,2
		55,3		330,9
0,3		22,0		176,5
		8,0		12,0
		26,4	0,4	33,9
		37,7		75,2
		21,2	0,2	32,3
		5,3		7,6
		13,3	0,1	12,6
		19,0		19,1
		31,7		38,0
		17,3		18,7
850,6	111,1	2,1	168,7	1 132,5
32,2	199,4	1,8	31,8	278,5
13,0	31,4	10,5		101,9
10,6	4,4	13,7		86,6
1,5	3,7	24,1		111,4
33,9	1,9	45,9	1,0	608,9
33,8	18,6	22,1	5,6	232,2

Hovudtabell 14b Inntekter frå husdyrproduksjon, eksklusive pristilskot. 1000 kroner per bruk*Output from livestock products, price support not included. NOK 1000 per holding*

Regionar <i>Regions</i>	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size,</i> <i>decares</i>	Storfe <i>Cattle</i>				Grisar <i>Pigs</i>			
		Mjølke	Livdyr	Kuslakt	Anna slakt	Smågris	Slaktegris	Purkerfrånar	
			Sold	Beef	Beef				
		<i>Milk</i>	<i>live</i>	<i>(cows)</i>	<i>(other)</i>	<i>Piglets</i>	<i>Pork</i>	<i>sows and boars</i>	
Austlandet <i>Eastern Norway</i> Flatbygder <i>Lowlands</i>	50- 99,9					21,1	390,6	5,0	
	100-199,9		18,1	3,6	15,5	1,9	139,8		
	200-299,9	63,3	9,6	15,2	25,7	245,9	190,9	9,4	
	300-499,9	245,3	16,7	67,9	81,4	130,8	101,0	25,9	
	500-	264,5	38,3	81,1	125,7	66,3	186,3	6,8	
	Alle <i>All</i>	167,5	22,4	49,3	72,3	106,0	165,2	11,0	
Austlandet <i>Eastern Norway</i> Andre bygder <i>Other parts</i>	100-199,9	84,0	12,6	21,0	19,5		0,7	0,1	
	200-299,9	253,7	15,5	46,4	75,9		0,2		
	300-499,9	371,3	40,9	89,0	188,5	27,9	6,1	2,0	
	500-	737,6	30,8	172,6	222,9		3,4		
	Alle <i>All</i>	349,7	26,6	80,2	130,9	30,5	3,1	0,7	
	Agder og Rogaland Jæren	200-299,9	549,8	32,9	82,4	110,3	237,8	400,1	18,6
300-499,9		1 282,9	60,8	179,2	250,1	17,6	500,4	16,6	
500-		1 424,6	65,7	223,1	140,0	191,9	628,9	26,6	
Alle <i>All</i>		898,6	43,2	132,4	151,2	150,4	424,8	19,3	
Agder og Rogaland Andre bygder <i>Other parts</i>		100-199,9	106,1	42,6	31,0	21,6	271,3	21,8	35,4
		200-299,9	400,1	46,0	84,8	74,3	0,7	94,9	2,7
	300-499,9	570,4	49,5	112,0	157,7	57,9	171,2	13,6	
	500-	887,0	122,1	154,1	321,2	6,7	274,1	10,9	
	Alle <i>All</i>	450,8	55,7	88,8	126,7	75,8	128,6	14,2	
	Vestlandet <i>Western Norway</i>	0 - 49,9							
50- 99,9		22,1	1,4	8,8	1,5				
100-199,9		260,0	23,8	39,4	66,2	4,7	101,1	1,9	
200-299,9		526,8	33,2	77,3	55,2	25,6	114,0	1,1	
300-499,9		759,0	31,4	127,7	227,4	22,0	59,0	1,0	
500-		1 160,1	39,1	282,4	436,8				
Alle <i>All</i>	475,0	25,0	82,6	118,6	13,4	68,0	1,0		
Trøndelag Flatbygder <i>Lowlands</i>	100-199,9	75,3	17,7	11,1	16,2	19,6	472,3	22,3	
	200-299,9	171,1	32,9	39,5	41,2	0,8	138,7	2,3	
	300-499,9	425,4	34,9	98,1	174,3	41,8	320,0	10,4	
	500-	528,3	69,4	121,6	283,5	54,0	31,4	97,1	
	Alle <i>All</i>	340,7	38,8	78,0	143,5	40,7	229,9	26,2	
	Trøndelag Andre bygder <i>Other parts</i>	200-299,9	519,3	47,6	86,6	97,0			
300-499,9		686,3	73,0	121,5	141,9				
500-		1 203,9	34,0	207,0	421,5				
Alle <i>All</i>		669,5	55,6	115,8	158,4	24,5	32,4	31,4	
Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>		100-199,9	119,5	3,7	29,1	34,3			
		200-299,9	258,2	36,1	38,2	70,7			
	300-499,9	691,3	20,4	104,7	106,5	131,9	1,1	11,4	
	500-	1 130,0	59,0	189,6	235,4	1,5	185,2		
	Alle <i>All</i>	554,8	28,9	89,3	108,4	46,7	37,1	4,0	
	Alle bruk <i>All holdings</i>	0 - 49,9					126,1	0,2	
50- 99,9		25,3	0,8	6,9	3,1	24,3	78,0	1,9	
100-199,9		129,0	18,9	25,3	34,4	63,8	100,5	22,1	
200-299,9		339,9	30,5	57,2	64,5	65,1	107,8	3,7	
300-499,9		578,7	38,3	107,0	161,0	57,6	114,7	9,8	
500-		703,7	50,8	147,5	221,9	41,7	157,8	12,8	
Alle <i>All</i>	433,0	33,2	82,4	117,9	57,7	114,8	10,4		

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for biøkonomi 2016

Sauer Sheep			Geiter Goats		Fjørfe Poultry		Hestar og	A. inntekter,	Husdyrprod.
Livdyr	Slakt	Ull	Livdyr/slakt	Mjølk	Livdyr/slakt	Egg	hestehald	husdyrhald	i alt
Sold	Mutton and		Sold live/		Sold live/			Livestock,	Livestock,
live	lamb	Wool	meat	Milk	meat	Eggs	Horses	other	total
					563,8	231,1			1211,6
3,9	28,7	3,3			206,1	79,3		3,6	503,8
	2,9	0,6			131,1	110,0		102,3	906,9
3,3	14,7	1,6			158,1	195,6	-0,1	83,0	1 125,2
	16,5	2,4			168,5	126,1		41,6	1 124,1
1,4	14,5	1,9			178,8	147,6		56,3	994,2
1,5	61,1	6,5	1,1	21,0				0,1	229,2
2,7	53,8	6,1	5,3	61,4	6,6	77,8	3,0		608,4
4,0	48,4	5,6			11,5	68,9			864,1
1,6	60,7	7,4			102,4	60,5		0,4	1 400,3
2,6	54,9	6,2	1,2	16,3	25,8	51,0	0,6	0,1	780,4
5,7	63,5	7,7			659,7	0,5		193,6	2 362,6
1,1	62,9	6,9						0,1	2 378,6
47,9	199,6	26,2			319,4			25,5	3 319,4
10,8	76,6	9,4			333,8	27,6		59,6	2 337,7
1,7	43,4	5,4			131,5		4,7	22,6	739,1
3,6	52,6	5,5			-0,1	0,1	0,5	0,8	766,5
5,5	96,1	7,7						0,1	1 241,7
7,9	143,1	11,7			187,2		-1,2	0,9	2 125,7
4,3	78,1	7,0			56,5	42,2	0,9	4,9	1 134,5
0,7	4,1	1,2	0,2	25,8			0,1	1,1	33,2
0,3	18,6	1,5					0,8	3,1	58,1
1,5	38,3	3,5	1,7	43,3	-0,9	54,3		0,4	639,2
1,9	60,3	5,3	0,5			0,3		0,1	901,6
6,2	69,3	6,5	0,1		-10,8	51,3		0,7	1 350,8
14,9	44,2	5,3							1 982,8
3,5	47,9	4,5	0,6	11,6	-3,0	25,8	0,1	0,7	875,3
0,5	116,1	6,7			316,2				950,7
0,4	17,8	1,1			266,3			2,9	819,0
					334,3		-0,3	95,8	1 554,0
					188,7			0,3	1 374,3
0,3	37,8	2,2			283,1		-0,1	43,5	1 264,6
4,7	62,5	6,5							824,2
4,3	78,7	6,5					-0,2	0,4	1 112,4
	45,5	5,6						1,7	1 919,2
3,7	68,5	6,5					-0,1	0,4	1 166,6
0,4	33,8	3,4	1,0	158,6					383,8
2,5	85,7	7,4	0,9	98,0		0,9		1,8	600,4
1,1	59,5	5,5	0,4	32,0				0,2	1 166,0
1,5	69,1	6,4						2,3	1 880,0
1,4	62,8	5,7	0,6	69,9		0,2		1,0	1 010,8
0,4	2,1	0,6	0,1	12,9	141,8	276,0	0,1	0,5	560,8
0,2	18,6	1,5	0,2	18,2	155,9	44,9	0,5	1,8	382,1
1,7	39,1	4,2	0,8	35,2	73,3	39,7	0,6	3,6	592,2
2,4	57,8	5,4	0,8	19,9	96,8	27,6	0,4	32,8	912,6
3,4	53,9	5,0	0,1	4,2	62,0	49,5	-0,1	23,8	1 268,9
5,1	54,1	6,1			129,1	56,3	-0,1	17,7	1 604,5
3,0	49,7	4,9	0,4	13,2	91,1	49,2	0,2	19,9	1 081,0

Hovudtabell 14c Tilskot, andre inntekter og produksjonsinntekt i alt, 1000 kroner per bruk*Grants, other income and total output, NOK 1000 per holding*

Regionar <i>Regions</i>	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Refusjon av avløysarutg. <i>Refunding of expenses for substitutes</i>	Produksjonstilskot <i>Production allowances</i>						Drifts- og pristilskot <i>Basic Deficiency payment</i>
			Arealtilskot <i>Acreage support</i>			Kultur- landskapstilskot <i>Cultural landscape support</i>	Husdyr support <i>Livestock support</i>	Botn- frådrag <i>deduction</i>	
			Grovfôr <i>Coarse fodder</i>	Korn <i>Cereals</i>	Salsavling <i>Crops for sale</i>				
Austlandet <i>Eastern Norway</i> Flatbygder <i>Lowlands</i>	50- 99,9	28,1		8,1	7,7	12,1	13,5	-6,0	20,9
	100-199,9	17,3	3,7	17,8	3,5	30,6	36,6	-6,0	19,4
	200-299,9	31,3	6,5	25,5	1,0	46,4	37,3	-6,1	24,8
	300-499,9	42,6	12,6	37,2	0,2	71,3	57,9	-6,0	58,4
	500-	43,9	17,3	93,4	4,4	159,5	82,6	-6,2	60,4
	Alle <i>All</i>	36,5	11,1	50,4	2,6	88,6	57,6	-6,1	44,7
Austlandet <i>Eastern Norway</i> Andre bygder <i>Other parts</i>	100-199,9	33,5	22,7	6,0	0,2	27,2	79,5	-5,8	72,2
	200-299,9	57,4	38,1	9,4		42,6	104,3	-6,0	145,7
	300-499,9	61,4	57,2	8,9	0,4	66,0	124,7	-6,0	157,3
	500-	66,6	77,1	42,9	2,3	123,2	153,7	-6,0	177,4
	Alle <i>All</i>	54,8	48,5	14,9	0,6	62,7	114,8	-5,9	137,1
Agder og Rogaland <i>Jæren</i>	200-299,9	73,1	2,4	2,4		37,9	137,2	-6,7	93,1
	300-499,9	78,2	1,8	0,6	0,3	63,9	193,1	-7,3	130,7
	500-	98,7	23,2	0,8	4,3	90,6	270,2	-7,6	121,5
	Alle <i>All</i>	74,2	5,9	1,5	1,3	52,2	162,5	-6,6	112,4
Agder og Rogaland <i>Andre bygder Other parts</i>	100-199,9	51,9	26,7	1,3	3,8	28,4	85,3	-6,2	65,7
	200-299,9	58,9	43,3			39,2	113,8	-6,1	136,0
	300-499,9	72,3	60,5	0,3		57,1	165,6	-6,3	166,8
	500-	86,4	102,2	3,8	6,5	99,3	248,8	-8,4	234,1
	Alle <i>All</i>	64,3	52,8	1,0	2,4	50,6	142,2	-6,5	143,1
Vestlandet <i>Western Norway</i>	0 - 49,9	6,7	1,6		30,5	5,5	15,7	-5,1	98,5
	50- 99,9	14,6	6,3		52,5	12,3	29,9	-6,1	103,6
	100-199,9	57,5	27,7	0,6	3,8	25,6	98,7	-6,2	159,5
	200-299,9	71,8	45,1	0,1	0,2	40,0	119,3	-6,0	162,7
	300-499,9	77,7	67,3	1,4		61,5	163,9	-6,1	228,4
	500-	74,8	115,9			102,7	193,2	-6,5	312,3
	Alle <i>All</i>	59,2	44,3	0,5	9,2	41,0	113,9	-6,1	178,1
Trøndelag <i>Flatbygder Lowlands</i>	100-199,9	36,6	5,3	27,5		31,6	32,6	-6,0	25,5
	200-299,9	55,0	14,4	28,1	0,1	46,6	86,7	-6,2	59,6
	300-499,9	59,5	20,4	45,4		72,0	93,4	-6,2	101,6
	500-	54,5	39,3	63,9	0,4	116,5	129,4	-6,0	123,1
	Alle <i>All</i>	55,0	20,8	42,2	0,1	69,2	91,9	-6,1	86,3
Trøndelag <i>Andre bygder Other parts</i>	200-299,9	72,9	41,6	1,8		42,1	113,3	-6,0	143,2
	300-499,9	71,7	70,1	1,8		67,9	151,3	-6,1	186,3
	500-	80,7	85,8	4,8		108,0	194,2	-11,1	277,3
	Alle <i>All</i>	73,0	59,7	3,0		62,7	141,2	-6,8	176,2
Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>	100-199,9	60,7	34,9		0,5	27,5	105,3	-6,0	238,2
	200-299,9	77,6	55,2		0,7	42,9	135,8	-6,2	227,9
	300-499,9	89,5	93,8		0,1	69,6	135,1	-6,2	354,1
	500-	83,7	145,2	2,6	0,3	113,4	175,0	-6,0	480,0
	Alle <i>All</i>	80,0	82,5	0,5	0,4	63,1	137,9	-6,1	326,8
Alle bruk <i>All holdings</i>	0 - 49,9	21,2	1,5		17,8	3,8	16,1	-4,5	100,5
	50- 99,9	22,7	6,2	1,7		12,3	36,2	-6,1	92,8
	100-199,9	43,9	20,8	6,7	2,2	27,8	78,4	-6,0	100,7
	200-299,9	61,6	32,6	8,2	0,3	42,3	103,3	-6,1	126,9
	300-499,9	67,9	50,4	12,8	0,1	66,4	130,2	-6,2	174,4
	500-	64,3	62,2	47,4	2,9	128,7	148,2	-6,7	183,2
	Alle <i>All</i>	58,7	40,4	16,6	2,8	62,5	111,9	-6,2	147,1

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for bioøkonomi 2016

Tilsk. økol. drift	Miljø- tilskot	Andre tilskot	Tilskot i alt	Leigeinntekter <i>Income from hiring out</i>			Sal av mjølkekvote	Andre inntekter	I alt	Produksjons- inntekt i alt
				Traktor i skogen	Maskinar i anna næring	Yrkesbil brukt privat				
<i>Grants for organic production</i>	<i>Environ- mental grants</i>	<i>Other grants</i>	<i>Total grants</i>	<i>Tractor used in farm forestry</i>	<i>Machinery used in other occupations</i>	<i>Farm car used privately</i>	<i>Sales of milk quotas</i>	<i>Other income</i>	<i>Total</i>	<i>Total output</i>
		0,3	84,7	0,7	2,5			73,8	77,0	1 600,5
2,7	15,8	23,1	164,5	0,4	20,9	0,4		5,6	27,3	914,8
5,4	10,9	11,0	194,0	1,6	14,4	1,2		19,7	36,9	1 425,8
5,2	16,5	17,2	313,1	0,9	34,1		15,9	9,3	60,2	1 859,2
31,6	41,6	28,9	557,4	0,8	52,6	0,8		19,9	74,1	3 010,8
14,0	23,4	20,3	343,1	0,9	33,3	0,8	4,0	17,0	56,1	2 026,5
	16,6	27,2	279,3	1,9	9,6			3,4	15,0	580,8
1,3	19,5	34,5	446,8	4,1	24,3		15,2	2,8	46,4	1 188,7
5,3	22,4	47,7	545,3	2,2	18,6		15,2	4,6	40,6	1 539,0
	48,8	54,5	740,5	1,3	42,1	5,7		15,5	64,6	2 669,2
2,1	25,3	41,1	496,0	2,3	21,8	1,1	8,2	7,0	40,4	1 470,9
	7,8	32,6	379,8	0,2	3,6			13,0	16,8	2 918,2
	6,0	36,5	503,8	0,1	5,3			5,2	10,5	2 953,2
19,7	19,2	71,6	712,2	0,1	54,4			34,6	89,2	4 221,8
3,6	7,9	36,0	450,9	0,1	13,9			14,6	28,6	3 113,9
	7,9	29,7	294,5	0,8	7,3	2,8		2,3	13,1	1 246,6
7,4	8,1	43,5	444,1	0,4	30,4			5,7	36,5	1 268,5
2,7	11,1	52,2	582,3	0,7	24,9			3,6	29,2	1 888,2
	23,4	91,4	887,5	1,2	63,3			14,2	78,8	3 383,8
2,7	11,0	48,9	512,5	0,7	28,8	1,0		7,2	37,8	1 894,2
	9,6	42,1	205,1	3,5	5,7			26,1	35,4	592,9
3,8	13,8	37,9	268,6	0,3	6,1		6,0	14,0	26,4	709,1
3,2	10,0	37,8	418,2	1,6	5,5			5,1	12,2	1 133,3
6,1	11,9	42,5	493,7	1,6	19,7			3,1	24,3	1 433,6
0,1	16,3	52,5	663,0	1,9	22,8		8,1	6,5	39,3	2 091,3
	20,9	60,1	873,4	0,1	46,1			9,8	56,1	2 974,2
2,8	13,3	44,6	500,8	1,5	16,5		2,8	7,7	28,6	1 500,2
	4,3	9,6	167,0	2,4				0,4	2,9	1 203,3
3,3	8,2	35,2	331,0	0,6	6,2		18,9	4,2	29,8	1 272,2
7,6	9,9	21,2	424,8	2,1	15,6	1,4		4,6	23,8	2 186,8
18,9	20,0	34,1	594,1	4,7	21,2			6,3	32,3	2 331,6
7,8	10,7	25,8	403,7	2,2	12,5	0,6	4,8	4,4	24,6	1 869,4
2,8	15,5	32,8	460,0	1,9	6,9	0,9	27,6	-3,0	34,3	1 330,5
5,3	11,9	45,1	605,3	2,1	12,0	1,1		1,1	16,4	1 768,0
14,7	15,5	63,1	833,0	3,9	16,9	3,3			24,1	2 851,5
6,0	13,4	42,2	570,6	2,4	10,4	1,3	9,8	-0,5	23,5	1 793,0
0,3	7,3	28,5	497,2	0,5	6,5				7,0	895,6
3,1	10,2	49,6	596,8	1,0	32,2			4,7	37,9	1 247,7
2,3	8,4	45,5	792,2	4,8	10,7	0,5		2,0	18,0	1 995,3
1,6	17,5	59,8		4,0	42,4			7,9	54,3	3 045,4
2,0	10,4	46,1	743,6	2,8	21,7	0,2		3,5	28,2	1 801,3
	4,8	21,1	182,3	1,9	11,7	3,6		27,7	44,9	1 920,5
2,2	8,3	26,0	235,1	0,3	4,7		3,5	25,9	34,4	930,1
1,6	11,2	28,2	315,5	1,2	9,2	0,4		3,8	14,6	1 024,2
4,1	11,8	34,8	419,8	1,5	18,1	0,3	6,6	6,5	33,0	1 452,0
3,7	13,8	39,8	553,3	2,0	19,3	0,4	6,2	4,8	32,6	1 966,2
15,5	32,2	49,1	727,0	1,7	45,8	1,4		15,3	64,2	3 004,6
5,6	16,0	37,4	492,8	1,6	21,7	0,6	3,8	8,5	36,2	1 842,2

Hovudtabell 15 Netto mekaniseringskostnad, 1000 kroner per bruk

Net mechanization costs, NOK 1000 per holding

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa	Avskrivingar og vedlikehald	Drivstoff	Utgifter til leige av maskinar og reisk.	Rentekrav, 2,0 %	Brutto mekani- seringskostnad	Leigeinntekter	Netto mekani- iseringskostnad
		Depreciation		Costs of rented	Required return		Income	
	Farm size, decares	and maintenance	Fuel	machinery	on capital, 2.0 %	Total mechani- zation costs	from hiring	Net mechani- zation costs
	0 - 49,9	55,3	13,9	173,4	4,2	246,8	34,9	211,9
Austlandet Eastern Norway	50- 99,9	68,5	19,5	28,2	4,7	120,9	3,2	117,7
Flatbygder Lowlands	100-199,9	80,8	16,2	45,6	6,7	149,3	21,7	127,6
	200-299,9	93,7	22,5	54,5	7,1	177,8	17,3	160,5
	300-499,9	147,6	38,2	90,1	12,4	288,3	35,0	253,3
	500-	260,9	85,2	157,6	25,4	529,1	54,2	474,9
	Alle All	163,6	47,5	98,1	14,8	324,0	35,0	289,0
	50- 99,9	81,4	12,3	12,0	7,5	113,2	1,2	112,0
Austlandet Eastern Norway	100-199,9	72,1	15,7	27,0	6,9	121,7	11,5	110,2
Andre bygder Other parts	200-299,9	125,4	30,0	34,0	11,7	201,1	28,4	172,7
	300-499,9	153,6	39,7	71,9	13,6	278,8	20,9	257,9
	500-	254,3	79,2	122,2	22,1	477,8	49,1	428,7
	Alle All	147,2	39,5	62,9	13,2	262,8	25,3	237,5
	100-199,9	110,6	11,8	101,7	10,7	234,8	1,4	233,4
Agder og Rogaland	200-299,9	111,9	17,3	113,9	10,2	253,3	3,8	249,5
Jæren	300-499,9	165,7	38,3	145,3	16,2	365,5	5,4	360,1
	500-	172,4	50,3	237,2	14,1	474,0	54,5	419,5
	Alle All	138,0	29,6	139,0	12,4	319,0	14,0	305,0
	50- 99,9	87,0	3,6	0,0	11,2	101,8	0,0	101,8
Agder og Rogaland	100-199,9	76,5	18,0	86,6	6,8	187,9	10,8	177,1
Andre bygder Other parts	200-299,9	113,9	24,2	45,2	10,5	193,8	30,8	163,0
	300-499,9	138,1	38,1	79,2	12,3	267,7	25,6	242,1
	500-	218,7	60,2	159,2	21,5	459,6	64,6	395,0
	Alle All	128,6	33,0	82,0	11,8	255,4	30,6	224,8
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9	48,4	10,6	7,9	4,5	71,4	9,2	62,2
	50- 99,9	72,1	11,2	17,0	5,8	106,1	6,4	99,7
	100-199,9	89,0	15,2	15,0	7,7	126,9	7,1	119,8
	200-299,9	129,6	28,0	39,6	10,9	208,1	21,3	186,8
	300-499,9	162,8	36,3	61,8	14,6	275,5	24,7	250,8
	500-	276,2	77,0	217,7	20,6	591,5	46,2	545,3
	Alle All	127,1	27,4	47,2	10,8	212,5	18,1	194,4
	50- 99,9	45,1	9,8	0,5	3,5	58,9	0,0	58,9
Trøndelag	100-199,9	45,6	11,6	31,5	4,0	92,7	2,4	90,3
Flatbygder Lowlands	200-299,9	102,8	20,9	53,7	11,1	188,5	6,8	181,7
	300-499,9	141,9	38,3	125,8	12,2	318,2	19,1	299,1
	500-	176,4	41,7	188,4	17,3	423,8	25,9	397,9
	Alle All	128,0	31,5	108,5	12,0	280,0	15,4	264,6
	100-199,9	131,4	21,0	16,6	7,5	176,5	7,8	168,7
Trøndelag	200-299,9	130,4	29,0	56,5	11,4	227,3	9,7	217,6
Andre bygder Other parts	300-499,9	144,2	34,9	102,2	12,7	294,0	15,2	278,8
	500-	287,9	74,0	132,8	28,5	523,2	24,1	499,1
	Alle All	158,6	37,6	86,6	14,3	297,1	14,1	283,0
	50- 99,9	47,3	9,0	48,4	1,8	106,5	0,2	106,3
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	69,9	17,3	79,1	4,6	170,9	7,0	163,9
	200-299,9	115,3	36,5	78,0	9,6	239,4	33,2	206,2
	300-499,9	167,8	42,5	80,4	14,4	305,1	15,9	289,2
	500-	255,3	65,4	148,5	20,9	490,1	46,4	443,7
	Alle All	152,4	40,6	92,5	12,5	298,0	24,7	273,3
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	53,2	12,0	25,8	4,1	95,1	17,2	77,9
	50- 99,9	72,8	12,7	20,9	5,6	112,0	5,0	107,0
	100-199,9	79,6	15,9	43,6	6,8	145,9	10,8	135,1
	200-299,9	116,0	26,7	56,1	10,2	209,0	20,0	189,0
	300-499,9	152,8	38,3	89,7	13,4	294,2	21,6	272,6
	500-	246,0	72,9	161,3	22,5	502,7	48,9	453,8
	Alle All	144,1	36,8	83,4	12,8	277,1	23,9	253,2

Hovudtabell 16 Driftsresultat i jordbruket, 1000 kroner per bruk
Operating results, agriculture. NOK 1000 per holding

Regionar <i>Regions</i>	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Resultat før avskrivning <i>Result before depreciation</i>	Drifts- overskot <i>Net income, agriculture</i>	Rentekrav, 2.0 % <i>Required return on capital, 2.0 %</i>	Familiens arbeidsforteneste		
					<i>Family labour income</i>		
					per bruk <i>per holding</i>	per årsverk <i>per man-year</i>	
Austlandet <i>Eastern Norway</i> Flatbygder <i>Lowlands</i>	50- 99,9	280,0	145,8	44,1	101,7	211,3	
	100-199,9	230,3	133,9	32,4	101,5	215,0	
	200-299,9	454,7	308,8	59,4	249,4	309,7	
	300-499,9	604,1	430,9	67,7	363,2	406,9	
	500- Alle	1 048,4 All	737,7 456,9	127,3 80,8	610,4 376,1	511,0 418,0	
Austlandet <i>Eastern Norway</i> Andre bygder <i>Other parts</i>	100-199,9	216,9	138,5	25,9	112,6	139,9	
	200-299,9	448,0	299,9	48,0	251,9	224,8	
	300-499,9	529,5	373,4	57,2	316,2	276,9	
	500- Alle	982,0 All	704,0 365,3	111,2 58,4	592,8 306,9	445,9 280,9	
	Agder og Rogaland Jæren	200-299,9	777,5	552,0	96,3	455,7	409,0
300-499,9		1 030,8	710,0	141,4	568,6	331,0	
500- Alle		1 025,0 All	730,7 623,8	158,2 116,7	572,5 507,1	376,8 365,5	
Agder og Rogaland Andre bygder <i>Other parts</i>		100-199,9	377,0	266,3	39,2	227,1	217,1
		200-299,9	443,9	299,7	58,6	241,1	198,7
	300-499,9	600,3	426,0	74,2	351,8	272,1	
	500- Alle	950,4 All	652,5 413,1	128,2 70,4	524,3 342,7	316,1 272,5	
	Vestlandet <i>Western Norway</i>	0 - 49,9	284,7	215,7	24,3	191,4	212,8
50- 99,9		266,3	195,8	21,4	174,4	179,7	
100-199,9		460,6	352,1	36,3	315,8	241,6	
200-299,9		528,2	380,4	52,8	327,6	223,8	
300-499,9		794,2	563,6	90,7	472,9	300,9	
500- Alle		921,7 All	597,3 403,5	128,0 58,4	469,3 345,1	258,7 249,3	
Trøndelag Flatbygder <i>Lowlands</i>		100-199,9	258,5	177,0	29,2	147,8	199,6
	200-299,9	437,2	318,5	41,1	277,4	294,8	
	300-499,9	688,0	480,0	82,9	397,1	306,6	
	500- Alle	758,0 All	486,1 409,1	113,3 71,9	372,8 337,2	264,2 288,2	
	Trøndelag Andre bygder <i>Other parts</i>	200-299,9	520,3	392,5	47,9	344,6	267,0
300-499,9		624,4	452,3	70,5	381,9	291,4	
500- Alle		1 110,4 All	777,5 491,9	132,0 70,5	645,5 421,4	316,3 299,6	
Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>		100-199,9	352,5	283,6	21,9	261,7	240,6
	200-299,9	471,3	362,7	36,7	326,0	295,5	
	300-499,9	804,3	625,6	67,1	558,5	381,6	
	500- Alle	1 022,4 All	722,3 514,2	123,2 61,5	599,1 452,7	380,5 342,3	
	Alle bruk <i>All holdings</i>	0 - 49,9	525,2	390,0	40,8	349,2	337,7
50- 99,9		289,2	203,0	26,7	176,3	208,2	
100-199,9		350,5	252,3	33,2	219,1	231,0	
200-299,9		501,2	358,1	53,6	304,5	265,1	
300-499,9		688,2	494,2	77,3	416,9	320,2	
500- Alle		997,4 All	696,0 445,5	125,5 70,6	570,5 374,9	399,3 311,2	

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for bioøkonomi 2016

Lønseveve			Vederlag til arbeid og egenkapital		Vederlag til familiens arbeid og egenkapital		Skattejustert
Capacity to pay			Return on labour and own capital		Return on family labour and own capital		vederlag per årsverk
i alt	kr per time	%	per bruk	per årsverk	per bruk	per årsverk	Tax-adjusted
total	NOK per hour	%	per holding	per man-year	per holding	per man-year	return per man-year
213,1	148,09	77	211,8	271,6	100,4	208,6	308,0
151,5	130,48	70	156,0	247,9	106,0	224,5	297,5
309,0	175,18	97	321,8	336,6	262,2	325,5	387,5
473,3	208,79	114	485,1	394,8	375,0	420,1	438,6
782,4	249,66	140	804,6	473,7	632,6	529,6	513,6
488,5	215,57	119	502,1	408,8	389,7	433,1	452,1
152,6	89,38	52	162,3	175,4	122,3	151,9	221,7
341,3	133,47	76	353,1	254,8	263,7	235,4	294,0
437,0	159,71	91	448,4	302,4	327,6	286,9	341,2
780,8	226,58	126	814,3	436,0	626,3	471,1	472,8
414,9	160,01	91	430,4	306,2	322,4	295,1	345,6
624,1	218,23	112	621,7	401,1	453,3	406,8	443,4
706,1	186,30	101	713,5	347,3	576,0	335,3	379,1
835,1	213,31	111	810,1	381,8	547,5	360,4	412,4
707,3	202,32	107	704,1	371,6	503,9	363,2	405,3
321,5	134,00	70	318,0	244,6	223,6	213,8	287,8
310,5	120,71	67	323,9	232,3	254,5	209,7	269,9
483,0	157,68	85	499,8	301,1	368,6	285,1	335,9
791,7	168,59	97	800,4	314,5	533,0	321,4	343,2
495,9	157,77	86	507,2	297,7	354,0	281,5	332,5
288,5	134,88	76	306,6	264,5	209,5	232,8	309,2
328,6	111,32	76	336,3	210,2	182,1	187,6	240,4
410,7	139,30	79	427,2	267,4	332,3	254,3	302,2
438,1	134,71	78	455,0	258,1	344,5	235,4	292,5
596,2	168,84	98	614,2	320,9	490,9	312,4	356,7
668,2	155,06	89	694,4	297,3	495,5	273,1	322,7
465,9	144,64	84	484,5	277,5	363,7	262,7	311,5
184,0	119,53	63	177,5	212,8	141,3	190,8	258,7
347,7	166,14	94	346,6	305,5	276,3	293,6	348,0
479,8	172,02	94	481,2	318,3	398,5	307,8	358,8
468,3	152,29	85	468,6	281,2	373,1	264,5	314,3
414,2	163,26	90	414,4	301,4	337,4	288,3	341,2
433,7	155,84	88	455,8	302,2	366,7	284,2	343,7
493,9	167,12	93	494,8	308,9	382,8	292,1	349,0
766,7	175,73	99	758,6	320,0	635,4	311,4	348,8
527,9	170,35	96	538,0	320,3	431,5	306,8	358,6
347,8	141,45	79	347,8	261,0	261,7	240,6	304,0
452,4	169,75	94	454,5	314,7	328,1	297,5	357,1
719,6	202,14	117	710,0	368,0	548,9	375,1	404,7
785,7	203,86	119	713,4	341,5	526,8	334,6	376,0
595,6	187,29	107	580,9	337,0	438,0	331,2	375,5
666,2	187,19	101	677,6	351,3	360,6	348,7	381,3
297,8	123,96	79	304,7	234,0	183,2	216,4	269,9
291,2	136,35	76	299,1	258,4	227,0	239,3	299,7
400,5	154,52	86	411,5	292,9	315,5	274,7	333,2
538,7	177,86	100	547,0	333,2	425,2	326,6	371,0
753,4	209,44	118	760,6	390,1	577,7	404,3	424,6
498,7	173,77	98	508,3	326,8	384,5	319,1	364,5

Hovudtabell 17a

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar Regions		Austlandet Eastern Norway			
		Flatbygder Lowlands		Alle All	
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	300-500	> 500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		12	7	22
Alder på brukar	Age of farmer	år year	50	46	49
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	391	731	485
Herav leigd	Of which rented land	" "	200	328	227
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	3 624 818	8 220 288	4 851 666
Varelager	Stocks	"	218 631	337 867	241 848
Buskap	Livestock	"	563 035	810 952	601 303
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	435 992	900 541	546 208
Traktorar	Tractors	"	354 048	535 685	375 136
Driftsbygningar	Outbuildings	"	1 315 479	4 009 374	2 126 363
Jord etc.	Farmland etc.		737 633	1 625 869	960 809
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	3 559	4 686	3 811
Herav familien	Of which family	" "	2 409	2 550	2 432
Arealbruk:	Land use:				
Korn	Cereals	daa decares	33,5	128,4	62,7
Poteter	Potatoes	" "			
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	348,8	565,3	404,2
Anna	Other	" "	8,2	37,6	18,1
Avlinger pr daa:	Crops per decare:				
Korn	Cereals	FEm FUm ¹	462	384	412
Poteter	Potatoes	kg			
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	395	343	366
I alt	Total	" "	396	333	360
Storfehold:	Cattle:				
Årskyr	Cows	stk. no.	25,2	36,3	27,9
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	" "	44,3	61,7	46,1
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	" "	5,0	1,4	3,2
Mjôlk/årsku	Milk/cow	kg	7 798	7 865	7 740
Omsett mjôlk	Milk sold	l	180 719	252 816	195 532
Mjôlkekvote	Milk quota	"	182 412	267 495	203 806
Kraftfôr/årsku	Feed concentrate/cow	NOK	14 711	12 019	13 393
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares	13,9	15,6	14,5
Pris: Mjôlk utan tilskot	Price: Milk excl. support:	NOK/l	5,30	5,73	5,48
Kukjøtt utan tilskot	Meat (cow), excl. support	NOK/kg	46,84	49,99	47,57
Anna storfejøtt u.tilsk.	Meat (beef), excl. support	"	52,79	63,27	56,01
Produksjonsinntekt mjôlk:	Total output milk:	NOK	958 676	1 448 041	1 072 201
Driftstilskot	Production allowance	"	125 000	116 071	122 159
Distriktstilskot	Other support	"	24 850	29 844	25 030
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat (cow)	"	232 333	280 201	229 616
" anna storfejøtt	Total output meat (beef)	"	225 518	186 045	186 633
Tilskot kjøtt	Support meat	"	25 822	24 146	22 531
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	49 969	83 018	57 290
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	15 007	800	9 159
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	889	670	746
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	3 629	3 240	3 388
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	319 767	445 477	367 019
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	316 199	450 589	359 344
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	308 245	408 063	340 764
Skattejust. vederlag til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	356 194	467 600	397 441

¹ FUm = Feed Unit milk.

produksjon av kumjøl og storfeslakt
combined dairy and beef farming

Regionar		Austlandet			
Regions		Eastern Norway			
		Flatbygder			
		Lowlands			
Storleiksgupper	Farm size (decares)	daa	300-500	> 500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		12	7	22
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	2 166 159	3 183 460	2 371 100
Planteprodukt	Plant products	"	87 091	258 364	136 111
Husdyrprodukt	Livestock products	"	1 481 503	1 998 105	1 554 899
Tilskot	Support	"	554 415	882 771	641 929
Andre inntekter	Other income	"	43 149	44 220	38 161
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	749 138	813 822	727 983
Såvarer	Seeds	"	18 202	63 534	31 466
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	67 838	71 430	63 363
Plantevernmiddel	Pesticides	"	6 975	2 115	4 748
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	8 986	35 330	16 074
Førmiddel	Fodder	"	407 406	438 064	394 416
Div, til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	69 979	100 496	76 579
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	103 054	27 468	72 623
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	66 697	75 386	68 714
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:	"			
Leigd arbeid	Hired labour	"	204 042	438 827	266 701
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	60 667	62 523	56 976
Traktorar	Tractors	"	36 223	57 733	39 082
Driftsbygningar	Outbuildings	"	59 330	60 975	59 600
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	13 740	21 304	15 391
Drivstoff	Fuel	"	51 621	59 523	50 200
Maskinleige	Rented machinery	"	140 710	165 741	132 780
Jordleige	Rented farmland	"	49 936	129 067	71 506
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	148 929	189 735	155 606
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	1 514 336	1 999 249	1 575 825
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	651 823	1 184 211	795 275
Avskrivningar:	Depreciation:	"			
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	47 593	91 898	58 397
Traktorar	Tractors	"	38 425	58 973	40 965
Driftsbygningar	Outbuildings	"	87 303	235 440	129 133
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	4 674	7 156	5 000
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	71 440	163 562	95 825
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	473 829	790 744	561 779
+ " skogbruk	+ " forestry	"	-7 823	3 280	8 266
+ " tilleggsnæring	+ " other farm-based	"	79 734	65 527	64 214
+ " anna næring	+ " other off-farm	"	44 506	54 961	41 675
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	26 502	26 280	30 605
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	312 004	416 468	340 536
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	14 650	85 451	41 482
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"			
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	8 434	31 283	15 327
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	105 207	158 959	117 343
= Nettoinntekt	= Total net income	"	846 628	1 315 035	986 542
Endring i eigenkapital, sparing	Change in own capital (savings)	"	220 719	874 799	416 474
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	767 696	3 114 530	1 486 708
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	65 875	83 865	83 253
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:	"			
Jordbruk	Agriculture	"	3 624 818	8 220 288	4 851 666
Skogbruk	Forestry	"	399 890	241 955	312 449
Tilleggsnæring + a. næring	Other occupations	"	451 469	2 069 064	919 887
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	985 477	1 031 687	937 170
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	784 369	1 742 983	1 063 497
Eigedelar i alt	Total assets	"	6 246 022	13 305 978	8 084 668
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	460 442	641 223	480 990
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	2 776 865	4 233 258	3 073 267
Eigenkapital	Own capital	"	3 008 714	8 431 497	4 530 411

Hovudtabell 17a

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar				Austlandet		
Regions				Eastern Norway		
				Andre bygder		
				Other parts		
Storleiksgupper	Farm size (decares)	daa	200-300	300-500	> 500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		8	17	9	40
Alder på brukar	Age of farmer	år year	48	49	43	49
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	235	394	724	401
Herav leigd	Of which rented land	" "	48	143	458	180
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	3 519 466	3 558 613	6 819 499	4 007 545
Varelager	Stocks	"	142 321	196 651	341 836	202 396
Buskap	Livestock	"	325 272	468 369	803 425	479 334
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	492 203	406 505	638 289	463 806
Traktorar	Tractors	"	389 097	444 571	422 581	411 415
Driftsbygningar	Outbuildings	"	1 625 354	1 618 611	3 478 355	1 885 240
Jord etc.	Farmland etc.	"	545 220	423 906	1 135 013	565 355
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	3 024	3 530	4 154	3 532
Herav familien	Of which family	" "	2 324	2 405	2 863	2 535
Arealbruk:	Land use:					
Korn	Cereals	daa decares		1,2	32,3	7,8
Poteter	Potatoes	" "	0,1		0,3	0,1
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	235,1	390,7	691,6	392,5
Anna	Other	" "		2,4		1,0
Avlinger pr daa:	Crops per decare:					
Korn	Cereals	FEm FUm ¹		124	354	339
Poteter	Potatoes	kg	511		1700	1403
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	362	361	269	327
I alt	Total	" "	362	358	274	327
Storfehold:	Cattle:					
Årskyr	Cows	stk. no.	19,0	24,6	40,2	25,3
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	" "	26,6	39,0	67,6	39,7
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	" "	0,8	4,2	11,1	4,8
Mjølklårsku	Milk/cow	kg	7 640	7 799	8 158	7 851
Omsett mjølk	Milk sold	l	128 167	169 382	295 197	177 471
Mjølkekvote	Milk quota	"	133 067	171 871	299 924	181 134
Kraftfôr/årsku	Feed concentrate/cow	NOK	13 242	13 469	13 719	13 583
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares	12,4	15,9	17,2	15,5
Pris: Mjølklårsku	Price: Milk excl. support	NOK/l	5,45	5,35	5,40	5,39
Kukjøtt utan tilskot	Meat (cow), excl. support	NOK/kg	44,51	46,00	49,15	46,95
Anna storfejøtt u.tilsk.	Meat (beef), excl. support	"	53,30	50,08	54,74	52,52
Produksjonsinntekt mjølk:	Total output milk:	NOK	698 845	905 737	1 594 586	956 070
Driftstilskot	Production allowance	"	125 000	125 000	125 000	125 000
Distriktstilskot	Other support	"	54 144	74 926	97 486	70 421
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat (cow)	"	116 815	154 266	255 238	159 852
" anna storfejøtt	Total output meat (beef)	"	86 935	193 036	377 270	192 079
Tilskot kjøtt	Support meat	"	27 022	57 639	71 253	49 150
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	32 965	44 690	29 884	35 850
Anna husdyrhold	Other animal husbandry	"	10 018	-38	4 911	5 400
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	908	753	627	747
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	4 438	3 490	3 185	3 554
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	282 605	337 437	521 231	357 121
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	266 751	326 844	586 739	354 216
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	260 114	320 634	553 547	340 888
Skattejust. vederlag til A&EK	Tax-adj.return on l. and own cap.	"	321 021	374 216	551 876	392 395

¹ FUm = Feed Unit milk.

produksjon av kumjølke og storfeslakt
combined dairy and beef farming

Regionar Regions	Austlandet Eastern Norway	Andre bygder Other parts			Alle All	
		200-300	300-500	> 500		
Storleksgrupper Farm size (decares)	daa					
Tal bruk	Number of holdings	8	17	9	40	
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1 500 627	2 012 924	3 281 475	2 059 269
Planteprodukt	Plant products	"	8 209	18 762	113 595	35 892
Husdyrprodukt	Livestock products	"	945 578	1 297 690	2 261 889	1 349 251
Tilskot	Support	"	513 992	667 109	870 485	646 684
Andre inntekter	Other income	"	32 849	29 364	35 506	27 442
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	456 554	636 887	974 836	632 613
Såvarer	Seeds	"	6 756	8 110	25 682	11 647
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	42 070	78 859	138 561	77 380
Plantevernemiddel	Pesticides	"	840	796	3 188	1 369
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	6 038	7 215	30 272	11 427
Førmiddel	Fodder	"	267 800	357 194	608 074	374 498
Div, til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	53 499	65 153	96 273	66 730
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	33 979	50 044	10 037	32 449
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	45 572	69 517	61 748	57 113
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:	"				
Leigd arbeid	Hired labour	"	102 417	162 459	257 573	161 047
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	42 204	51 003	74 986	51 547
Traktorar	Tractors	"	26 633	37 291	39 153	33 060
Driftsbygningar	Outbuildings	"	46 001	74 405	72 345	63 530
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	9 484	14 258	35 653	17 131
Drivstoff	Fuel	"	30 165	52 052	64 731	46 460
Maskinleige	Rented machinery	"	40 148	73 250	175 353	82 969
Jordleige	Rented farmland	"	13 064	29 832	82 443	35 438
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	125 861	141 873	167 302	138 602
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	892 530	1 273 310	1 944 375	1 262 397
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	608 097	739 614	1 337 100	796 872
Avskrivningar:	Depreciation:	"				
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	48 771	45 568	68 031	50 118
Traktorar	Tractors	"	41 893	47 332	45 934	44 476
Driftsbygningar	Outbuildings	"	97 260	104 205	222 255	120 429
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	2 163	80	2 816	1 451
Kalkulert rente: 2.0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	66 169	68 374	134 024	77 394
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	418 010	542 429	998 064	580 398
+ " skogbruk	+ " forestry	"	12 945	22 220	-6 111	12 367
+ " tilleggsnæring	+ " other farm-based	"	23 110	39 876	52 826	34 835
+ " anna næring	+ " other off-farm	"	58 243	66 226	-622	46 837
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	-16 952	12 286	26 700	8 671
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	442 534	316 298	230 690	323 043
+ Pensjonar/sjuepøengar	+ Pensions/sick pay	"	24 426	36 921	6 488	35 885
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	18 279	9 529	7 018	9 285
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	14 870	16 122	18 851	17 863
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	97 529	105 951	119 350	99 313
= Nettoinntekt	= Total net income	"	897 936	955 957	1 214 555	969 872
Endring i eigenkapital, sparing	Change in own capital (savings)	"	475 121	197 967	409 273	329 714
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1 103 794	1 148 895	1 155 376	1 294 361
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	88 965	31 013	-59 066	19 602
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:	"				
Jordbruk	Agriculture	"	3 519 466	3 558 613	6 819 499	4 007 545
Skogbruk	Forestry	"	132 043	166 552	430 227	201 206
Tilleggsnæring + a. næring	Other occupations	"	366 198	307 876	551 637	436 433
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	937 393	1 189 357	1 012 210	1 055 736
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	1 046 679	1 147 576	1 086 345	1 193 585
Eigedelar i alt	Total assets	"	6 001 778	6 369 972	9 899 918	6 894 504
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	273 472	474 974	671 123	425 095
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	2 467 450	2 020 015	3 585 165	2 306 743
Eigenkapital	Own capital	"	3 260 857	3 874 984	5 643 629	4 162 667

Hovudtabell 17a **Forts. Cont.** **Drift og driftsresultat på bruk med**
Summary of accounts for

Regionar Regions	Storleksgrupper <i>Farm size (decares)</i>	daa	Agder og Rogaland				
			Jæren		Andre bygder		
			300-500	Alle all	200-300	300-500	Alle All
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>		13	20	12	14	35
Alder på brukar	<i>Age of farmer</i>	år year	45	46	50	49	49
Jordbruksareal	<i>Agricultural land</i>	daa decares	360	373	249	382	336
Herav leigd	<i>Of which rented land</i>	" "	140	160	134	253	207
Eigedelar i jordbruket:	<i>Agricultural assets:</i>	NOK	7 182 839	6 105 488	3 348 638	4 260 926	3 671 620
Varelager	<i>Stocks</i>	"	211 839	186 509	126 331	187 088	150 650
Buskap	<i>Livestock</i>	"	700 579	679 880	353 048	506 964	430 663
Maskinar og reiskapar	<i>Machinery and equipment</i>	"	503 921	459 557	355 397	441 623	366 560
Traktorar	<i>Tractors</i>	"	312 155	248 318	269 629	314 399	287 138
Driftsbygningar	<i>Outbuildings</i>	"	3 641 071	2 996 591	1 546 054	1 957 021	1 697 590
Jord etc.	<i>Farmland etc.</i>	"	1 813 274	1 534 633	698 179	853 832	739 019
Arbeidsinnsats i alt (J)	<i>Total labour input (agric.)</i>	timer hours	3 567	3 527	2 946	3 328	3 312
Herav familien	<i>Of which family</i>	" "	2 746	2 650	2 398	2 559	2 558
Arealbruk:	<i>Land use:</i>						
Korn	<i>Cereals</i>	daa decares		1,1		1,5	0,6
Poteter	<i>Potatoes</i>	" "	0,8	0,5		0,1	0,1
Grovfôr og beite	<i>Coarse fodder and pasture</i>	" "	354,8	368,2	246,8	378,8	334,3
Anna	<i>Other</i>	" "	4,5	2,9	1,8	1,7	1,3
Avlinger pr daa:	<i>Crops per decare:</i>						
Korn	<i>Cereals</i>	FEm FUm ¹		260		305	305
Poteter	<i>Potatoes</i>	kg	2000	2000		750	750
Grovfôr og beite	<i>Coarse fodder and pasture</i>	FEm FUm	552	501	386	361	353
I alt	<i>Total</i>	" "	545	497	383	359	352
Storfehold:	<i>Cattle:</i>						
Årskyr	<i>Cows</i>	stk. no.	36,8	36,6	18,4	25,0	22,8
Kviger og kalvar (gj.sn.)	<i>Heifers, calves (average)</i>	" "	55,7	53,5	26,9	39,1	33,4
Oksar over 1 år (gj.sn.)	<i>Steers > 1 year (average)</i>	" "	10,9	8,1	4,3	7,3	5,3
Mjôlk/årsku	<i>Milk/cow</i>	kg	8 297	7 973	7 012	7 423	7 269
Omsett mjôlk	<i>Milk sold</i>	l	279 592	267 351	119 121	166 862	151 806
Mjôlkekvote	<i>Milk quota</i>	"	277 279	270 941	135 481	180 182	168 813
Kraftfôr/årsku	<i>Feed concentrate/cow</i>	NOK	14 458	14 790	14 646	14 227	14 401
Grovfôr/årsku	<i>Coarse fodder/cow</i>	daa decares	9,6	10,1	13,4	15,2	14,6
Pris: Mjôlk utan tilskot	<i>Price: Milk excl. support:</i>	NOK/l	5,42	5,47	5,31	5,37	5,30
Kukjôt utan tilskot	<i>Meat (cow), excl. support</i>	NOK/kg	45,81	45,44	46,57	45,22	45,94
Anna storfekjôt u.tilsk.	<i>Meat (beef), excl. support</i>	"	52,68	52,33	49,21	52,94	51,51
Produksjonsinntekt mjôlk:	<i>Total output milk:</i>	NOK	1 516 237	1 461 710	632 221	896 826	803 890
Driftstilskot	<i>Production allowance</i>	"	118 000	118 000	125 000	125 000	125 000
Distriktstilskot	<i>Other support</i>	"			34 282	41 700	41 812
Prod. inntekt kukjôt	<i>Total output meat (cow)</i>	"	177 066	193 179	121 326	152 918	143 709
" anna storfekjôt	<i>Total output meat (beef)</i>	"	267 358	204 839	121 915	208 977	151 125
Tilskot kjôt	<i>Support meat</i>	"	17 070	12 256	27 990	32 381	31 509
Produksjonsinntekt livdyr	<i>Total output cattle sold live</i>	"	82 167	78 069	44 881	32 783	48 353
Anna husdyrhald	<i>Other animal husbandry</i>	"	6 046	106 219	792	149	1 397
Netto mek. kostn./daa	<i>Net mechanization costs/decare</i>	"	918	844	695	544	651
Dekningsbidrag/daa	<i>Gross margin/decare</i>	"	4 788	4 420	3 958	3 249	3 430
Vederl. til arb. og EK	<i>Return on labour and own capital</i>	NOK/man-year	370 474	356 948	297 501	316 783	297 067
Vederl. til famy. arb. og EK	<i>Return on family l. and own capital</i>	"	361 894	349 651	280 787	294 524	276 869
Fam. arbeidsforteneste	<i>Family labour income</i>	"	356 771	351 079	264 451	280 331	267 449
Skattejust. vederlag til A&EK	<i>Tax-adj. return on l. and own cap.</i>	"	403 356	391 567	341 760	353 643	335 000

¹ FUm = Feed Unit milk.

produksjon av kumjølk og storfe slakt
combined dairy and beef farming

Regionar		Agder og Rogaland					
Regions		Jæren		Andre bygder			
Storleksgrupper Farm size (decares)		daa	Other parts				
			300-500	Alle all	200-300	300-500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		13	20	12	14	35
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	2 577 982	2 590 853	1 481 468	1 932 760	1 760 448
Planteprodukt	Plant products	"	59 826	56 941	24 836	44 967	35 343
Husdyrprodukt	Livestock products	"	2 048 874	2 044 016	921 135	1 291 652	1 148 474
Tilskot	Support	"	457 065	462 642	481 085	550 831	536 569
Andre inntekter	Other income	"	12 217	27 254	54 412	45 310	40 063
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	854 217	944 141	497 459	691 029	607 177
Såvarer	Seeds	"	13 172	13 137	5 871	9 158	7 337
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	65 146	62 333	46 209	73 045	60 801
Plantevernmiddel	Pesticides	"	4 050	4 159	1 675	3 706	2 225
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	8 607	8 960	2 552	14 665	8 235
Fôrmiddel	Fodder	"	593 552	616 980	319 159	415 032	381 438
Div, til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	62 792	70 764	40 246	52 783	46 799
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	57 917	118 496	47 628	65 170	55 163
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	48 982	49 313	34 119	57 469	45 179
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:	"					
Leigd arbeid	Hired labour	"	127 563	143 005	80 102	157 670	131 422
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	51 265	47 946	40 923	38 315	45 859
Traktorar	Tractors	"	14 521	17 799	16 073	16 330	13 665
Driftsbygningar	Outbuildings	"	91 050	84 590	37 629	63 083	51 058
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	16 540	14 048	8 235	16 530	11 572
Drivstoff	Fuel	"	36 959	33 932	22 855	35 393	33 043
Maskinleige	Rented machinery	"	128 278	139 057	49 456	64 155	72 082
Jordleige	Rented farmland	"	66 342	83 222	23 470	56 669	39 840
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	159 982	152 008	111 976	120 581	123 327
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	1 546 719	1 659 749	888 179	1 259 753	1 129 047
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	1 031 263	931 104	593 289	673 007	631 401
Avskrivningar:	Depreciation:	"					
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	56 120	48 377	37 471	47 808	40 407
Traktorar	Tractors	"	36 411	31 493	37 874	35 984	35 361
Driftsbygningar	Outbuildings	"	211 730	183 252	79 673	110 808	93 858
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	4 127	5 107	1 959	3 113	2 481
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	142 537	121 413	64 385	81 562	71 040
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	722 875	662 874	436 313	475 295	459 294
+ " skogbruk	+ " forestry	"	1 395	1 092	21 927	54 419	28 545
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	42 878	28 686	47 487	58 376	46 437
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	25 169	16 360	3 553	21 264	10 407
+ Aksjeutbytte og handel	+ Dividend and stock trading	"	6 323	5 454	14 229	4 769	6 946
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	364 915	314 670	255 389	282 385	261 023
+ Pensjonar/sjukepenger	+ Pensions/sick pay	"	70 319	46 013	52 982	53 579	47 015
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"			21 562	15 250	13 493
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	21 349	14 760	4 815	5 274	5 557
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	190 022	176 199	70 153	96 846	94 821
= Nettoinntekt	= Total net income	"	1 065 203	913 710	788 105	873 764	783 895
Endring i egenkapital, sparing	Change in own capital (savings)	"	400 703	260 445	398 216	288 127	250 876
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1 191 659	747 268	951 660	716 228	821 929
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-95 596	-109 952	-44 628	-62 101	19 858
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:	"					
Jordbruk	Agriculture	"	7 182 839	6 105 488	3 348 638	4 260 926	3 671 620
Skogbruk	Forestry	"	3 154	2 050	194 758	341 388	252 274
Tilleggsnæring + a. næring	Other occupations	"	757 406	576 735	324 585	343 126	301 967
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	925 679	995 424	1 011 924	928 148	969 508
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	1 301 220	1 022 926	793 287	822 408	873 509
Eigedelar i alt	Total assets	"	10 170 298	8 702 623	5 673 193	6 695 995	6 068 879
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	635 559	711 441	246 676	516 125	433 685
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	4 281 825	3 914 159	1 976 531	2 634 316	2 550 881
Eigenkapital	Own capital	"	5 252 914	4 077 023	3 449 986	3 545 554	3 084 313

Hovudtabell 17a

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar Regions	Storleiksgrupper Farm size (decares)	daa	Vestlandet Western Norway				Alle All
			100-200	200-300	300-500	> 500	
Tal bruk	Number of holdings		16	23	22	7	70
Alder på brukar	Age of farmer	år year	56	48	49	49	50
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	164	244	380	662	306
Herav leigd	Of which rented land	" "	52	121	200	321	147
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1 648 245	3 168 457	5 383 839	7 704 234	3 908 586
Varelager	Stocks	"	92 213	131 557	240 513	321 211	173 699
Buskap	Livestock	"	259 974	336 381	610 361	865 755	452 121
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	196 793	373 402	420 619	925 935	396 014
Traktorar	Tractors	"	192 039	260 575	342 790	361 918	279 081
Driftsbygningar	Outbuildings	"	538 310	1 503 374	3 058 986	3 774 450	1 962 017
Jord etc.	Farmland etc.	"	368 916	563 168	710 571	1 454 966	645 654
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	3 061	3 678	3 715	4 318	3 561
Herav familien	Of which family	" "	2 573	2 725	2 720	2 814	2 668
Arealbruk:	Land use:						
Korn	Cereals	daa decares					
Poteter	Potatoes	" "	0,2		0,1		0,1
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	162,6	243,5	379,1	660,6	305,2
Anna	Other	" "	0,8	0,4	1,0	1,7	0,8
Avlinger pr daa:	Crops per decare:						
Korn	Cereals	FEm FUm ¹					
Poteter	Potatoes	kg	900	1000	1600		1050
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	408	364	414	385	395
I alt	Total	" "	406	364	413	384	394
Storfehold:	Cattle:						
Årskyr	Cows	stk. no.	16,1	20,3	31,9	40,9	24,7
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	" "	20,7	26,2	45,8	74,4	35,5
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	" "	1,2	1,4	5,1	10,9	3,4
Mjølk/årsku	Milk/cow	kg	6 725	8 008	7 842	7 812	7 691
Omsett mjølk	Milk sold	l	97 389	148 215	227 026	296 990	173 125
Mjølkekvote	Milk quota	"	104 468	158 517	245 210	321 297	186 582
Kraftfôr/årsku	Feed concentrate/cow	NOK	12 171	15 472	15 078	18 056	15 201
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares	10,1	12,0	11,9	16,1	12,4
Pris: Mjølk utan tilskot	Price: Milk excl. support:	NOK/l	5,32	5,22	5,24	5,42	5,27
Kukjøtt utan tilskot	Meat (cow), excl. support	NOK/kg	45,67	45,95	44,66	47,25	45,72
Anna storfekjøtt u.tilsk.	Meat (beef), excl. support	"	52,21	51,44	50,89	51,16	51,14
Produksjonsinntekt mjølk:	Total output milk:	NOK	517 828	774 190	1 188 522	1 610 634	912 605
Driftstilskot	Production allowance	"	124 993	125 000	125 000	125 000	124 998
Distriktstilskot	Other support	"	41 718	64 649	95 998	129 451	74 368
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat (cow)	"	76 133	104 610	177 960	310 302	140 659
" anna storfekjøtt	Total output meat (beef)	"	52 708	80 084	191 930	432 541	142 172
Tilskot kjøtt	Support meat	"	16 024	18 974	41 154	107 981	33 826
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	43 176	39 498	44 586	48 840	42 171
Anna husdyrhold	Other animal husbandry	"	2 860	6 775	2 398		3 633
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decares	"	734	839	752	956	818
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decares	"	4 941	4 136	4 048	3 324	4 023
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	290 028	237 710	352 396	348 481	299 822
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	279 105	215 179	347 016	326 510	285 296
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	263 351	205 501	348 105	309 686	274 768
Skattejust. vederlag til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	329 484	267 567	387 733	371 112	332 512

¹ FUm = Feed Unit milk.

produksjon av kumjølk og storfeslakt
combined dairy and beef farming

Regionar <i>Regions</i>	Storleksgupper <i>Farm size (decares)</i>	daa	Vestlandet <i>Western Norway</i>				Alle All
			100-200	200-300	300-500	> 500	
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>		16	23	22	7	70
Produksjonsinntekt i alt:	<i>Output:</i>	NOK	1 134 346	1 561 383	2 317 743	3 443 888	1 860 613
Planteprodukt	<i>Plant products</i>	"	4 926	12 694	41 696	51 248	23 528
Husdyrprodukt	<i>Livestock products</i>	"	692 705	1 005 157	1 605 396	2 402 316	1 241 240
Tilskot	<i>Support</i>	"	426 787	509 532	649 858	912 151	568 053
Andre inntekter	<i>Other income</i>	"	9 928	33 999	20 794	78 173	27 793
Variable kostnader i alt:	<i>Total variable costs:</i>	"	325 662	552 579	778 918	1 242 714	629 407
Såvarer	<i>Seeds</i>	"	3 808	5 853	7 923	15 267	6 810
Handelsgjødsel og kalk	<i>Fertilizer and lime</i>	"	33 037	56 400	71 437	115 912	60 481
Plantevernemiddel	<i>Pesticides</i>	"	2 553	1 239	2 183	2 229	1 900
Konservingsmiddel	<i>Preservatives</i>	"	7 503	12 087	10 222	12 648	10 230
Førmiddel	<i>Fodder</i>	"	203 311	347 852	509 234	765 521	399 779
Div. til husdyrholdet	<i>Misc. for animal husbandry</i>	"	35 333	56 763	84 736	111 412	64 919
Innkjøp av dyr	<i>Purchase of cattle</i>	"	14 845	22 637	28 039	132 276	33 629
Andre forbruksartiklar	<i>Other variable costs</i>	"	25 272	49 748	65 145	87 447	51 658
Faste kostnader, registrerte:	<i>Registered fixed costs:</i>						
Leigd arbeid	<i>Hired labour</i>	"	77 838	116 087	120 375	227 127	117 073
Maskinar og reiskapar	<i>Machinery and equipment</i>	"	24 922	48 449	56 843	117 948	51 698
Traktorar	<i>Tractors</i>	"	17 376	22 885	30 497	38 766	25 039
Driftsbygningar	<i>Outbuildings</i>	"	35 848	36 181	65 808	104 327	52 844
Jord, grøfter og vassanlegg	<i>Farmland, drainage and water supply</i>	"	10 211	10 482	10 274	8 406	9 848
Drivstoff	<i>Fuel</i>	"	16 652	34 106	41 978	85 519	37 071
Maskinleige	<i>Rented machinery</i>	"	16 476	44 981	77 089	295 512	72 600
Jordleige	<i>Rented farmland</i>	"	6 884	11 969	27 591	44 138	18 592
Andre faste kostnader	<i>Other fixed costs</i>	"	93 850	114 687	158 989	202 866	131 177
Registrerte kostnader i alt	<i>Total registered costs</i>	"	625 719	992 407	1 368 362	2 367 322	1 145 347
Resultat før avskrivningar	<i>Result before depreciation</i>	"	508 627	568 976	949 381	1 076 566	715 266
Avskrivningar:	<i>Depreciation:</i>						
Maskinar og reiskapar	<i>Machinery and equipment</i>	"	24 264	40 683	45 690	97 035	43 429
Traktorar	<i>Tractors</i>	"	20 622	31 749	39 405	44 251	32 741
Driftsbygningar	<i>Outbuildings</i>	"	46 516	90 444	173 823	225 869	118 009
Jord, grøfter og vassanlegg	<i>Farmland, drainage and water supply</i>	"	3 584	2 127	1 370	3 019	2 302
Kalkulert rente: 2,0 %	<i>Required return on capital: 2.0 %</i>	"	33 084	62 303	98 140	148 286	74 268
Driftsoverskot jordbruk	<i>Net income agriculture</i>	"	413 641	403 972	689 094	706 391	518 786
+ " skogbruk	+ <i>forestry</i>	"	2 922	-323	-1	-2 794	346
+ " till.næring	+ <i>other farm-based</i>	"	7 401	82 680	51 408	118 406	57 282
+ " a. næring	+ <i>other off-farm</i>	"	18 479	26 721	2 982	48 780	18 819
+ Aksjeutbyte og handel	+ <i>Dividend and stock trading</i>	"	50 973	6 235	31 503	10 426	24 702
+ Løsinntekter	+ <i>Wage income</i>	"	370 124	338 286	296 161	314 013	324 245
+ Pensjonar/sjuekepengar	+ <i>Pensions/sick pay</i>	"	57 853	19 432	25 455	9 203	28 529
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ <i>Fam. labour: Investments</i>	"	22 632	2 058	8 206	10 342	10 000
+ Renteinntekter	+ <i>Interest received</i>	"	19 444	10 748	5 715	10 332	10 869
- Gjeldsrenter og kår	- <i>Interest paid, payments to previous owner</i>	"	32 658	76 262	153 268	153 572	96 190
= Nettoinntekt	= <i>Total net income</i>	"	930 808	813 546	957 255	1 071 256	897 389
Endring i eigenkapital, sparing	<i>Change in own capital (savings)</i>	"	451 034	207 778	237 848	484 705	296 508
Arbeidskapital pr 31/12	<i>Working capital on 31 Dec.</i>	"	2 559 505	879 481	697 651	1 126 295	1 213 779
Endring i arbeidskapital	<i>Change in working capital</i>	"	-22 057	18 534	-223 611	-70 088	-72 068
Balanse pr 31/12:	<i>Balance on 31 Dec.:</i>						
Jordbruk	<i>Agriculture</i>	"	1 648 245	3 168 457	5 383 839	7 704 234	3 908 586
Skogbruk	<i>Forestry</i>	"	52 797	111 132	72 779	62 286	77 785
Tilleggsnæring + a. næring	<i>Other occupations</i>	"	1 049 446	283 913	682 351	231 177	583 561
Hovudbygning og privat	<i>Farmhouses and private</i>	"	888 739	814 788	1 203 077	741 995	937 377
Krav og kontantar	<i>Outstanding claims and cash</i>	"	1 577 713	850 414	910 658	1 289 904	1 061 413
Eigedelar i alt	<i>Total assets</i>	"	5 216 940	5 228 703	8 252 703	10 029 596	6 568 721
Kortsiktig gjeld	<i>Short-term liabilities</i>	"	143 122	303 361	1 083 748	792 592	554 172
Langsiktig gjeld	<i>Long-term liabilities</i>	"	757 641	1 876 955	3 608 469	4 153 422	2 340 013
Eigenkapital	<i>Own capital</i>	"	4 316 176	3 048 388	3 560 486	5 083 582	3 674 536

Hovudtabell 17a

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regional Regions			Trøndelag					
			Flatbygder		Andre bygder			
			Lowlands		Other parts			
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	300-500	Alle All	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		11	19	16	21	7	44
Alder på brukar	Age of farmer	år year	51	50	48	44	49	46
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	418	395	250	384	718	388
Herav leigd	Of which rented land	" "	144	148	84	171	430	181
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	4 637 004	4 444 266	2 834 640	4 361 563	7 385 462	4 287 393
Varelager	Stocks	"	267 807	267 821	159 642	238 931	453 435	244 224
Buskap	Livestock	"	647 935	581 914	394 055	518 703	896 990	533 558
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	363 398	313 665	340 619	369 084	851 288	435 448
Traktorar	Tractors	"	277 078	291 942	308 361	359 695	807 055	412 199
Driftsbygningar	Outbuildings	"	2 150 745	2 116 048	1 124 927	2 145 927	3 388 703	1 972 368
Jord etc.	Farmland etc.	"	930 041	872 877	507 037	729 224	987 991	689 596
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	4 219	3 977	3 282	3 318	4 847	3 548
Herav familien	Of which family	" "	3 230	3 031	2 562	2 596	4 011	2 809
Arealbruk:	Land use:							
Korn	Cereals	daa decares	45,4	36,7	5,0	3,3	32,9	8,6
Poteter	Potatoes	" "	"	0,3	"	"	"	"
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	366,8	352,8	241,8	377,8	664,0	373,9
Anna	Other	" "	5,4	5,2	"	2,9	21,3	4,8
Avlinger pr daa:	Crops per decares:							
Korn	Cereals	FEm FUm ¹	396	365	310	251	479	401
Poteter	Potatoes	kg	"	2000	1000	"	"	1000
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	461	476	436	407	389	409
I alt	Total	" "	448	460	431	403	381	403
Storfehold:	Cattle:							
Årskyr	Cows	stk. no.	29,6	29,8	21,4	29,5	44,6	28,9
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	" "	46,9	42,2	31,6	40,3	78,1	43,2
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	" "	14,5	9,5	3,6	3,5	13,6	5,1
Mjølklårsku	Milk/cow	kg	7 579	7 569	7 748	7 893	7 844	7 842
Omsett mjølk	Milk sold	l	202 564	200 757	152 599	210 172	322 215	207 061
Mjølkekvote	Milk quota	"	213 152	210 117	158 002	218 515	333 113	214 741
Kraffor/årsku	Feed concentrate/cow	NOK	15 236	14 233	14 270	14 350	16 486	14 853
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares	12,4	11,8	11,3	12,8	14,9	11,8
Pris: Mjølklårsku	Price: Milk excl. support:	NOK/l	5,37	5,31	5,32	5,29	5,34	5,31
Kukjøtt utan tilskot	Meat (cow), excl. support	NOK/kg	45,38	44,89	43,58	44,61	44,81	44,40
Anna storfe kjøtt u. tilsk.	Meat (beef), excl. support	"	49,87	50,14	50,79	49,99	51,17	50,66
Produksjonsinntekt mjølk:	Total output milk:	NOK	1 088 745	1 065 546	812 246	1 111 212	1 719 844	1 099 325
Driftstilskot	Production allowance	"	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000
Distriktstilskot	Other support	"	26 003	26 780	44 215	74 467	112 189	69 467
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat (cow)	"	187 169	176 726	118 068	160 192	260 694	160 863
" anna storfe kjøtt	Total output meat (beef)	"	340 834	249 528	120 062	130 873	433 684	175 116
Tilskot kjøtt	Support meat	"	60 571	41 082	26 741	40 419	91 278	43 536
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	37 505	46 211	38 721	61 419	44 806	50 522
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	2 405	7 263	"	4 183	"	1 996
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decares	"	730	744	1 009	775	749	822
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decares	"	3 699	3 671	4 374	3 653	3 033	3 639
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	339 200	316 413	314 351	322 164	363 896	329 718
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	332 415	308 367	297 128	305 325	360 378	316 476
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	322 028	305 626	279 613	306 064	357 759	308 942
Skattejust. vederlag til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	371 093	350 013	354 486	360 693	391 544	366 423

¹ FUm = Feed Unit milk.

produksjon av kumjølk og storfe slakt
combined dairy and beef farming

Regionar		Trøndelag						
		Flatbygder			Andre bygder			
		Lowlands		Other parts				
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	300-500	Alle All	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		11	19	16	21	7	44
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	2 312 725	2 174 722	1 619 278	2 143 441	3 379 662	2 149 508
Planteprodukt	Plant products	"	61 485	68 839	9 382	29 562	83 980	30 881
Husdyrprodukt	Livestock products	"	1 656 659	1 545 273	1 089 097	1 467 878	2 459 029	1 487 823
Tilskot	Support	"	583 627	552 589	506 720	628 738	820 312	614 846
Andre inntekter	Other income	"	10 953	8 021	14 079	17 262	16 341	15 958
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	768 266	724 754	526 592	740 844	1 201 452	736 213
Såvarer	Seeds	"	19 550	16 343	8 803	11 016	14 844	10 821
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	65 915	68 389	48 038	74 992	144 825	76 300
Plantevernmiddel	Pesticides	"	1 879	1 883	1 921	1 561	2 986	1 919
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	11 218	11 490	11 775	17 012	28 864	16 993
Fôrmiddel	Fodder	"	470 749	444 028	329 132	457 297	778 231	461 749
Div, til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	62 015	62 763	67 979	92 985	106 651	86 066
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	78 748	68 894	19 469	27 056	23 005	23 653
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	58 192	50 963	39 473	58 924	102 046	58 712
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:							
Leigd arbeid	Hired labour	"	116 542	110 878	109 774	130 673	113 627	120 362
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	52 695	47 923	62 011	51 089	66 603	57 529
Traktorar	Tractors	"	22 595	21 457	23 471	21 765	69 881	30 040
Driftsbygningar	Outbuildings	"	59 360	58 735	33 088	104 847	99 891	77 964
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	12 377	11 877	11 726	12 010	8 623	11 368
Drivstoff	Fuel	"	38 587	35 998	34 534	39 624	79 355	44 094
Maskinleige	Rented machinery	"	105 410	109 513	60 269	110 416	131 877	95 595
Jordleige	Rented farmland	"	39 591	41 289	13 544	39 856	60 685	33 602
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	139 454	145 459	115 657	148 372	190 874	143 237
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	1 354 878	1 307 883	990 664	1 399 495	2 022 868	1 350 002
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	957 847	866 839	628 614	743 946	1 356 794	799 506
Avskrivningar:	Depreciation:							
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	44 358	37 737	37 484	41 415	92 518	48 115
Traktorar	Tractors	"	39 010	36 827	33 654	37 226	81 961	43 044
Driftsbygningar	Outbuildings	"	139 209	135 634	75 244	128 999	197 571	120 361
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	4 208	2 726	2 334	722	1 672	1 459
Kalkulert rente: 2.0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	92 497	87 877	56 928	85 750	146 888	84 996
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	731 062	653 915	479 899	535 584	983 071	586 526
+ " skogbruk	+ " forestry	"	-3 082	1 090	4 668	-3 278	25 483	4 187
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	69 313	75 737	37 423	71 064	83 974	60 885
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	4 266	15 267	40 264	24 844	26 499	26 499
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	4 904	5 018	3 461	4 309	13 046	5 391
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	323 263	258 232	220 760	198 828	319 814	226 051
+ Pensjonar/sjuepengar	+ Pensions/sick pay	"	48 445	49 053	34 266	20 179	15 731	24 594
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	7 533	6 404	2 793	1 810	2 327	2 250
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	10 757	13 817	27 013	8 628	7 184	15 084
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	109 271	133 261	58 297	129 114	184 849	112 229
= Nettoinntekt	= Total net income	"	1 087 191	945 271	792 250	732 856	1 265 782	839 238
Endring i egenkapital, sparing	Change in own capital (savings)	"	418 771	465 727	300 671	162 511	507 583	267 649
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1 097 154	1 051 813	1 596 969	828 183	1 441 435	1 205 304
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	89 608	122 091	-4 967	-39 764	10 215	-19 160
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:							
Jordbruk	Agriculture	"	4 637 004	4 444 266	2 834 640	4 361 563	7 385 462	4 287 393
Skogbruk	Forestry	"	92 511	151 989	119 083	203 503	191 547	170 903
Tilleggsnæring + a. næring	Other occupations	"	361 512	272 412	408 614	477 047	227 599	412 477
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 044 286	1 249 828	799 429	655 120	747 366	722 271
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	911 924	1 034 117	1 268 477	787 866	1 146 351	1 019 665
Eigedelar i alt	Total assets	"	7 047 238	7 152 612	5 430 243	6 485 099	9 698 324	6 612 710
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	456 551	536 242	217 820	575 495	557 357	442 546
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	2 319 331	2 750 320	1 287 980	2 934 439	3 907 353	2 490 508
Eigenkapital	Own capital	"	4 271 356	3 866 050	3 924 444	2 975 165	5 233 615	3 679 656

Hovudtabell 17a

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar Regions	Storleksgrupper Farm size (decares)	daa	Nord-Noreg Northern Norway				Alle All
			100-200	200-300	300-500	>500	
Tal bruk	Number of holdings		6	11	28	16	61
Alder på brukar	Age of farmer	år year	54	49	49	47	49
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	156	251	398	699	427
Herav leigd	Of which rented land	"	44	81	202	389	214
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1 118 515	2 252 729	3 606 887	6 526 032	3 883 614
Varelager	Stocks	"	85 014	144 920	155 755	307 500	186 645
Buskap	Livestock	"	171 942	302 957	429 265	709 517	454 686
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	157 545	365 836	492 049	760 899	506 905
Traktorar	Tractors	"	51 477	150 824	237 954	423 397	252 541
Driftsbygningar	Outbuildings	"	391 883	784 662	1 692 000	3 403 242	1 849 351
Jord etc.	Farmland etc.	"	260 654	503 529	599 865	921 476	633 485
Arbeidssinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	3 085	3 244	3 761	4 136	3 700
Herav familien	Of which family	"	2 366	2 492	2 766	2 833	2 695
Arealbruk:	Land use:						
Korn	Cereals	daa decares				18,4	4,8
Poteter	Potatoes	"	1,2	0,2	0,1	0,7	0,4
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	"	154,5	251,2	395,6	679,8	420,4
Anna	Other	"			2,4		1,1
Avlinger pr daa:	Crops per decare:						
Korn	Cereals	FEm FUm ¹				212	212
Poteter	Potatoes	kg	1 200	1000	1167	1364	1257
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	360	346	280	289	294
I alt	Total	"	359	346	278	287	292
Storfehold:	Cattle:						
Årskyr	Cows	stk. no.	10,7	17,9	24,5	35,9	25,0
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	"	13,8	25,7	33,7	56,5	36,3
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	"	0,3	3,3	3,5	9,1	4,6
Mjølke/årsku	Milk/cow	kg	7 009	7 770	7 650	7 440	7 559
Omsett mjølk	Milk sold	l	69 876	129 007	175 757	249 190	176 173
Mjølkekvote	Milk quota	"	73 408	132 232	185 078	279 766	189 401
Kraftfôr/årsku	Feed concentrate/cow	NOK	12 162	14 306	14 464	16 277	15 031
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares	14,4	14,1	16,1	18,9	16,8
Pris: Mjølke utan tilskot	Price: Milk excl. support:	NOK/l	5,42	5,28	5,26	5,24	5,26
Kukjøtt utan tilskot	Meat (cow), excl. support	NOK/kg	43,48	43,85	44,95	45,70	45,01
Anna storfe kjøtt u.tilsk.	Meat (beef), excl. support	"	48,70	48,15	48,90	49,37	49,01
Produksjonsinntekt mjølke:	Total output milk:	NOK	378 564	680 703	923 910	1 306 905	926 870
Driftstilskot	Production allowance	"	133 000	133 000	133 000	133 000	133 000
Distriktstilskot	Other support	"	47 752	81 938	202 145	227 658	171 974
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat (cow)	"	58 511	103 668	132 807	219 703	143 037
" anna storfe kjøtt	Total output meat (beef)	"	39 437	90 363	121 027	269 470	146 408
Tilskot kjøtt	Support meat	"	25 420	55 311	61 252	119 401	71 908
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	11 661	33 163	28 406	40 918	30 899
Anna husdyrhold	Other animal husbandry	"	3 688		1 240	8 001	3 031
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	748	648	717	674	692
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	4 359	4 080	3 602	2 799	3 335
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	241 738	321 139	372 099	332 802	342 793
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	211 886	312 938	379 220	325 284	340 679
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	205 425	324 622	379 301	368 219	353 404
Skattejust. vederlag til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	276 112	360 980	407 571	365 063	377 924

¹ FUm = Feed Unit milk.

produksjon av kumjølk og storfeslakt
combined dairy and beef farming

Regionar		Nord-Noreg					
Regions		Northern Norway					
Storleiksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		6	11	28	16	61
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	940 855	1 505 487	2 032 223	2 986 180	2 080 108
Planteprodukt	Plant products	"	13 741	14 443	16 986	35 709	21 119
Husdyrprodukt	Livestock products	"	491 862	907 897	1 207 390	1 844 996	1 250 244
Tilskot	Support	"	429 910	570 266	795 380	1 057 808	787 671
Andre inntekter	Other income	"	5 343	12 881	12 467	47 666	21 074
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	262 261	479 872	598 407	1 029 772	657 113
Såvarer	Seeds	"	5 996	6 129	8 408	15 646	9 658
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	34 131	61 623	66 464	118 781	76 133
Plantevernmiddel	Pesticides	"	568	1 484	857	2 366	1 337
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	5 358	5 209	4 968	13 611	7 317
Førmiddel	Fodder	"	138 335	282 032	379 934	641 548	407 136
Div, til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	28 393	56 492	60 566	89 840	64 345
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	20 325	16 140	19 119	51 753	27 260
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	29 155	50 764	58 092	96 227	63 927
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:	"					
Leigd arbeid	Hired labour	"	129 211	136 617	155 626	199 859	161 202
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	30 704	26 836	52 777	92 682	56 395
Traktorar	Tractors	"	15 552	13 192	29 268	38 801	27 520
Driftsbygningar	Outbuildings	"	26 076	29 598	56 166	91 290	57 628
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	2 707	7 276	5 790	9 038	6 607
Drivstoff	Fuel	"	21 537	34 679	42 800	65 063	45 083
Maskinleige	Rented machinery	"	29 400	26 837	68 307	162 142	81 614
Jordleige	Rented farmland	"	725	11 825	16 918	45 535	21 913
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	78 307	128 878	146 788	193 571	149 093
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	596 480	895 611	1 172 845	1 927 754	1 264 169
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	344 375	609 876	859 379	1 058 425	815 939
Avskrivningar:	Depreciation:	"					
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	16 252	42 341	59 536	88 810	59 856
Traktorar	Tractors	"	4 585	21 806	30 499	50 061	31 514
Driftsbygningar	Outbuildings	"	33 707	56 504	95 133	171 060	102 041
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	1 172	1 046	724	1 877	1 129
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2,0 %	"	22 089	44 216	70 452	128 292	76 135
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	288 659	488 178	673 486	746 618	621 400
+ " skogbruk	+ " forestry	"	1 800	620	5 298	8 432	4 932
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	9 658	20 677	13 691	36 535	20 546
+ " a. næring	+ " other off-farm	"		21 402	31 696	14 885	22 312
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	2 455	3 503	-8 410	10 917	-124
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	261 018	119 906	224 257	152 707	190 288
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	85 018	67 878	54 486	57 693	60 745
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"		6 095	17 926	4 974	10 632
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	4 356	4 395	6 953	6 188	6 036
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	25 591	90 865	109 083	261 894	137 667
= Nettoinntekt	= Total net income	"	627 373	641 789	910 300	777 053	799 101
Endring i egenkapital, sparing	Change in own capital (savings)	"	105 263	45 598	250 777	147 972	172 499
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	384 983	407 680	693 195	220 367	487 372
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-36 711	97 481	548 530	167 341	309 645
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:	"					
Jordbruk	Agriculture	"	1 118 515	2 252 729	3 606 887	6 526 032	3 883 614
Skogbruk	Forestry	"	41 278	68 960	72 072	71 768	68 402
Tilleggsnæring + a. næring	Other occupations	"	231 008	111 043	321 573	374 401	288 557
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	236 309	518 600	851 248	919 356	748 641
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	461 252	449 191	722 707	637 517	625 323
Eigedelar i alt	Total assets	"	2 088 362	3 400 523	5 574 487	8 529 074	5 614 537
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	213 096	338 163	445 701	1 128 880	582 624
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	460 765	1 602 930	2 497 464	4 980 707	2 787 166
Eigenkapital	Own capital	"	1 414 501	1 459 430	2 631 322	2 419 487	2 244 747

Hovudtabell 17a

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar Regions	Storleiksgrupper Farm size (hectares)	daa	Alle All				Alle All
			100-200	200-300	300-500	>500	
Tal bruk	Number of holdings		34	80	138	56	311
Alder på brukar	Age of farmer	år year	55	49	48	46	49
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	165	248	388	691	379
Herav leigd	Of which rented land	" "	48	95	184	394	183
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1 551 166	2 898 282	4 485 951	7 048 156	4 184 060
Varelager	Stocks	"	89 436	140 610	209 823	327 321	198 708
Buskap	Livestock	"	233 676	347 369	539 066	793 217	498 360
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	192 090	351 583	432 285	741 589	438 428
Traktorar	Tractors	"	171 084	253 397	326 605	475 017	316 238
Driftsbygningar	Outbuildings	"	540 334	1 243 828	2 184 280	3 550 672	1 989 317
Jord etc.	Farmland etc.	"	324 545	561 494	793 892	1 160 340	743 008
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	3 116	3 325	3 615	4 297	3 596
Herav familien	Of which family	" "	2 563	2 549	2 671	2 930	2 668
Arealbruk:	Land use:						
Korn	Cereals	daa decares	0,8	3,4	7,3	32,1	10,0
Poteter	Potatoes	" "	0,3	0,1	0,1	0,3	0,2
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	163,4	242,9	377,8	650,1	366,0
Anna	Other	" "	0,4	0,9	3,1	8,3	3,1
Avlingar pr daa:	Crops per decare:						
Korn	Cereals	FEM FUm ¹	166	390	405	354	372
Poteter	Potatoes	kg	1100	1551	1663	1436	1461
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEM FUm	392	387	387	332	370
I alt	Total	" "	390	385	384	329	367
Storfehold:	Cattle:						
Årskyr	Cows	stk. no.	14,6	20,2	28,1	39,9	26,5
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	" "	18,5	27,4	41,9	64,3	39,4
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	" "	1,2	2,4	5,9	8,6	4,9
Mjôlk/årsku	Milk/cow	kg	6 849	7 629	7 804	7 734	7 689
Omsett mjôlk	Milk sold	l	90 511	140 528	199 829	282 067	186 017
Mjôlkekvote	Milk quota	"	97 679	149 237	208 321	302 193	196 500
Kraftfôr/årsku	Feed concentrate/cow	NOK	12 117	14 380	14 512	15 472	14 602
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares	11,2	12,1	13,4	16,3	13,8
Pris: Mjôlk utan tilskot	Price: Milk excl. support:	NOK/l	5,34	5,30	5,31	5,38	5,33
Kukjøtt utan tilskot	Meat (cow), excl. support	NOK/kg	45,68	44,64	45,33	46,82	45,64
Anna storfejøtt u.tilsk.	Meat (beef), excl. support	"	51,14	50,51	50,94	52,30	51,31
Produksjonsinntekt mjôlk:	Total output milk:	NOK	483 335	744 216	1 061 572	1 517 019	991 121
Driftstilskot	Production allowance	"	126 203	125 838	125 964	125 795	125 918
Distriktstilskot	Other support	"	37 401	50 597	85 345	123 692	77 468
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat (cow)	"	78 799	115 682	166 013	255 391	158 669
" anna storfejøtt	Total output meat (beef)	"	47 400	93 753	192 014	299 999	168 824
Tilskot kjøtt	Support meat	"	17 843	26 343	44 206	78 576	42 637
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	40 226	39 581	46 124	52 797	44 649
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	4 711	4 510	3 347	40 588	10 469
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	863	806	752	715	755
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	4 733	4 126	3 744	3 072	3 638
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	258 767	282 373	344 987	381 453	329 867
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	240 744	265 378	338 475	380 619	319 123
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	229 244	257 865	334 494	382 774	313 484
Skattejust. vederlag til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	296 362	318 991	380 659	410 330	364 493

¹ FUm = Feed Unit milk.

produksjon av kumjølk og storfe slakt
combined dairy and beef farming

Regionar		Alle					
Regions		All					
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		34	80	138	56	311
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1 095 687	1 543 080	2 167 615	3 198 632	2 061 078
Planteprodukt	Plant products	"	13 198	16 317	39 575	92 568	39 897
Husdyrprodukt	Livestock products	"	654 472	997 743	1 469 069	2 165 793	1 373 732
Tilskot	Support	"	421 644	502 844	636 509	894 777	621 822
Andre inntekter	Other income	"	6 372	26 176	22 461	45 494	25 627
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	314 931	520 644	713 741	1 076 591	680 901
Såvarer	Seeds	"	4 907	6 875	10 955	23 190	11 351
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	33 176	50 511	70 701	114 860	68 805
Plantevernmiddel	Pesticides	"	1 565	1 713	2 371	2 425	2 106
Konservingsmiddel	Preservatives	"	5 725	8 428	10 089	20 270	10 954
Førmiddel	Fodder	"	188 989	320 741	442 830	666 593	420 966
Div. til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	36 036	55 580	70 272	96 995	67 061
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	18 051	32 440	45 937	70 742	43 611
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	26 481	44 357	60 585	81 515	56 048
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:						
Leigd arbeid	Hired labour	"	93 092	109 957	145 709	232 801	145 338
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	28 476	44 665	52 019	82 608	52 669
Traktorar	Tractors	"	15 771	20 015	26 682	41 911	26 294
Driftsbygningar	Outbuildings	"	33 746	35 874	71 875	89 573	61 389
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	7 632	9 687	11 813	15 315	11 344
Drivstoff	Fuel	"	18 906	31 107	42 455	66 847	41 052
Maskinleige	Rented machinery	"	36 115	45 946	91 206	185 394	89 683
Jordleige	Rented farmland	"	6 777	15 787	37 068	77 532	35 211
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	95 070	117 868	146 554	189 112	140 409
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	650 516	951 551	1 339 122	2 057 684	1 284 290
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	445 171	591 529	828 493	1 140 948	776 788
Avskrivningar:	Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	22 038	38 353	49 090	80 617	48 864
Traktorar	Tractors	"	19 195	30 802	37 497	53 119	36 513
Driftsbygningar	Outbuildings	"	42 966	76 074	129 355	205 843	118 862
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	2 701	2 064	1 931	3 140	2 260
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	30 826	56 535	86 699	138 909	81 579
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	358 270	444 236	610 619	798 228	570 289
+ " skogbruk	+ " forestry	"	3 882	9 207	8 039	4 288	7 162
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	11 682	44 808	49 120	64 153	46 258
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	17 713	27 152	27 584	18 403	24 489
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	25 122	5 848	9 260	14 668	11 018
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	329 752	263 418	277 858	251 579	273 312
+ Pensjonar/sjuekepengar	+ Pensions/sick pay	"	66 442	34 786	39 927	37 116	40 612
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	10 650	7 536	8 542	4 133	7 758
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	14 395	12 363	9 758	12 354	11 565
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	40 249	77 985	124 851	199 132	115 749
= Nettoinntekt	= Total net income	"	797 659	771 370	915 857	1 005 791	876 715
Endring i egenkapital, sparing	Change in own capital (savings)	"	306 525	238 740	257 468	404 596	283 742
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1 810 172	927 129	858 555	1 000 405	1 015 778
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	1 021	22 854	70 983	78 329	52 836
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk	Agriculture	"	1 551 166	2 898 282	4 485 951	7 048 156	4 184 060
Skogbruk	Forestry	"	63 219	115 296	154 788	197 575	140 893
Tilleggsnæring + a. næring	Other occupations	"	679 771	290 673	458 782	528 476	455 223
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	767 463	831 539	961 014	1 021 312	911 571
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	1 274 045	860 316	899 981	1 045 242	961 829
Eigedelar i alt	Total assets	"	4 335 663	4 996 106	6 960 517	9 840 761	6 653 576
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	142 246	304 030	597 952	874 087	517 640
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	869 032	1 770 840	2 874 333	4 556 811	2 646 630
Eigenkapital	Own capital	"	3 324 385	2 921 235	3 488 232	4 409 864	3 489 306

Hovudtabell 17b

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regionar		Agder & Rog.		Vestlandet		Alle		
Regions		Jæren		Western Norway		All		
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	200-300	Alle All	200-300	300-500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		10	6	9	12	10	29
Alder på brukar	Age of farmer	år year	47	50	50	48	48	48
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	380	242	255	255	372	361
herav leigd	of which rented land	" "	133	121	141	70	182	157
Eigedelar i jordbruket	Agricultural assets:	NOK	7 875 232	3 773 390	5 107 326	4 219 684	7 913 906	6 341 401
Varelager	Stocks	"	329 732	166 618	165 606	187 053	251 856	251 818
Buskap	Livestock	"	1 060 205	409 530	442 028	525 411	863 288	779 075
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	411 995	501 086	519 048	429 286	505 576	454 835
Traktorar	Tractors	"	222 717	211 560	235 846	137 852	267 725	227 897
Driftsbygningar	Outbuildings	"	4 015 447	1 910 578	3 078 065	2 016 777	5 073 532	3 443 905
Jord etc.	Farmland etc.	"	1 835 137	574 019	666 734	923 304	951 929	1 183 872
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	3 674	3 891	3 728	3 593	4 339	3 918
herav familien	of which family	" "	2 678	2 816	2 840	2 682	2 995	2 806
Arealbruk:	Land use:							
Korn	Cereals	daa decares	7,5	3,3	2,2	14,8	13,3	11,9
Poteter	Potatoes	" "	"	0,2	0,1	0,1	"	"
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	372,9	237,8	252,3	239,7	358,6	348,7
Anna	Other	" "	"	0,8	0,6	0,4	"	0,2
Avlinger pr daa:	Crops per decares:							
Korn	Cereals	FEmFUm ¹	519	233	233	406	281	374
Poteter	Potatoes	kg	"	"	"	"	"	"
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	556	385	331	364	494	438
I alt	Total	" "	555	382	329	365	487	435
Storfe- og svinehald:	Dairy and pig farming:							
Årskyr	Cows	stk no.	34,2	19,5	19	19,2	25,5	26,2
Mjølklårsku	Milk/cow	kg	8 753	7 689	7 173	7 723	8 345	7 971
Omsett mjølk	Sold milk	l	267 402	137 421	125 321	133 346	193 990	189 924
Mjølkekvote	Milk quota	l	294 797	139 926	132 452	144 195	219 789	207 874
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares	10,9	12,2	13,3	12,5	14,1	13,3
Avlisgrisar (gj.snitt)	Pigs for breeding (average)	stk no.	43,5	9,8	11,4	19,1	35,6	28,2
Smågrisull	Litters	" "	89	30	37	46	69	59
Salbare smågrisar	Piglets for sale	" "	950	331	399	539	811	636
Omsette slaktesvin	Pigs for slaughter	" "	809	219	222	406	705	574
Innkjøp av svin	Purchase of pigs	NOK	617 686	61 156	56 609	315 263	328 107	362 078
Pris: Mjølke utan tilskot	Price: Milk excl. support	"	5,34	5,31	5,31	5,37	5,3	5,33
Kukjøtt utan tilskot	Meat (cow) excl. support	"	45,32	47,14	45,11	45,66	45,83	45,5
Anna storfekjøtt u.tilsk.	Meat (beef) excl. support	"	53,10	47,34	47,32	50,96	51,54	52,32
Svinekjøtt	Pork	"	29,16	28,48	27,93	28,84	29,31	28,57
Smågris, sal	Piglets for sale	"	1 144	947	1 007	1 099	1 078	1 103
Produksjonsinntekt mjølk	Total output milk	"	1 428 497	729 163	665 503	716 157	1 027 230	1 012 030
Driftstilskot	Production allowance	"	118 000	125 000	125 000	122 667	123 700	123 414
Distriktstilskot	Other support	"	59 242	54 215	54 215	30 249	36 160	44 115
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat (cow)	"	178 641	124 510	108 086	97 312	183 309	149 106
" anna storfekjøtt	" meat/ beef	"	205 805	43 840	55 089	64 393	224 529	157 121
Tilskot kjøtt	Support meat	"	13 087	20 217	19 022	12 574	35 784	27 708
Prod.innt. livdyr, storfe	Total output cattle sold live	"	58 772	50 027	36 713	62 499	41 740	53 173
" smågris	" piglets	"	650 460	168 048	222 366	417 980	339 838	364 542
" slaktesvin	" pigs for fattening	"	1 895 108	466 475	446 460	878 490	1 679 718	1 249 359
" avisgrisar	" pigs for breeding	"	96 463	8 274	12 383	36 678	84 459	60 144
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	6 411	2 110	2 110	72	38 607	26 314
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decares	"	1 132	948	928	947	1 183	984
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decares	"	6 531	5 688	4 893	5 745	5 758	5 228
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	566 507	363 235	285 605	407 653	368 231	401 124
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	622 151	348 756	255 227	413 695	378 037	414 386
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	637 794	315 524	215 491	390 049	376 795	412 330
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	601 321	397 290	318 896	444 390	396 216	434 042

¹FUm = Feed Unit milk.

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for bioøkonomi 2016

kumjølkeproduksjon og svinehald
combined dairy and pig farming

Regionar		Agder & Rog.		Vestlandet		Alle		
Regions		Jæren		Western Norway		All		
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	200-300	Alle All	200-300	300-500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		10	6	9	12	10	29
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	5 142 726	2 204 434	2 128 642	2 806 159	4 315 314	3 790 184
Planteprodukt	Plant products	"	110 721	31 125	21 107	45 196	61 619	62 953
Husdyrprodukt	Livestock products	"	4 520 158	1 590 337	1 548 710	2 273 580	3 619 429	3 071 788
Tilskot	Support	"	490 436	563 833	545 298	477 043	609 468	632 994
Andre inntekter	Other income	"	21 410	19 140	13 527	10 340	24 798	22 449
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	2 658 470	826 917	879 879	1 341 275	2 173 736	1 903 573
Såvarer	Seeds	"	11 949	7 664	6 163	9 360	7 329	8 912
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	62 930	44 830	41 013	40 877	67 315	64 882
Plantevernmiddel	Pesticides	"	2 001	3 388	2 512	2 719	3 981	3 220
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	15 239	11 870	11 393	10 423	11 053	10 846
Førmiddel	Fodder	"	1 697 534	566 761	609 148	817 167	1 461 765	1 225 064
Diverse til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	153 052	55 805	68 928	79 348	126 594	110 276
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	647 925	79 529	84 571	329 260	415 946	413 167
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	67 841	57 072	56 151	52 123	79 754	67 207
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:							
Leigd arbeid	Hired labour	"	173 293	194 236	156 521	168 212	207 062	186 734
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	61 086	45 706	44 464	41 742	66 122	59 175
Traktorar	Tractors	"	18 078	23 941	26 574	22 208	20 120	25 407
Driftsbygningar	Outbuildings	"	141 979	60 593	48 393	71 589	67 974	87 379
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	18 956	9 154	10 226	13 257	12 850	12 010
Drivstoff	Fuel	"	37 528	27 454	29 353	25 241	56 093	43 428
Maskinleige	Rented machinery	"	231 926	58 452	53 597	87 146	211 350	148 971
Jordleige	Rented farmland	"	115 758	17 247	15 372	15 115	89 661	53 965
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	226 920	197 299	222 247	169 792	258 199	222 266
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	3 683 994	1 461 000	1 486 624	1 955 577	3 163 166	2 742 908
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	1 458 732	743 435	642 018	850 582	1 152 148	1 047 276
Avskrivningar:	Depreciation:							
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	42 118	48 967	50 100	42 299	55 348	47 144
Traktorar	Tractors	"	27 915	29 755	30 954	22 180	39 784	30 638
Driftsbygningar	Outbuildings	"	257 739	78 089	109 416	115 134	249 423	184 394
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	3 823	4 147	4 139	3 737	2 204	2 874
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	148 322	65 096	92 359	77 296	148 703	120 456
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	1 127 137	582 476	447 409	667 232	805 390	782 227
+ " skogbruk	+ " forestry	"	295	5 820	3 489	12 065	-878	4 305
+ " till.nærings	+ " other farm-based	"	25 973	18 531	16 118	22 632	24 653	23 105
+ " a.nærings	+ " other off-farm	"	56 360				68 584	43 084
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	15 907	17 803	12 944	17 665	23 968	20 059
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	261 473	461 456	418 556	357 723	316 338	301 612
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	881	26 817	20 215	13 409	38 356	26 002
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	7 764	5 832	45 697	9 386	38 522	17 167
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	12 202	30 837	28 937	19 963	11 781	15 301
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payment to previous own.	"	234 148	23 941	47 343	81 180	199 510	179 303
= Nettoinntekt	= Total net income	"	1 273 844	1 125 631	946 022	1 038 894	1 127 203	1 053 560
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	354 109	1 182 236	719 661	803 849	329 688	444 206
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1 208 522	2 342 312	1 819 230	2 244 056	501 433	1 395 186
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-117 120	-478 246	-356 493	-271 078	68 929	-141 599
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:							
Jordbruk	Agriculture	"	7 875 232	3 773 390	5 107 326	4 219 684	7 913 906	6 341 401
Skogbruk	Forestry	"	1 154	81 657	70 621	55 969	78 547	70 184
Tilleggsnærings og a. nærings	Other occupations	"	516 673	1 435 608	1 061 386	1 562 926	627 693	1 110 754
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	999 797	1 087 837	986 344	871 996	1 346 965	961 339
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	1 307 431	2 139 818	1 767 093	1 537 236	807 445	1 221 374
Eigedelar i alt	Total assets	"	10 700 287	8 518 309	8 992 770	8 247 811	10 774 557	9 705 052
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	1 258 047	919 797	914 499	876 080	1 127 522	1 075 953
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	5 587 919	209 857	934 993	1 532 604	4 932 989	3 739 920
Eigenkapital	Own capital	"	3 854 321	7 388 656	7 143 278	5 839 127	4 714 045	4 889 179

Hovudtabell 17c

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar Regions		Agder & Rogaland			Vestlandet Western Norway		
		Jæren	Andre bygder Other parts		300-500	Alle All	
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	300-500	Alle All	300-500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		7	6	11	10	19
Alder på brukar	Age of farmer	år year	48	46	50	51	50
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	447	405	425	387	338
herav leigd	of which rented land	" "	162	158	208	166	119
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	4 370 442	3 748 418	4 051 604	2 904 453	2 634 388
Varelager	Stocks	"	172 244	97 859	108 365	130 866	107 454
Buskap	Livestock	"	513 015	344 412	419 448	423 069	379 125
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	410 877	308 684	312 071	405 174	364 482
Traktorar	Tractors	"	240 662	166 550	201 754	387 803	349 704
Driftsbygningar	Outbuildings	"	1 806 436	957 408	1 501 862	1 170 018	900 297
Jord etc	Farmland etc.	"	1 227 208	1 873 505	1 508 103	387 523	533 325
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	3 694	3 259	3 564	3 824	3 801
herav familien	of which family	" "	2 914	2 350	2 655	2 920	2 898
Arealbruk:	Land use:						
Korn	Cereals	daa decares	"	"	"	"	"
Poteter	Potatoes	" "	"	0,2	0,6	"	0,1
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	446,7	405,2	424,9	387,3	337,6
Anna	Other	" "	"	"	"	"	"
Avlinger pr daa:	Crops per decares:						
Korn	Cereals	FEm FUm ¹	"	"	"	"	"
Poteter	Potatoes	kg	"	300	883	"	95
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	397	281	271	284	292
I alt	Total	" "	397	281	271	284	291
Mjølkeproduksjon og sauehald:	Dairy and sheep farming:						
Årskyr	Cows	stk no.	25,1	14,5	18,1	17,1	16,7
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	" "	35,4	18,9	27,4	26,3	24,0
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	" "	3,0	2,2	2,9	5,9	3,9
MjølkarSKU	Milk/cow	kg	8 324	6 832	7 128	7 138	7 363
Omsett mjølk	Milk sold	l	188 789	91 315	117 780	110 693	112 343
Mjølkevote	Milk quota	l	159 861	115 003	130 329	125 281	121 220
Vinterfôra sauer	Winter-fed sheep (wfs)	stk no.	113	126	125	93	83
Gagnslam/wfs	Lambs per wfs	" "	1,4	1,3	1,4	1,4	1,4
Omsett saue- og l. kjøt	Mutton sold	kg	3 421	2 702	3 310	2 768	2 418
Pris: Mjølk utan tilskot	Price: Milk excl. support	NOK/l	5,10	5,35	5,30	5,14	5,16
Kukjøt utan tilskot	Meat (cow) excl. support	NOK/kg	45,73	43,32	45,80	46,99	46,92
Anna storfe kjøt u.tilsk.	Meat (beef) excl. support	"	52,02	52,02	52,85	52,19	52,32
Saue- og lammekjøt u.t.	Meat (mutton) excl. support	"	53,77	52,27	52,45	51,62	51,16
Ull	Wool	"	35,90	28,25	29,40	37,04	37,45
Produksjonsinntekt mjølk	Total output milk	NOK	962 882	488 433	624 418	569 241	579 243
Driftstilskot	Production allowance	"	119 000	117 586	120 956	125 000	121 711
Districtstilskot	Other support	"	"	18 749	34 642	47 281	47 531
Prod. inntekt kukjøt	Total output meat (cow)	"	178 476	70 845	108 126	99 503	98 086
" anna storfe kjøt	" meat (beef)	"	82 470	74 036	119 635	166 153	125 175
Tilskot storfe kjøt	Support meat (cow and beef)	"	6 092	14 698	24 923	34 024	27 062
Produkt.inntekt livdyr storfe	Total output cattle sold live	"	40 268	12 900	45 838	21 659	25 339
" saue- og lammekj.	" mutton	"	179 808	151 783	180 436	145 892	126 084
Tilskot kjøt	Support (mutton)	"	13 150	22 185	28 405	23 788	22 038
Prod.inntekt, livdyr sau	Total income sheep sold live	"	5 243	10 537	9 450	20 686	15 401
Prod.inntekt, ull	" wool	"	16 470	12 618	15 001	15 887	13 574
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	417	686	1 409	660	400
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decares	"	603	532	541	647	682
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decares	"	3 210	2 402	2 854	3 181	3 273
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	341 719	250 208	299 408	330 031	293 341
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own cap.	"	312 990	236 409	284 044	332 224	284 790
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	311 283	220 073	266 387	314 035	268 413
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	378 148	284 633	333 206	362 936	326 537

¹ FUm = Feed Unit milk.

kumjølkeproduksjon og sauehald
combined dairy and sheep farming

Regionar		Agder & Rogaland			Vestlandet		
Regions					Western Norway		
		Jæren	Andre bygder				
			Other parts				
Storleiksgupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	300-500	Alle All	300-500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		7	6	11	10	19
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	2 135 895	1 507 179	1 887 741	1 855 011	1 698 502
Planteprodukt	Plant products	"	37 008	28 309	22 618	6 120	7 390
Husdyrprodukt	Livestock products	"	1 466 034	821 838	1 104 313	1 039 681	983 303
Tilskot	Support	"	623 950	644 966	726 266	760 895	677 859
Andre inntekter	Other income	"	8 902	12 066	34 544	48 315	29 951
Variable kostnader i alt	Total variable costs	"	701 785	533 609	673 660	622 844	593 132
Såvarer	Seeds	"	8 101	8 090	7 208	4 206	3 956
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	86 310	100 827	89 550	72 669	68 412
Plantevernmiddel	Pesticides	"	2 338	3 520	3 256	2 586	1 887
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	15 944	7 694	6 317	8 010	7 151
Førmiddel	Fodder	"	411 944	271 155	385 216	413 616	382 496
Diverse til husdyrholdet	Misc. for animal husb.	"	90 057	39 873	53 015	57 082	56 167
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	35 443	53 510	68 406	26 850	35 374
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	51 647	48 940	60 690	37 826	37 687
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:	"					
Leigd arbeid	Hired labour	"	166 867	106 062	140 500	123 250	123 475
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	53 430	61 083	55 115	62 979	54 819
Traktorar	Tractors	"	14 306	16 442	12 153	10 837	15 507
Driftsbygningar	Outbuildings	"	67 648	39 059	53 814	47 647	51 489
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	11 330	16 733	16 681	10 298	12 096
Drivstoff	Fuel	"	28 358	36 179	37 776	33 604	30 321
Maskinleige	Rented machinery	"	83 103	38 353	79 709	49 733	38 642
Jordleige	Rented farmland	"	88 743	39 675	36 054	10 096	8 997
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	118 712	112 418	137 341	116 644	105 499
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	1 334 281	999 613	1 242 802	1 087 932	1 033 977
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	801 614	507 566	644 939	767 079	664 525
Avskrivningar:	Depreciation:	"					
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	51 761	35 808	36 083	53 248	48 485
Traktorar	Tractors	"	26 957	23 663	26 470	48 998	46 273
Driftsbygningar	Outbuildings	"	115 922	62 413	91 178	75 151	63 351
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	6 232	633	1 601	2 316	1 558
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	86 251	72 334	78 903	57 336	51 607
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	600 743	385 049	489 608	587 367	504 858
+ " skogbruk	+ " forestry	"	32 863	11 166	7 045	1 993	623
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	7 979	20 646	21 145	20 769	25 053
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	11 635			33 424	34 176
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	6 917	4 816	5 114	16 358	14 685
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	367 382	403 484	374 839	278 097	360 315
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	37 825	24 976	13 623	19 837	17 721
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"			14 333	12 417	6 535
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	11 899	7 253	6 510	10 957	14 008
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to prev. owner	"	134 181	111 051	94 996	49 370	48 044
= Nettoinntekt	= Total net income	"	943 063	746 339	837 220	931 848	929 930
Endring i eigenkapital, sparing	Change in own capital (savings)	"	314 065	367 255	299 994	147 920	186 321
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	850 602	412 555	463 731	624 555	1 027 099
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-161 955	-564 906	-447 724	-109 322	-130 514
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:	"					
Jordbruk	Agriculture	"	4 370 442	3 748 418	4 051 604	2 904 453	2 634 388
Skogbruk	Forestry	"		80 453	64 239	24 050	101 048
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	825 844	201 169	251 265	599 594	532 206
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	834 775	3 431 454	2 116 432	1 037 069	945 783
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	997 908	1 012 553	963 916	817 879	1 070 580
Eigedelar i alt	Total assets	"	7 028 969	8 474 047	7 447 454	5 383 043	5 284 005
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	647 512	915 747	859 745	561 023	447 702
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	3 010 850	4 305 331	3 281 422	1 097 856	1 081 661
Eigenkapital	Own capital	"	3 370 606	3 252 969	3 306 288	3 724 164	3 754 642

Hovudtabell 17c

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar		Alle				
Regions		All				
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		6	21	12	44
Alder på brukar	Age of farmer	år year	50	51	48	50
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	274	397	597	405
herav leigd	of which rented land	" "	91	171	338	188
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	2 819 542	3 283 921	4 821 259	3 377 044
Varelager	Stocks	" "	76 701	128 297	205 258	134 423
Buskap	Livestock	" "	276 985	412 612	673 000	438 186
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	" "	338 604	382 181	496 651	382 601
Traktorar	Tractors	" "	343 759	341 181	211 280	283 611
Driftsbygningar	Outbuildings	" "	1 070 851	1 137 818	1 996 767	1 250 656
Jord etc	Farmland etc.	" "	712 642	881 831	1 238 302	887 567
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	2 844	3 677	4 698	3 760
herav familien	of which family	" "	2 175	2 755	3 258	2 784
Arealbruk:	Land use:					
Korn	Cereals	daa decares				
Poteter	Potatoes	" "	0,7	0,1	0,2	0,2
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	273,2	397,0	596,3	405,3
Anna	Other	" "				
Avlinger pr daa:	Crops per decare:					
Korn	Cereals	FEm FUm ¹				
Poteter	Potatoes	kg	774	385	1 000	795
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	303	306	298	305
I alt	Total	" "	302	306	298	305
Mjølkeproduksjon og sauehald:	Dairy and sheep farming:					
Årskyr	Cows	stk no.	14,2	16,4	32,7	19,7
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	" "	17,8	25,7	49,6	29,3
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	" "	0,8	5,0	3,9	3,7
Mjølk/årsku	Milk/cow	kg	6 684	7 265	8 017	7 508
Omsett mjølk	Milk sold	l	87 154	108 237	237 780	134 617
Mjølkekvote	Milk quota	l	90 272	120 527	227 556	138 236
Vinterfôra sauer	Winter-fed sheep (wfs)	stk no.	74	104	117	97
Gagnslam/vfs	Lambs per wfs	" "	1,3	1,4	1,5	1,4
Omsett saue- og l. kjøt	Mutton sold	kg	2 067	2 884	3 825	2 827
Pris: Mjølke utan tilskot	Price: Milk excl. support	NOK/l	5,35	5,20	5,24	5,22
Kukjøt utan tilskot	Meat (cow) excl. support	NOK/kg	46,30	45,68	46,14	45,91
Anna storfe kjøt u.tilsk.	Meat (beef) excl. support	" "	52,89	52,31	51,36	51,99
Saue- og lammekjøt u.t.	Meat (mutton) excl. support	" "	52,65	52,16	50,66	51,44
Ull	Wool	" "	37,30	33,85	34,01	34,29
Produksjonsinntekt mjølk	Total output milk	NOK	466 401	563 086	1 245 531	703 250
Driftstilskot	Production allowance	" "	123 833	122 263	124 500	121 978
Distriktstilskot	Other support	" "	23 376	31 946	76 390	41 973
Prod. inntekt kukjøt	Total output meat (cow)	" "	78 048	100 901	225 983	124 457
" anna storfe kjøt	" meat (beef)	" "	53 767	143 906	167 094	124 944
Tilskot storfe kjøt	Support meat (cow and beef)	" "	10 676	29 520	47 762	29 610
Produk.inntekt livdyr storfe	Total output cattle sold live	" "	37 916	20 550	66 075	34 762
" saue- og lammekj.	" mutton	" "	111 582	155 102	192 270	148 703
Tilskot kjøt	Support (mutton)	" "	16 678	22 884	34 980	23 942
Prod.inntekt, livdyr sau	Total income sheep sold live	" "	2 845	14 263	13 611	10 919
Prod.inntekt, ull	" wool	" "	11 121	14 763	17 998	14 184
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	" "	530	653	8 444	2 710
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	" "	631	635	596	622
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	" "	3 376	3 023	3 119	3 141
Vederl. til arb. arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	305 482	316 493	350 066	318 757
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	" "	287 069	315 380	337 442	308 551
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	" "	280 235	294 847	334 681	295 367
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	" "	351 477	350 190	378 052	352 527

¹ FUm = Feed Unit milk.

kumjølkeproduksjon og sauehald
combined dairy and sheep farming

Regionar		Alle				
Regions		All				
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		6	21	12	44
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1 323 158	1 773 750	2 971 199	1 932 447
Planteprodukt	Plant products	"	9 694	19 200	39 663	22 212
Husdyrprodukt	Livestock products	"	762 208	1 013 224	1 937 007	1 163 928
Tilskot	Support	"	543 039	709 519	951 966	717 853
Andre inntekter	Other income	"	8 217	31 807	42 563	28 454
Variable kostnader i alt	Total variable costs	"	398 773	573 468	1 110 878	658 872
Såvarer	Seeds	"	4 104	6 007	10 741	6 691
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	38 614	79 631	117 407	78 511
Plantevernmiddel	Pesticides	"	2 130	2 553	2 393	2 166
Konservingsmiddel	Preservatives	"	6 681	8 717	8 359	8 030
Førmiddel	Fodder	"	250 321	352 859	679 965	404 745
Diverse til husdyrholdet	Misc. for animal husb.	"	47 984	53 193	106 784	63 949
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	20 886	29 414	96 157	43 930
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	28 053	41 094	89 072	50 850
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:					
Leigd arbeid	Hired labour	"	110 253	127 774	252 884	152 783
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	27 146	62 567	60 254	54 180
Traktorar	Tractors	"	-5 380	17 999	36 063	18 373
Driftsbygningar	Outbuildings	"	44 918	49 457	90 014	57 488
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	7 498	13 517	25 654	14 811
Drivstoff	Fuel	"	24 971	36 044	53 209	36 532
Maskinleige	Rented machinery	"	32 585	46 039	135 272	64 213
Jordleige	Rented farmland	"	12 220	25 543	84 464	37 280
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	102 610	116 242	180 647	126 911
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	755 593	1 068 650	2 029 339	1 221 442
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	567 565	705 099	941 860	711 005
Avskrivningar:	Depreciation:					
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	44 110	48 965	57 750	47 359
Traktorar	Tractors	"	44 950	42 095	29 726	36 228
Driftsbygningar	Outbuildings	"	70 753	77 158	122 384	83 312
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	931	2 262	3 390	2 131
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	54 719	64 462	95 347	66 438
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	406 822	534 619	728 611	541 975
+ " skogbruk	+ " forestry	"	6 703	7 224	10 817	7 694
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	16 305	25 963	40 771	30 788
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	24 686	24 686	15 404	23 145
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	5 904	14 011	7 869	11 551
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	324 050	331 188	247 907	331 571
+ Pensjonar/sjuekepengar	+ Pensions/sick pay	"		34 378	96 083	48 198
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	26 277	5 913	905	6 652
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	11 745	11 570	8 121	11 362
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to prev. owner	"	86 843	63 580	141 011	85 144
= Nettoinntekt	= Total net income	"	710 962	925 972	1 015 476	927 791
Endring i eigenkapital, sparing	Change in own capital (savings)	"	81 547	292 890	281 523	258 955
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	805 377	857 508	820 494	912 190
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-140 711	-223 704	-303 687	-213 729
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:					
Jordbruk	Agriculture	"	2 819 542	3 283 921	4 821 259	3 377 044
Skogbruk	Forestry	"	252 487	53 947	98 300	93 387
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	877 580	557 701	647 811	595 490
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	603 896	1 673 844	799 272	1 240 424
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	754 257	1 012 791	1 176 974	1 053 413
Eigedelar i alt	Total assets	"	5 307 760	6 582 204	7 543 615	6 359 758
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	375 515	631 523	1 032 161	648 105
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	1 838 468	1 949 316	3 207 096	2 121 329
Eigenkapital	Own capital	"	3 093 777	4 001 365	3 304 358	3 590 324

Hovudtabell 17d

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar Regions	Storleiksgupper Farm size (decares)	daa	Austlandet Eastern Norway				Alle All
			Flatbygder Lowlands				
			100-200	200-300	300-500	> 500	
Tal bruk	Number of holdings		14	13	19	17	65
Alder på brukar	Age of famer	år year	54	53	51	51	52
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	167	251	382	966	453
herav leigd	of which rented land	" "	17	35	106	513	176
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1 044 202	1 454 798	2 250 847	4 583 189	2 386 300
Varelager	Stocks	"	70 580	178 144	174 146	1 012 551	369 846
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	68 363	69 055	226 992	579 494	246 618
Skurtreskar	Combine harvester	"	60 173	58 608	42 164	313 072	118 887
Traktorar	Tractors	"	54 245	150 043	225 150	259 909	178 066
Driftsbygningar	Outbuildings	"	459 011	294 594	629 309	1 176 009	652 278
Jord etc.	Farmland etc.	"	330 995	704 205	952 924	1 242 154	820 348
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	395	618	771	1 581	852
herav familien	of which family	" "	389	568	664	1 259	725
Arealbruk:	Land use:						
Bygg	Barley	daa decares	81,6	44,5	153,6	274,2	145,5
Havre	Oats	" "	37,0	72,0	69,8	159,2	84,4
Kveite	Wheat	" "	41,1	107,4	111,5	391,5	165,3
Poteter	Potatoes	" "	0,1				
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	4,5	7,0	21,9	11,1	11,7
Anna	Other	" "	2,6	19,9	25,0	130,4	45,9
Avlingar pr daa:	Crops per decare:						
Bygg	Barley	kg	451	395	405	538	479
Havre	Oats	"	492	581	470	538	524
Kveite	Wheat	"	397	573	585	582	572
Poteter	Potatoes	"	2 000				2 000
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm ¹	278	197	250	355	272
I alt	Total	" "	412	473	453	502	480
Kornproduksjon:	Cereal production:						
Pris: Bygg	Price: Barley	NOK/kg	2,52	2,44	2,44	2,65	2,57
Havre	Oats	"	2,13	2,24	2,16	2,31	2,24
Kveite	Wheat	"	2,59	2,70	2,72	2,88	2,81
Variable kostnader	Variable costs	NOK/decare	386	466	410	400	410
Produksjonsinntekt bygg	Total output barley	NOK	94 480	44 308	154 088	420 141	187 740
" havre	" oats	"	34 033	95 271	67 230	199 636	98 249
" kveite	" wheat	"	46 773	170 514	175 172	714 273	282 191
" oljefrø	" oilseeds	"	1 236	1	14 942	67 867	22 384
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	346	440	413	411	411
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	1 321	1 472	1 254	1 582	1 468
Vederf. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	89 048	360 587	212 254	769 863	488 524
Vederf. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	87 194	360 587	209 914	849 472	502 185
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	101 206	333 071	171 627	803 393	470 569
Skattejust. vederf. til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	175 998	481 815	300 614	848 803	576 896

¹ FUm = Feed Unit milk.

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for bioøkonomi 2016

korndyrking
cereal production

Regionar		Austlandet					
Regions		Eastern Norway					
		Flatbygder					
		Lowlands					
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	> 500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		14	13	19	17	65
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	285 153	485 800	635 146	1 915 294	850 103
Planteprodukt	Plant products	"	179 883	366 533	445 745	1 496 930	637 455
Husdyrprodukt	Livestock products	"	1 512	1 713	245	245	740
Tilskot	Support	"	68 920	91 362	139 332	372 042	171 785
Andre inntekter	Other income	"	34 838	26 192	49 824	46 321	40 122
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	64 525	116 748	156 555	386 179	185 476
Såvarer	Seeds	"	17 867	25 847	38 267	89 585	44 037
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	33 911	62 961	81 475	213 515	100 226
Plantevernmiddel	Pesticides	"	7 299	22 170	27 247	74 816	33 772
Konserveringsmiddel	Preservatives	"					
Førmiddel	Fodder	"	1 878	1 585	1 124	35	1 059
Diverse til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	337	76	47		102
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	143	646			160
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	3 089	3 463	8 395	8 227	6 120
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:						
Leigd arbeid	Hired labour	"	586		2 158	42 494	11 871
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	11 887	32 624	30 231	74 916	37 622
Traktorar	Tractors	"	6 950	6 279	14 258	14 981	10 871
Driftsbygningar	Outbuildings	"	7 165	10 182	26 718	55 224	25 980
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	1 435	4 017	16 525	17 333	10 536
Drivstoff	Fuel	"	15 215	21 421	27 911	91 790	40 098
Maskinleige	Rented machinery	"	18 301	14 034	44 372	100 626	46 971
Jordleige	Rented farmland	"	10 540	8 109	22 062	140 519	47 092
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	47 755	61 621	73 420	118 614	75 878
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	184 358	275 036	414 209	1 042 674	492 395
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	100 795	210 764	220 937	872 620	357 708
Avskrivningar:	Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	20 041	22 498	33 936	98 551	44 530
Traktorar	Tractors	"	14 047	25 919	32 063	35 295	27 243
Driftsbygningar	Outbuildings	"	23 410	21 288	39 484	65 230	38 218
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	783	172	616	5 969	1 962
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	21 066	29 280	44 126	83 749	45 480
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	42 514	140 887	114 838	667 576	245 754
+ " skogbruk	+ " forestry	"	-5 691	12 024	115 562	2 439	35 538
+ " till.nærings	+ " other farm-based	"	24 548	40 425	109 919	113 885	75 403
+ " a. nærings	+ " other off-farm	"	142 121	28 983	498	187 349	85 552
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	11 377	37 447	151 183	23 370	69 643
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	756 250	531 490	624 266	628 459	647 415
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	72 761	99 904	86 515	19 761	67 740
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"		7 178	6 027	274	3 269
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	10 606	23 740	7 110	22 695	15 115
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	83 929	68 030	86 366	102 556	84 537
= Nettoinntekt	= Total net income	"	970 557	854 048	1 129 554	1 563 251	1 160 892
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	-25 816	184 035	433 221	602 403	320 083
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	724 504	1 762 163	1 825 204	2 124 082	1 641 470
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-7 201	-55 775	8 514	107 012	17 440
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk	Agriculture	"	1 044 202	1 454 798	2 250 847	4 583 189	2 386 300
Skogbruk	Forestry	"	165 922	367 351	494 704	431 494	367 281
Tilleggsnærings og a. nærings	Other occupations	"	367 043	853 620	1 886 730	1 090 704	1 119 247
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 253 722	1 074 816	1 529 046	1 818 098	1 429 431
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	815 368	1 183 019	695 128	1 427 564	996 917
Eigedelar i alt	Total assets	"	3 646 256	4 933 605	6 856 455	9 351 048	6 299 175
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	261 156	191 523	196 186	565 831	300 079
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	1 640 901	1 131 209	2 166 890	3 060 594	2 028 703
Eigenkapital	Own capital	"	1 744 198	3 610 873	4 493 379	5 724 623	3 970 393

Hovudtabell 17d		Forts. Cont.	Drift og driftsresultat på bruk med		
			<i>Summary of accounts for</i>		
Regionar			Austlandet	Trøndelag	
Regions			Eastern Norway		
			Andre bygder	Flatbyder	
			Other parts	Lowlands	
Storleiksgupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	200-300	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		12	6	16
Alder på brukar	Age of farmer	år year	55	52	53
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	293	253	345
herav leigd	of which rented land	" "	81	18	33
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1 218 554	1 389 209	1 630 164
Varelager	Stocks	"	74 688	91 595	155 033
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	99 608	197 120	208 485
Skurtreskar	Combine harvester	"	23 089	107 978	123 896
Traktorar	Tractors	"	170 495	202 923	208 678
Driftsbygningar	Outbuildings	"	359 518	349 794	386 598
Jord etc.	Farmland etc.	"	491 156	439 800	547 384
Arbeidssinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	615	623	1 037
herav familien	of which family	" "	589	539	763
Arealbruk:	Land use:				
Bygg	Barley	daa decares	86,4	228,5	294,4
Havre	Oats	" "	117,0	13,3	16,8
Kveite	Wheat	" "	72,1	"	7,3
Poteter	Potatoes	" "	"	"	4,4
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	15,6	11,5	11,2
Anna	Other	" "	2,1	"	11,4
Avlinger pr daa:	Crops per decare:				
Bygg	Barley	kg	377	248	350
Havre	Oats	"	451	208	481
Kveite	Wheat	"	459	"	470
Poteter	Potatoes	"	"	"	2 571
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FE _m FUM ¹	67	447	573
I alt	Total	" "	376	247	350
Kornproduksjon:	Cereal production:				
Pris: Bygg	Price: Barley	NOK/kg	2,35	2,29	2,50
Havre	Oats	"	2,24	2,31	2,05
Kveite	Wheat	"	2,46	"	2,61
Variable kostnader	Variable costs	NOK/decare	397	353	361
Produksjonsinntekt bygg	Total output barley	NOK	78 651	126 442	249 071
" havre	" oats	"	124 155	7 264	16 222
" kveite	" wheat	"	82 667	"	7 179
" oljefrø	" oilseeds	"	"	"	-759
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	424	562	542
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	1 169	744	1 063
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	231 062	-232 972	32 828
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	230 769	-259 103	4 714
Fam. Arbeidsforteneste	Family labour income	"	202 994	-252 892	-4 073
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	332 946	-194 487	77 089

¹ FUM = Feed Unit milk.

korndyrking
cereal production

Regionar		Austlandet	Trøndelag		
Regions		Eastern Norway	Flatbyder		
		Andre bygder	Flatbyder		
		Other parts	Lowlands		
Storleiksgupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	200-300	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		12	6	16
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	459 164	278 006	491 920
Planteprodukt	Plant products	"	293 874	139 281	311 267
Husdyrprodukt	Livestock products	"			91
Tilskot	Support	"	140 045	124 385	165 724
Andre inntekter	Other income	"	25 245	14 339	14 839
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	116 435	89 438	124 737
Såvarer	Seeds	"	34 838	19 877	31 205
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	60 711	53 006	73 649
Plantevernmiddel	Pesticides	"	14 185	11 227	14 449
Konserveringsmiddel	Preservatives	"			
Førmiddel	Fodder	"			551
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"			
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"			
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	6 700	5 328	4 883
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:	"			
Leigd arbeid	Hired labour	"	264	5 306	16 008
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	23 659	19 846	22 874
Traktorar	Tractors	"	8 697	9 094	11 500
Driftsbygningar	Outbuildings	"	12 187	12 213	12 791
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	5 526	2 489	6 369
Drivstoff	Fuel	"	20 984	15 569	22 831
Maskinleige	Rented machinery	"	27 899	38 636	64 854
Jordleige	Rented farmland	"	22 708	4 083	10 390
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	58 954	56 507	72 753
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	297 312	253 180	365 108
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	161 852	24 825	126 812
Avskrivningar:	Depreciation:	"			
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	18 391	30 125	36 034
Traktorar	Tractors	"	27 706	25 166	27 379
Driftsbygningar	Outbuildings	"	22 349	23 444	31 324
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	1 324	557	1 367
Kalkulert rente: 2.0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	24 583	27 433	32 826
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	92 083	-54 466	30 708
+ " skogbruk	+ " forestry	"	118 859	-6 588	11 035
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	61 762	43 970	56 742
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	13 783	127 681	98 798
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	26 724	4 769	8 229
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	729 658	903 862	742 488
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	39 204	59 176	99 538
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	2 054		
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	15 392	15 947	11 638
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	70 398	85 758	80 884
= Nettoinntekt	= Total net income	"	1 029 122	1 008 593	978 293
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	364 902	192 732	61 551
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1 570 800	1 249 983	911 261
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-129 481	-34 640	-43 000
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:	"			
Jordbruk	Agriculture	"	1 218 554	1 389 209	1 630 164
Skogbruk	Forestry	"	1 033 130	97 253	148 544
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	762 906	368 868	653 282
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 350 289	1 195 377	1 456 106
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	1 224 579	995 509	778 005
Eigedelar i alt	Total assets	"	5 589 459	4 046 216	4 666 101
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	223 547	119 480	271 485
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	1 596 626	1 822 784	1 595 015
Eigenkapital	Own capital	"	3 769 286	2 103 953	2 799 600

Hovudtabell 17d

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar				Alle				
Regions				All				
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	> 500	Alle All	
Tal bruk	Number of holdings		21	22	27	22	94	
Alder på brukar	Age of farmer	år year	55	53	51	52	53	
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	165	251	377	883	412	
herav leigd	of which rented land	" "	11	32	97	429	138	
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	992 497	1 366 693	2 045 034	4 075 395	2 092 364	
Varelager	Stocks	"	59 935	136 014	169 781	834 904	291 668	
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	71 572	107 844	204 575	514 896	220 616	
Skurtreskar	Combine harvester	"	42 879	64 103	48 699	289 158	106 245	
Traktorar	Tractors	"	72 020	166 658	202 801	279 251	180 490	
Driftsbygningar	Outbuildings	"	407 200	315 289	565 337	1 010 493	565 699	
Jord etc.	Farmland etc.	"	338 334	576 697	853 674	1 146 693	727 453	
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	410	637	754	1 658	848	
herav familien	of which family	" "	400	583	629	1 287	711	
Arealbruk:	Land use:							
Bygg	Barley	daa decares	83,7	97,8	177,1	298,2	163,9	
Havre	Oats	" "	40,4	55,1	71,7	143,9	76,2	
Kveite	Wheat	" "	31,5	75,3	89,1	318,4	124,8	
Poteter	Potatoes	" "	0,1			3,2	0,8	
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	7,1	11,0	21,0	11,3	12,8	
Anna	Other	" "	2,7	12,3	18,2	107,9	34	
Avlinger pr daa:	Crops per decare:							
Bygg	Barley	kg	427	280	394	499	428	
Havre	Oats	"	485	544	474	522	508	
Kveite	Wheat	"	405	560	567	576	562	
Poteter	Potatoes	"	2 000			2 571	2 556	
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm ¹	156	279	285	442	301	
I alt	Total	" "	397	394	429	485	450	
Kornproduksjon:	Cereal production:							
Pris: Bygg	Price: Barley	NOK/kg	2,46	2,34	2,43	2,65	2,53	
Havre	Oats	"	2,08	2,23	2,21	2,30	2,24	
Kveite	Wheat	"	2,62	2,65	2,71	2,85	2,78	
Variable kostnader	Variable costs	NOK/decare	392	431	398	394	401	
Produksjonsinntekt bygg	Total output barley	NOK	89 000	63 536	171 700	411 735	182 928	
" havre	" oats	"	36 984	67 917	72 578	177 506	86 549	
" kveite	" wheat	"	36 581	114 649	135 169	568 601	206 907	
" oljefrø	" oilseeds	"	824	1	10 515	51 890	15 349	
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	406	465	443	415	430	
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	1 235	1 176	1 200	1 546	1 374	
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	39 373	144 924	169 169	646 174	365 611	
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	37 863	142 255	164 147	695 497	367 621	
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	37 699	118 159	133 147	654 983	340 479	
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	127 035	231 787	257 292	717 730	445 858	

¹ FUm = Feed Unit milk.

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for bioøkonomi 2016

korndyrking

cereal production

Regionar		Alle					
Regions		All					
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	> 500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		21	22	27	22	94
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	269 197	403 862	602 613	1 712 378	731 940
Planteprodukt	Plant products	"	170 431	281 402	415 262	1 308 984	532 063
Husdyrprodukt	Livestock products	"	1 008	1 012	226		527
Tilskot	Support	"	68 865	99 614	148 615	358 763	165 792
Andre inntekter	Other income	"	28 893	21 833	38 510	44 632	33 557
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	64 851	108 314	149 998	347 706	165 314
Såvarer	Seeds	"	17 607	24 943	38 414	82 979	40 505
Håndelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	35 508	58 562	79 075	192 766	89 931
Plantevernemiddel	Pesticides	"	7 043	17 660	23 433	64 452	27 684
Konserveringsmiddel	Preservatives	"					
Førmiddel	Fodder	"	1 252	2 039	1 117	27	1 084
Diverse til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	225	45	33		70
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	95	382			111
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	3 120	4 684	7 925	7 483	5 929
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:						
Leigd arbeid	Hired labour	"	391	1 447	3 502	40 741	10 967
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	12 946	25 683	28 363	67 776	32 987
Traktorar	Tractors	"	5 878	8 377	13 637	14 548	10 618
Driftsbygningar	Outbuildings	"	7 816	12 431	21 497	46 090	21 719
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	3 003	3 378	13 594	15 786	9 103
Drivstoff	Fuel	"	15 133	19 143	26 736	79 950	34 509
Maskinleige	Rented machinery	"	21 678	21 926	54 356	90 496	47 414
Jordleige	Rented farmland	"	7 133	6 224	22 317	118 655	37 231
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	48 569	58 157	73 704	114 555	72 986
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	187 398	265 080	407 704	936 304	442 847
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	81 798	138 782	194 909	776 074	289 093
Avskrivningar:	Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	17 159	23 101	31 817	89 961	39 447
Traktorar	Tractors	"	14 621	24 820	30 861	37 621	27 042
Driftsbygningar	Outbuildings	"	20 893	22 589	37 966	59 114	34 914
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	675	637	780	5 222	1 759
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	20 119	27 254	40 264	75 757	40 366
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	28 452	67 636	93 485	584 156	185 932
+ " skogbruk	+ " forestry	"	36 613	10 951	99 772	9 282	41 533
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	25 649	36 764	117 058	94 104	70 062
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	98 768	51 948	30 524	148 450	77 734
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	19 464	24 969	109 284	20 466	52 871
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	758 309	623 611	643 319	647 071	673 291
+ Pensjonar/sjuepengar	+ Pensions/sick pay	"	98 449	79 003	83 725	15 270	69 234
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"		4 242	4 241	1 332	2 523
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	11 623	23 473	6 489	20 449	14 787
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	82 847	65 468	88 054	92 422	81 297
= Nettoinntekt	= Total net income	"	994 479	857 129	1 099 844	1 448 158	1 106 669
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	67 259	172 578	313 410	549 538	277 270
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	915 909	1 738 304	1 536 948	1 837 837	1 513 435
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-52 677	-69 560	-26 815	99 381	-12 720
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk	Agriculture	"	992 497	1 366 693	2 045 034	4 075 395	2 092 364
Skogbruk	Forestry	"	441 834	344 291	431 811	506 146	422 202
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	489 837	706 055	1 597 454	994 535	988 898
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 320 243	1 045 509	1 653 079	1 640 519	1 413 613
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	849 991	1 242 129	733 160	1 283 724	997 267
Eigedelar i alt	Total assets	"	4 094 402	4 704 676	6 460 538	8 500 317	5 914 344
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	241 188	154 559	256 712	508 363	282 904
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	1 663 498	1 201 126	2 123 429	2 587 211	1 878 679
Eigenkapital	Own capital	"	2 189 717	3 348 991	4 080 397	5 404 743	3 752 761

Hovudtabell 17e

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar Regions		daa	Austlandet Eastern Norway			Trendelag
			Flatbygder Lowlands			Flatbygder Lowlands
Storleiksgupper	Farm size (decares)		200-300	>500	Alle All	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		6	7	19	10
Alder på brukar	Age of farmer	år year	51	51	52	51
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	263	795	469	342
herav leigd	of which rented land	" "	37	513	232	147
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets	NOK	4 786 596	5 062 258	4 949 157	3 672 016
Varelager	Stocks	"	282 719	469 720	340 251	199 606
Buskap	Livestock	"	459 972	206 444	381 930	417 174
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	256 854	393 581	314 443	289 238
Skurtreskar	Combine harvester	"	129 603	298 137	179 748	147 401
Traktorar	Tractors	"	125 965	186 744	174 862	263 893
Driftsbygningar	Outbuildings	"	2 984 339	2 261 704	2 707 011	2 047 622
Jord etc.	Farmland etc.	"	547 145	1 245 928	850 912	307 083
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	3 123	3 189	3 015	2 697
herav familien	of which family	" "	2 051	2 593	2 251	2 187
Arealbruk:	Land use:					
Bygg	Barley	daa decares	150,5	157,7	129,1	308,2
Havre	Oats	" "	24,2	103,4	72,8	17,0
Kveite	Wheat	" "	48,7	332,3	176,6	
Poteter	Potatoes	" "				
Anna	Other	" "	39,7	168,3	78,6	16,5
Avlinger pr daa:	Crops per decare:					
Bygg	Barley	kg	523	420	471	262
Havre	Oats	"	561	537	536	240
Kveite	Wheat	"	620	602	598	
Poteter	Potatoes	"				
I alt	Total	FEM FUm ¹	487	465	476	254
Avlsgrisar (gj.snitt)	Pigs for breeding	stk no.	51,0	23,5	40,0	50,0
Smågriskull	Litters	" "	158	66	111	89
Salbare smågrisar	Piglets for sale	" "	1 827	803	1 323	980
Omsette slaktesvin	Pigs for slaughter	" "	474	548	541	755
Innkjøp av svin	Purchase of pigs	NOK	91 698	379 649	297 514	137 239
Pris: Bygg	Price: Barley	NOK/kg	2,92	2,44	2,70	2,40
Havre	Oats	"	3,15	2,20	2,37	2,15
Kveite	Wheat	"	2,67	2,71	2,76	
Slaktesvin	Pork	"	29,07	28,33	28,20	28,75
Smågris, sal	Piglets for sale	NOK/stk	1 103	1 038	1 092	1 042
Variable kostnader	Variable costs	NOK/daa	5 602	1 898	3 339	4 177
Prod.innt. bygg	Total output barley	NOK	231 262	161 426	163 840	183 701
" havre	" oats	"	37 626	99 745	84 307	7 567
" kveite	" wheat	"	83 633	539 459	288 887	
" oljefrø	" oilseeds	"	11 094	52 989	23 026	
" smågris	" piglets	"	1 520 272	614 192	1 032 728	281 525
" slaktesvin	" pigs for fattening	"	1 157 461	1 159 933	1 255 999	1 700 565
" avlsgrisar	" pigs for breeding	"	55 811	53 191	101 323	192 520
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	50		2 281	-78
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/daa	"	930	404	592	614
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	7 107	2 397	3 867	3 656
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	474 631	318 630	435 206	371 691
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	510 718	326 698	463 851	378 857
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	505 596	344 117	465 019	382 502
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	517 381	356 518	476 182	418 499

¹ FUm = Feed Unit milk.

korndyrking og svinehold
combined cereal production and pig farming

Regionar		Austlandet			Trendelag
Regions		Eastern Norway			Flatbygder
		Lowlands			Lowlands
Storleiksgupper	Farm size (decares)	daa	200-300	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		6	7	19
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	3 342 552	3 413 760	3 380 730
Planteprodukt	Plant products	"	373 267	1 041 799	635 615
Husdyrprodukt	Livestock products	"	2 733 594	1 827 316	2 392 332
Tilskot	Support	"	217 499	364 113	274 121
Andre inntekter	Other income	"	18 192	180 532	78 663
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	1 473 400	1 508 453	1 566 466
Såvarer	Seeds	"	32 780	66 187	46 273
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	63 626	166 426	96 769
Plantevernmiddel	Pesticides	"	19 275	64 896	38 273
Konserveringsmiddel	Preservatives	"			-3
Førmiddel	Fodder	"	1 135 022	762 489	979 245
Diverse til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	85 399	32 281	64 727
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	91 698	379 649	297 514
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	45 602	36 527	43 667
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:				
Leigd arbeid	Hired labour	"	143 436	90 022	114 120
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	38 610	46 115	45 174
Traktorar	Tractors	"	24 784	31 754	24 887
Driftsbygningar	Outbuildings	"	51 579	55 873	56 985
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	16 405	7 547	10 955
Drivstoff	Fuel	"	30 827	80 507	49 444
Maskinleige	Rented machinery	"	97 398	143 192	112 371
Jordleige	Rented farmland	"	19 938	165 030	74 648
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	434 199	437 669	359 152
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	2 330 576	2 566 163	2 414 203
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	1 011 977	847 598	966 528
Avskrivningar:	Depreciation:				
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	41 007	78 427	56 717
Traktorar	Tractors	"	19 515	20 403	21 289
Driftsbygningar	Outbuildings	"	201 916	160 602	189 967
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	168	1 815	1 293
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	96 025	101 072	98 712
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	749 372	586 353	697 261
+ " skogbruk	+ " forestry	"	-4 825	-4 875	-2 638
+ " till.nærings	+ " other farm-based	"	21 958	168 932	88 780
+ " a. nærings	+ " other off-farm	"		84 299	31 226
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	33 971	132 331	65 864
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	277 847	376 939	399 047
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	17 960	79	5 701
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"		1 386	511
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	22 384	30 616	30 356
- Gjeldsrenter og kår	- Inter. paid, payments to previous owner	"	153 616	251 477	186 370
= Nettoinntekt	= Total net income	"	965 050	1 124 583	1 129 737
Endring i egenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	157 623	360 590	364 448
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1 511 070	790 904	1 487 460
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-308 328	122 846	-23 999
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:				
Jordbruk	Agriculture	"	4 786 596	5 062 258	4 949 157
Skogbruk	Forestry	"	134 217	131 569	196 878
Tilleggsnærings og a. nærings	Other occupations	"	495 317	2 956 706	1 402 540
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 278 730	1 359 364	1 180 234
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	1 529 293	622 858	1 475 046
Eigedelar i alt	Total assets	"	8 224 153	10 132 755	9 203 855
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	1 142 521	1 150 402	1 153 800
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	3 523 930	5 277 210	3 870 967
Eigenkapital	Own capital	"	3 557 702	3 705 142	4 179 089

Hovudtabell 17e

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar				Alle				
Regions				All				
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle All	
Tal bruk	Number of holdings		7	7	10	8	33	
Alder på brukar	Age of farmer	år year	52	52	51	50	51	
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	158	267	403	769	401	
herav leigd	of which rented land	" "	22	43	155	504	183	
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets	NOK	3 322 913	4 566 754	5 460 259	5 002 276	4 558 106	
Varelager	Stocks	"	122 586	291 938	259 223	446 495	275 764	
Buskap	Livestock	"	401 145	438 387	550 308	241 708	408 324	
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	129 116	247 180	368 262	416 969	294 336	
Skurtreskar	Combine harvester	"	80 859	111 088	87 431	344 745	150 785	
Traktorar	Tractors	"	237 766	156 695	242 471	218 318	213 127	
Driftsbygningar	Outbuildings	"	2 159 985	2 816 771	3 312 888	2 227 230	2 603 064	
Jord etc.	Farmland etc.	"	191 455	504 695	639 676	1 106 812	612 706	
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	2 390	3 191	3 095	3 180	2 956	
herav familien	of which family	" "	1 880	2 194	2 367	2 547	2 257	
Arealbruk:	Land use:							
Bygg	Barley	daa decares	104,1	170,9	238,6	211,1	181,8	
Havre	Oats	" "	11,7	20,7	80,3	90,5	53,2	
Kveite	Wheat	" "	11,6	41,7	65,6	290,8	101,7	
Poteter	Potatoes	" "						
Anna	Other	" "	31,0	34,0	18,5	147,3	56,9	
Avlinger pr daa:	Crops per decare:							
Bygg	Barley	kg	247	487	310	338	346	
Havre	Oats	"	549	561	417	537	484	
Kveite	Wheat	"	933	620	531	602	598	
Poteter	Potatoes	"						
I alt	Total	FEm FUm ¹	325	468	345	438	404	
Avlsgrisar (gj.snitt)	Pigs for breeding	stk no.	37,3	48,9	62,5	32,0	46,0	
Smågriskull	Litters	" "	77	149	130	72	107	
Salbare smågrisar	Piglets for sale	" "	893	1 742	1 531	846	1 251	
Omsette slaktesvin	Pigs for slaughter	" "	859	575	644	500	622	
Innkjøp av svin	Purchase of pigs	NOK	340 798	78 598	174 330	360 143	229 097	
Pris: Bygg	Price: Barley	NOK/kg	2,64	2,88	2,38	2,42	2,55	
Havre	Oats	"		3,15	2,44	2,20	2,35	
Kveite	Wheat	"		3,26	2,67	2,86	2,76	
Slaktesvin	Pork	"	28,10	28,82	28,73	28,31	28,49	
Smågris, sal	Piglets for sale	NOK/stk	1 010	1 103	1 086	1 055	1 077	
Variable kostnader	Variable costs	NOK/daa	10 216	5 530	4 024	1 963	3 811	
Prod.innt. bygg	Total output barley	NOK	68 626	237 460	167 785	172 335	157 549	
" havre	" oats	"	15 879	32 251	81 034	87 277	55 923	
" kveite	" wheat	"	35 173	71 685	96 463	472 027	166 329	
" oljefrø	" oilseeds	"		9 509		46 365	13 257	
" smågris	" piglets	"	309 244	1 305 161	866 327	632 003	780 182	
" slaktesvin	" pigs for fattening	"	1 878 982	1 368 525	1 559 525	1 068 857	1 422 765	
" avlsgrisar	" pigs for breeding	"	358 755	54 183	164 737	216 143	190 963	
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	62	43	4 226		1 303	
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/daa	"	764	876	723	411	604	
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	7 981	6 917	4 147	2 456	4 095	
Vederf. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	568 536	487 816	434 608	341 289	443 968	
Vederf. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	603 015	528 444	463 517	350 668	470 285	
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	591 687	519 947	465 827	364 540	469 583	
Skattejust. vederf. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	613 485	529 700	477 598	379 820	486 332	

¹ FUm = Feed Unit milk.

korndyrking og svinehald*combined cereal production and pig farming*

Regionar		Alle					
Regions		All					
Storleksgupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		7	7	10	8	33
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	2 882 948	3 326 837	3 292 855	3 396 185	3 166 617
Planteprodukt	Plant products	"	132 790	359 179	355 544	942 662	441 151
Husdyrprodukt	Livestock products	"	2 547 042	2 727 912	2 594 814	1 917 004	2 395 213
Tilskot	Support	"	192 425	223 918	310 802	368 677	274 334
Andre inntekter	Other income	"	10 691	15 828	31 695	167 842	55 919
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	1 618 555	1 477 977	1 621 715	1 508 374	1 526 402
Såvarer	Seeds	"	15 171	29 815	36 869	65 839	36 818
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	19 609	59 567	66 256	161 195	76 018
Plantevernemiddel	Pesticides	"	5 621	18 297	26 424	59 549	27 517
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	4 796		959		1 308
Førmiddel	Fodder	"	1 118 502	1 159 029	1 159 332	774 998	1 033 604
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	81 191	84 932	100 116	48 129	77 726
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	340 798	78 598	174 330	360 143	229 097
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	32 866	47 740	57 430	38 521	44 313
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:						
Leigd arbeid	Hired labour	"	95 832	133 620	121 206	98 110	110 435
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	36 430	34 828	66 480	46 344	46 899
Traktorar	Tractors	"	8 101	22 878	22 099	32 216	21 324
Driftsbygningar	Outbuildings	"	41 185	56 348	56 764	55 910	51 524
Jord, grofter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	3 313	14 993	11 285	7 050	9 036
Drivstoff	Fuel	"	19 317	30 774	37 336	74 819	40 374
Maskinleige	Rented machinery	"	13 751	91 319	83 638	127 558	78 572
Jordleige	Rented farmland	"	6 000	21 375	33 641	162 135	55 397
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	145 902	396 687	203 907	409 607	278 214
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	1 988 386	2 280 800	2 258 071	2 522 123	2 218 175
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	894 563	1 046 037	1 034 784	874 062	948 442
Avskrivningar:	Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	21 417	37 805	55 757	83 649	49 948
Traktorar	Tractors	"	24 306	21 711	28 646	24 394	24 862
Driftsbygningar	Outbuildings	"	153 112	195 783	227 314	154 947	180 836
Jord, grofter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	1 552	144	2 188	1 588	1 408
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	65 653	91 897	109 951	99 894	91 316
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	694 174	790 595	720 879	609 485	691 388
+ " skogbruk	+ " forestry	"	5 968	34 465	44 398	22 898	27 809
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	15 316	19 234	67 028	170 863	69 075
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	1 714		20 907	73 761	24 581
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	9 886	38 131	21 639	117 372	45 988
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	356 554	323 495	397 599	355 284	363 868
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	25 709	15 394		69	8 736
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"			3 882	1 213	1 470
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	33 373	22 319	10 251	27 533	23 365
- Gjeldsrenter og kår	- Inter. paid, payments to previous owner	"	101 128	140 703	171 503	230 248	159 116
= Nettointekt	= Total net income	"	1 041 566	1 102 930	1 115 080	1 148 229	1 097 164
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	467 688	262 943	311 283	345 247	328 905
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	2 239 824	1 661 444	721 798	776 167	1 338 475
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-18 734	-242 847	-100 928	114 181	-59 731
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk	Agriculture	"	3 322 913	4 566 754	5 460 259	5 002 276	4 558 106
Skogbruk	Forestry	"	73 945	124 329	55 158	129 748	240 530
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	206 102	547 284	419 589	2 655 999	973 109
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	551 274	1 226 754	1 117 054	1 274 062	1 050 021
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	2 112 976	1 518 900	740 518	593 466	1 199 576
Eigedelar i alt	Total assets	"	6 267 210	7 984 021	8 288 578	9 655 550	8 021 342
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	526 685	1 029 502	1 042 088	1 082 091	911 345
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	1 850 128	3 226 211	3 789 057	4 960 131	3 428 052
Eigenkapital	Own capital	"	3 890 397	3 728 308	3 457 433	3 613 328	3 681 944

Hovudtabell 17f

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar Regions		Austlandet Eastern Norway					
		Flatbygder Lowlands		Andre bygder Other parts			
Storleiksgupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	100-200	200-300	300-500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		7	12	6	6	27
Alder på brukar	Age of farmer	år year	48	54	59	51	55
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	331	152	242	398	250
herav leigd	of which rented land	" "	192	43	52	99	75
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	2 377 015	1 326 317	1 513 067	2 005 466	1 736 051
Varelagar	Stocks	"	197 742	49 495	81 396	101 201	74 304
Buskap	Livestock	"	107 911	58 190	80 115	136 783	91 097
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	249 671	182 739	258 081	292 238	249 112
Traktorar	Tractors	"	85 338	150 801	163 528	146 116	159 630
Driftsbygningar	Outbuildings	"	1 117 859	706 637	626 851	1 063 422	928 854
Jord etc.	Farmland etc.	"	618 492	178 456	303 096	265 706	233 054
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	2 467	1 958	2 101	2 652	2 231
herav familien	of which family	" "	1 863	1 476	1 750	1 761	1 656
Arealbruk:	Land use:						
Korn	Cereals	daa decares	79,4		9,7		2,2
Poteter	Potatoes	" "					
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	230,6	152,2	229,3	398,2	247,2
Anna	Other	" "	20,9	0,3	3,0		0,8
Avlingar pr daa:	Crops per decare:						
Korn	Cereals	FEm FUm ¹	514		166		166
Poteter	Potatoes	kg					
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	290	288	254	188	240
I alt	Total	" "	326	287	247	188	238
Sauehald:	Sheep farming:						
Vinterfôra sauer	Winter-fed sheep (wfs)	stk no.	172	90	124	202	140
Sauer under 1 år (gj.s.)	Sheep < 1 year (average)	" "	74	31	40	78	48
Gagnslam/vfs	Lambs per wfs	" "	1,5	1,6	1,6	1,5	1,5
Kjøtt/vfs	Meat per wfs	kg	29	33	34	32	32
Omsett saue- og lammekj.	Mutton and lamb sold	"	4 576	2 829	4 099	5 714	4 292
Omsett ull	Wool sold	"	840	465	655	865	705
Grovfôr/vfs	Coarse fodder/wfs	daa decares	1,3	1,7	1,9	2,0	1,8
Variable kostn./vfs	Variable costs/wfs	NOK	1 410	1 273	1 403	1 421	1 450
herav kjøp	of which purchase of fodder	"	563	589	633	670	731
Pris: Kjøtt	Price: Meat (mutton and lamb)	NOK/kg	54,99	47,14	49,57	53,29	51,03
Ull	" Wool	"	38,38	32,08	39,60	32,58	35,00
Prod.inntekt, kjøtt	Total output mutton and lamb	NOK	262 116	143 150	219 513	320 597	230 815
Tilskot, kjøtt	Support	"	19 267	28 113	43 910	60 290	43 907
Prod.inntekt, livdyr sau	Total output sheep sold live	"	31 943	4 098	11 133	29 970	11 033
Prod.inntekt, ull	Total output wool	"	32 239	15 632	25 162	37 684	26 935
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	1 600	437	512	183	349
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	624	610	457	531	537
Dekningsbidrag/dekar	Gross margin/decare	"	2 430	2 533	2 386	1 805	2 185
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	225 632	117 050	231 539	209 847	170 264
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	209 476	87 576	216 433	165 861	138 135
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	209 672	74 396	194 822	157 765	123 487
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	267 794	151 723	274 578	243 608	206 951

¹ FUm = Feed Unit milk.

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for bioøkonomi 2016

sauehald

sheep farming

Regionar		Austlandet					
Regions		Eastern Norway					
		Flatbygder	Andre bygder				
		Lowlands	Other parts				
Storleiksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	100-200	200-300	300-500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		7	12	6	6	27
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1 046 499	500 761	750 652	1 005 194	749 595
Planteprodukt	Plant products	"	181 676	7 557	24 084	8 207	11 199
Husdyrprodukt	Livestock products	"	327 897	163 317	256 320	388 434	269 132
Tilskot	Support	"	501 659	302 414	429 090	598 207	442 702
Andre inntekter	Other income	"	35 267	27 472	41 158	10 346	26 562
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	242 659	114 743	173 266	286 327	203 093
Såvarer	Seeds	"	19 519	2 241	3 673	3 687	3 095
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	50 504	21 449	40 727	46 493	34 083
Plantevernemiddel	Pesticides	"	8 947	526	-1	888	597
Konservingsmiddel	Preservatives	"	1 457	1 657	2 088	1 780	1 829
Førmiddel	Fodder	"	105 502	57 609	81 158	144 157	107 115
Diverse til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	23 883	16 257	21 197	36 924	24 216
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	4 991	3 481	4 163	18 323	9 411
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	27 855	11 524	20 260	34 075	22 747
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:						
Leigd arbeid	Hired labour	"	56 151	42 825	58 377	143 344	73 521
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	33 933	21 126	26 548	41 014	30 019
Traktorar	Tractors	"	19 544	8 740	15 032	7 901	12 196
Driftsbygningar	Outbuildings	"	34 258	18 863	27 156	26 405	24 773
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	4 484	6 783	3 472	13 779	7 862
Drivstoff	Fuel	"	15 985	14 268	24 136	22 071	20 765
Maskinleige	Rented machinery	"	111 131	28 550	26 511	83 335	39 665
Jordleige	Rented farmland	"	43 431	2 106	1 903	5 787	6 344
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	92 061	72 892	79 578	77 394	79 837
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	653 636	330 896	435 980	707 355	498 074
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	392 863	169 865	314 671	297 839	251 521
Avskrivningar:	Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	24 553	18 847	27 946	33 292	27 037
Traktorar	Tractors	"	14 631	18 802	23 185	22 400	21 020
Driftsbygningar	Outbuildings	"	60 447	37 784	47 695	55 113	51 622
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	448	1 158	843	589	869
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	47 005	24 117	30 212	35 863	32 678
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	292 784	93 274	215 003	186 445	150 973
+ " skogbruk	+ " forestry	"	-4 108	2 070	6 519	40 993	10 878
+ " till. næring	+ " other farm-based	"	104 794	44 518	46 075	12 559	43 029
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	-26 447	31 256	24 070	22 517	26 669
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	4 099	6 739	5 165	8 810	6 787
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	408 447	497 762	508 607	713 918	520 387
+ Pensjonar/sjuekepengar	+ Pensions/sick pay	"	84 977	176 897	91 715	41 793	112 618
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"		14 460	6 335		7 834
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	6 829	28 293	13 111	13 091	18 776
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	112 061	43 825	22 819	69 595	49 133
= Nettoinntekt	= Total net income	"	759 313	851 443	893 780	970 531	848 818
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	39 752	224 627	102 711	445 104	237 411
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	626 384	1 899 769	1 023 883	1 220 925	1 370 225
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-151 761	97 347	-36 180	75 201	56 995
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk	Agriculture	"	2 377 015	1 326 317	1 513 067	2 005 466	1 736 051
Skogbruk	Forestry	"	518 939	119 851	130 797	207 838	136 251
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	820 989	711 989	149 595	642 099	497 177
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 259 079	1 096 748	828 050	1 359 248	1 072 923
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	663 142	1 644 138	932 701	745 955	1 132 256
Eigedelar i alt	Total assets	"	5 639 163	4 899 043	3 554 210	4 960 606	4 574 658
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	302 944	83 741	67 834	118 364	96 587
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	3 719 200	1 092 324	547 713	1 509 571	1 183 716
Eigenkapital	Own capital	"	1 617 019	3 722 977	2 938 663	3 332 672	3 294 355

Hovudtabell 17f

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar			Agder & Rogaland	Vestlandet			
Regions				Western Norway			
Storleiksgupper		Farm size (decares)	daa	Alle	100-200	200-300	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		15		9	9	26
Alder på brukar	Age of farmer	år year	48		47	47	49
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	271		144	228	191
herav leigd	of which rented land	" "	110		47	111	91
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1 805 875		1 205 066	1 461 960	1 461 278
Varelager	Stocks	"	48 780		36 142	64 580	48 054
Buskap	Livestock	"	126 171		77 360	96 311	90 667
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	209 804		123 876	220 052	150 233
Traktorar	Tractors	"	201 216		115 790	175 500	142 966
Driftsbygningar	Outbuildings	"	842 981		609 035	662 481	734 709
Jord etc.	Farmland etc.	"	376 923		242 863	243 035	294 649
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	2 000		2 098	2 186	2 042
herav familien	of which family	" "	1 467		1 461	1 706	1 549
Arealbruk:	Land use:						
Korn	Cereals	daa decares					
Poteter	Potatoes	" "					
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	270,7		143,9	227,1	190,4
Anna	Other	" "				0,4	0,2
Avlingar pr daa:	Crops per decare:						
Korn	Cereals	FEM FUm ¹					
Poteter	Potatoes	kg					
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEM FUm	229		303	231	251
I alt	Total	"	229		303	230	251
Sauehald:	Sheep farming:						
Vinterfôra sauer	Winter-fed sheep (wfs)	stk no.	163		118	155	134
Sauer under 1 år (gj.s.)	Sheep < 1 year (average)	" "	56		34	48	43
Gagnslam/vfs	Lambs per wfs	" "	1,4		1,2	1,3	1,3
Kjøtt/vfs	Meat per wfs	kg	28		24	25	25
Omsett saue- og lammekj.	Mutton and lamb sold	"	4 140		2 732	3 781	3 210
Omsett ull	Wool sold	"	621		412	672	484
Grovfôrvfs	Coarse fodder/wfs	daa decares	1,7		1,2	1,5	1,4
Variable kostn./vfs	Variable costs/wfs	NOK	1 635		1 021	876	1 021
herav førkjøp	of which purchase of fodder	"	814		512	394	472
Pris: Kjøtt	Price: Meat (mutton and lamb)	NOK/kg	55,05		47,59	49,20	48,53
Ull	" Wool	"	33,68		30,79	29,18	30,60
Prod.inntekt, kjøtt	Total output mutton and lamb	NOK	240 045		133 860	219 282	170 265
Tilskot, kjøtt	Support	"	34 560		22 419	32 490	27 154
Prod.inntekt, livdyr sau	Total output sheep sold live	"	11 144		6 447	7 049	6 879
Prod.inntekt, ull	Total output wool	"	20 919		12 682	18 692	14 485
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	12 094		6 183	2 584	4 363
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	538		661	602	522
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	1 725		2 567	2 521	2 332
Vederf. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	110 418		110 644	222 846	166 857
Vederf. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	71 543		80 472	199 472	139 212
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	66 835		75 751	185 767	126 163
Skattejust. vederf. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	141 642		140 730	266 479	206 868

¹ FUm = Feed Unit milk.

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for bioøkonomi 2016

sauehald

sheep farming

Regionar		Agder & Rogaland	Vestlandet					
Regions		Western Norway						
		Andre bygder						
		Other parts						
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle	All	100-200	200-300	Alle	All
Tal bruk	Number of holdings		15		9	9	26	
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	733 186		489 712	709 283	580 900	
Planteprodukt	Plant products	"	5 323		4 354	10 556	6 296	
Husdyrprodukt	Livestock products	"	284 202		159 554	247 606	196 124	
Tilskot	Support	"	433 916		320 157	438 733	371 170	
Andre inntekter	Other income	"	9 745		5 646	12 388	7 311	
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	266 240		120 401	135 544	136 401	
Såvarer	Seeds	"	2 149		993	1 418	1 414	
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	56 175		20 738	23 991	24 183	
Plantevernmidler	Pesticides	"	490		272	314	850	
Konserveringsmidler	Preservatives	"	647		1 297	2 832	2 571	
Fôrmiddel	Fodder	"	138 888		61 914	63 240	66 475	
Diverse til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	29 594		20 528	20 926	19 979	
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	13 401		2 606	4 494	3 496	
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	24 895		12 053	18 329	17 433	
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:	"						
Leigd arbeid	Hired labour	"	56 449		44 787	58 057	49 621	
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	28 763		20 886	26 461	20 020	
Traktorar	Tractors	"	9 947		7 783	6 913	7 153	
Driftsbygningar	Outbuildings	"	27 640		22 833	26 257	23 226	
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	3 090		3 624	9 819	5 877	
Drivstoff	Fuel	"	20 731		8 797	19 839	12 960	
Maskinleige	Rented machinery	"	41 218		20 427	28 902	19 316	
Jordleige	Rented farmland	"	5 931		2 711	2 892	3 294	
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	83 446		57 220	65 050	61 943	
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	543 456		309 470	379 733	339 812	
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	189 730		180 242	329 551	241 088	
Avskrivningar:	Depreciation:	"						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	23 484		17 902	28 858	19 275	
Traktorar	Tractors	"	20 540		20 201	28 692	21 457	
Driftsbygningar	Outbuildings	"	48 589		41 516	49 026	46 538	
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	2 582		897	1 812	2 366	
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	35 425		23 451	29 388	29 095	
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	94 534		99 726	221 162	151 450	
+ " skogbruk	+ " forestry	"	6 557		-217	4 830	1 822	
+ " till. næring	+ " other farm-based	"	162 504		31 367	43 688	46 424	
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	67 347		30 736	58 179	102 386	
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	4 880		5 727	36 534	3 571	
+ Løsinntekter	+ Wage income	"	410 279		485 036	607 832	554 243	
+ Pensjonar/sjuepengar	+ Pensions/sick pay	"	39 384		33 128	26 743	34 772	
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	5 031		8 560	3 998	7 555	
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	2 472		11 919	10 539	9 568	
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	81 714		54 825	46 225	45 300	
= Nettoinntekt	= Total net income	"	711 274		651 158	967 282	866 492	
Endring i egenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	52 504		39 065	474 937	235 013	
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	573 468		819 728	1 675 023	1 013 230	
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-131 799		19 973	-27 966	13 912	
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:	"						
Jordbruk	Agriculture	"	1 805 875		1 205 066	1 461 960	1 461 278	
Skogbruk	Forestry	"	479 322		29 746	85 871	55 616	
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	786 022		396 517	1 006 517	670 729	
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 152 318		1 091 464	850 558	1 039 369	
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	496 932		810 936	1 029 740	799 478	
Eigedelar i alt	Total assets	"	4 720 470		3 533 729	4 434 646	4 026 469	
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	293 830		164 306	127 661	137 304	
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	2 147 252		1 451 042	971 823	1 159 965	
Eigenkapital	Own capital	"	2 279 388		1 918 381	3 342 162	2 729 201	

Hovudtabell 17f

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar		Trøndelag		Nord-Noreg		
Regions				Northern Norway		
		Andre bygder				
		Other parts				
Storleiksgupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	200-300	300-500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		12	10	6	22
Alder på brukar	Age of farmer	år year	45	52	42	47
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	326	244	379	299
herav leigd	of which rented land	" "	94	139	253	187
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	2 288 164	1 108 372	1 702 743	1 448 293
Varelager	Stocks	"	100 095	89 895	80 279	87 861
Buskap	Livestock	"	129 416	113 083	128 416	129 765
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	382 358	240 138	490 624	304 469
Traktorar	Tractors	"	350 862	253 088	148 944	197 198
Driftsbygningar	Outbuildings	"	1 098 683	258 204	621 781	534 536
Jord etc.	Farmland etc.	"	226 750	153 965	232 699	194 463
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	2 712	2 290	2 504	2 314
herav familien	of which family	" "	2 198	1 710	2 141	1 854
Arealbruk:	Land use:					
Korn	Cereals	daa decares				
Poteter	Potatoes	" "		0,2		0,1
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	326,2	240,5	379,0	296,9
Anna	Other	" "		2,8		1,5
Avlingar pr daa:	Crops per decare:					
Korn	Cereals	FEm FUm ¹				
Poteter	Potatoes	kg	1600	1750		1750
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	235	231	178	196
I alt	Total	" "	235	228	178	195
Sauehald:	Sheep farming:					
Vinterfôra sauer	Winter-fed sheep (wfs)	stk no.	193	174	208	171
Sauer under 1 år (gj.s.)	Sheep < 1 year (average)	" "	60	58	63	59
Gagnslam/vfs	Lambs per wfs	" "	1,6	1,3	1,4	1,4
Kjøtvfs	Meat per wfs	kg	34	27	30	29
Omsett saue- og lammekj.	Mutton and lamb sold	"	5 865	4 497	6 528	5 056
Omsett ull	Wool sold	"	959	535	862	660
Grovfôr/vfs	Coarse fodder/wfs	daa decares	1,7	1,4	1,8	1,7
Variable kostn./vfs	Variable costs/wfs	NOK	1 031	980	1 315	1 206
herav førkjøp	of which purchase of fodder	"	477	472	468	511
Pris: Kjøtt	Price: Meat (mutton and lamb)	NOK/kg	52,96	49,37	49,46	49,32
Ull	" Wool	"	36,28	35,6	35,74	35,44
Prod.inntekt, kjøtt	Total output mutton and lamb	NOK	372 035	249 559	340 430	278 053
Tilskot, kjøtt	Support	"	60 114	76 641	110 740	85 921
Prod.inntekt, livdyr sau	Total output sheep sold live	"	20 308	975	6 610	3 446
Prod.inntekt, ull	Total output wool	"	35 629	21 386	30 809	24 919
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	-458	-170	1 407	11 579
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	660	867	674	687
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	2 526	2 764	2 270	2 417
Vederf. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	256 360	234 266	267 008	255 839
Vederf. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	237 781	196 268	252 526	234 395
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	238 590	188 968	249 524	230 758
Skattejust. vederf. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	298 736	277 387	313 220	301 190

¹ FUm = Feed Unit milk.

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for bioøkonomi 2016

sauehald
sheep farming

Regionar		Trøndelag	Nord-Noreg		
Regions		Andre bygder	Northern Norway		
Storleiksgupper Farm size (decares)		Other parts	200-300	300-500	Alle All
daa		Alle All			
Tal bruk	Number of holdings	12	10	6	22
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK 1 022 835	843 260	1 133 155	927 600
Planteprodukt	Plant products	17 793	9 879	20 467	12 776
Husdyrprodukt	Livestock products	427 513	271 749	379 256	317 998
Tilskot	Support	565 976	528 171	720 688	577 990
Andre inntekter	Other income	11 553	33 461	12 744	18 836
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	198 815	170 141	272 919	206 208
Såvarer	Seeds	3 265	4 063	14 180	6 459
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	34 914	40 965	78 949	51 816
Plantevernmiddel	Pesticides	416	-3	452	236
Konserveringsmiddel	Preservatives	5 718	738	4 128	2 257
Førmiddel	Fodder	93 954	84 290	101 281	89 953
Diverse til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	25 024	13 750	17 217	17 856
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	4 875	3 188	9 634	10 228
Andre forbruksart.	Other variable costs	30 650	23 149	47 078	27 402
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:				
Leigd arbeid	Hired labour	74 492	105 656	67 105	79 957
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	44 539	36 635	45 272	37 411
Traktorar	Tractors	14 677	22 177	26 767	21 759
Driftsbygningar	Outbuildings	27 714	20 921	46 034	25 561
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	6 163	3 280	8 610	4 431
Drivstoff	Fuel	24 127	35 003	32 024	31 572
Maskinleige	Rented machinery	53 928	83 813	89 491	69 937
Jordleige	Rented farmland	6 989	2 334	3 685	4 182
Andre faste kostnader	Other fixed costs	97 227	81 292	114 089	91 793
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	548 671	561 250	705 996	572 812
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	474 163	282 009	427 159	354 788
Avskrivningar:	Depreciation:				
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	40 720	26 851	47 865	30 994
Traktorar	Tractors	34 982	30 254	14 911	23 804
Driftsbygningar	Outbuildings	53 990	24 215	38 394	33 644
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	567	326	512	543
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	40 495	22 099	33 666	28 581
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	343 905	200 364	325 477	265 803
+ " skogbruk	+ " forestry	-4 134	-583	300	-33
+ " till. næring	+ " other farm-based	30 803	62 019	48 431	49 126
+ " a. næring	+ " other off-farm	26 812	19 714	-630	30 145
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	20 105	5 374	2 411	3 394
+ Lønsinntekter	+ Wage income	376 572	164 286	528 479	320 846
+ Pensjonar/sjuepengar	+ Pensions/sick pay	33 840	79 502	557	36 289
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	8 355	1 788	2 268	1 431
+ Renteinntekter	+ Interest received	8 985	22 159	6 639	12 465
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	77 590	44 731	63 185	56 750
= Nettoinntekt	= Total net income	767 654	509 890	850 746	662 715
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	221 898	30 151	162 316	84 951
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	967 239	1 475 198	649 797	950 161
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	-92 645	-23 949	-64 205	-24 072
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:				
Jordbruk	Agriculture	2 288 164	1 108 372	1 702 743	1 448 293
Skogbruk	Forestry	177 308	13 814		22 440
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	296 039	413 823	196 533	316 127
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	663 978	450 294	991 815	676 710
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	850 116	1 272 820	676 717	844 923
Eigedelar i alt	Total assets	4 275 605	3 259 123	3 567 807	3 308 493
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	229 915	105 811	207 151	133 358
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	1 704 445	958 404	1 477 384	1 244 846
Eigenkapital	Own capital	2 341 244	2 194 908	1 882 607	1 930 289

Hovudtabell 17f

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar		Alle					
Regions		All					
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		35	41	27	9	118
Alder på brukar	Age of farmer	år year	51	50	46	42	49
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	150	243	373	624	266
herav leigd	of which rented land	" "	57	110	167	270	115
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1 232 632	1 601 026	2 131 324	4 259 700	1 786 366
Varelagar	Stocks	"	48 837	75 290	97 841	233 488	81 767
Buskap	Livestock	"	68 798	113 624	150 328	221 878	114 406
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	167 222	240 891	330 489	471 576	250 717
Traktorar	Tractors	"	127 248	199 054	214 945	314 406	187 869
Driftsbygningar	Outbuildings	"	577 900	718 348	1 012 210	2 411 723	849 793
Jord etc.	Farmland etc.	"	242 627	253 819	325 511	606 629	301 814
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	2 008	2 202	2 624	3 017	2 245
herav familien	of which family	" "	1 562	1 707	2 031	1 999	1 719
Arealbruk:	Land use:						
Korn	Cereals	daa decares		1,4	6,3	61,8	6,6
Poteter	Potatoes	" "		0,1			
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	149,7	240,3	366,8	545,6	257,1
Anna	Other	" "	0,2	1,2		16,2	1,7
Avlinger pr daa:	Crops per decare:						
Korn	Cereals	FEm FUm ¹		166	412	514	466
Poteter	Potatoes	kg		1720			1720
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	281	246	228	195	239
I alt	Total	"	281	244	231	221	243
Sauehald:	Sheep farming:						
Vinterfôra sauer	Winter-fed sheep (wfs)	stk no.	108	163	210	255	160
Sauer under 1 år (gj.s.)	Sheep < 1 year (average)	" "	39	54	69	88	54
Gagnslam/vfs	Lambs per wfs	" "	1,4	1,4	1,5	1,6	1,4
Kjøtt/vfs	Meat per wfs	kg	27	28	32	33	30
Omsett saue- og lammekj.	Mutton and lamb sold	"	2 858	4 320	6 371	8 091	4 521
Omsett ull	Wool sold	"	461	663	859	1 469	687
Grovfôrvfs	Coarse fodder/wfs	daa decares	1,4	1,5	1,8	2,1	1,6
Variable kostn./vfs	Variable costs/wfs	NOK	1 205	1 133	1 392	1 635	1 282
herav førkjøp	of which purchase of fodder	"	582	539	610	801	600
Pris: Kjøtt	Price: Meat (mutton and lamb)	NOK/kg	48,04	51,06	53,04	54,13	51,44
Ull	Wool	"	33,03	34,55	34,72	37,76	34,79
Prod.inntekt, kjøtt	Total output mutton and lamb	NOK	145 720	264 873	366 612	477 865	260 166
Tilskot, kjøtt	Support	"	26 945	47 142	68 154	75 913	46 619
Prod.inntekt, livdyr sau	Total output sheep sold live	"	7 300	8 563	20 602	2 944	10 180
Prod.inntekt, ull	Total output wool	"	15 771	23 631	31 924	56 140	24 857
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	1 988	6 053	6 121	37 416	7 094
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	673	682	571	407	599
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	2 639	2 527	2 095	1 807	2 288
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	129 349	211 417	229 074	296 047	201 629
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	100 799	181 869	202 664	313 632	176 031
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	94 236	173 321	200 216	309 405	168 789
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	165 354	250 625	271 503	339 873	241 719

¹ FUm = Feed Unit milk.

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for bioøkonomi 2016

sauehold

sheep farming

Regionar		Alle					
Regions		All					
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		35	41	27	9	118
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	525 915	798 356	1 073 845	1 543 625	812 911
Planteprodukt	Plant products	"	6 050	10 965	19 397	151 612	21 618
Husdyrprodukt	Livestock products	"	170 878	303 120	425 260	574 365	302 327
Tilskot	Support	"	330 106	466 618	617 641	801 350	473 146
Andre inntekter	Other income	"	18 882	17 652	11 547	16 298	15 820
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	130 151	184 359	292 185	417 027	205 504
Såvarer	Seeds	"	2 515	3 171	8 095	11 624	4 612
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	22 537	38 032	64 494	76 838	41 110
Plantevernmidler	Pesticides	"	434	110	1 573	7 355	1 090
Konservingsmidler	Preservatives	"	1 340	1 559	3 532	6 355	2 288
Førmiddel	Fodder	"	67 340	89 298	135 224	207 480	100 137
Diverse til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	17 781	20 728	30 932	41 269	23 203
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	3 584	7 175	13 532	24 963	8 645
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	14 621	24 285	34 803	41 142	24 419
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:						
Leigd arbeid	Hired labour	"	44 179	72 364	90 283	84 322	66 365
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	20 202	30 597	38 617	53 047	30 243
Traktorar	Tractors	"	9 259	13 565	15 487	24 842	13 114
Driftsbygningar	Outbuildings	"	17 234	25 943	36 104	38 741	25 863
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	4 255	5 920	9 143	3 453	5 859
Drivstoff	Fuel	"	11 472	23 116	24 820	42 248	20 771
Maskinleige	Rented machinery	"	30 281	54 039	78 060	58 850	50 496
Jordleige	Rented farmland	"	4 346	5 116	8 487	42 777	8 271
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	66 407	81 424	94 649	116 530	80 805
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	337 786	496 443	687 834	881 837	507 293
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	188 130	301 913	386 012	661 789	305 619
Avskrivningar:	Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	19 400	26 894	33 515	45 392	27 060
Traktorar	Tractors	"	18 552	26 009	23 036	33 644	23 059
Driftsbygningar	Outbuildings	"	35 401	44 535	54 407	107 355	47 998
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	1 089	1 500	1 649	493	1 477
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	23 389	31 456	40 730	80 439	34 372
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	113 687	202 976	273 405	474 905	206 024
+ " skogbruk	+ " forestry	"	-1 182	1 355	12 722	-359	2 935
+ " till. næring	+ " other farm-based	"	53 718	44 485	114 031	69 208	65 691
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	28 370	33 282	39 384	19 972	45 504
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	8 628	24 094	-6 055	6 148	10 250
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	417 584	452 440	483 220	339 677	443 619
+ Pensjonar/sjuepengar	+ Pensions/sick pay	"	78 411	67 852	22 825	11 114	56 989
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	9 315	4 261	4 239		5 460
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	13 856	13 903	6 444	3 935	10 924
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	53 481	60 944	78 249	115 430	65 412
= Nettoinntekt	= Total net income	"	668 906	783 703	871 967	809 169	781 982
Endring i egenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	100 797	315 550	147 586	351 665	211 652
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1 089 983	1 290 979	657 865	855 388	1 011 485
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	7 620	-6 259	-79 621	-68 769	-23 237
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk	Agriculture	"	1 232 632	1 601 026	2 131 324	4 259 700	1 786 366
Skogbruk	Forestry	"	140 796	174 042	184 783	163 861	159 854
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	629 320	486 455	500 514	214 469	525 792
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	896 536	940 739	1 047 822	1 158 006	1 002 497
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	955 720	1 040 680	537 688	755 475	852 060
Eigedelar i alt	Total assets	"	3 855 004	4 242 943	4 402 131	6 551 512	4 326 568
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	145 486	144 451	232 943	232 572	170 467
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	1 478 849	1 427 777	1 782 793	3 308 735	1 635 873
Eigenkapital	Own capital	"	2 230 669	2 670 714	2 386 396	3 010 204	2 520 228

Hovudtabell 17g

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar Regions	Farm size (decares)	daa	Nord-Noreg Northern Norway		Alle All	
			100-200	Alle All	100-200	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		7	13	11	20
Alder på brukar	Age of farmer	år year	44	47	45	48
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	147	170	147	168
herav leigd	of which rented land	" "	62	91	60	87
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1 180 886	1 882 278	1 857 813	2 265 134
Varelager	Stocks	"	39 566	50 311	46 132	58 511
Buskap	Livestock	"	17 417	28 325	23 882	33 777
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	150 876	196 759	196 913	219 896
Traktorar	Tractors	"	55 652	42 969	134 609	131 347
Driftsbygningar	Outbuildings	"	654 336	1 084 281	1 148 100	1 353 735
Jord etc.	Farmland etc.	"	263 039	479 633	308 177	467 869
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	2 621	2 876	2 781	2 951
herav familien	of which family	" "	2 067	2 072	2 228	2 267
Arealbruk:	Land use:					
Poteter	Potatoes	" "	0,1	0,2	0,1	0,1
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	147,1	170,2	146,4	167,8
Anna	Other	" "	0,1	0,1	0,1	0,2
Avlingar pr daa:	Crops per decares:					
Poteter	Potatoes	"	1 000	700	1 000	700
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm ¹	173	203	215	230
I alt	Total	" "	173	202	214	230
Geitehald:	Goat farming:					
Årsgeiter	Dairy goats	stk no.	99	133	103	127
Geiter i status (gj,sn):	Goats in balance (average):	" "				
Geiter fra IB	Dairy goats > 2 years	" "	98	134	115	138
Geiter under 9 mnd	Goats < 9 months	" "	33	38	30	32
Mjøl/årsgeit	Milk/dairy goat	kg	656	742	725	763
Omsett mjølk	Milk sold	l	62 052	93 695	68 248	89 599
Mjølkekvote	Milk quota	l	70 126	95 575	72 221	90 115
Grovfôr/årsgeit	Coarse fodder/dairy goat	daa	1,5	1,3	1,4	1,3
Variable kostn./årsgeit	Variable costs/dairy goat	NOK	2 420	2 635	2 492	2 704
herav forkjøp	of which purchased fodder	"	1 747	1 929	1 764	1 927
Pris:Geitemj. utan tilskot	Goat milk price excl. support	NOK/l	6,94	6,37	6,78	6,50
Tilskot	Support milk	"	4,17	4,19	3,88	4,07
Produksjonsinntekt mjølk	Total output milk	NOK	430 550	596 722	462 701	582 661
Driftstillegg	Production allowances	"	133 000	133 000	125 545	128 900
Andre tilskot mjølk	Other support to milk	"	258 778	392 370	264 959	364 802
Prod.inntekt livdyr og slakt	Total output meat and br.goats	"	2 671	5 306	5 625	12 337
Tilskot kjøt	Support meat	"	6 761	7 361	7 197	8 850
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	30	4 824	7 620	8 144
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decares	"	1 810	1 748	1 522	1 489
Dekningsbidrag/dekar	Gross margin/decares	"	6 144	6 945	6 625	6 928
Vederf. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	295 687	377 155	338 566	386 176
Vederf. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	281 447	373 551	335 638	388 442
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	NOK/man-year	288 060	391 150	333 679	392 738
Skattejust. vederf. til A&EK	Tax-adjusted return on labour and own cap.	"	341 451	419 152	383 610	428 526

1 FUm = Feed Unit milk.

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for bioøkonomi 2016

geitehald

production of goat's milk

Regionar Regions		Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>			Alle <i>All</i>	
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	Alle All	100-200	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		7	13	11	20
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1 146 505	1 533 613	1 227 712	1 507 994
Planteprodukt	Plant products	"	1 101	3 858	6 991	9 435
Husdyrprodukt	Livestock products	"	433 251	606 852	475 946	603 141
Tilskot	Support	"	704 369	902 322	721 859	870 158
Andre inntekter	Other income	"	7 784	20 580	22 916	25 260
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	240 664	350 337	256 875	343 771
Såvarer	Seeds	"	750	2 097	894	1 763
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	22 288	35 027	23 742	33 531
Plantevernmiddel	Pesticides	"	528	423	388	314
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	4 532	4 858	7 211	6 981
Førmiddel	Fodder	"	176 398	258 344	184 415	247 135
Diverse til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	14 625	14 805	20 208	19 089
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	-278	9 674	1 847	7 401
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	21 820	25 109	18 170	27 557
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs					
Leigd arbeid	Hired labour	"	92 687	154 432	92 611	128 834
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	29 224	37 592	29 810	36 234
Traktor	Tractors	"	10 501	22 582	12 003	19 369
Driftsbygningar	Outbuildings	"	32 038	34 103	27 386	30 790
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	4 813	6 397	5 818	10 752
Drivstoff	Fuel	"	20 438	28 439	20 722	26 869
Maskinleige	Rented machinery	"	175 388	192 190	120 892	134 417
Jordleige	Rented farmland	"	3 861	8 637	8 267	12 232
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	95 459	108 013	88 491	99 440
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	705 074	942 722	662 876	842 708
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	441 431	590 891	564 836	665 286
Avskrivningar:	Depreciation:					
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	28 697	26 835	28 543	29 334
Traktor	Tractors	"	6 354	4 996	14 338	14 326
Driftsbygningar	Outbuildings	"	46 645	66 574	68 925	81 260
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	647	733	718	1 055
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	24 078	37 849	37 083	45 047
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	359 088	491 753	452 312	539 311
+ " skogbruk	+ " forestry	"	-949	218	-2 586	-2 170
+ " till. næring	+ " other farm-based	"	30 001	1 845	33 446	16 214
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	13 166	7 090	12 073	23 272
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	5 629	6 054	5 405	456
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	238 803	247 720	181 595	208 094
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	43 936	37 182	67 894	60 182
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"		17 024	8 312	16 766
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	2 513	3 125	13 037	11 629
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	79 112	126 924	74 257	105 485
= Nettoinntekt	= Total net income	"	613 075	685 086	697 231	768 268
Endring i eigenkapital, sparing	Change in own capital (savings)	"	-62 658	36 074	92 905	146 784
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	301 330	164 670	582 541	539 972
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-67 250	36 735	-70 497	20 602
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:					
Jordbruk	Agriculture	"	1 180 886	1 882 278	1 857 813	2 265 134
Skogbruk	Forestry	"	40 102	31 417	37 835	44 628
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	183 164	661 977	236 656	643 523
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 104 190	1 051 199	1 168 407	1 079 936
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	432 305	472 956	681 177	702 682
Eigedelar i alt	Total assets	"	2 940 647	4 099 826	3 981 888	4 735 903
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	286 743	433 482	276 887	352 194
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	1 826 293	2 807 926	2 003 369	2 548 187
Eigenkapital	Own capital	"	827 610	858 418	1 701 632	1 835 521

Hovudtabell 17h

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar Regions			daa	Austlandet Eastern Norway			Agder og Rogaland
				Flatbygder Lowlands	Andre bygder Other parts		Andre bygder Other parts
Storleksgrupper	Farm size (decares)		Alle All	300-500	Alle All	Alle All	
Tal bruk	Number of holdings		13	12	21	8	
Alder på brukar	Age of farmer	år year	48	46	48	47	
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	446	398	400	352	
herav leigd	of which rented land	"	292	184	180	232	
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	3 259 326	2 764 617	2 547 820	2 090 405	
Varelager	Stocks	"	197 434	144 324	160 651	83 657	
Buskap	Livestock	"	595 204	598 122	526 191	359 598	
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	639 228	280 073	295 087	343 585	
Traktorar	Tractors	"	330 325	278 302	242 264	281 071	
Driftsbygningar	Outbuildings	"	1 123 290	942 465	855 832	577 097	
Jord etc.	Farmland etc.	"	373 844	521 332	467 796	445 396	
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	1 942	2 032	1 847	1 618	
herav familien	of which family	"	1 425	1 603	1 432	1 329	
Arealbruk:	Land use:						
Korn	Cereals	daa decares	56,6		33,6		
Poteter	Potatoes	"	"		3,1		
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	"	389,1	397,5	363,0	351,9	
Anna	Other	"	0,5	0,6	0,7	0,1	
Avlinger pr daa:	Crops per decare:						
Korn	Cereals	FEm FUm ¹	526		565		
Poteter	Potatoes	kg			2 164		
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	302	282	275	282	
I alt	Total	"	330	282	300	281	
Storfehold:	Cattle:						
Tal kalvinger	Number and calvings	stk no.	28,1	27,2	23,2	23,4	
Tal kyr	Number of cows	"	27,9	25,9	21,7	20,8	
Kviger og kalvar (gj.sn)	Heifers, calves (average)	"	36,5	36,2	30,9	26,8	
Oksar over 1 år (gj.sn)	Steers > 1 year (average)	"	3	4,5	4,5	4,3	
Kg kukjøtt omsett	Meat (cow)	kg	2 491	1 943	1 640	1 017	
Kg a. storfejøtt omsett	Meat (beef)	"	5 797	7 129	5 708	2 725	
Kg kjøtt prod pr kalving	Meat pr calving	"	295	334	316	160	
Pris:	Price:						
Kukjøtt utan tilskot	Meat(cow), excl. support	NOK/kg	50,11	45,71	46,52	45,54	
Anna storfejøtt u.tilsk.	Meat(beef), excl. support	"	61,95	57,32	57,24	54,57	
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat(cow)	"	125 777	98 429	95 048	85 145	
" anna storfejøtt	" meat(beef)	"	375 302	442 173	359 931	135 440	
Pristilskot kjøtt	Support	"	38 781	74 639	61 373	27 572	
Driftstilskot	Production allowance	"	77 182	74 627	61 231	57 678	
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	141 546	75 054	61 136	133 424	
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	8 291	4 483	2 562		
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	565	724	597	580	
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	2 211	2 078	1 870	1 756	
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	339 133	222 502	242 795	163 271	
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	336 227	192 671	215 981	134 972	
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	307 242	201 053	214 695	134 245	
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	394 169	266 073	293 667	208 350	

¹ FUm = Feed Unit milk.

produksjon av storfe
beef farming

Regionar		Austlandet			Agder og	
Regions		Eastern Norway			Rogaland	
		Flatbygder	Andre bygder		Andre bygder	
		Lowlands	Other parts		Other parts	
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	300-500	Alle All	
Tal bruk	Number of holdings		13	12	21	8
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1 363 626	1 205 560	1 097 087	827 266
Planteprodukt	Plant products	"	113 287	14 335	88 093	33 284
Husdyrprodukt	Livestock products	"	650 916	620 140	518 678	354 009
Tilskot	Support	"	517 129	551 031	472 248	395 787
Andre inntekter	Other income	"	82 294	20 054	18 068	44 186
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	376 965	378 393	348 466	209 209
Såvarer	Seeds	"	18 381	10 088	14 806	811
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	49 634	59 947	71 061	51 842
Plantevernmiddel	Pesticides	"	6 553	1 605	4 260	901
Konserververnmiddel	Preservatives	"	6 293	5 972	6 139	409
Førmiddel	Fodder	"	101 096	135 080	116 257	97 135
Div. til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	22 356	29 628	23 974	10 220
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	115 978	99 295	77 544	13 063
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	56 674	36 777	34 427	34 829
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:	"				
Leigd arbeid	Hired labour	"	71 860	63 975	59 476	39 486
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	54 302	55 936	45 443	42 428
Traktorar	Tractors	"	21 213	32 402	25 104	6 148
Driftsbygningar	Outbuildings	"	35 246	33 590	30 252	27 986
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	12 111	18 183	12 979	7 809
Drivstoff	Fuel	"	43 131	37 639	35 037	32 726
Maskinleige	Rented machinery	"	84 482	100 224	74 088	77 225
Jordleige	Rented farmland	"	67 828	20 368	21 264	23 019
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	99 749	98 647	94 215	93 927
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	866 886	839 356	746 325	559 962
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	496 740	366 204	350 762	267 303
Avskrivningar:	Depreciation:	"				
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	66 799	31 273	32 114	35 589
Traktorar	Tractors	"	33 180	33 806	31 242	41 108
Driftsbygningar	Outbuildings	"	72 740	55 376	52 952	42 946
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	899	2 025	1 438	2 658
Kalkulert rente: 2.0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	62 534	54 820	50 526	41 908
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	323 123	243 722	233 015	145 003
+ " skogbruk	+ " forestry	"	7 646	6 210	12 555	27 408
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	75 149	29 127	39 890	127 328
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	135 553	109 034	120 872	34 509
+ Aksjeutbytte og handel	+ Dividend and stock trading	"	-16 901	4 776	39 436	915
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	643 002	481 247	492 691	521 368
+ Pensjonar/sjuepenger	+ Pensions/sick pay	"	14 282	57 732	43 633	
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	2 240	905	517	3 810
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	7 905	8 435	6 245	7 150
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	70 452	111 577	95 238	102 143
= Nettoinntekt	= Total net income	"	1 121 546	829 611	893 617	765 347
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	241 653	154 109	203 583	-217 648
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1 064 129	497 964	757 946	584 786
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	46 898	-38 304	11 866	74 839
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:	"				
Jordbruk	Agriculture	"	3 259 326	2 764 617	2 547 820	2 090 405
Skogbruk	Forestry	"	247 100	195 938	217 885	594 727
Tilleggsnæring + a. næring	Other occupations	"	656 154	488 087	640 910	265 177
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 213 439	808 409	850 872	1 571 692
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	674 836	663 090	651 200	641 731
Eigedelar i alt	Total assets	"	6 050 855	4 920 139	4 908 686	5 163 731
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	301 766	486 095	425 021	281 940
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	1 578 894	2 197 777	1 896 175	2 642 525
Eigenkapital	Own capital	"	4 170 194	2 236 268	2 587 491	2 239 267

Hovudtabell 17h		Forts. Cont.		Drift og driftsresultat på bruk med			
				Summary of accounts for			
Regionar			Vestlandet	Trøndelag		Nord-Noreg	
Regions			Western Norway	Flatbyder	Andre bygder	Northern Norway	
				Lowlands	Other parts		
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	Alle All	300-500	Alle All	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		9	11	6	11	8
Alder på brukar	Age of farmer	år year	52	48	51	49	55
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	343	521	413	415	271
herav leigd	of which rented land	" "	182	246	296	252	136
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	3 277 525	4 759 748	2 811 981	2 717 428	1 389 766
Varelager	Stocks	"	138 781	269 227	195 217	173 327	116 350
Buskap	Livestock	"	698 851	986 417	698 236	635 062	216 557
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	270 104	292 599	186 221	251 413	323 845
Traktorar	Tractors	"	295 022	135 136	167 432	134 126	141 019
Driftsbygningar	Outbuildings	"	1 597 942	2 600 302	1 369 232	1 272 658	361 795
Jord etc.	Farmland etc.	"	276 825	476 067	195 642	250 843	230 201
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	2 329	2 388	1 922	1 976	1 562
herav familien	of which family	" "	1 505	1 917	1 266	1 395	1 329
Arealbruk:	Land use:						
Korn	Cereals	daa decares		78,8	17,8	9,7	
Poteter	Potatoes	" "					1,4
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	343,3	440,6	386,8	401,2	268,9
Anna	Other	" "		1,4	8,2	4,5	0,3
Avlinger pr daa:	Crops per decare:						
Korn	Cereals	FEm FUm ¹		357	360	360	
Poteter	Potatoes	kg					1 455
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	360	367	325	319	244
I alt	Total	" "	360	365	320	316	244
Storfehold:	Cattle:						
Tal kalvinger	Number and calvings	stk no.	21,0	38,3	28,7	26,6	10,0
Tal kyr	Number of cows	" "	17,8	34,9	25,8	25,2	10,9
Kviger og kalvar (gj.sn)	Heifers, calves (average)	" "	46,9	52,6	36,7	36,0	19,4
Oksar over 1 år (gj.sn)	Steers > 1 year (average)	" "	18,9	10,6	6,4	5,6	2,5
Kg kukjøtt omsett	Meat (cow)	kg	1 110	2 159	1 651	1 353	1 349
Kg a. storfejøtt omsett	Meat (beef)	"	12 954	7 691	5 377	5 067	2 689
Kg kjøtt prod pr kalving	Meat pr calving	"	670	257	245	241	404
Pris:	Price:						
Kukjøtt utan tilskot	Meat(cow), excl. support	NOK/kg	50,33	46,20	48,15	47,52	43,90
Anna storfejøtt u. tilsk.	Meat(beef), excl. support	"	53,66	58,52	54,51	54,33	51,51
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat(cow)	"	118 919	154 219	110 216	88 332	43 387
" " anna storfejøtt	" meat(beef)	"	738 326	518 727	307 880	305 291	134 044
Pristilskot kjøtt	Support	"	119 825	57 318	52 149	47 337	56 098
Driftstilskot	Production allowance	"	42 646	90 432	73 311	70 306	43 577
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	25 102	135 164	52 886	74 733	87 587
Anna husdyrhold	Other animal husbandry	"	13 651	931	2 000	2 642	15 548
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	615	628	555	559	556
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	2 230	2 118	1 887	1 876	2 236
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	143 153	222 526	244 612	221 957	277 501
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own cap.	"	70 741	200 191	214 606	187 945	269 333
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	88 914	206 094	193 584	179 246	253 827
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	179 354	251 611	283 499	261 949	343 922

¹ FUm = Feed Unit milk.

produksjon av storfeslakt
beef farming

Regionar Regions	Vestlandet Western Norway	Trøndelag		Nord-Noreg Northern Norway			
		Flatbyder Lowlands	Andre bygder Other parts				
Storleiksgupper Farm size (decares)	daa	Alle All	Alle All	300-500	Alle All	Alle All	
Tal bruk	Number of holdings	9	11	6	11	8	
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NO K	1 457 820	1 559 776	1 060 219	1 041 755	770 804
Planteprodukt	Plant products	"	35 265	106 263	35 862	27 347	17 275
Husdyrprodukt	Livestock products	"	895 998	809 041	472 983	470 999	280 565
Tilskot	Support	"	497 581	619 576	530 341	520 179	367 789
Andre inntekter	Other income	"	28 976	24 896	21 033	23 229	105 175
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	692 172	456 762	281 261	262 449	165 920
Såvarer	Seeds	"	10 217	19 033	3 777	4 399	3 902
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	59 385	91 992	59 546	54 587	27 256
Plantevernemiddel	Pesticides	"	1 375	3 380	2 401	1 361	737
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	7 938	3 261		440	708
Førmiddel	Fodder	"	317 926	212 896	141 424	112 631	80 966
Div. til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	27 592	44 371	18 969	14 165	4 692
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	227 689	46 463	27 202	42 196	26 957
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	40 049	35 366	27 943	32 669	20 702
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:	"					
Leigd arbeid	Hired labour	"	111 576	64 224	90 325	84 327	35 473
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	48 828	40 923	31 509	31 703	25 685
Traktorar	Tractors	"	14 242	17 140	17 721	24 183	18 227
Driftsbygningar	Outbuildings	"	32 841	33 686	36 658	28 961	13 919
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	11 264	7 000	9 422	13 717	93
Drivstoff	Fuel	"	32 094	34 266	31 139	32 981	28 214
Maskinleige	Rented machinery	"	75 043	195 755	110 811	105 368	81 851
Jordleige	Rented farmland	"	22 451	57 862	11 968	19 528	4 422
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	110 537	134 555	120 616	126 848	89 442
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	1 151 047	1 042 173	741 430	730 063	463 244
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	306 773	517 602	318 789	311 692	307 559
Avskrivningar:	Depreciation:	"					
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	33 089	31 978	19 985	24 153	36 525
Traktorar	Tractors	"	26 199	18 221	25 348	21 304	19 206
Driftsbygningar	Outbuildings	"	95 880	138 479	68 355	64 927	35 090
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	1 328	4 201	1 574	994	612
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	63 365	94 309	55 164	54 002	28 165
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	150 277	324 723	203 526	200 314	216 127
+ " skogbruk	+ " forestry	"	7 408	12 488	14 889	7 631	-518
+ " till.nærings	+ " other farm-based	"	52 973	118 714	30 812	21 850	96 857
+ " a. nærings	+ " other off-farm	"	35 128	41 083		24 052	82 078
+ Aksjeutbytte og handel	+ Dividend and stock trading	"	3 642	6 719	9 032	-3 363	8 214
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	480 133	765 075	653 720	613 416	449 115
+ Pensjonar/sjuepengar	+ Pensions/sick pay	"	38 908	14 104	105 518	77 110	155 848
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	13 797	1 923			670
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	5 251	5 839	15 637	19 643	13 540
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous	"	142 645	147 930	76 258	90 052	55 338
= Nettoinntekt	= Total net income	"	644 871	1 142	956 875	870 601	966 592
Endring i eigenkapital	Change in own capital (savings)	"	-19 696	224 789	208 914	102 863	166 772
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	685 920	980 959	1 785	1 556	1 903 936
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-57 482	33 469	95 617	80 849	11 923
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:	"					
Jordbruk	Agriculture	"	3 277 525	4 759	2 811	2 717	1 389 766
Skogbruk	Forestry	"	113 552	137 857	130 882	123 510	179 514
Tilleggsnærings + a. nærings	Other occupations	"	462 144	516 948	340 901	254 721	1 304 197
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 275 864	1 003	824 167	807 277	629 381
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	633 674	559 437	1 382	1 314	1 107 218
Eigedelar i alt	Total assets	"	5 762 760	6 977	5 490	5 217	4 610 076
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	588 022	361 729	177 522	250 576	255 630
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	2 844 068	3 933	1 655	1 951	1 616 662
Eigenkapital	Own capital	"	2 330 670	2 682	3 658	3 015	2 737 784

Hovudtabell 17h

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar Regions				Alle All				
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa		100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings			14	17	32	18	81
Alder på brukar	Age of farmer	år year		52	51	48	46	49
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares		162	251	393	748	402
herav leigd	of which rented land	" "		57	83	219	468	218
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK		1 376 821	1 741 566	2 911 452	5 189 716	2 906 957
Varelager	Stocks	"		65 691	103 830	166 549	313 507	168 611
Buskap	Livestock	"		255 326	308 116	651 987	991 484	586 702
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"		181 817	238 732	255 844	748 357	348 905
Traktorar	Tractors	"		162 169	148 871	234 251	337 686	226 859
Driftsbygningar	Outbuildings	"		494 572	641 602	1 201 873	2 265 513	1 198 400
Jord etc.	Farmland etc.	"		217 246	300 414	400 948	533 171	377 480
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours		1 080	1 619	2 050	2 788	1 956
herav familien	of which family	" "		925	1 269	1 548	1 988	1 479
Arealbruk:	Land use:							
Korn	Cereals	daa decares			3,5	11,1	111,1	29,8
Poteter	Potatoes	" "			0,7		3,6	0,9
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "		161,6	246,2	380,1	632,4	370,3
Anna	Other	" "		0,1	0,6	1,9	0,9	1,1
Avlingar pr daa:	Crops per decares:							
Korn	Cereals	FEm FUm ¹			589	312	494	469
Poteter	Potatoes	kg			1 455		2 164	2 061
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm		297	281	323	304	308
I alt	Total	" "		296	285	321	332	319
Storfehold:	Cattle:							
Tal kalvinger	Number of calvings	stk no.		11,8	14,4	28,2	39,6	25,0
Tal kyr	Number of cows	" "		10,2	14,4	25,6	38,2	23,4
Kviger og kalvar (gj.sn)	Heifers, calves (average)	" "		15,4	17,0	41,7	58,3	35,7
Oksar over 1 år (gj.sn)	Steers > 1 year (average)	" "		4,5	2,7	7,8	9,9	6,6
Kg kukjøtt omsett	Meat (cow)	kg		935	710	1 834	2 806	1 659
Kg a. storfejøtt omsett	Meat (beef)	"		3 397	2 228	7 642	9 194	6 117
Kg kjøtt prod pr kalving	Meat pr calving	"		368	204	337	303	311
Pris:	Price:							
Kukjøtt utan tilskot	Meat(cow), excl. support	NOK/kg		45,87	44,52	48,12	47,79	47,46
Anna storfejøtt u.tilsk.	Meat(beef), excl. support	"		52,25	53,83	55,76	59,84	56,64
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat(cow)	"		41 614	43 749	112 891	192 158	103 675
" anna storfejøtt	" meat(beef)	"		211 601	155 973	448 181	574 819	374 105
Pristilskot kjøtt	Support	"		42 673	24 345	72 254	76 033	57 926
Driftstilskot	Production allowance	"		30 755	41 180	71 783	101 305	64 829
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"		72 240	78 788	67 298	162 365	91 689
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"			6 268	7 297	6 003	5 532
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decares	"		717	541	639	536	589
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decares	"		2 250	1 831	2 140	1 938	2 024
Vederf. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year		184 811	131 838	244 342	288 048	235 999
Vederf. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"		166 924	109 623	211 080	270 998	209 045
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"		149 967	93 520	209 974	283 242	203 816
Skattejust. vederf. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"		248 425	185 015	286 068	327 999	281 241

¹ FUm = Feed Unit milk.

produksjon av storfeslakt
beef farming

Regionar		Alle					
Regions		All					
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		14	17	32	18	81
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	577 104	633 217	1 242 000	2 038 865	1 176 392
Planteprodukt	Plant products	"	11 307	15 606	36 220	218 422	68 077
Husdyrprodukt	Livestock products	"	325 455	284 778	635 667	935 345	575 002
Tilskot	Support	"	233 020	290 440	540 493	792 694	490 914
Andre inntekter	Other income	"	7 323	42 393	29 619	92 404	42 399
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	213 298	173 541	400 815	588 767	362 472
Såvarer	Seeds	"	2 014	5 712	8 572	29 871	11 572
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	28 063	32 481	66 330	102 751	60 706
Plantevernemiddel	Pesticides	"	1 039	1 234	2 006	8 476	3 115
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	2 781	2 529	5 195	4 648	4 097
Førmiddel	Fodder	"	93 439	48 717	171 380	222 338	143 489
Div. til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	7 409	7 979	26 357	40 155	22 291
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	68 194	56 517	87 451	98 155	80 009
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	10 358	18 371	33 523	82 373	37 195
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:	"					
Leigd arbeid	Hired labour	"	20 618	28 345	83 264	110 339	66 927
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	25 902	23 721	43 662	71 134	42 512
Traktorar	Tractors	"	7 867	12 325	21 886	31 149	19 514
Driftsbygningar	Outbuildings	"	17 999	21 452	36 151	35 552	29 795
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	5 245	7 172	10 988	15 305	10 154
Drivstoff	Fuel	"	9 317	23 182	35 440	64 107	34 723
Maskinleige	Rented machinery	"	28 188	55 183	106 834	175 724	97 709
Jordleige	Rented farmland	"	1 377	7 450	22 216	96 908	32 113
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	60 210	73 992	110 498	163 318	106 327
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	390 021	426 364	871 753	1 354 302	802 247
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	187 083	206 853	370 247	684 563	374 145
Avskrivningar:	Depreciation:	"					
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	24 835	26 977	28 508	73 311	37 468
Traktorar	Tractors	"	19 648	20 559	28 535	39 045	27 661
Driftsbygningar	Outbuildings	"	36 011	49 076	67 006	127 758	71 386
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	961	1 530	1 615	2 556	1 693
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	26 952	34 169	57 313	102 448	57 238
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	105 629	108 711	244 583	442 073	235 936
+ " skogbruk	+ " forestry	"	14 904	6 306	3 274	24 752	10 693
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	63 846	60 763	52 958	111 643	69 519
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	151 338	59 144	48 389	88 512	77 356
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	28 408	9 641	5 766	281	9 274
+ Løsinntekter	+ Wage income	"	623 747	568 069	525 185	597 691	567 333
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	33 808	59 353	59 873	16 890	45 707
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	10 949	1 793	697	837	2 730
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	6 344	16 182	8 309	5 400	8 975
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	58 339	60 852	98 894	170 085	99 720
= Nettoinntekt	= Total net income	"	980 634	829 110	850 140	1 117 996	927 804
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	78 081	37 553	122 352	266 101	128 847
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1 054 119	1 669 482	787 063	856 531	1 033 857
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-71 100	2 477	1 135	178 337	28 310
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:	"					
Jordbruk	Agriculture	"	1 376 821	1 741 566	2 911 452	5 189 716	2 906 957
Skogbruk	Forestry	"	264 324	356 403	140 091	202 029	220 726
Tilleggsnæring + a. næring	Other occupations	"	730 885	802 968	410 852	564 536	582 614
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 310 317	1 055 831	879 150	1 012 744	1 020 441
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	765 862	1 010 789	770 167	566 967	774 769
Eigedelar i alt	Total assets	"	4 448 209	4 967 558	5 111 713	7 535 993	5 505 507
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	252 410	156 213	423 400	524 353	360 204
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	1 542 609	1 345 194	2 125 634	4 014 723	2 280 866
Eigenkapital	Own capital	"	2 653 190	3 466 151	2 562 679	2 996 917	2 864 438

Hovudtabell 18 Rekneskapsamdrag, 1000 kroner per familie
Summary of accounts, NOK 1000 per

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa	Driftsoverskot				Løns- inntekte r	Pensjonar o.l.	Aksje- utbyte	Fam. arb. nyanlegg						
		Farm size, decares	Jordbruk	Skogbruk	Till.nærings					A. nærings	Wages	Pensions	Dividen d	Fam. lab. investmen t	
			Agriculture	Forestry	Farm- based										Other
			A	+ B	+C										+ D
Austlandet Eastern Norway	50- 99,9	145,8	-11,0	-20,3	24,8	689,3	69,7	93,4							
Flatbygder Lowlands	100-199,9	133,9	11,3	67,2	66,6	604,1	54,7	2,2	1,3						
	200-299,9	308,8	15,3	36,1	10,8	560,1	43,7	36,6							
	300-499,9	430,9	43,8	98,6	33,3	508,3	57,7	76,3	2,4						
	500-	737,7	24,0	110,2	101,2	454,4	29,3	51,2	2,7						
	Alle All	456,9	24,4	80,6	57,5	520,8	45,9	48,6	1,8						
Austlandet Eastern Norway	100-199,9	138,5	25,2	34,0	63,0	577,6	129,5	33,4	5,4						
Andre bygder Other parts	200-299,9	299,9	13,0	25,0	37,2	435,9	46,2	-4,9	10,2						
	300-499,9	373,4	38,9	44,4	71,3	458,1	47,2	12,2	4,5						
	500-	704,0	70,2	70,2	11,8	341,5	25,2	26,6	4,7						
	Alle All	365,3	36,2	42,7	49,5	457,7	63,9	16,8	5,7						
Agder og Rogaland	200-299,9	552,0	1,3	77,6	20,9	385,7	19,5	27,7	4,6						
Jæren	300-499,9	710,0	3,8	34,7	26,9	361,4	43,5	7,3							
	500-	730,7	20,5	61,4		384,3	26,3	8,8							
	Alle All	623,8	5,5	49,2	25,0	380,0	39,2	23,0	1,3						
Agder og Rogaland	100-199,9	266,3	22,0	108,6	17,3	395,6	19,5	4,7	12,1						
Andre bygder Other parts	200-299,9	299,7	10,5	49,9	13,9	369,6	53,1	9,7	10,7						
	300-499,9	426,0	28,9	85,7	36,6	355,0	45,2	9,3	6,7						
	500-	652,5	26,0	60,7	49,3	271,8	15,1	13,1	11,6						
	Alle All	413,1	19,7	92,0	27,1	349,6	35,6	23,0	9,1						
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9	215,7	15,0	51,4	51,5	491,6	102,6	5,2	12,3						
	50- 99,9	195,8	14,9	96,1	89,1	315,5	71,5	3,0	6,1						
	100-199,9	352,1	0,5	22,7	29,5	405,5	36,6	24,7	13,2						
	200-299,9	380,4	1,8	57,8	33,7	432,4	19,7	14,0	2,6						
	300-499,9	563,6	2,3	44,8	8,6	334,2	32,5	13,3	15,5						
	500-	597,3	-0,1	87,2	32,9	312,0	16,9	8,8	6,0						
	Alle All	403,5	3,9	52,6	34,0	382,1	38,2	14,0	9,7						
Trøndelag	100-199,9	177,0	10,3	3,7	34,1	511,8	120,3	5,0							
Flatbygder Lowlands	200-299,9	318,5	14,3	32,5	65,8	504,1	39,2	12,8	3,1						
	300-499,9	480,0	2,1	95,7	31,3	453,1	34,9	10,3	4,6						
	500-	486,1	40,5	174,6	24,8	519,5	35,2	10,0	0,7						
	Alle All	409,1	13,3	84,4	38,8	484,0	43,7	10,6	3,0						
Trøndelag	200-299,9	392,5	8,4	29,6	44,0	327,1	43,9	4,4	4,5						
Andre bygder Other parts	300-499,9	452,3	4,0	57,6	17,9	299,3	32,6	6,1	1,9						
	500-	777,5	16,7	70,0		339,7	20,5	2,1	1,6						
	Alle All	491,9	7,2	47,3	24,0	309,2	36,0	6,4	2,7						
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	283,6	0,7	16,1	51,2	255,9	57,0	3,6							
	200-299,9	362,7	0,4	53,1	19,5	223,2	86,2	6,9	4,4						
	300-499,9	625,6	3,9	17,0	39,5	257,6	59,6	-4,9	18,0						
	500-	722,3	4,1	52,1	16,0	184,9	55,2	8,9	3,9						
	Alle All	514,2	2,4	33,1	30,9	233,8	64,2	2,5	8,2						
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	390,0	6,5	115,8	26,3	408,5	86,7	69,4	6,2						
	50- 99,9	203,0	6,4	53,3	56,9	401,3	68,4	21,0	3,6						
	100-199,9	252,3	10,8	41,9	46,9	460,3	64,9	19,8	6,3						
	200-299,9	358,1	7,9	45,0	29,4	410,6	43,4	14,1	4,5						
	300-499,9	494,2	18,0	60,3	34,4	384,7	44,8	18,6	7,2						
	500-	696,0	27,8	90,9	49,9	372,9	29,6	27,4	3,7						
	Alle All	445,5	15,5	60,5	39,0	402,7	46,9	20,8	5,6						

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
 Norsk institutt for bioøkonomi 2016

Rente- inntekter <i>Interest income</i> + I	Arb. ved. + forenting <i>Family payment</i> = J	Renter av gjeld <i>Interest on liabilities</i> - K	Kår <i>Payments to previous owner</i> - L	Netto- inntekt <i>Total net income</i> = M	Netto verdi- regulering <i>Extraordinary items, net</i> + N	Privat forbruk <i>Private consumption</i> - O	Betalt skatt <i>Tax paid</i> - P	Sparing <i>Savings</i> = Q
15,8	1 007,5	109,4		898,0	569,0	673,8	263,4	529,8
18,1	959,4	76,8	6,6	877,2	25,4	566,9	269,3	66,4
16,1	1 027,5	89,9	12,2	928,2	77,6	520,2	228,2	257,4
9,5	1 260,8	115,8	5,2	1 143,9	122,0	611,8	274,2	379,9
20,1	1 530,8	169,9	6,5	1 355,4	3,1	606,3	302,4	449,8
16,2	1 252,7	124,3	7,0	1 123,3	72,4	587,1	273,4	335,2
17,1	1 023,7	51,7	5,7	966,3	122,6	550,4	260,4	278,1
18,4	880,9	68,3	8,8	804,2	56,7	444,2	184,2	232,5
13,3	1 063,3	81,0	12,4	974,1	43,7	546,9	241,8	229,1
16,3	1 270,5	121,4	11,8	1 137,5	290,6	599,5	272,7	555,9
16,0	1 053,8	80,0	9,9	965,5	114,7	532,1	239,8	308,3
10,4	1 099,7	162,8	8,2	928,5	46,2	553,6	219,4	201,7
27,3	1 214,9	184,8	8,6	1 021,5	-126,6	557,4	202,5	135,0
5,6	1 237,6	238,3	9,0	991,1	186,4	598,8	240,4	338,3
16,0	1 163,0	179,5	9,3	974,2	-3,5	595,2	218,6	156,9
4,5	850,6	101,2	1,0	743,7	3,6	581,0	161,5	4,8
5,6	822,7	80,1	3,8	749,1	55,3	487,7	145,2	171,5
5,4	998,8	101,3	3,0	895,0	121,5	485,5	229,3	301,7
10,5	1 110,6	164,7	4,9	941,7	110,8	604,6	278,2	169,7
6,7	979,9	105,7	2,9	868,6	72,9	531,5	211,3	198,7
25,9	971,2	20,5	4,9	953,2	53,2	610,6	263,8	132,0
12,7	804,7	51,4	8,4	744,3	35,6	470,3	210,1	99,5
16,8	901,6	43,9	7,8	853,6	144,4	489,3	216,4	292,3
13,4	955,8	63,7	8,1	884,0	216,8	546,9	207,9	346,0
11,6	1 026,4	107,2	6,0	916,2	-5,2	532,1	202,1	176,8
8,6	1 069,6	132,1	4,9	934,4	63,7	460,7	162,5	374,9
14,1	952,1	70,9	7,1	876,3	100,0	518,7	209,0	248,6
9,4	871,6	77,1	10,5	784,2	9,4	578,1	231,0	-15,5
14,8	1 005,1	82,8	12,8	910,5	323,3	563,7	231,3	438,8
8,9	1 120,9	120,3	8,3	992,8	24,6	642,6	240,8	134,0
13,3	1 304,7	159,3	15,5	1 130,0	329,1	593,5	278,2	587,4
12,0	1 098,9	112,3	10,9	976,1	157,1	608,9	244,1	280,2
25,9	880,3	40,7	12,6	827,2	57,2	434,3	193,1	257,0
8,9	880,6	102,7	7,7	768,3	7,3	466,6	168,4	140,6
5,7	1 233,8	173,9	14,1	1 046,1	73,3	478,2	190,9	450,3
14,7	939,4	88,4	10,3	839,5	37,3	449,3	181,1	246,4
3,1	671,2	46,5	2,7	622,4	-6,8	419,7	175,7	20,2
12,8	769,2	71,1	1,2	697,5	33,2	423,6	185,1	122,0
7,2	1 023,5	124,6	0,5	900,3	15,6	491,8	201,0	223,1
7,1	1 054,5	262,8	2,1	789,7	35,5	471,9	199,4	153,9
7,9	897,2	122,9	1,6	773,7	20,2	457,6	191,7	144,6
19,3	1 128,7	94,3	3,4	1 034,7	30,8	620,5	264,0	181,0
14,6	828,5	61,4	6,9	759,9	139,0	519,9	218,5	160,5
13,7	916,9	62,2	6,1	849,5	66,2	526,9	225,0	163,8
14,9	927,9	77,8	8,5	843,3	112,0	497,2	200,5	257,6
10,8	1 073,0	112,4	6,5	956,0	35,0	543,3	223,0	224,7
14,1	1 312,3	174,7	7,8	1 130,3	105,4	569,8	261,5	404,4
13,3	1 049,8	105,2	7,1	938,7	76,8	535,5	226,2	253,8

Hovudtabell 19 Opplysningar om skogane og eigarane
Some characteristics of the forests and their owners

	Eining <i>Unit</i>	Storleiksgruppe, balansekvantum m ³ /år <i>Size group, sustainable yield m³/year</i>				Alle skogar <i>All forests</i>	
		50-99	100-199	200-399	400-	2015	2014
Landsdel <i>Region</i>							
Austlandet <i>Eastern Norway</i>	Tal <i>No</i>	12	28	28	27	95	89
Agder	"			4	6	10	8
Midt-Noreg <i>Central Norway</i>	"	9	9	10	5	33	36
Heile landet <i>All regions</i>	"	21	37	42	38	138	133
Produksjonsgrunnlag <i>Basis of prod.</i>							
Prod. skogareal <i>Productive forest area</i>	daa	384	601	1 521	3 190	1 561	1 535
Stående kubikkmasse <i>Growing stock</i>	m ³ /daa	5,9	6,9	5,4	8,0	6,9	7,4
Balansekvantum <i>Sustainable yield</i>	m ³ /år yr	72	141	279	847	367	366
Balansekvantum <i>Sustainable yield</i>	m ³ /daa	0,19	0,24	0,18	0,27	0,24	0,24
Jordbruksareal <i>Agricultural area</i>	daa	385	398	382	430	400	386
Aldersgruppe <i>Farmer's age</i>							
Under 30 år <i>Less than 30 years</i>	%		3			1	1
30 - 49 år <i>30 - 49 years</i>	"	48	30	38	50	41	44
50 - 59 år <i>50 - 59 years</i>	"	48	35	45	37	41	40
60 - 66 år <i>60 - 66 years</i>	"		27	12	11	14	11
Over 66 år <i>More than 66 years</i>	"	5	5	5	3	4	5
Alle grupper <i>All groups</i>	"	100	100	100	100	100	100

Hovudtabell 20 Avverking og transport
Volume cut and logging

	Eining Unit	Storleiksgruppe, balansekvantum m ³ /år Size group, sustainable yield m ³ /year				Alle skogar All forests	
		50-99	100-199	200-399	400-	2015	2014
Region <i>Region</i>							
Østlandet <i>Eastern Norway</i>	Avverk. % ¹⁾	32	118	31	133	108	117
Agder	"			398	89	163	119
Midt-Noreg <i>Central Norway</i>	"	35	113	29	19	41	79
Heile landet <i>All regions</i>	"	34	117	70	118	104	111
Salsvirke <i>Roundwood for sale</i>							
Bartre <i>Coniferous</i>							
Spesialtømmer <i>Special timber</i>	%		12	31	2	8	1
Skurtømmer <i>Sawlogs</i>	%	25	40	26	56	50	50
Sams virke <i>Unsorted sawlogs and pulpwood</i>	%	22	1	11	1	2	5
Massevirke <i>Pulpwood</i>	%	46	42	28	39	38	39
I alt <i>Total</i>	%	93	95	97	98	98	96
Anna virke <i>Other wood</i>							
Lauvtrevirke <i>Broadleaved wood</i>	%		1	2	2	2	3
Ved til brensel <i>Fuelwood</i>	%	7	3	1		1	
Rotsal <i>Standing timber sale</i>	%						1
I alt <i>Total</i>	%	7	5	3	2	2	4
Salsvirke i alt <i>Roundwood for sale total</i>	%	100	100	100	100	100	100
Driftsveglengde <i>Logging distance</i> ²⁾	km	0,6	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4
Terrengforhold <i>Terrain conditions</i>							
Lett <i>Easy</i>	%	25	12	62	23	28	14
Middels <i>Moderate</i>	%	75	79	37	76	70	85
Vanskeleg <i>Difficult</i>	%		9		2	2	1
I alt <i>Total</i>	%	100	100	100	100	100	100
Transportutstyr <i>Transport equipment</i>							
Jordbr.traktor <i>Agricultural tractor</i>	%	85	25	75	2	17	7
Skogstraktor <i>Skidder, carrier or forwarder</i>	%	15	75	25	98	83	93
I alt <i>Total</i>	%	100	100	100	100	100	100

¹⁾ Avverking i prosent av balansekvantum. *Cutting as percentage of sustainable yield.*²⁾ Driftsveglengde for avverking. *Logging distance for the current year.*

Hovudtabell 21 Arbeidskraft
Labour input

		Eining Unit	Storleksgruppe, balansekvantum m ³ /år Size group, sustainable yield m ³ /year				Alle skogar All forests		
			50-99	100-199	200-399	400-	2015	2014	
Arbeidstimane til familien Family man-hours									
Jordbr. areal Agricultural area		Jord/Skog Agriculture/ Forestry							
Gruppe Group	Gj.snitt Average								
-99	45	Bruk Property Jord Agriculture Skog Forestry I alt Total	Tal No Timar Hrs. " "						
100-199	159	Bruk Property Jord Agriculture Skog Forestry I alt Total	Tal No Timar Hrs. " "	7 1 471 56 1 527	7 989 25 1 014	5 946 314 1 260	21 1 084 105 1 189	24 1 182 104 1 286	
200-299	254	Bruk Property Jord Agriculture Skog Forestry I alt Total	Tal No Timar Hrs. " "	7 1 584 52 1 637	11 2 022 33 2 055	9 2 149 86 2 236	9 1 198 58 1 257	36 1 763 57 1 819	36 1 888 76 1 964
300-	540	Bruk Property Jord Agriculture Skog Forestry I alt Total	Tal No Timar Hrs. " "	12 2 666 23 2 689	19 2 083 48 2 131	25 2 222 43 2 264	23 1 646 79 1 725	79 2 088 52 2 140	72 2 106 55 2 161
I alt Total	403	Bruk Property Jord Agriculture Skog Forestry I alt Total	Tal No Timar Hrs. " "	21 2 090 34 2 125	37 1 949 45 1 994	42 1 949 53 2 002	38 1 436 112 1 548	138 1 829 64 1 894	133 1 869 70 1 939

Hovudtabell 22 Produksjonsinntekter, kostnader og driftsoverskot i skogbruket
Output, costs and net income, forestry

	Eining Unit	Storleiksguppe, balansekvantum m ³ /år Size group, sustainable yield m ³ /year				Alle skogar All forests	
		50-99	100-199	200-399	400-	2015	2014
Skogar Forests	Tal No	21	37	42	38	138	133
Solgt og brukt virke Wood sold and used	m ³	23	165	194	997	381	407
Utrekningar per skogeigedom Figures per forest property							
Inntekter Income							
Bruttoinnt. sal Income from sale	Kr NOK	4 151	47 512	60 408	350 826	128 360	137 708
Eige forbruk, br.verdi Own use of timber, gross value	"	2 604	3 726	3 865	3 572	3 555	3 420
Driftstilskot Grants for cutting and hauling	"		392		931	361	1 469
Andre inntekter Other income	"	165	884	2 574	4 871	2 387	3 340
Produksjonsinntekter Output	"	6 919	52 515	66 848	360 200	134 663	145 937
Kostnader Costs							
Leigd arbeid og utstyr Hired labour/equipment	"	260	19 303	27 641	126 126	48 358	51 594
Trekraft frå jordbr. Hired tractor from agric.	"	1 662	1 722	2 489	2 788	2 240	2 171
Vedlh. utstyr, drivstoff Maintenance equip. etc.	"	1 609	3 001	3 099	8 543	4 366	3 546
Vedlh./anlegg enkle vegar Maintenance roads	"	57	2 479	3 179	17 404	6 433	3 949
Salsutgifter, div. trekk Sales expenditure	"	79	850	666	5 547	1 970	4 389
Administrasjon/diverse trekk Administration	"	3 094	3 365	4 166	16 002	7 047	6 308
Avskr. utstyr/diverse Depreciation equip.	"	1 618	2 506	1 339	8 334	3 620	3 114
Avskr. vegar Depreciation roads	"		216	465	1 809	698	717
Kostn. for skogkultur Costs before silviculture	"	8 378	33 442	43 044	186 553	74 732	75 789
Skogkultur(netto) Silviculture, net costs	"	1 570	2 821	6 042	9 309	5 397	5 574
Driftsoverskot Net income from forestry	"	-3 028	16 251	17 762	164 262	54 534	64 575
Utrekningar per m³ Figures per m³							
Inntekter Income							
Virkesinntekter i alt Income from timber sales	Kr NOK/m ³	291	310	331	356	346	347
Andre inntekter Other income	"	7	8	13	6	7	12
Produksjonsinntekter Output	"	298	317	344	361	353	359
Kostnader Costs							
Kostnader før skogkultur Costs before silviculture	"	361	202	222	187	196	186
Skogkultur (netto) Silviculture (net)	"	68	17	31	9	14	14
Kostnader i alt Costs total	"	429	219	253	196	210	200
Driftsoverskot Net income from forestry	"	-131	98	91	165	143	159
Tømmerprisar Timber prices							
Spesialtømmer Special timber	Kr NOK/m ³		327	386	621	419	415
Skurtømmer Sawlogs	"	446	428	427	448	445	444
Sams virke Unsorted sawlogs and pulpwood	"	235	197	307	257	291	325
Massevirke Pulpwood	"	202	200	220	222	219	221
Bartrevirke i alt Coniferous total	"	275	313	340	360	351	346
Lauvtrevirke Broadleaved wood	"		227	159	187	185	193
Ved til brensel Fuelwood	"	306	316	311	168	273	305
Rotsal Standing timber sale	"						600
Salsvirke i alt Roundwood for sale total	"	277	312	335	357	348	346
Gards- og husbehovs virke Timber for own use	"	299	300	315	309	307	308
Driftskostnader fordelt Haul/cutting costs							
Eige arbeid Own labour (calc.)	%	33	18	14	6	10	11
Leigd arbeid og utstyr Hired labour/equipment	%	2	47	56	63	58	61
Trekraft frå jordbr. Hired tractor from agric.	%	13	4	5	1	3	3
Vedlh. utstyr, drivstoff Maintenance equip. etc.	%	13	7	6	4	5	4
Vedlh. anlegg/vegar Maintenance roads	%		6	6	9	8	5
Salsutgifter, div. trekk Sales expenditure	%	1	2	1	3	2	5
Administrasjon/diverse trekk Administration	%	25	8	8	8	9	7
Avskrivningar Depreciation	%	13	7	4	5	5	5
I alt Total	%	100	100	100	100	100	100

Hovudtabell 23 Driftsresultat
Operating result

	Eining Unit	Utan sals- virke No wood f. sale	Storleiksgruppe, salsvirke m ³ /år Logging size group, m ³ /year				Alle skogar All forests	
			0-99	100-199	200-399	400-		
			2015	2014				
Skogar Forests	Tal	60	34	4	6	34	138	133
Selt og brukt virke Wood sold and used	m ³	10	46	168	349	1404	381	407
Utrekningar per skogeigedom Figures per forest								
+ Bruttoinnt. v/avverk. Income from cutt.	Kr NOK	2 809	14 454	49 891	111 663	490 434	131 915	141 128
- Eige arb. drift/vedlh. Family labour	"	2 814	10 039	10 938	30 507	11 169	8 092	9 040
- Leigd arb. og utstyr Hired labour/equip.	"	643	3 378	8 469	23 854	186 557	48 358	51 594
- Eige utstyr, vegvedlh. Maintenance	"	3 280	9 381	8 060	31 991	36 217	14 285	10 949
- Sal, måling, adm. Admin., sales exp.	"	2 804	4 034	4 049	5 581	21 101	7 772	9 415
= Var. kost. i alt Var. costs, total	"	9 541	26 832	31 515	91 933	255 044	78 506	80 998
= Rånetto Net conversion value	"	-6 731	-12 377	18 376	19 730	235 390	53 409	60 131
+ Andre inntekter Other income	"	990	1 048	962	4 323	7 484	2 748	4 809
= Result. før avskr. Result before deprec.	"	-5 742	-11 329	19 337	24 053	242 874	56 157	64 939
- Avskrivningar Depreciation	"	1 656	2 735	1 822	23 057	7 586	4 318	3 831
= Resultat før kultur Result before silv.	"	-7 398	-14 064	17 515	996	235 288	51 839	61 108
- Skogkult., eige arb. S.cult. fam.labour	"	2 376	3 065		12 519	7 065	4 073	3 924
- Skogkult. leigd arb./planter mv. ¹⁾	"	5 268	5 266	4 831	11 468	21 558	9 538	8 040
+ Skogkult. tilskot Grants, silvicult.	"	993	2 422	963	8 240	11 062	4 140	2 466
= Driftsresultat Operating result	"	-14 049	-19 972	13 647	-14 752	217 727	42 368	51 610
- Trekt skogfond ²⁾	"	1 628	3 726	8 345	26 454	110 743	30 302	22 537
+ Utbetalt frå skogfond ³⁾	"	7 870	6 774	3 732	19 979	54 219	19 426	16 138
= Dr.res. etter skgfond. Adjusted result	"	-7 807	-16 924	9 034	-21 227	161 204	31 492	45 211
Utrekningar per m³ Figures per m³								
+ Bruttoinnt. v/avverk. Income from cutt.	Kr NOK/m ³	280	314	297	320	349	346	347
- Eige arb. drift/vedlh. Family labour	"	280	218	65	87	8	21	22
- Leigd arb. og utstyr Hired labour/equip.	"	64	73	50	68	133	127	127
- Eige utstyr, vegvedlh. Maintenance	"	326	204	48	92	26	37	27
- Sal, måling, adm. Admin., sales exp.	"	279	88	24	16	15	20	23
= Var. kost. i alt Var. costs, total	"	949	583	187	263	182	205	199
= Rånetto Net conversion value	"	-670	-269	110	57	168	140	148
+ Andre inntekter Other income	"	98	23	6	12	5	7	12
= Result. før avskr. Result before deprec.	"	-571	-246	115	69	173	147	160
- Avskrivningar Depreciation	"	165	59	11	66	5	11	9
= Resultat før kultur Result before silv.	"	-736	-306	104	3	168	136	150
- Skogkult., eige arb. S.cult. fam.labour	"	236	67		36	5	11	10
- Skogkult. leigd arb./planter mv. ¹⁾	"	524	114	29	33	15	25	20
+ Skogkult. tilskot Grants, silvicult.	"	99	53	6	24	8	11	6
= Driftsresultat Operating result	"	-1398	-434	81	-42	155	111	127
- Trekt skogfond ²⁾	"	162	81	50	76	79	79	55
+ Utbetalt skogfond ³⁾	"	783	147	22	57	39	51	40
= Dr.res. etter skgfond. Adjusted result	"	-777	-368	54	-61	115	83	111

¹⁾ Silviculture, hired labour and plants.²⁾ Fees paid to the Forest Trust Fund account.³⁾ Drawn out from Forest Trust Fund account.

Hovudtabell 24 Driftsoverskot i jord- og skogbruk
Net income from agriculture and forestry

	Eining Unit	Storleksgruppe, balansekvantum m ³ /år Size group, sustainable yield m ³ /year				Alle skogar All forests	
		50-99	100-199	200-399	400-	2015	2014
Landsdel Region							
Austlandet Eastern Norway							
Bruk Holdings	Tal No.	12	28	28	27	95	89
Driftsoversk. J Net income from agriculture	Kr NOK	485 217	455 458	311 951	309 420	375 415	379 598
Driftsoversk. S Net income from forestry	"	-3 157	15 511	-7 058	213 440	62 754	82 601
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%	-1	3	-2	41	14	18
Agder Agder							
Bruk Holdings	Tal No.			4	6	10	8
Driftsoversk. J Net income from agriculture	Kr NOK			272 068	166 084	208 478	191 368
Driftsoversk. S Net income from forestry	"			214 878	78 154	132 844	70 706
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%			44	32	39	27
Midt-Noreg Central Norway							
Bruk Holdings	Tal No.	9	9	10	5	33	36
Driftsoversk. J Net income from agriculture	Kr NOK	541 469	463 013	677 963	252 234	517 610	411 209
Driftsoversk. S Net income from forestry	"	-2 858	18 556	8 412	2 034	7 139	18 647
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%	-1	4	1	1	1	4
Heile landet All regions							
Bruk Holdings	Tal No.	21	37	42	38	138	133
Driftsoversk. J Net income from agriculture	Kr NOK	509 325	457 296	395 298	279 263	397 321	376 832
Driftsoversk. S Net income from forestry	"	-3 028	16 251	17 762	164 262	54 534	64 575
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%	-1	3	4	37	12	15
Arealstorleik i jordbruket Farm size, agriculture							
-99 daa							
Bruk Holdings	Tal No.						
Driftsoversk. J Net income from agriculture	Kr NOK						
Driftsoversk. S Net income from forestry	"						
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%						
100-199 daa							
Bruk Holdings	Tal No.		7	7	5	21	24
Driftsoversk. J Net income from agriculture	Kr NOK		214 328	116 688	14 562	112 291	168 273
Driftsoversk. S Net income from forestry	"		20 679	-4 843	301 856	77 111	60 566
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%		9	-4	95	41	26
200-299 daa							
Bruk Holdings	Tal No.	7	11	9	9	36	36
Driftsoversk. J Net income from agriculture	Kr NOK	335 020	394 838	287 799	154 581	296 383	281 121
Driftsoversk. S Net income from forestry	"	2 378	28 440	29 014	24 921	22 636	31 701
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%	1	7	9	14	7	10
300- daa							
Bruk Holdings	Tal No.	12	19	25	23	79	72
Driftsoversk. J Net income from agriculture	Kr NOK	698 541	582 970	524 060	371 777	520 396	498 341
Driftsoversk. S Net income from forestry	"	-6 622	7 563	20 853	199 716	65 557	83 263
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%	-1	1	4	35	11	14
Alle bruk All holdings							
Bruk Holdings	Tal No.	21	37	42	38	138	133
Driftsoversk. J Net income from agriculture	Kr NOK	509 325	457 296	395 298	279 263	397 321	376 832
Driftsoversk. S Net income from forestry	"	-3 028	16 251	17 762	164 262	54 534	64 575
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%	-1	3	4	37	12	15

Hovudtabell 25 Investeringar og finansiering
Investments and financing

	Eining Unit	Storleksgruppe, balansekvantum m ³ /år Size group, sustainable yield m ³ /year				Alle skogar All forests	
		50-99	100-199	200-399	400-	2015	2014
Årlege investeringar <i>Investments (annual)</i>							
Skogkultur <i>Silviculture</i>	Kr NOK	5 857	5 813	11 451	27 876	13 611	11 964
Vegar <i>Roads</i>	"		1 277	1 000	11 283	3 754	1 940
Anna <i>Other</i>	"	20 409	2 855	16 446	19 403	14 219	7 037
I alt <i>Total</i>	"	26 267	9 945	28 897	58 562	31 584	20 942
Investeringar per daa <i>Investments per decare</i>							
Investeringar per m ² <i>Investments per m²</i>	Kr NOK/daa	68	17	19	18	20	14
Investeringar i % av resultat før kultur ¹⁾	%	-1 801	52	121	34	53	30
Investeringshyppigheit <i>Investment frequency</i>							
Skogkultur <i>Silviculture</i>	%	52	38	38	74	50	52
Vegar <i>Roads</i>	"		3	2	11	4	2
Teknisk utstyr <i>Technical equipment</i>	"		8	5	5	5	5
Alle investeringar <i>All investments</i>	"	52	49	45	84	58	55
Balanse <i>Balance sheet</i>							
Omløpsmiddel <i>Current assets</i>							
Balanse 1.1 <i>Balance 1st January</i>	Kr NOK	427	1 635	3 425	247	1 614	1 305
Balanse 31.12 <i>Balance 31st December</i>	"	446	1 532	506	142	672	1 710
Anleggsmiddel <i>Fixed assets</i>							
Balanse 1.1 <i>Balance 1st January</i>	Kr NOK	269 185	306 942	395 298	1 461 949	646 133	613 444
Nyanlegg <i>New investments</i>	"	20 409	4 132	17 446	30 687	17 973	8 977
Avskrivningar <i>Depreciation</i>	"	1 618	2 722	1 805	10 143	4 318	3 831
Tilskot/sal <i>Grants/Sales</i>	"		937	224	1 678	781	1 234
Balanse 31.12 <i>Balance 31st December</i>	"	287 977	307 416	410 715	1 480 815	659 006	617 357
Finansieringskjelde <i>Source of funds</i>							
Eigen arbeidsinnsats <i>Family labour</i>	%	9	12	11	15	13	19
Offentlege tilskot <i>Public grants</i>	%	7	22	7	20	15	16
Skogfond <i>Forest Trust Fund</i>	%	13	56	45	83	62	77
Anna finansiering <i>Other sources</i>	%	71	10	36	-18	11	-12
I alt <i>Total</i>	%	100	100	100	100	100	100
Skogfondkonto <i>Forest Trust Fund</i>							
Innstående skogfond 1.1 <i>Balance 1st January</i>	Kr NOK	21 093	21 429	43 476	79 634	44 115	35 283
Trekk skogfond <i>Fees paid to the fund</i>	"	912	8 121	15 037	70 620	26 339	20 238
Off. tilsk. behalde på konto <i>Grants transferred to the fund</i>	"	1 865	1 886	2 239	9 052	3 964	2 299
Innbetalt i alt <i>Total payments to the fund</i>	"	2 777	10 007	17 276	79 672	30 302	22 537
Utbetalt til <i>Drawn out to</i>							
Vegar/Kultur <i>Roads/Silv.cult.</i>	"	3 372	5 533	12 476	47 179	18 785	16 010
Anna <i>Other</i>	"	16	660	1 589	641	128	
Utbetalt i alt <i>Drawn out from fund total</i>	"	3 388	5 533	13 136	48 769	19 426	16 138
Innstående skogfond pr. 31.12 <i>Balance 31st Dec.</i>	"	20 482	25 903	47 616	110 537	54 991	41 682
Utbetalt tilskot til <i>Grants paid for</i>							
Vegar <i>Roads</i>	Kr NOK		437		1 089	417	766
Skogkultur <i>Silviculture</i>	"	1 865	1 796	2 145	9 885	4 140	2 466
Driftsplan <i>Production plans</i>	"				589	162	65
I alt <i>Total</i>	"	1 865	2 232	2 145	11 563	4 719	3 297

¹⁾ Investments as % of result excl. silviculture.

Hovudtabell 26 *Alle bruk frå 1954 til 2015*
All holdings 1954-2015

År	Alle beløp er i 1000 kroner			All values in NOK 1000					
	Tal bruk	Areal per bruk, dekar	Avling, FEm per dekar	Eigedelar i jordbruket ¹⁾	Produk-sjons-inntekt	Kostnader	Driftsover-skot i jordbruk	Rentekrav	Familiens arbeids-orteneste
Year	Number of holdings	Decares per holding	Crops yield, FUm per decare	Agricultural assets	Output	Costs	Net income, agri-culture	Required return on capital	Family labour income
Gj.snitt 54/59 Average 54/59	1013	127	295	72,3	32,6	23,0	9,7	2,7	7,0
Gj.snitt 60/64 Average 60/64	1030	131	314	83,8	44,3	31,3	13,1	3,4	9,7
Gj.snitt 65/69 Average 65/69	1026	137	307	100,6	67,8	47,3	20,5	4,8	15,7
Gj.snitt 70/74 Average 70/74	1014	149	329	148,5	110,8	75,2	35,7	7,6	28,1
1975	1024	156	316	204,1	167,6	112,2	55,4	12,2	43,2
1976	1017	156	327	230,5	213,1	134,2	79,2	13,8	65,4
1977	1022	158	352	272,7	252,8	158,2	94,6	17,7	76,9
1978	1013	158	365	323,9	286,4	177,8	108,6	24,3	84,3
1979	1021	158	347	367,7	297,6	195,1	88,1	19,1	68,9
Gj.snitt 75/79 Average 75/79	1019	157	341	279,8	243,5	155,5	88,1	19,1	68,9
1980	1018	159	377 ²⁾	412,4	339,4	221,9	117,5	33,0	84,5
1981	1018	159	369	460,8	373,7	245,4	128,3	41,5	86,8
1982	1012	162	371	519,5	405,3	269,3	136,0	49,4	86,6
1983	1008	164	359	564,1	418,8	282,0	136,8	53,6	83,2
1984	1010	164	403	608,4	459,7	298,5	161,2	57,8	103,4
Gj.snitt 80/84 Average 80/84	1013	162	376	513,0	399,4	263,4	136,0	47,1	88,9
1985	1016	165	373	669,0	486,5	320,2	166,3	63,6	102,7
1986	1005	165	346	720,0	511,2	347,7	163,5	68,5	95,0
1987	1002	166	370	769,9	558,6	380,5	178,1	77,0	101,1
1988	1006	168	355	807,1	568,5	391,7	176,8	80,7	96,1
1989	1030	172	358	846,2	614,3	410,3	204,0	84,6	119,4
Gj.snitt 85/89 Average 85/89	1012	167	360	762,6	547,8	370,1	177,7	74,9	102,9
1990	1040	178	407	890,0	650,2	431,9	218,3	89,0	129,3
1991	1034	180	383	924,7	652,1	439,4	212,7	92,3	120,4
1992	1033	184	322	924,6	637,4	437,8	199,6	92,5	107,1
1993	1051	185	413 ³⁾	935,5	651,3	433,8	217,5	83,8	133,7
1994	1042	188	344	930,9	614,6	430,5	184,1	74,5	109,7
Gj.snitt 90/94 Average 90/94	1040	183	374	921,1	641,1	434,7	206,4	86,4	120,0
1995	1020	194	379	943,0	616,3	433,3	183,0	66,0	117,0
1996	976	198	395	966,0	627,9	440,2	187,7	62,8	124,9
1997	973	204	393	1 007,2	637,5	455,1	182,4	60,4	122,0
1998	974	210	405	1 044,5	667,4	467,3	200,1	67,9	132,2
1999	970	215	382	1 079,4	653,4	482,7	170,7	75,6	95,1
Gj.snitt 95/99 Average 95/99	983	204	391	1 008,0	640,5	455,7	184,8	66,5	118,2
2000	957	223	391	1 133,9	693,0	498,4	194,6	79,4	115,2
2001	948	233	376	1 226,0	735,1	537,9	197,2	84,8	112,4
2002	961	241	366	1 286,9	791,5	549,2	242,3	89,5	152,8
2003	932	247	379	1 355,5	819,6	593,6	226,0	69,9	159,1
2004	947	258	391	1 433,0	838,5	609,6	228,9	56,4	172,5
Gj.snitt 00/04 Average 00/04	949	240	381	1 287,1	775,5	557,7	217,8	75,4	142,4
2005	929	267	371	1 556,6	875,9	647,1	228,6	45,7	182,9
2006	912	278	357	1 674,3	915,4	692,8	222,6	65,8	156,8
2007	902	284	359	1 797,2	1 026,4	743,1	283,3	87,9	195,4
2008	861	296	377	1 987,5	1 148,3	844,0	304,3	115,0	189,3
2009	848	306	349	2 199,9	1 213,2	927,7	285,5	63,9	221,6
Gj.snitt 05/09 Average 05/09	890	286	363	1 843,1	1 035,8	770,9	264,9	75,7	189,2
2010	835	312	346	2 358,0	1 300,4	992,3	308,1	69,5	238,6
2011	857	324	336	2 557,9	1 369,7	1 064,8	304,9	75,2	229,7
2012	870	332	347	2 697,8	1 537,8	1 157,8	380,0	80,9	299,1
2013	888	349	318	3 068,2	1 592,2	1 239,3	352,9	88,9	264,0
2014	912	361	364	3 320,5	1 713,7	1 311,2	402,5	97,1	305,4
Gj.snitt 10/14 Average 10/14	872	336	342	2 800,5	1 502,8	1 153,1	349,7	82,3	267,4
2015	908	368	374	3 610,3	1 842,2	1 396,7	445,5	70,6	374,9

1. I denne tabellen er eigedelar i jordbruket førte opp med gjennomsnitt av IB og UB. *Average of opening and closing balance.*

2. Frå og med 1980 er dei oppgitte avlingane kvantumsvegde. *Since 1980 the crop yields are weighted.*

3. Frå og med 1993 er avlingane oppgitte i FEm. *Since 1993 the crop yields are measured by FUm.*

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2015
Norsk institutt for bioøkonomi 2016

Lonsevne	Arbeidstimer i jordbruket	Lonsevne, kr per time	Nettoinntekt, nominelle kroner	Privatforbruk inkl. skatt	Av dette: Betalt skatt	Sparing	Gjeldsprosent
<i>Capacity to pay</i>	<i>Total labour input</i>	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	<i>Total net income, NOK</i>	<i>Private consumption inclusive tax</i>	<i>Of this: Tax paid</i>	<i>Savings</i>	<i>Liabilities, % of assets</i>
12,5	4 419	2,84	13,9	13,2			25
15,8	3 888	4,06	17,5	17,3			30
22,8	3 524	6,47	26,1	23,7		5,6	35
37,5	3 373	11,12	44,0	39,0		12,3	40
57,8	3 404	16,98	67,7	57,2		22,2	42
83,1	3 424	24,44	92,6	65,3	21,5	40,2	40
100,0	3 485	28,71	108,6	76,7	25,6	45,1	39
110,7	3 565	31,05	121,0	91,1	33,2	43,9	39
102,4	3 557	28,78	117,0	97,4	35,9	33,8	40
90,8	3 487	26,04	101,4	77,5	29,1	37,0	40
111,1	3 523	32,67	133,4	103,4	35,6	46,3	40
120,8	3 480	34,71	146,0	113,7	38,9	47,9	40
124,5	3 469	35,90	150,9	124,3	39,3	46,5	40
124,2	3 441	36,09	151,1	133,3	41,5	37,9	41
145,8	3 431	42,49	183,0	140,4	40,4	65,1	40
125,3	3 469	36,12	152,9	123,0	39,1	48,7	40
145,9	3 398	42,95	190,3	155,1	42,0	56,2	40
138,9	3 302	42,08	195,8	173,9	50,4	43,0	41
148,9	3 265	45,60	224,4	198,4	59,2	51,8	41
147,8	3 213	46,01	233,7	217,3	66,4	45,7	42
174,2	3 171	54,97	263,4	235,5	73,1	56,6	42
151,1	3 270	46,32	221,5	196,0	58,2	50,7	41
186,5	3 147	59,28	285,9	258,6	79,5	57,3	42
180,1	3 086	58,36	290,1	282,8	89,3	40,5	40
167,3	3 055	54,78	288,2	291,2	90,7	35,9	39
192,9	3 064	62,95	315,0	297,6	89,5	53,8	37
171,0	3 018	56,65	304,8	313,5	93,6	32,1	37
179,6	3 074	58,40	296,8	288,7	88,5	43,9	39
178,1	3 001	59,34	320,0	327,7	100,6	29,9	37
186,8	3 002	62,23	337,1	343,4	104,5	33,6	37
183,8	2 978	61,70	347,5	356,9	106,1	27,6	37
194,1	2 949	65,82	382,6	371,1	108,6	53,6	37
161,8	2 941	55,03	356,2	392,7	120,1	5,4	39
180,9	2 974	60,82	348,7	358,4	108,0	30,0	37
183,4	2 928	62,64	401,0	405,7	120,3	48,4	39
181,7	2 932	61,96	402,6	416,2	122,1	37,5	40
211,0	2 929	72,03	466,9	439,5	127,2	63,1	40
220,3	2 927	75,26	470,6	453,5	131,5	50,3	40
236,4	2 906	81,35	507,9	474,4	137,4	75,4	41
206,6	2 924	70,65	449,8	437,9	127,7	54,9	40
249,0	2 884	86,35	527,3	490,3	135,6	85,0	43
223,9	2 894	77,38	529,2	518,3	144,4	50,7	45
266,7	2 855	93,06	624,1	543,4	143,5	130,4	44
270,1	2 891	93,43	662,6	585,8	162,3	130,1	45
311,7	2 914	106,98	656,0	613,8	173,6	96,9	45
264,3	2 888	91,44	599,8	550,3	151,9	98,6	44
335,4	2 936	114,24	715,2	636,9	180,4	131,7	46
333,4	2 980	111,87	725,5	667,2	179,1	106,7	47
415,2	3 035	136,80	795,0	700,2	199,4	156,6	47
379,7	2 951	128,66	792,0	747,4	214,3	150,0	48
420,9	2 890	145,65	872,5	741,8	222,6	204,8	48
376,9	2 958	127,44	780,0	698,7	199,2	150,0	47
498,7	2 870	173,77	938,7	761,7	226,2	253,8	47

NIBIO

NORWEGIAN INSTITUTE OF
BIOECONOMY RESEARCH

NIBIO - Norwegian institute of Bioeconomy Research was established July 1 2015 as a merger between the Norwegian Institute for Agricultural and Environmental Research, the Norwegian Agricultural Economics Research Institute and Norwegian Forest and Landscape Institute.

The basis of bioeconomics is the utilisation and management of fresh photosynthesis, rather than a fossil economy based on preserved photosynthesis (oil). NIBIO is to become the leading national centre for development of knowledge in bioeconomics. The goal of the Institute is to contribute to food security, sustainable resource management, innovation and value creation through research and knowledge production within food, forestry and other biobased industries. The Institute will deliver research, managerial support and knowledge for use in national preparedness, as well as for businesses and the society at large.

NIBIO is owned by the Ministry of Agriculture and Food as an administrative agency with special authorization and its own board. The main office is located at Ås. The institute has several regional divisions and a branch office in Oslo.

ISBN 978-82-17-01675-5

ISSN 2464-1189

